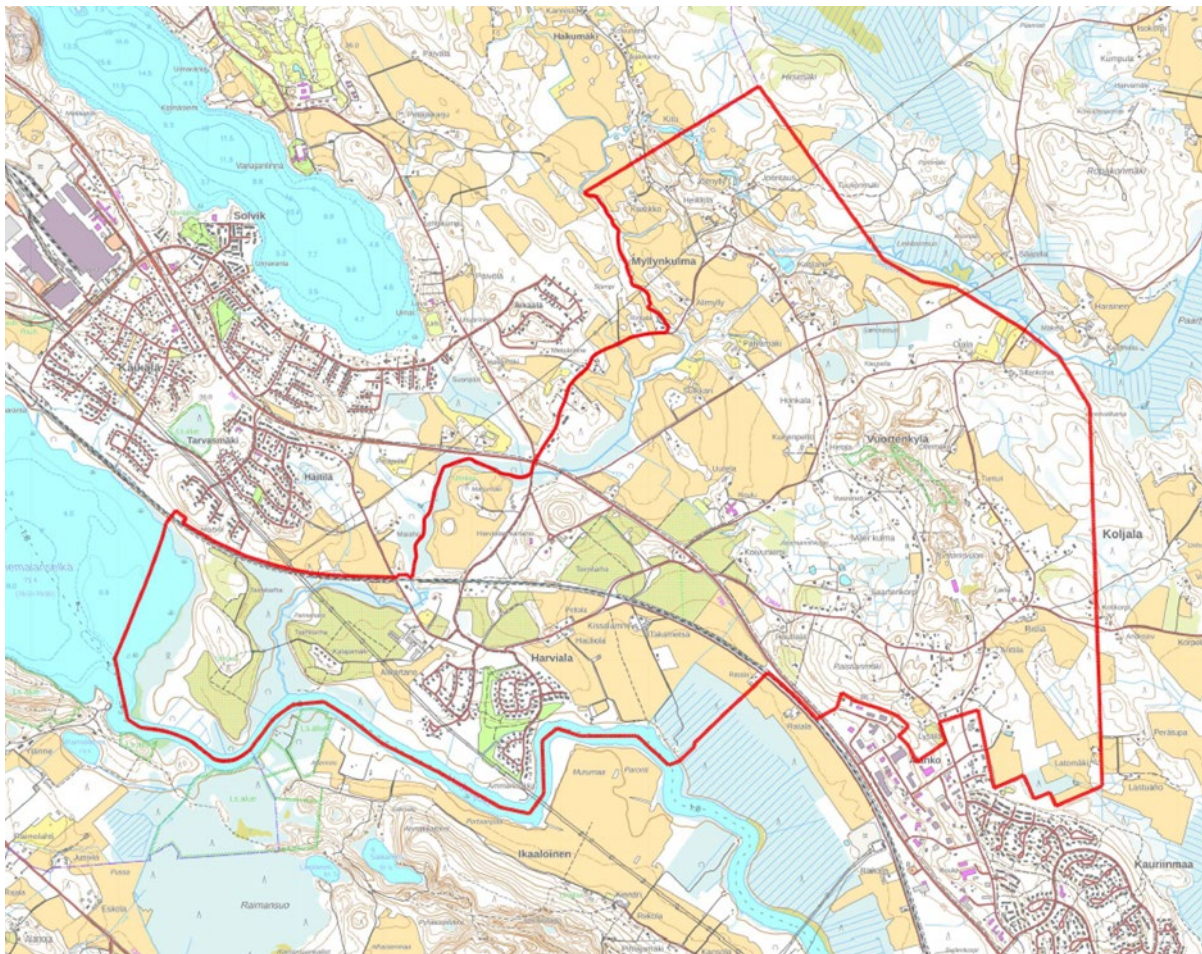

Harvialan osayleiskaava

Kaavaselostus 12.1.2026

HARVIALAN OSAYLEISKAAVA

Kaavaselostus

Tämä kaavaselostus koskee 12.1.2026 päivättyä kaavakarttaa sekä liitekarttaa 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot merkintöineen ja määräyksineen.

Kaavan käsittelyvaiheet

Aloitusvaihe ja vireilletulo

Kaavoituksen aloituspäätös, kunnanhallitus 14.3.2022 § 80

Kaavoituksen vireilletulo ja OAS:n nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta 16.5.2023 § 108

Kuulutus vireilletulosta 25.5.2023

Aloitusvaiheen kuuleminen, OAS nähtävillä 25.5.–26.6.2023 (AKL 62 § ja 63 §)

Luonnosvaihe

Kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta 21.1.2025 § 5 (palautettiin valmisteluun)

Kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta 11.2.2025 §

Luonnosvaiheen kuuleminen, kaavaluonnos nähtävillä 20.2.–23.3.2025 (AKL 62 §, MRA 30 §)

Ehdotusvaihe

Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta 12.8.2025 § 86

Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen, kunnanhallitus 1.9.2025 § 134

Ehdotusvaiheen kuuleminen, kaavaehdotus nähtävillä 11.9.–12.10.2025 (AKL 65 §, MRA 19 §)

Hyväksyminen

Kunnanhallitus x.x.xxxx §

Kunnanvaltuusto x.xx.xxxx § (AKL 37 §)

Voimaantulo

Kaavan voimaantulo x.x.xxxx (kuulutus)

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO.....	1
2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	2
2.1 Suunnittelutilanne.....	2
2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	2
2.1.2 Maakuntakaava	2
2.1.3 Maankäytön rakennemallit	4
2.1.4 Yleiskaava.....	6
2.1.5 Asemakaava	8
2.1.6 Rakennusjärjestys.....	9
2.1.7 Selvitykset	9
2.1.8 Rakennuskiellot	11
2.1.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto.....	11
2.2 Ranta-alueiden mitoitusmenetelmä.....	11
2.3 Selvitys alueen nykytilasta	15
2.3.1 Alueen yleiskuvaus	15
2.3.2 Rakennettu ympäristö.....	17
2.3.5 Kulttuuriympäristö ja maisema	18
2.3.6 Luonnonympäristö	23
2.3.8 Liikenne	29
2.3.9 Yhdyskuntatekniset verkostot	34
2.3.10 Ympäristön häiriötekijät.....	36
3. KAAVOITUKSEN TAVOITTEET	43
3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	43
3.2 Seudulliset yleistavoitteet.....	45
3.3 Kunnan tavoitteet.....	47
3.3.1 Asuin- ja lomarakentamisen tavoitteet.....	47
3.3.2 Elinkeinorakentamisen tavoitteet	48
3.2.3 Liikennetavoitteet.....	49
3.2.4 Muut tavoitteet.....	49
3.4 Osallisten tavoitteet.....	49
4. KAAVOITUKSEN VAIHEET	50
4.1 Kaavoitusprosessi	50
4.2 Kaavoituksen käynnistäminen.....	50
4.3 Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute.....	50
4.4 Luonnosvaihe	51
4.5 Kaavaluonnokseen tehdyt muutokset	53
4.6 Ehdotusvaihe.....	54
4.7 Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset.....	55
5. KAAVARATKAISUN KUVAAUS.....	56
5.1 Yleiskuvaus	56

5.2 Asuminen.....	57
5.3 Palvelut ja työpaikat.....	62
5.4 Maa- ja metsätalous.....	63
5.5 Virkistys- ja viheralueet.....	64
5.6 Liikenne.....	65
5.7 Yhdyskuntatekninen huolto ja energia.....	67
5.8 Kulttuuriympäristö.....	67
5.9 Luonto ja ekologinen verkosto.....	68
5.10 Muut merkinnät ja määräykset.....	69
5.11 Yleismääräykset koko alueella ja ranta-alueella.....	70
5.12 Liitekartan merkinnät ja määräykset.....	71
6. KAAVARATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	72
6.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen.....	73
6.2 Vaikutukset liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen.....	76
6.3 Vaikutukset palveluihin ja työpaikkoihin.....	79
6.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön.....	79
6.5 Vaikutukset maisemaan ja viheralueisiin.....	82
6.6 Vaikutukset kulttuuriympäristöön.....	83
6.7 Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen.....	84
6.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään.....	86
6.9 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset.....	86
6.10 Vaikutukset turvallisuuteen ja terveellisyyteen.....	88
6.11 Sosiaaliset vaikutukset.....	89
6.12 Vaikutukset ilmastoon.....	89
7. KAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN	90

LIITTEET

- Liite 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Liite 2. Kaavakartta
- Liite 3. Liitekartta 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot
- Liite 4. Ranta-alueiden emätilaselvitys
- Liite 5. Vireilletulovaiheen palauteraportti
- Liite 6. Luonnosvaiheen palauteraportti
- Liite 7. Ehdotusvaiheen palauteraportti

LAADITUT SELVITYKSET

- Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021
- Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021
- Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikennemeluselvitys, Promethor Oy 18.8.2022
- Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024
- Harvialan osayleiskaava-alue, Alikartanontien linja-autoreitin tarkastelu, WSP Finland Oy 21.11.2024
- Harvialan osayleiskaava, Liikennemeluselvityksen täydennys, Promethor Oy 23.10.2025
- Alikartanontien tarkkuusinventointi Alikartanontien eteläpuolella, Mikroliitti Oy 25.11.2025

1. JOHDANTO

Yleiskaavojen laatiminen ja ajan tasalla pitäminen ovat oleellinen osa kunnan johtamista, millä konkretisoidaan kunnan keskeiset kehittämistavoitteet. Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Nimensä mukaisesti yleiskaavassa näitä tarkastellaan yleispiirteisesti. Yksityiskohdista päätetään myöhemmin asemakaavoituksessa tai muussa tarkemmassa suunnittelussa. Alueidenkäyttölain 36 § mukaan kunnan tulee huolehtia tarpeellisen yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla.

Harvialan yleiskaavan laadinta on ollut pitkään kunnan tavoitteena. Työ käynnistyi ensimmäisen kerran 2000-luvun alussa, mutta keskeytyi luonnosvaiheessa 2003. Tämän jälkeen Harvialan alue on kehittynyt paikoin merkittävästi ja vakiinnuttanut asemansa suosittuna asuinalueena. Yleiskaavoituksessa on hyödynnetty aiemmin laadittuja selvityksiä ja muita aineistoja mahdollisuuksien mukaan. Uusia selvityksiä on laadittu vuosina 2021–2025.

Harvialan osayleiskaava konkretisoi alueen keskeiset kehittämistavoitteet pitkällä aikavälillä, ja mahdollistaa alueen kasvun. Kaavan tavoitevuosi on 2050. Kaava on laadittu alueidenkäyttölain mukaisena oikeusvaikutteisena aluevarauskaavana. Se ohjaa asemakaavoitusta ja muuta tarkempaa suunnittelua. Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa rakentamislupien myöntämisen suoraan yleiskaavan perusteella tietyillä alueilla. Yksittäisten rantarakennuspaikkojen määrä perustuu kunnassa aiemmin päätettyyn rantamitoitukseen.

Kaavaselostuksessa esitellään kaavan lähtökohdat, tavoitteet, työn vaiheet, kaavaratkaisun perustelut, kaavan merkittävät arvioidut vaikutukset sekä kaavan oikeusvaikutukset. Selostus auttaa tulkitsemaan kaavakarttaa ja liitekarttaa.

Kaavassa on painotettu asukkaiden ja muiden käyttäjien sujuvan ja kestävä arjen edistämistä. Kaava luo edellytykset alueen kasvulle sekä muun muassa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kehittämiseksi sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle. Tässä keskeisessä asemassa on toisiinsa liittyvät vesi- ja viheralueet ja niiden jatkuvuus. Riittävän laajat ja erilaiset virkistysalueet toimivat myös tärkeinä ekologisina yhteyksinä, lisäävät viihtyisyyttä ja tarjoavat asukkaille mahdollisuuksia virkistäytyä ja liikkua luonnossa.

Janakkalassa 12.1.2026

Sonja Tanner
yleiskaavasuunnittelija
Janakkalan Kunta

Piia Tuokko
maankäyttöpäällikkö
Janakkalan kunta

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Suunnittelutilanne

Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä alueidenkäyttölaki (AKL) ja rakentamislaki (RAKL) sekä näitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Kaavan laadintaa ohjaavat lisäksi maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmät tasot, eli valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava. Lisäksi laadintaa ohjaavat muut maankäytön suunnitelmat, kuten rakennemallit, voimassa olevat yleis- ja asemakaavat, selvitykset sekä kunnan rakennusjärjestys. Kaikki edellä mainitut toimivat suunnittelun lähtökohtina, vaikuttaen osaltaan kaavan maankäyttöratkaisuihin.

2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Tavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Kaavaselostuksen kohdassa 3. Kaavoituksen tavoitteet on kerrottu, miten valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettu huomioon kaavan laadinnassa.

2.1.2 Maakuntakaava

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040

Alueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on saanut lainvoiman 21.10.2021. Maakuntakaava on Hämeen liiton laatima yleispiirteinen pitkän aikavälin suunnitelma maakunnan alueidenkäytöstä, jossa on sovitettu yhteen valtakunnalliset- ja maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Maakuntakaavan mukaiset merkinnät ja aluevaraukset on huomioitava kuntien kaavoituksessa sekä muussa alueidenkäytön suunnittelussa.

Kuva 1. Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta 2040.

Maakuntakaavan merkinnät suunnittelualueella:

TP	Työpaikka-alue TP (Harviala 337): Merkinällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla tuotantotoimintaa, toimisto- ja palvelutöyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.	Ekologinen yhteystarve (vihreä nuolikkoviiva): Merkinällä osoitetaan ekologiseen verkostoon kuuluvat olemassa olevat tai tavoitteelliset yhteystarpeet.
Ar	Taajamatoimintojen reservialue Ar (92, 104, 105): Merkinällä osoitetaan uudet tai taajamatoimintojen alueiksi muuttuvat asuminen, kaupan ja muiden palveluiden, työpaikkojen sekä muiden taajamatoimintojen rakentamisaueet liikenne- ja viheralueineen. Alueella on mahdollista sijoittaa vain merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan yksiköitä.	Merkittävästi parannettava päärata: Merkinällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävään rataverkkoon kuuluvat pääradat, joiden liikennetarve edellyttää radan merkittävää parantamista ja raidekapasiteetin merkittävää lisäämistä.
SM	Muinaismuistialue SM (Niemenpään kartano 852, Kodjala 131): Merkinällä osoitetaan muinaismuistoina nojalla rauhoitettuja muinaismuistialueita ja niiden suojaluaita. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.	Taajamajuna-asema (la) (Harviala, uusi): Merkinällä osoitetaan kehitettävät taajamajuna-asemat.
V	Virkestys-, retkeily- tai ulkoilualue V (Miemälanselän itäranta 395): Virkestys-, retkeily- tai ulkoilualuemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä vapaa-ajan, retkeily- ja luontomatkailun sekä viherväylien kannalta tärkeitä alueita. Merkinällä osoitetaan myös seudullisesti merkittävät taajamiin liittyvät virkistysalueet ja/tai taajamien ekologisen verkoston kannalta erityisen tärkeitä alueet. Alueilla voi sijaita olemassa olevia vakituksia tai lomarakennuspaikkoja.	Taajamatiensä kehitettävä tie: Merkinällä osoitetaan seudullisia tieyhteyksiä, joita kehitetään liikennenympäristöltään kaupunkimaisena väylänä osana seudun yhdyskuntarakennetta.
SL	Luonnonsuojelualue SL (Tunturivuori 780): Merkinällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Alueet sisältävät valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.	Voimajohtolinja (Z) 110 kV: Voimajohtolinjamerkinnällä osoitetaan alueverkkoihin kuuluvat 110 kV voimajohtolinjat. Rakentamiskieltoalue on valtioneuvoston antaman luvustuspäätöksen mukainen. 110 kV voimajohtolinjoilla rakentamiskieltoalue on linjakohdainen ulottuen korkeintaan johtoalueen ulkoreunaan. Linja-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
MY	Arvoska geologinen muodostuma ge (Tunturivuori 97): Merkinällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjaluaita, kalliosuaita ja moreenimuodostumia. Merkinällä osoitetut geologiset muodostumat sisältävät merkittäviä, maa-aineslain tarkoitettavia geologisia, maisemallisia ja luonnontieteellisiä arvoja. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätalouskäyttöä. Metsäin mukaisissa toimenpiteissä ei edellytetä lausuntomenettelyä.	Arvoska perinnemaisema MYp (Harvialan tienvarisiketo ja Alimyllyn laidun): Merkinällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisista alueista, joilla on erityisiä luontoon ja maisemaan liittyviä arvoja ja joita on näiden arvojen vuoksi vaalittava.
	Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (Vuortenkylä): Merkinällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät luokan 1. pohjavesialueet osa-aluemerkinnällä. Merkinällä osoitetaan pohjavesialueen ulkoraja, eli se alue, jolla on vaikutusta pohjaveden muodostumisalueen veden laatuun tai muodostumiseen. Harvialan pohjavesialue poistettiin pohjavesialueuokituksista vuonna 2020.	Ulkolureitti (vihreät pallot): Ulkolureittimerkinällä osoitetaan ohjeellisen ulkolureitin linja, joka osoittaa reitin yhteystarpeen. Reitin tarkka sijainti toteutumattomien reittiosuukien osalta tarkentuu toteutuksen yhteydessä. Reitin merkinnällä osoitetaan pääasiassa kesäkäyttöön tarkoitettuja reittiyhteyksiä. Reitteihin liittyy myös toteutettuja talvikäyttöisiä osuuksia sekä toteutettuja hevosvauellisuksia.
	Kaupunkikehittämisen kohdealue: Merkinällä osoitetaan kaupunkimaisen kehittämisen alueita, jotka tarjoavat sijainniltaan ja ympäristöltään mahdollisuudet korkeatasoisen ja ekologisesti laadukkaan kaupunkirakenteen kehittämiseksi. Maakuntakaavassa näitä on mm. raideliikenteeseen tukeutuva Harvialan alue.	Ohjeellinen uusi pääviemäri- ja päävesijohtolinja (U ja V): Uusi linja on osoitettu punaisella katkoviivalla. Merkintä osoittaa yhteystarvetta ja sijainti on ohjeellinen. Merkintään ei liity erillistä määräästä.
	Natura-alue (Tunturivuori): Merkinällä osoitetaan Natura 2000-verkostoon kuuluvat alueet. Natura 2000-verkostoon kuuluvat alueet koostuvat Euroopan yhteisön komissiolle ilmoitettuihin linnustonsuojelualueista (SPA-alueet) ja alueista, jotka komissio tai neuvosto on jäsenmaiden ehdotuksesta hyväksynyt yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi (SCI-alueet). Valtioneuvoston päätöksen mukaisissa alueissa noudatetaan luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n säännöksiä. Suomen Natura 2000-verkostoehdotus muodostuu pääosin olemassa olevista luonnonsuojelualueista, valtioneuvoston hyväksymien suojeluohjelmien alueista sekä eräistä muista suojeluohjeista. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.	Korkeapaineinen kaasulinja (K): Merkinällä osoitetaan korkeapaineiset (yli 40 bar) rakennetut kaasuputket. Linja-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
		Laivaväylä (sininen palloviiva): Hiidenjoki.
		Tieliikenteen yhteystarve (punainen nuolikkoviiva): Tieliikenteen yhteystarve osoittaa tieverkon kehittämisen tarpeen päätteiden välillä. Merkintä osoittaa maankäyttöön liittyessään myös tien liikimäärästä ohjeellista sijaintia.

Kanta-Hämeen maakuntakaava, 1. vaihemaakuntakaava

Hämeen maakuntavaltuusto päätti 27.11.2023 käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen. Päätöksen mukaan maakuntakaava laaditaan kaikki Kanta-Hämeen kunnat kattavana vaihemaakuntakaavana, joka täydentää voimassa olevaa Kanta-Hämeen

maakuntakaavaa 2040. Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tukea maakunnan muutosta kohti ekologisesti kestävää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen ja fossiilisiin polttoaineisiin. Työssä erityisesti tarkasteltavat aihekokonaisuudet ovat puhdas siirtymä, kestävä liikkuminen ja kulttuuriympäristö.

Maakuntahallitus hyväksyi kokouksessaan 15.12.2025 vaihemaakuntakaavan luonnosvaiheen aineistot laitettavaksi nähtäville 7.1.–20.2.2026 väliselle ajalle. Luonnoksessa alueelle on osoitettu jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve, maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (2019), kestävän liikkumisen laatukäytävä (Harvialantie) sekä ohjeellinen uusi voimajohtolinja 110 kV. Alustavan aikataulun mukaan kaavaehdotus tulisi nähtäville loppuvuodesta 2026 ja maakuntavaltuusto päättäisi kaavan hyväksymisestä vuonna 2027.

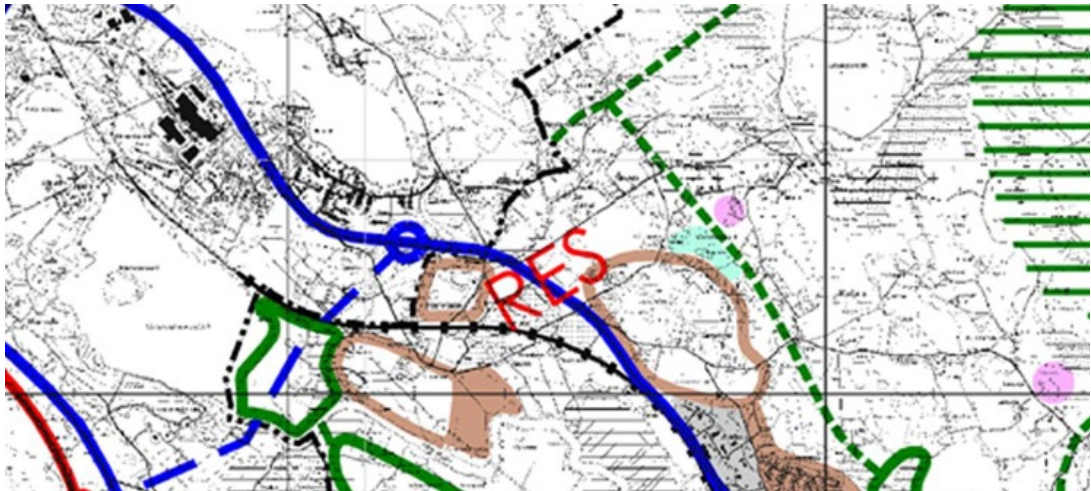

Kuva 2. Ote 1. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta (Hämeen liitto 12/2025)

2.1.3 Maankäytön rakennemallit

Janakkalan rakennemalli 2030+

Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemalli toimii kunnan maankäytön strategiana. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa.

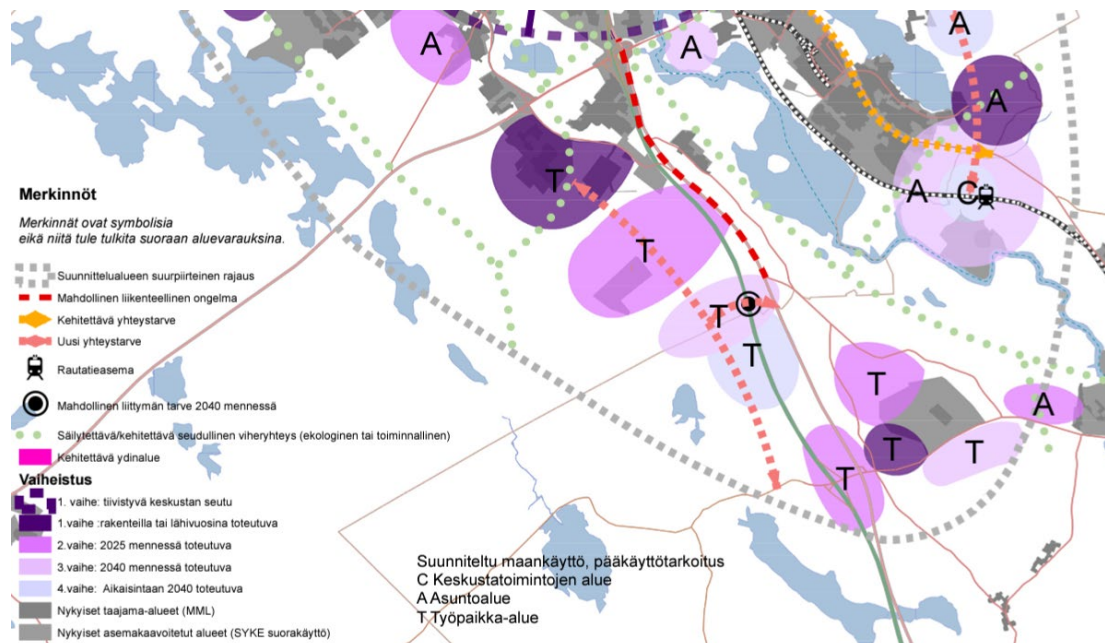

Kuva 3. Ote Janakkalan kunnan maankäytön rakennemallista 2030+.

Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040

Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaa 2035 varten on laadittu kaksi alueellista rakennemallia. Kasvukäytävän seudullisen rakennemallin (Pöry, 2014) jatkotyönä laadittiin Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2 (Ramboll, 2014). Jatkotyössä tarkasteltiin tarkemmin seudullista liikennejärjestelmää ja sen kytkeytymistä maankäyttöön sekä viitti maankäytön kehittämisen kohdealuetta, joista yksi on suunnittelualueeseen kuuluva Harvialan asemanseutu. Harvialan alueella tutkittiin erityisesti maankäytön laajentumista, joka mahdollistaisi Harvialan taajamajuna-aseman käyttöönoton tulevaisuudessa.

Voimaan tullessaan Harvialan osayleiskaava korvaa rakennemallit ja toimii oikeusvaikutteisena yleissuunnitelmana alueen maankäytölle.

Kuva 4. Ote Hämeenlinnan seudun alueellisesta rakennemallista 2040, osa 2 (Ramboll, 2014).

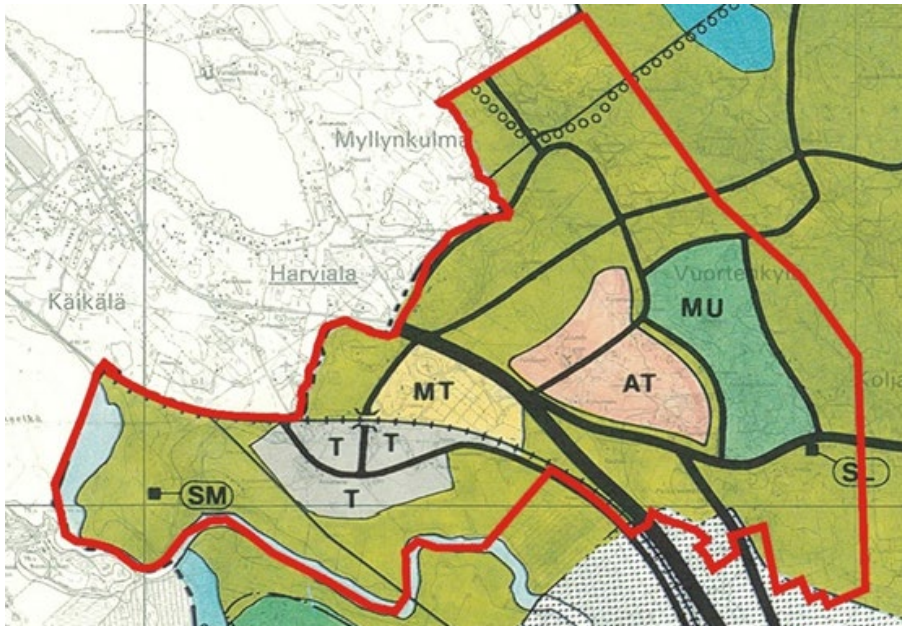
Kuva 5. Ote Hämeenlinnan seudun rakennemallista 2040 osa 2, Visio Harvialan aseman seudusta (Ramboll, 2014).

2.1.4 Yleiskaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Suunnittelualueelle ulottuu kaksi oikeusvaikutuksetonta ja merkinnöiltään pääosin vanhentunutta yleiskaavaa. Toinen näistä on kunnanvaltuuston vuonna 1983 hyväksymä, koko kuntaa koskeva Janakkalan yleiskaava. Toinen on suunnittelualueelle vain pieneltä osin ulottuva Turengin yleiskaava vuodelta 1981.

Janakkalan yleiskaava (1983)

Suunnittelualueesta valtaosa alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Alueelle on osoitettu aluevarausmerkintöjä myös teollisuustoiminnoille (T), kyläkeskusalueelle (AT), maa- ja metsätalousalueelle (MT) sekä maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU). Lisäksi suunnittelualueelle on osoitettu pistekohteena muinaismuistoalue (SM) ja suojelualue (SL) sekä viivakohteena ulkoilureitti. Yleiskaavan aluevaraukset ja merkinnät eivät vastaa monin paikoin nykytilannetta eikä tavoiteltua kehitystä.

Kuva 6. Ote Janakkalan yleiskaavasta vuodelta 1983.

Turengin yleiskaava (1981)

Suunnittelualue on osoitettu kaavassa teollisuustoimintojen alueeksi (T) ja pieneltä osin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Yleiskaavan merkintä ei vastaa nykytilannetta eikä tavoiteltua kehitystä teollisuustoiminnan osalta.

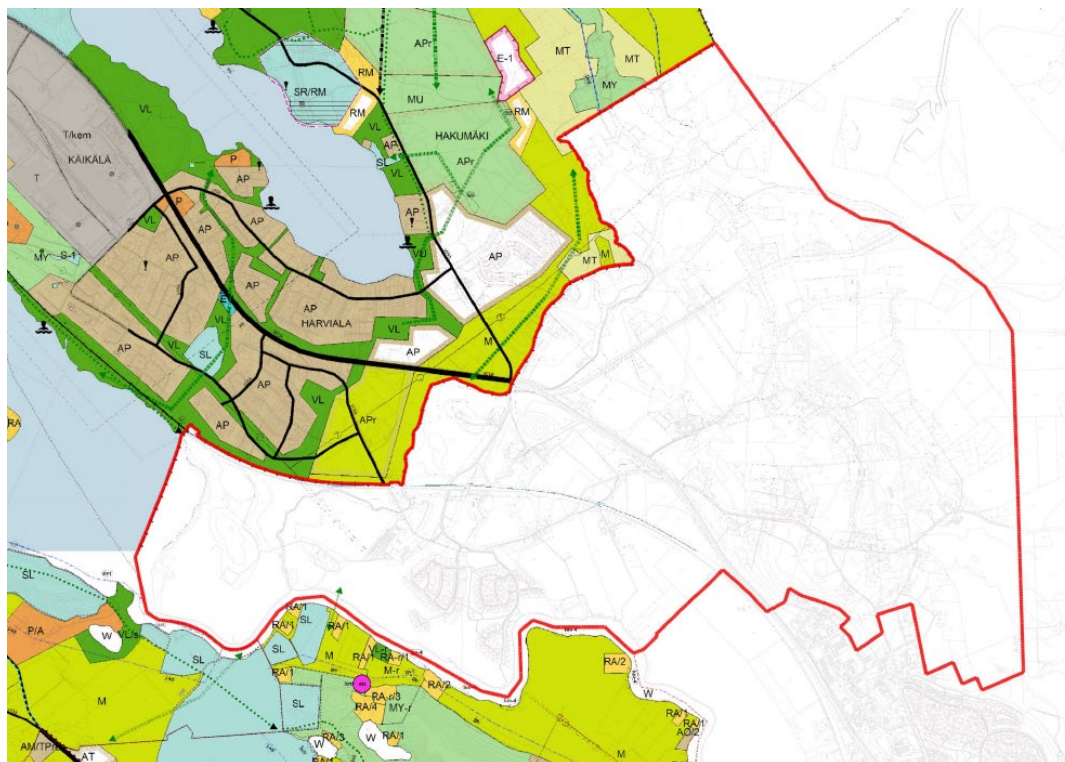
Kuva 6. Ote Turengin yleiskaavasta vuodelta 1981

Rastila-Rastikankaan osayleiskaava (2023)

Alue rajautuu Hiidenjoella oikeusvaikutteiseen Janakkalan Rastila-Rastikankaan osayleiskaavaan, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 5.6.2023. Kaava on kuulutettu voimaan 31.10.2025.

Hämeenlinnan yleiskaava

Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaan vuodelta 2018. Hämeenlinnan kaupungilla on käynnissä yleiskaavan 2050 laatiminen. Alustavan aikataulun mukaan luonnos on tarkoitus asettaa nähtäville vuoden 2026 aikana, ehdotus vuonna 2027 ja kaavan hyväksymisestä päätettäisiin vuonna 2028.

Kuva 7. Ote Janakkalan ja Hämeenlinnan yleiskaavojen yhdistelmäkartasta.

2.1.5 Asemakaava

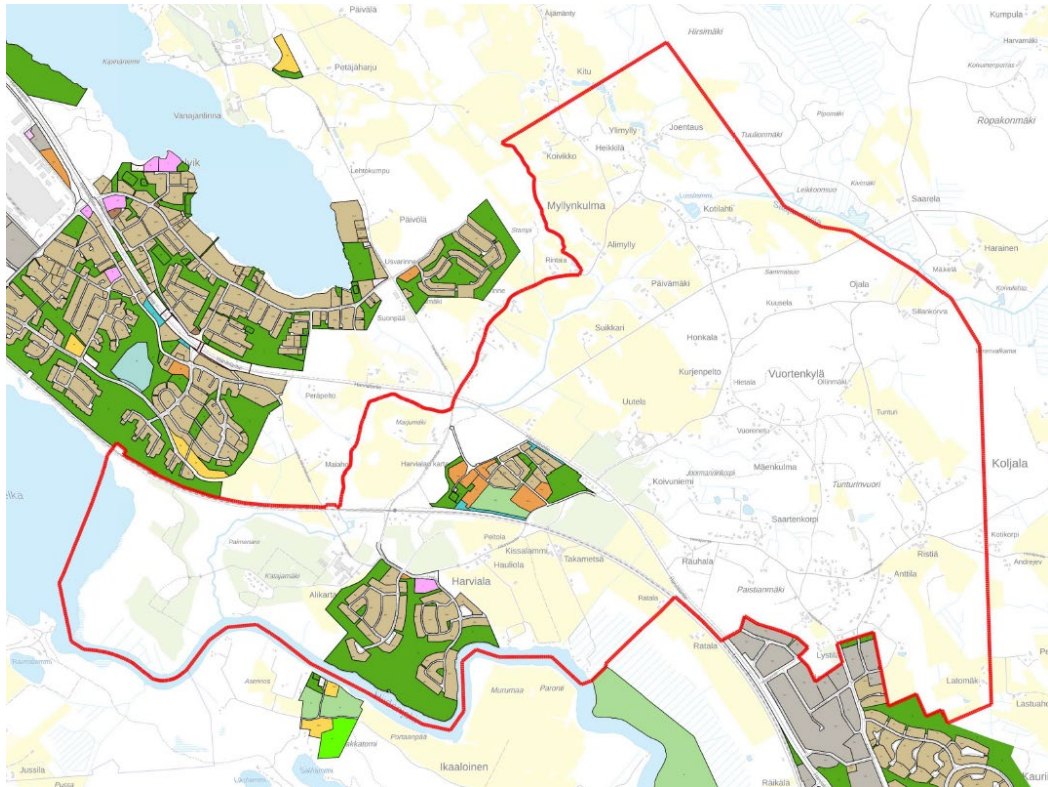
Alueella on voimassa kaksi oikeusvaikutteista asemakaavaa (Harvialan I asemakaava, 2005 ja Harvialan kartanon asemakaava, 2023). Lisäksi suunnittelualue rajautuu Turengin Alangon ja Kauriinmaan asemakaavoitettuihin alueisiin, ranta-asemakaavoihin sekä Hämeenlinnan Tarvasmäen asemakaavaan.

Harvialan I asemakaava (2005)

Harvialan Alikartanon alueen asemakaava on tullut voimaan vuonna 2005 (Kv 14.11.2005). Alue (n. 62 ha) on pääosin jo rakentunutta pientaloaluetta.

Harvialan kartanon asemakaava (2023)

Harvialan kartanoalueen asemakaava on tullut voimaan vuonna 2023 (Kv 9.1.2023 § 6). Kaavassa on osoitettu palvelurakentamista nykyisten, suojeltujen rakennusten alueelle, uutta pientalovaltaista asuntoaluetta, toimitilarakennusten korttelialueita sekä virkistysalueita. Uusilta rakennusalueilta puuttuu vielä kunnallistekniikka.

Kuva 8. Ote asemakaavojen yhdistelmäkartasta.

2.1.6 Rakennusjärjestys

Kaavan laadinnan aikana kunnassa on ollut 1.6.2023 voimaan tullut rakennusjärjestys. Kunnanhallitus päätti rakennusjärjestyksen uudistamisen aloittamisesta 7.10.2024 § 257. Uusi rakennusjärjestys on tarkoitus hyväksyä vuoden 2026 aikana ja tulla voimaan viimeistään 1.1.2027.

Kaavaratkaisua edistettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa rakennusjärjestystä.

2.1.7 Selvitykset

Suunnittelussa hyödynnetään kaikkia jo olemassa olevia aluetta koskevia selvityksiä ja suunnitelmia sekä laajempia seudullisia selvityksiä. Selvitysten lisäksi hyödynnetään mm. erinäisten karttapalveluiden aineistoja. Kaavoitusta varten on laadittu yleiskaavatasoisia selvityksiä.

Yleiskaavaa varten laaditut selvitykset:

- Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021
- Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021
- Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikennemeluselvitys, Promethor Oy 18.8.2022
- Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024
- Harvialan osayleiskaava-alue, Alikartanontien linja-autoreitin tarkastelu, WSP Finland Oy 21.11.2024
- Liikennemeluselvityksen täydennys, Promethor Oy 23.10.2025

- Arkeologinen tarkkuusinventointi Alikartanontien eteläpuolella, Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen, 25.11.2025

Muut suunnittelualueelle ja lähiseudulle laaditut selvitykset ja raportit:

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Museoviraston aineistot
- Hämeen liiton aineistot
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005, Teija Ahola 2005.
- Harviala, Kartanoalueen asemakaavan itäosan arkeologinen inventointi 2021, Mikroliitti Oy, Timo Sepänmaa & Janne Soisalo.
- Alikartanontie, arkeologinen tarkkuusinventointi, Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen, 7.11.2022.

Luonnonympäristö ja maisema

- Hämeen liiton aineistot
- Harvialan kartanon maisema- ja puutarhainventointi 2007.
- Lepakkoinventointi, Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry / Ari Lehtinen 2014.
- Harvialan kartanon asemakaava-alueen maaperän haitta-ainetutkimus. PH Ympäristötekniikka Oy, 28.8.2022.
- Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää–Hämeenlinna. ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024.

Liikenne

- Hämeenlinnan ja Janakkalan raja-alueen liikenneselvitys HAJALI, Hämeen liitto/WSP 2012.
- Janakkalan, Hämeenlinnan ja Hattulan alueellinen rakennemalli 2040, Pöry 2014.
- Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2. Ramboll 2014.
- Raideliikenteen tärinä- ja runkomeluselvitys, Promethor Oy 13.4.2017.
- Harvialan kartanon alue, liittymätarkastelu, WSP Finland Oy 21.5.2021.
- Harvialan kartanon alue, asemakaava-alueen liikennetarkastelu, WSP Finland Oy 8.6.2022.
- Harvialan kartanon alue, katujen ja vesihuollon yleissuunnittelu, WSP Finland Oy 23.11.2022
- Hämeenlinnan seudun kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma, Ramboll Finland Oy 8.4.2022.
- Väyläviraston rautateiden EU-meluselvitys 2022, Väyläviraston julkaisuja 51/2022.
- Kestävät matkaketjut Kanta-Hämeessä, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 53/2023
- Riihimäki–Tampere pääradan suunnittelu (tekeillä)
- Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 1/2024.
- Janakkalan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030, WSP Finland Oy 25.11.2024
- Riihimäki–Tampere-rataosuuden esiselvitys, Väyläviraston julkaisuja 42/2025)

Muut

- Janakkalan vesihuollon kehittämissuunnitelma (Ramboll 2013)
- Janakkalan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2014. (Pöyry Finland Oy 2014)
- Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnan verkostokartta 4/2024
- Alustava hulevesitulvariskien kartoitus (Janakkalan kunta, 25.5.2024)
- Kanta-Hämeen maakunnan vesihuoltosuunnitelma 2040 (tekeillä)

2.1.8 Rakennuskiellot

Aluetta ei ole asetettu rakennuskieltoon.

Alue voi olla hankkeen vaikutuksien kautta AKL 16 §:n mukaisesti suunnittelutarvealuetta, vaikkei sitä olisi sellaiseksi rakennusjärjestyksessä tai kaavassa määritelty. Ranta-alueilla on voimassa AKL 72 §:n mukainen suunnittelutarve.

2.1.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto

Osayleiskaavan pohjakarttana käytetään maanmittauslaitoksen maastotietokanta- ja kiinteistörekisterikartta-aineistoa.

Yleiskaavakartta laaditaan tasokoordinaatistossa ETRS-GK25FIN, mittakaavassa 1:10 000.

2.2 Ranta-alueiden mitoitusmenetelmä

Mitoituksen lähtökohdat

Alueidenkäyttölain 72 §:n mukaan vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii voimaantullessaan myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana. Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli rakennuspaikkojen määrä perustuu rantamitoitukseen. Näin ollen Harvialan osayleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat suoraan lomarakentamisen (RA) ja asuinrakentamisen (AO) tarpeisiin alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa.

Rakentamisluvan myöntäminen suoraan yleiskaavan perusteella edellyttää kaavan laatimista siten, että rakennuspaikkojen määrä lasketaan tila- ja maanomistussyksikkökohtaisesti, jotta eri maanomistajia kohdellaan tasapuolisesti siten, että turvataan kuitenkin riittävien ranta-alueiden säilyminen vapaana rakentamiselta.

Janakkalassa ranta-alueen mitoitusperusteena käytetään yleisesti käytössä olevaa rantojen mitoitusta, joka perustuu vuodelta 2000 oleviin rantasuunnittelun suunnittelutavoitteisiin ja mitoitukseen (Kv 19.6.2000 § 58). Samaa suunnittelu- ja mitoitusperustetta on käytetty myös Janakkalan itäisen ja läntisen rantaosayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Tällöin on tehty mitoituslaskelmat osittain myös nyt kyseessä olevan alueen rannoille, mutta silloin on todettu, että näiden rantojen suunnittelu tehdään myöhemmin taajamien suunnittelun yhteydessä. Kaavassa osoitettavat uudet rakennuspaikat perustuvat vuonna 2005 läntistä rantayleiskaavaa varten tehtyyn mitoitusaulukkoon.

Kunnanvaltuuston hyväksymissä rantayleiskaavoituksessa käytettävissä suunnittelutavoitteissa koko kunnan alue on jaettu rantarakennusoikeuksien laskemiseksi mitoitusvyöhykkeiksi, ottaen yleisellä tasolla huomioon vesistönosien koko, sijainti sekä virkistys- ja luonnonolosuhteet. Vyöhykkeille on valittu tiheysarvot, jotka ilmoittavat rakennuspaikkamäärän rantaviivan pituuteen suhteutettuna. Tiheysarvoja valittaessa on otettu huomioon se, että tiheys ilmoitetaan paitsi muoto- niin myös rakentamiskelpoisuuskertoimella muunnettua rantaviivaa kohti.

Mitoituksen perusteet ja laskenta

Ranta-alueiden yleiskaavoituksella ohjataan pääasiassa lomarakentamista siten, että:

- säästetään arvokkaat luontokohteet, elinympäristöt ja maisemat,
- jätetään riittävästi vapaita alueita yleiseen virkistyskäyttöön,
- edistetään maanomistajien tasapuolista kohtelua käyttämättömän rantarakennusoikeuden osoittamisessa.

Rantarakennusoikeuksia laskettaessa kunnan alue on jaettu ensiksi mitoitusvyöhykkeiksi ottaen yleisellä tasolla huomioon vesistönosien koko, sijainti sekä virkistys- ja luonnonolosuhteet. Sitten on valittu vyöhykkeille tiheysarvot, jotka ilmoittavat rakennuspaikkamäärän rantaviivan pituuteen suhteutettuna. Vesistönosan mitoituksen sisäiseksi jakamiseksi maanomistajakohtaisesti muunnetaan erimuotoiset ja eri tavalla rakentamiskelpoiset rantaviivat tilakohtaisesti vertailukelpoisiksi. Tämän jälkeen kerrotaan tilakohtainen muunnettu rantaviivan pituus mitoitusvyöhykkeen mitoitusperusteella, ja saadaan tilakohtainen laskennallinen lomarakennuspaikkojen määrä. Kun laskennallisesta rakennuspaikkamäärästä vähennetään olemassa olevien paikkojen määrä, saadaan tilalla jäljellä oleva rantarakennuspaikkojen määrä.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi tilan jäljellä oleva rakennusoikeus määritetään ns. emätilaperiaatteella tilanteessa 1.7.1959, jolloin rakennuslaki tuli voimaan. Emätilan alueella tuon ajankohdan jälkeen erotetut rakennuspaikat luetaan käytetyksi rakennusoikeudeksi, joka kohdistuu nykyisiin tiloihin sen mukaan mitkä niistä ovat saaneet hyödyn rakennuspaikoista. Rasitus kohdistuu siis siihen emätilaan, josta rakennuspaikat on erotettu ja kyseisestä tilasta myöhemmin muodostettuihin tiloihin. Ennen 1.7.1959 emätilasta muodostetut rakennuspaikat eivät pienennä emätilan kokonaisrakennusoikeutta.

Varsinaisesti rakentamisen määrän osoittavassa aluevarausyleiskaavassa voidaan poiketa em. laskennan tuloksesta, jos se johtaisi maanomistajan tai yleisen edun kannalta kohtuuttomuuteen, tai esim. luonnon arvoalueet estävät täyden rakennusoikeuden käyttämisen.

Rantaosayleiskaavoitus on kohdistettu järvien, lampien ja jokien ranta-alueille, jotka ovat keskimäärin vähintään 200–300 metriä leveitä. Jokien osalta on käytetty kapeampaa suunnittelualuetta, mutta joet, kuten Hiidenjoki reittivesistönä mahdollistaa kuitenkin laajojen vesistöalueiden käytön. Taajamarakenteeseen kuuluvat ja sen välittömässä läheisyydessä olevat rannat jätetään asemakaavoituksen yhteydessä suunniteltaviksi.

Sekä olevien että tulevien rakennuspaikkojen etäisyys rannasta otetaan myös huomioon kertoimilla. Ilman korttelimerkintää olevat erilliset rantasaunojen rakennuspaikat vievät yhden loma-asunnon mitoituksen sellaisenaan tai yhdessä kaukana rannasta olevan päärakennuksen kanssa. Laskennalliset mitoitusluvut otetaan huomioon siten, että kymmenesosissa viisi tai enemmän pyöristyy ylöspäin täyteen kokonaislukuun ja viittä vähemmän pyöristyy alaspäin täyteen kokonaislukuun.

Läntisen rantayleiskaavan prosessiin kuuluvissa alkuvaiheen viranomaisneuvotteluissa todettiin suunnittelualueen olevan kunnan itäisen rantayleiskaavan alueesta poikkeavaa monialaista kulttuuriseutua, jonka suunnittelussa on pidettävä tavallista tarkemmin silmällä luonnon ja kulttuuriympäristön suojelua. Tekninen lautakunta onkin täydentänyt 2.12.2003 § 156 suunnitteluperusteita suojelu-, virkistys-, kulttuuri- ja maisema-alueita sekä rakennuskelvottomia alueita koskevilta osilta.

Täydennys merkitsee:

- arvokkailla maa- ja metsätalousvaltaisilla (MT, MA, MU, MY) alueilla 30 prosentin pienennystä mitoitukseseen,
- suojelu- ja virkistysalueiden kohdalla laskennallista mitoitusta kolme rakennuspaikkaa per muunnettu rantakilometri, ja
- laskennallisen rakennusoikeuden poistumista kokonaan laajoilta alavilta soilta.

Alueella olevien asemakaavojen osalta maankäyttöä säätelee yleiskaavan sijasta asemakaava. Asemakaavojen ratkaisut pidetään yleiskaavassa ennallaan, eikä niiden rakennusoikeus vaikuta asemakaavan ulkopuolisen alueen rakennusoikeuteen.

Kiinteistöjaotuksen ottaminen huomioon

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun edistämiseksi otetaan rakennusoikeuden määrittämisessä lähtökohdaksi kiinteistöjaotus rakennuslain voimaantulon ajankohdassa. Vuoden 1959 kesän jälkeen erotetut ja toteutetut rakennuspaikat kirjautuvat käytetyksi rakennusoikeudeksi silloisille tiloille, mutta tämä rasitus jaetaan laskennassa hyötyä saavien tilojen kesken.

Mitoitusvyöhykkeet

Vesistönosat on sijoitettu aiemmin todetulla tavalla kolmeen mitoituksellisesti erilaiseen vyöhykkeeseen. Eri mitoitusvyöhykkeiden pääperusteena ovat vesistönsan pinta-ala ja luonnonolosuhteista muodostuvat kokonaisuudet. Kaikkien vyöhykkeiden mitoitusarvoissa on lisäksi lähtökohtana, että loma-asutus ei aiheuta vesistölle tai maaympäristölle suurta haittaa, kun jäte- ja vesihuolto hoidetaan rakennuspaikkakohtaisesti. Alue on osoitettu kuuluvaksi vuodelta 2000 olevassa mitoituskartassa mitoitusvyöhykkeeseen II. Vyöhykkeet on määritelty seuraavasti:

Vyöhyke I

Ympäristöarvoiltaan merkittävät aluekokonaisuudet. Myös pääsääntöisesti vesistönsat, joiden pinta-ala on alle 20 ha, ja pienet joet.

Mitoitus = 5 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden.

Vyöhyke II (Hiidenjoki)

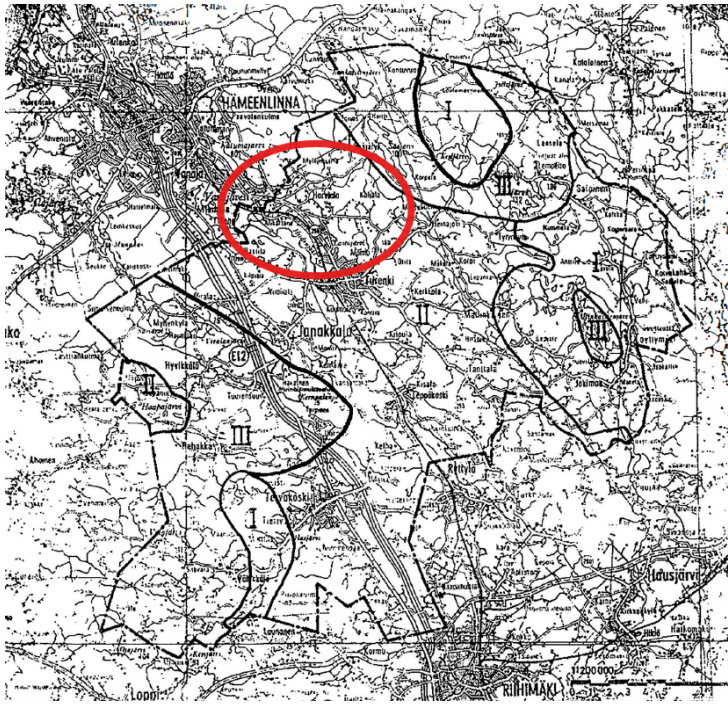
Ympäristöarvoiltaan tavanomaiset, melko suuret vesistönsat, joille on keskittynyt lomarakentamista, ja suuret joet. Lisäksi ympäristöarvoiltaan merkittävät, mutta kooltaan suuret vesistönsat.

Mitoitus = 7 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden.

Vyöhyke III:

Ympäristöarvoiltaan tavanomaiset suuret vesistönsat, joille on keskittynyt lomarakentamista.

Mitoitus = 9 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden. Kahta vesihehtaaria pienempien lampien ranta-alueelle ei osoiteta uutta rakentamista.

Kuva 9. Ote mitoitusvyöhykekartasta (Kv 19.6.2000 § 58, liite 19).

Rantaviivapituuden muuttaminen

Rantaviivan tilakohtainen pituus mitataan pääsääntöisesti peruskartalta mittakaavassa 1:10 000. Tämän jälkeen mitattu pituus muunnetaan ottaen huomioon rannan muoto ja rakentamiskelpoisuus.

RANTA	MUUNTOKERROIN
rantavyöhykkeen leveys alle 40m	0,00
niemen tai kannaksen leveys alle 50m	0,00
niemen tai kannaksen leveys 50...100m	0,50
niemen tai kannaksen leveys 100...150m	0,75
alle 100m leveä vesistönosa (ei joki)	0,25
100...200m leveä vesistönosa (ei joki)	0,50
200...300m leveä vesistönosa (ei joki)	0,75
RAKENTAMISKELPOISUUS	
erittäin hyvä tai hyvä	1,0
tydyttävä	0,80
huono	0,60
JOKIEN RANNAT	
muotokerroin	0,50
ei muunneta rakentamiskelpoisuuskertoimella	x

Muu muuntaminen

Vastaavuus loma-asuntolina

oleva omakotitalo tai maatilan talouskeskus	1,0
tuleva omakotitalo tai maatilan talouskeskus	1,0
erillinen sauna	1,0

Janakkalan kunnan alkuperäisten suunnittelu- ja mitoitusperusteiden (19.6.2000 § 58) mukaisesti kaksi laskennallista lomarakennuspaikkaa (RA) on vastannut yhtä uutta

vakituisen asumisen rakennuspaikkaa (AO), jolloin myös rakennusoikeus on lisääntynyt. Rantayleiskaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteet on muutettu kunnanvaltuuston päätöksellä 11.4.2022 § 33 siten, että tulevan omakotitalon vastaavuus loma-asuntolina on 1,0.

Kaavaselostuksen liitteenä on aluetta koskeva ranta-alueiden emätilaselvitys (Liite 1).

2.3 Selvitys alueen nykytilasta

2.3.1 Alueen yleiskuvaus

Alueen sijainti ja pinta-ala

Alueen pinta-ala on noin 1210 hehtaaria.

Alue sijaitsee Turengin taajaman pohjoispuolella ja rajautuu osittain Hämeenlinnan kaupungin kuntarajaan. Alue käsittää Harvialan kartanon alueita ja sen lähiympäristöä, ulottuen Turengin asemakaavoitettuihin Alangon ja Kauriinmaan alueisiin. Alue sisältää myös Koljalan, Vuortenkyllän sekä Myllynkulman alueet. Alueeseen kuuluu Hiidenjoen rantaviivaa noin neljä kilometriä ja Miemalanselän rantaviivaa noin yksi kilometri.

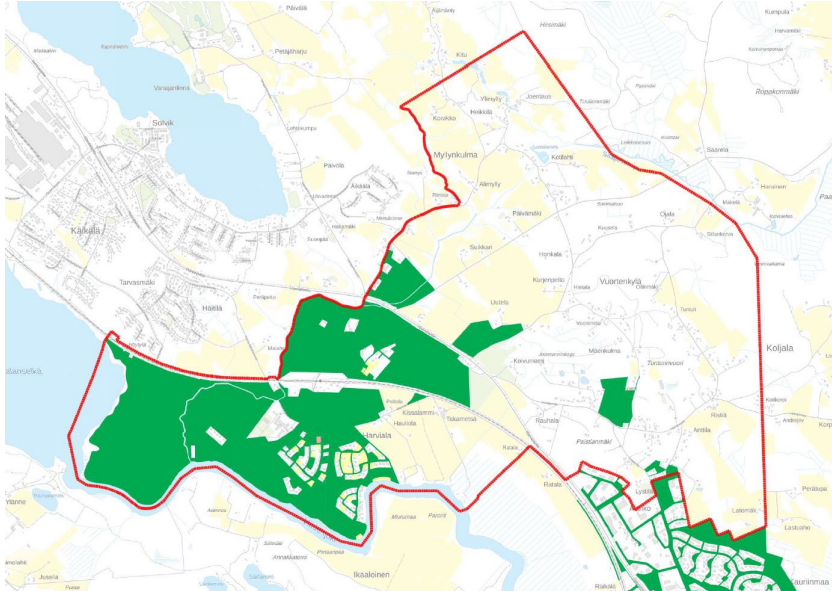
Vaikka alue on maa- ja metsätalousvaltaista, on alue kuitenkin toiminnoiltaan monipuolinen. Alueella on tiiviimpää pientaloasutusta sekä vaihtelevalla tiheydellä muodostunutta kyläasutusta. Lisäksi alueella on loma-asutusta, elinkeinotoimintaa sekä virkistys-, ulkoilu- ja urheilualueita. Alueen nykyinen työpaikka- ja palvelutoiminta keskittyy pääasiassa Harvialan kartanon ja Alikartanon ympäristöön sekä Harvialan koulun/päiväkodin alueelle. Alueella on paljon arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä sekä erityisiä luontoarvoja. Harviala Oy:n laajalle levittäytyneet taimiviljelmäalueet ovat alueelle tunnusomainen piirre, jotka ulottuvat Alikartanolta Harvialan koulun edustalle saakka.

Kuva 10. Alue ilmakuvassa (Maanmittauslaitos 1/2025).

Maanomistus ja vuokraus

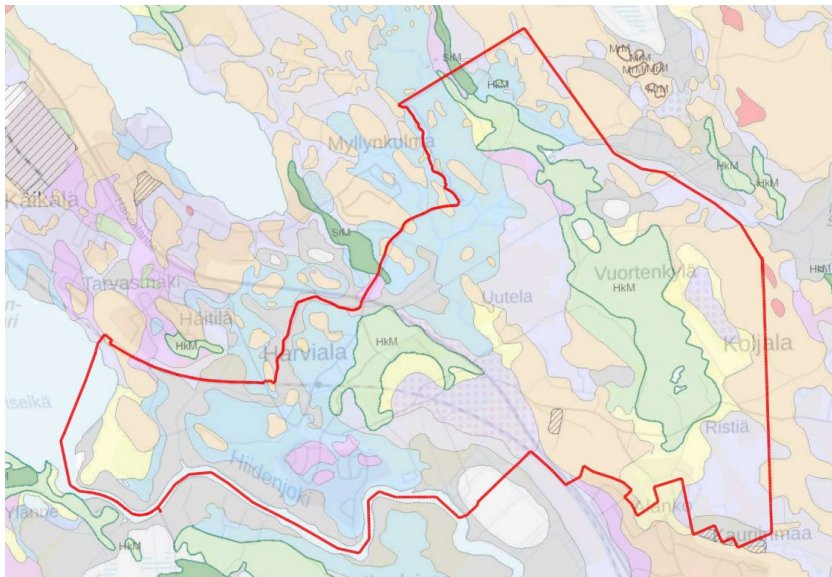
Valtaosa alueesta on yksityisessä omistuksessa. Kunta omistaa maata alueen länsi- ja keskiosassa sekä yksittäisiä alueita Harvialantien itäpuolella. Kunnan omistamilla alueilla on myös vuokrattuja peltolohkoja: Niemenpää, Katajamäki, Marjoniemi ja Toivonpelto. Näiden alueiden vuokrasopimukset ovat voimassa vuoden 2032 loppuun saakka.

Kuva 11. Kunnan maaomaisuus vihreällä (tilanne 12/2025).

Maaperä

Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) maaperäkartan mukaan alueen maaperästä huomattava määrä on savea tai hiesua. Hiidenjoen rannat ovat pääosin saraturvetta tai savea. Hiekka- ja hiekkamoreenia on erityisesti alueen itä- ja keskiosassa.

Kuva 12. Alueen maaperäkartta (GTK Maankamara).

Maaperäkartan värit suhteessa maalajiin:

sininen = savi

tummanharmaa = saraturve

vaaleanharmaa = rahkaturve

tummanvihreä = sora

vaaleanvihreä = hiekka

keltainen = karkea hieta
 tumman violetti = hieno hieta
 vaalean violetti = hiesu
 ruskea = hiekkamoreeni
 täytemaa = viivarasteri

2.3.2 Rakennettu ympäristö

Asuinrakentaminen

Alueella on noin 850 asukasta (tilanne 2024). Asukasmäärä on suuntaa antava. Asuinrakentaminen on levittäytynyt ajan saatossa lähes koko suunnittelualueelle. Alueella on asemakaavoitetun pientaloasutuksen lisäksi tiiviimmin rakentuneita kyläalueita sekä yksittäisiä asuinrakennuspaikkoja.

Kyläalueet ja maatilat

Alueella on melko paljon haja-asutusluonteista kyläasutusta sekä muutamia vanhoja ja vielä toiminnassa olevia maatilakeskuksia. Koljalan, Vuortenkyllän ja Myllykulman kyläkeskittymät muodostuvat rypäsmäisistä- ja nauhamaisista asuinpaikoista, jotka sijaitsevat pääasiassa Myllynkulmantien, Sääjärventien, Heinäjoentien ja Myllytien varsilla tai niiden läheisyydessä.

Lomarakentaminen

Alueella on vain muutamia lomarakennuspaikkoja vesistöistä huolimatta. Ne sijaitsevat pääasiassa Hauoliolan alueella Hiidenjoen pohjoisrannalla. Yksi lomarakennuspaikka sijaitsee alueen pohjoisosassa, Hämeenlinnan rajalla.

Elinkeinotoiminta ja matkailu

Alueen elinkeinotoiminta koostuu pääasiassa maa- ja metsätaloudesta sekä yksityisistä ja julkisista palveluista. Palvelut sijoittuvat pääasiassa Harvialan kartanon-Alikartanon ympäristöön sekä Harvialan koulun ja päiväkodin alueelle. Alueen suurimmat työnantajat ovat Harviala Oy sekä Harvialan koulu ja päiväkot. Harviala Oy on monipuolinen taimien sekä viher- ja ympäristörakentamisen tuotteiden tukku, millä on pitkä historia Harvialassa. Näiden lisäksi pienimuotoisempaa yritystoimintaa saattaa sijaita asutuksen yhteydessä.

Harvialan kartanon alueella toimii Café Konttori, jonka yhteyteen on suunnitteilla majoitustoimintaa. Harvialan arboretumin rakentaminen on suunnitteilla yhteistyössä Harviala Oy:n kanssa. Kartanoalueelle laadittu asemakaava mahdollistaa mm. kartanoalueen kehittämisen matkailukohteena. Suunnittelualueella saatetaan harjoittaa myös pienimuotoisempaa majoitustoimintaa (esim. Airbnb). Toistaiseksi suunnittelualueen lähin merkittävä matkailukohde on Vanajanlinna ja Linna Golf palveluineen.

Virkistysalueet

Alueella on hyvät virkistysmahdollisuudet etenkin luonnossa liikkumisesta pitävälle. Varsinaisia ulkoilureittejä on kuitenkin vähän. Alueen ympäristö ja maasto ovat monipuolisia vesistöineen, mikä luo hyvät edellytykset virkistystoimintojen kehittämiseen. Alikartanon asuinalueella on kunnan yleinen uimaranta, yhdistyksen ylläpitämä venelaituri ja veneenlaskupaikka sekä Ämmännokan laavu. Hiidenjoki on osa Vanajaveden reittivesistöä ja yleinen veneilyreitti. Rakennettuja ulkoilu-, liikunta- ja leikkipaikkoja on Alikartanon asuinalueella, Harvialan kartanolla sekä Harvialan koululla. Harvialan kartanon alueella on tenniskenttä, padel-kenttä ja petankkikenttä. Vuortenkyllän alueella on mahdollisuus ulkoilla Tunturivuoren harjumaastossa.

Maa- ja metsätalousalueet

Alue on maa- ja metsätalousvaltaista, ja etenkin peltojen osuus on suuri. Harvialantien länsipuoliset peltoalueet ovat pääasiassa Harviala Oy:n käytössä taimiviljelmäalueina, muutamia peltolohkoja lukuun ottamatta.

2.3.5 Kulttuuriympäristö ja maisema

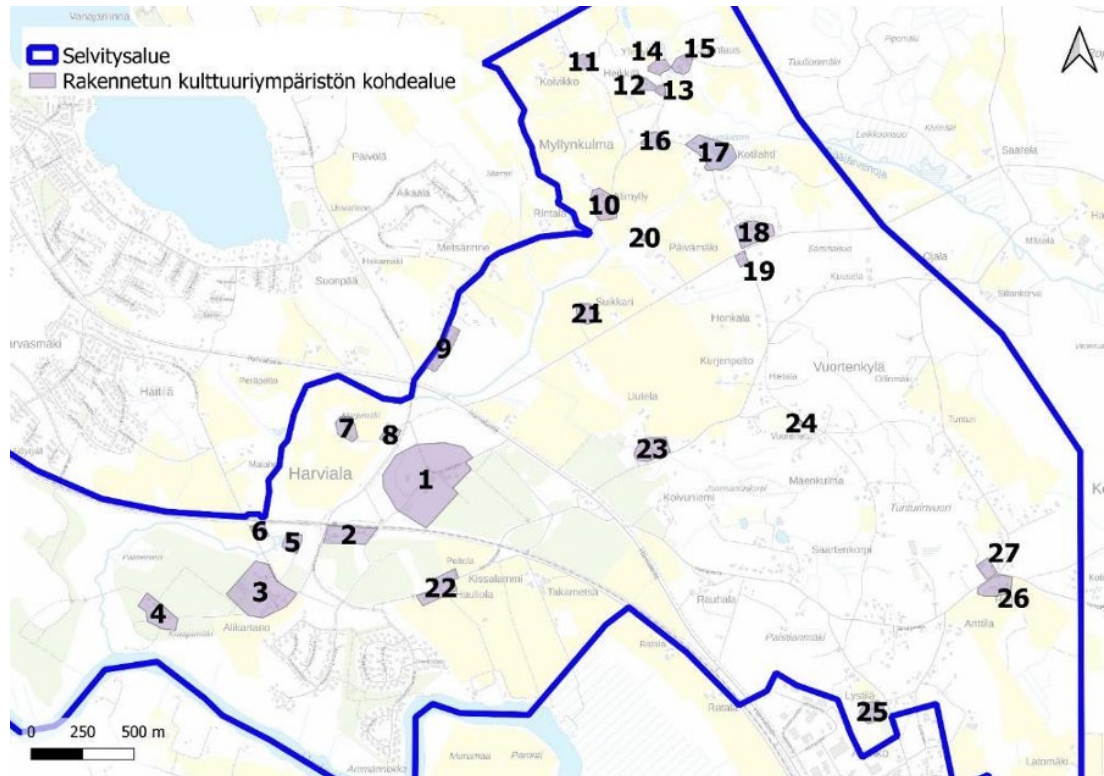
Kulttuuriympäristö

Kaavoituksen tueksi on laadittu kulttuuriympäristöselvitys (2024). Selvitys antaa kattavan kuvan alueen rakennetusta kulttuuriympäristöstä ja maisema-arvoista. Selvityksen lähtökohtina olivat alueelta aikaisemmin tehdyt inventoinnit ja selvitykset sekä alueen maisemakuvan ja rakennushistoriallisten arvojen tarkastelu. Selvityksen tavoitteena oli muodostaa ajantasainen kokonaiskuva alueen rakennuskulttuurista, lähimaisemasta ja historiallisista ominaispiirteistä.

Selvityksessä rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on arvotettu luokkiin I ja II. Luokan I kohteet ilmentävät merkittäviä rakennushistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja (liitekartalla paikallisesti arvokkaat ja maakunnallista arvoa omaavat). Luokan II kohteet ilmentävät alueella oleellisia kulttuurihistoriallisia arvoja (liitekartalla paikallisesti arvokkaat). Arvokkaimmat rakennetut kulttuuriympäristöt (maakunnallisesti arvokkaat tai maakunnallista arvoa omaavat) sijaitsevat Harvialan kartanolla, Alikartanolla tai niiden lähiympäristössä. Paikallisesti arvokkaita kohteita suunnittelualueella on enemmän, ja niitä on eri puolilla suunnittelualueutta.

Kaikki selvityksessä arvokkaiksi tunnistetut rakennetut kulttuuriympäristöt on otettu huomioon kaavoituksessa. Kaavakarttaa täydentävällä, oikeusvaikutteisella liitekartalla on annettu tarkemmat, kohteiden arvoluokitusta vastaavat kaavamääräykset.

Kaavassa on osoitettu selvityksen pohjalta suojeltavia rakennuksia, jotka sijaitsevat pääasiassa I-luokan kohdealueilla. Niiden lisäksi suojeltaviksi rakennuksiksi on osoitettu Nyrkkiälä ja Harvialan korjauspaja. Nämä rakennukset sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön (Harvialan kartano ja kulttuurimaisema) välittömässä läheisyydessä, ja ovat siten olennainen osa alueen arvokkainta kulttuuriperintöä. Harvialan koulua ei osoiteta suojeltavana rakennuksena, sillä koulu ei ole säilynyt alkuperäisessä, 1950 luvulla rakennetussa asussaan, vaan koulua on jo laajennettu useita kertoja erilaiseen, modernimpaan tyyliin.

Kuva 13. Ote kulttuuriympäristöselvityksestä. Kartalla rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden sijainti (Heilu Oy, 2024).

Taulukko 1. Rakennetut kulttuuriympäristöt. Taulukon numerointi vastaa selvityksen numerointia. Vastaava numerointi on huomioitu liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

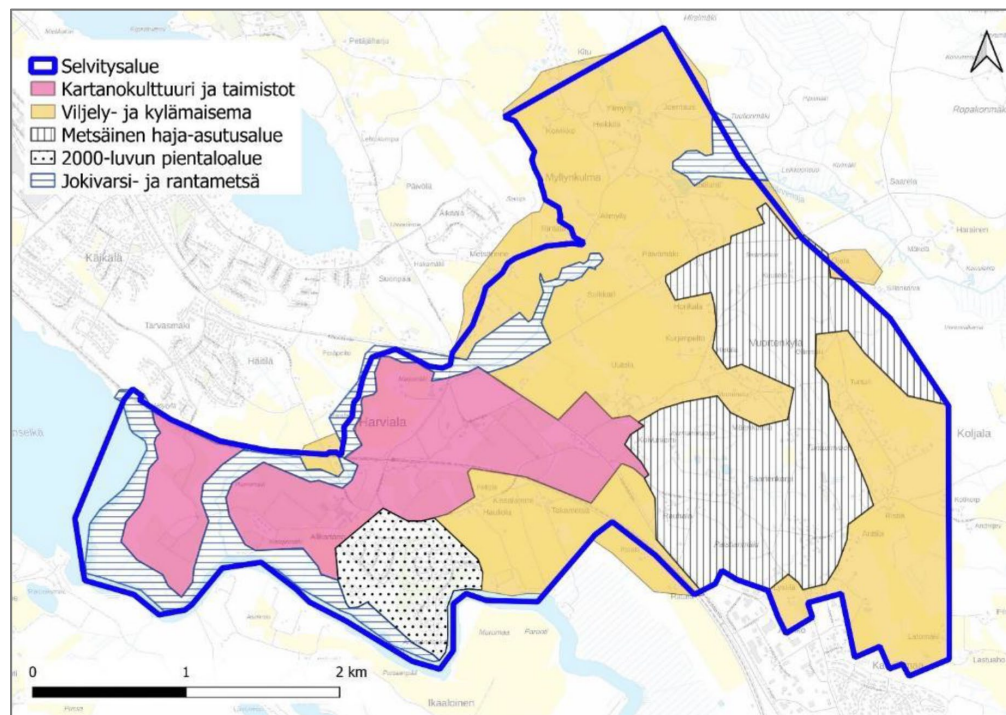
Numero	Kohde	Arvoluokka	Arvokkaat piirteet	Huomiointi kaavassa
1	Harvialan kartano, Yläkartano	I	Rakennusten sijoittuminen puistomaiseen miljööseen, kartanon rakennuskanta 1890-luvulta 1940-luvulle.	Rakennukset ja pihapuisto
2	Harvialan aseman alue	I	Liikennehistorialliset ja arkkitehtoniset arvot, VR:n tyyppipiirustusrakentaminen.	Entinen asemarakennus, entinen vahtitupa
3	Harvialan kartano, Alikartano	I	1900-luvun alkupuolen talousrakennukset, rakennusten sijainti avoimessa viljelymaisemassa.	Rakennukset
4	Katajamäen työväenasunnot	I	1920-luvun tiilinen rakennuskanta.	1920-luvun rakennukset
5	Karrintalo	I	Harvialan kartanon 1920-luvun tiilinen rakennustuotanto.	Asuinrakennus
6	Nyrkkiälä	II	Harvialan kartanon 1900-luvun alkupuolen työväen asuinrakentaminen.	Asuinrakennus
7	Marjoniemi	I	Harvialan kartanon 1920-luvun tiilinen rakennustuotanto.	Asuinrakennus, talousrakennus
8	Harvialan korjauspaja	II	Harvialan kartanon 1920-luvun tiilinen rakennustuotanto.	Entinen korjauspaja
9	Hakumäen työväenasunnot	I ja II	Harvialan kartanon työväenasuinrakentaminen 1910- ja 1940-luvuilta.	1910-luvun asuinrakennukset

10	Alimylly	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus entisen torpan paikan lähistöllä. Maisemallisesti merkittävä sijainti	
11	Vanha-Heikkilä	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan tilan paikalla.	
12	Mäntymäki	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa	
13	Mäenpää	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa.	
14	Ylimylly	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	
15	Joentaus	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa.	
16	Tuliola	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	
17	Lussilammin ympäristö	II	Harvialan kartanon metsätalouden ja asutushistorian muovaama, historiallisesti kerroksellinen ympäristö maalaismaisemassa.	Pieni hirsirakennus (Patonniitty) (mahdollisesti), patolaitteet (mahdollisesti)
18	Harvialan entinen nuorisosiirtola	II	Koulukotilaitoksen historiasta kertova rakennuskokonaisuus.	
19	Sorola	II	1900-luvun alkupuolen historiallisesti todistusvoimainen pihamiljö.	
20	Harvialan voimala	I	Harvialan kartanon 1900-luvun alkupuolen rakennustuotanto, varhainen sähköntuotanto.	Voimalarakennus
21	Vanha-Suikkari	II	Maisemallisesti kauniilla paikalla sijaitseva 1900-luvun puolivälin tilakeskus.	
22	Haulionrannan ja Alikartanon risteys	II	Maisemallisesti kauniilla paikalla sijaitseva 1900-luvun puolivälin asutustilojen muodostama kokonaisuus.	
23	Harvialan koulu	II	Maisemallisesti merkittävällä paikalla sijaitseva, ajallisesti kerroksellinen koulurakennus.	
24	Vuori	I	Vanhan torpan paikalla sijaitseva, autenttisenä säilynyt asuinrakennus.	Vanha asuinrakennus
25	Lystilä	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	

26	Ristitie (Ristiä)	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	
27	Koljalan VPK	II	Vapaapalokuntatoiminnan historiasta kertova rakennusryhmä kylämaisemassa.	

Maisema

Harvialan kulttuuriympäristöselvityksessä on käsitelty myös alueen maisemakuvaa. Selvityksen mukaan Harvialan osayleiskaava-alueen maisemakuvasta on erotettavissa viisi erilaista maiseman osa-aluetta. Alue ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella.

Kuva 14. Suunnittelun alueen maiseman osa-alueet (Heilu Oy, 2024).

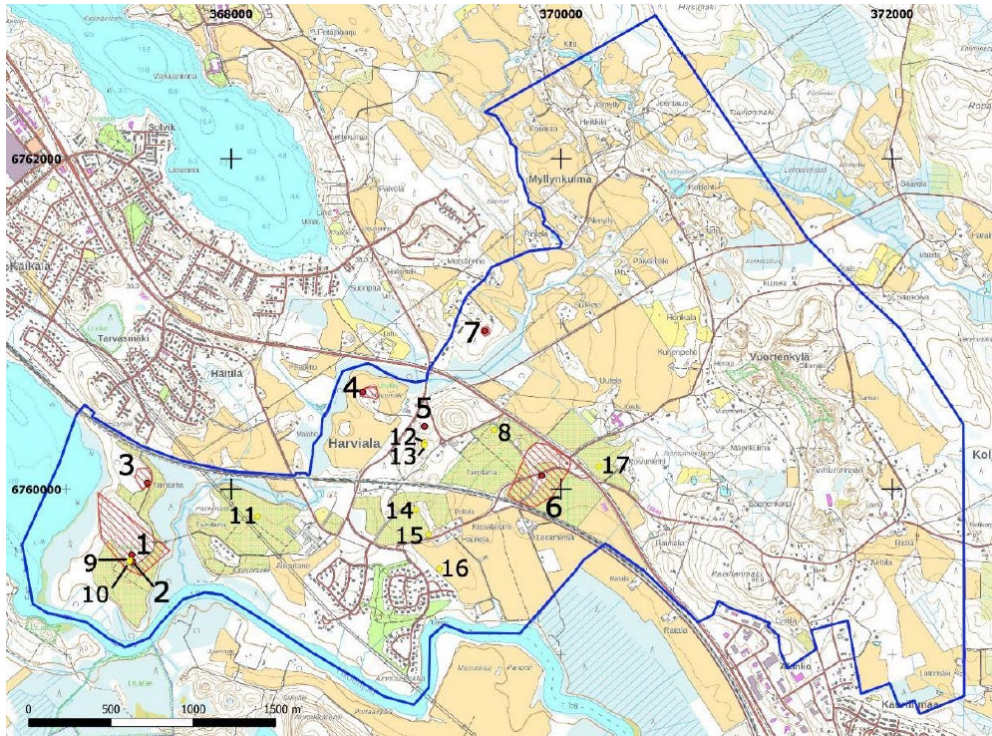
Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt

Suunnittelun alueella sijaitsee maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö; Harvialan kartano ja kulttuurimaisema (Hämeen liitto, 2019). Tähän kuuluu Harvialan kantatila rakennuksineen, sekä Katajamäen työväen asuinalue sekä Sikopiirin- ja Marjoniemen rakennukset.

Muinisjäännökset

Alueella on tehty vuosien saatossa useampia arkeologisia tutkimuksia, joista vanhimmat ovat 1930-luvulta.

Kaavoitusta varten on laadittu arkeologinen inventointi vuonna 2021 (Heilu Oy). Alueelta tunnistettiin useita muinajäännöksiä, joista tunnettiin entuudestaan kuusi rautakauteen-historialliseen aikaan ajoittuvaa kiinteää muinajäännöstä sekä yksi rautakauteen ajoittuva irtolöytöpaikka. Alueelta tunnetaan nyt 7 kiinteää muinajäännöstä sekä 10 irtolöytöpaikkaa. Kiinteät muinajäännökset on otettu huomioon kaavoituksessa.

Kuva 15. Ote inventoinnista. Numerot 1-7 ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä ja numerot 8-17 ovat irtolöytöpaikkoja.

Kohteiden numerointi vastaa selvityksen ja liitekartan numerointia.

Kiinteät muinaisjäännökset

- 5.1. Niemenpään kartano, 165010016, kiinteä muinaisjäännös
- 5.2. Niemenpää, 165010015, kiinteä muinaisjäännös;
- 5.3. Niemenpään Hamppula, 1000023530, kiinteä muinaisjäännös;
- 5.4. Marjumäki, 165010017, kiinteä muinaisjäännös;
- 5.5 Harviala, 1000012254, kiinteä muinaisjäännös;
- 5.6. Kodjala (Koljala), 1000012255, kiinteä muinaisjäännös;
- 5.7. Hakalan torppa, 1000042654, kiinteä muinaisjäännös

Löytöpaikat

- 5.8. Harviala 2, 1000023901, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
- 5.9. Niemenpää 2, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
- 5.10. Niemenpää 3, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen
- 5.11. Paimenaro, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
- 5.12. Harviala 3, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
- 5.13. Harviala 4, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen
- 5.14. Haulionmäki, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen
- 5.15. Haulionmäki 2, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
- 5.16. Haulionmäki 3, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
- 5.17. Koivuniemi, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen

Alikartanontien tarkkuusinventoinnit

Alikartanontien varrella sijaitsee Kodjalan kyläalueen muinaisjäännös, minkä alueelle on tehty kaksi arkeologista tarkkuusinventointia. Inventointien tarkoituksena on ollut selvittää mahdollisuudet levittää Alikartanontietä kevyen liikenteen väylän rakentamista varten.

Vuonna 2022 (7.11.2022) valmistunut inventointi tehtiin tien pohjoispuolelle (Mikroliitti, Juuso Koskinen). Selvityksen mukaan suunnitellun kevyen liikenteen väylän kohdalla on kiinteäksi muinaisjäännöksenä katsottava rakenne ja kulttuurikerroksia tutkitun alueen länsipäässä, mahdollisesti yhteensä noin 90 m matkalla.

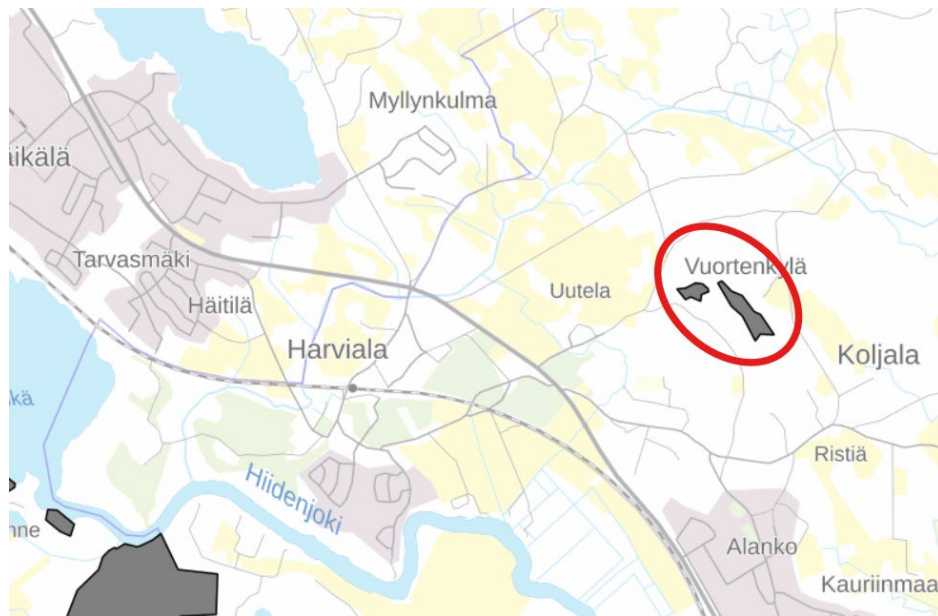
Vuonna 2025 (25.11.2025) valmistunut inventointi tehtiin Alikartanontien eteläpuolelle (Mikroliitti, Juuso Koskinen). Sen tarkoituksena oli selvittää, onko suunnitellun tien levennyksen kohdalla muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä. Selvityksen mukaan suunnitellun tien levennyksen kohdalla on kiinteää muinaisjäännöstä katkeilevana kulttuurikerroksena noin 85 m matkalla. Havaitut kulttuurikerrokset ovat nykyisen Kodjalan kyläalueen kohderajauksen sisällä, eikä muinaisjäännösalueen rajausta tarvinnut muuttaa laajemmaksi. Selvityksen mukaan tien levennys tälle osuudelle on mahdollista toteuttaa arkeologisen kaivauksen jälkeen.

2.3.6 Luonnonympäristö

Luonnonsuojelualueet

Alueella on kolme luonnonsuojelualuetta, jotka sijaitsevat Vuortenkylän Tunturivuorella. Luonnonsuojelualueet ovat Kivipohja (YSA203436), Kurjenpelto (YSA203434) ja Santamäki (YSA203437). Nämä alueet kuuluvat luontotyyppien tai lajien hoitoalueeseen, ja muodostavat yhdessä Tunturinvuoren Natura 2000 -alueen.

Natura-alue kuuluu luontodirektiivin mukaisiin SAC-alueisiin. Kahdesta osa-alueesta muodostuvalla Tunturinvuoren alueella on terävälakinen harjun pääselänne sekä loivapiirteistä harjun reunaa. Harjukasvillisuus on etenkin paisterinteillä edustavaa ja monipuolista. Alueen metsät ovat talousmetsiä. Tunturinvuorella on uhanalaisen hämeen kylmänkukan esiintymiä, joka tunnetaan myös Kanta-Hämeen maakuntakasvina. Alueen kylmänkukkaesiintymä on toistaiseksi Janakkalan laajin ja elinvoimaisin. Kasvin populaatiota ja elinympäristöä on onnistuttu parantamaan alueella hakkuiden seurauksena. Kasvupaikkojen sijainti on salassapidettävää tietoa.

Kuva 16. Kaava-alueen luonnonsuojelualueet ympyröityinä (Paikkatietoikkuna).

Ekologiset verkostot

Hämeen liitto on laatinut maakuntakaavan 2040 taustamateriaaliksi Kanta-Hämeen

ekologisen verkoston selvityksen vuonna 2016. Ekologisen verkoston tehtävänä on varmistaa luonnon monimuotoisuuden säilyminen, mahdollistaa eliöiden liikkuminen ja levittäytyminen, ja siten geenivirta elinympäristöistä toisiin. Kanta-Hämeessä ekologisten verkostojen pullonkaula-alueita muodostuu erityisesti Riihimäen ja Hämeenlinnan taajamien ja näitä halkovan moottoritien ja pääradan yhteisvaikutuksesta.

Suunnittelualue ulottuu pääradan molemmin puolin. Suunnittelualueen hallitseva elementti on Hiidenjoki, joka on osa reittivesistön ja lähialueille sijoittuvien järvien muodostamaa ketjua. Reittiveden suuntaisesti sijoittuu sekä geologisesti että lajistollisesti edustavia harjujaksoja Janakkalasta Hämeenlinnan kautta aina Hattulan alueelle asti. Reittivesiä ja harjujaksoja myötäillen kulkevat alueella myös maakunnan mittakaavassa merkittävät ekologiset yhteydet (Kanta-Hämeen ekologinen verkosto, Ramboll 2016).

Selvityksen mukaan Harvialan alueen luonnonympäristön ydinalueet sijaitsevat Hiidenjoella ja Vuortenkyllän Tunturivuoren harjun tuntumassa. Merkittävistä ekologisista yhteyksistä yksi kulkee suunnittelualueen eteläpuolitse itä-länsisuuntaisesti ja toinen itäpuolitse luode-kaakkosuuntaisesti. Kaavoituksessa on otettu huomioon riittävien ekologisten yhteyksien säilyminen, toimivuus ja verkoston jatkuvuus.

Kuva 17. Ote Kanta-Hämeen ekologisen verkoston selvityksestä. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti ympyröitynä (Kanta-Hämeen ekologinen verkosto, Ramboll 2016).

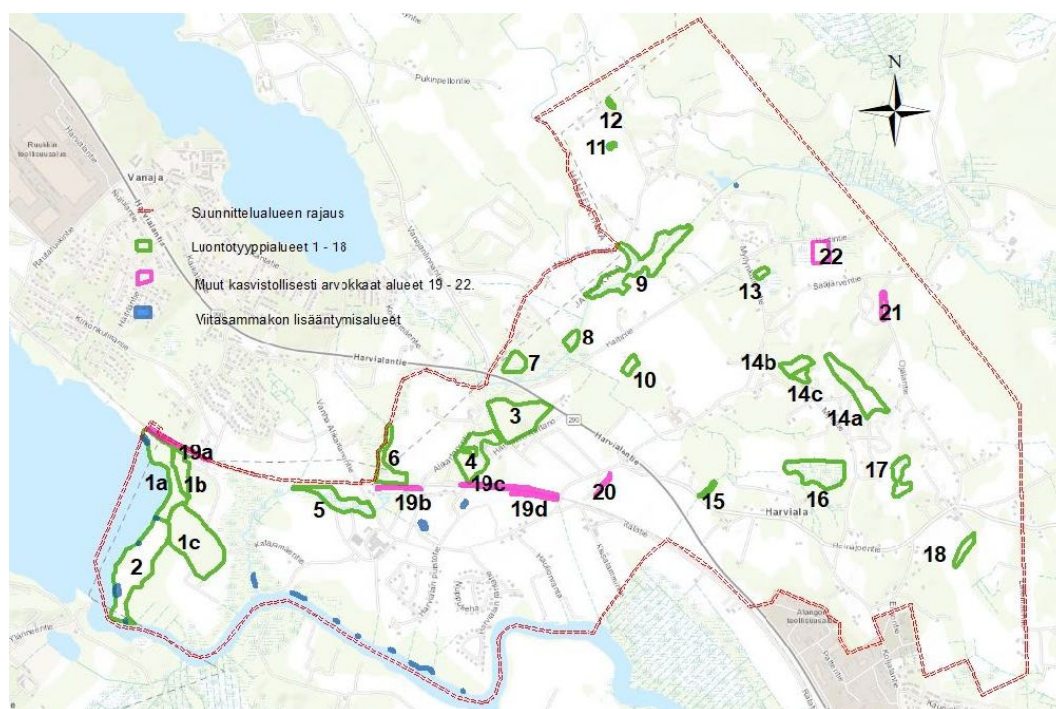
Uudenmaan ELY-keskus on laatinut *Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää-Hämeenlinna* -selvityksen kaavan laadinnan aikaan (ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024). Työn tavoitteena oli löytää ja tunnistaa nykyistä ekologista verkostoa parhaiten palvelevat paikat valtatie 3:n poikki kulkeville eläimille soveltuvilla yli- ja alikuluilla. Tavoitteena oli löytää soveltuvia paikkoja 1–3 kpl. Tarkasteltava väli valtatie 3:n ympäristössä sijoittui Hämeenlinnan ja Hyvinkään välille. Harvialan aluetta lähimmät tarkastelukohteet olivat Miemala 1–2, joita ei kuitenkaan valittu jatkotarkastelujen kohteiksi. Näin ollen raportissa ei ole tunnistettu tarpeita, jotka olisivat kohdistuneet suunnittelualueelle. Suunnittelualue sijaitsee lähimmillään noin 1,6 km päässä valtatiestä 3.

Erityiset luontoarvot

Kaavoituksen tueksi alueelle on laadittu luontoselvitys vuonna 2021 (Teppo Häyhä). Selvityksen tavoitteena oli paikantaa ja rajata arvokkaat luontotyyppikohteet, saada riittävän tarkat tiedot huomionarvoisten eläinten ja kasvien esiintymistä ja antaa tulosten perusteella suosituksia maankäytön suunnittelua varten. Luontoselvitykseen sisältyi: arvokkaiden luontotyyppikohteiden kartoitus, kasvistoselvitys, liito-oravaselvitys, viitasammakkoselvitys ja sudenkorentoselvitys. Liito-oravasta ja sudenkorentojen direktiivilajeista ei tehty havaintoja.

Alueelta paikannettiin 18 erityisiä luontoarvoa ja uhanalaisia luontotyyppiä sisältävää aluetta. Lisäksi alueelta havaittiin neljä muuta kasvistollisesti arvokasta aluetta. Arvokkaat alueet sijoittuvat eri puolille suunnittelualuetta.

Miemalanselän rannan ja Niemenpään rantametsien (alueet 1 ja 2) muodostama kokonaisuus on uhanalaisten luontotyyppien ja huomionarvoisten lajien tärkein alue. Harvialan kartanon alueella on useita lehtometsiä ja luonnonmetsäarvoja sisältävää jokivarsimetsää sekä Vuortenkylyn Tunturivuori, missä on Natura-alueen lisäksi pieniä lehtokohteita ja kaksi harjunlievesuota. Sääjärvenojan varsilla on kolme laajahkoa, luontotyyppien suojelun ja luonnonmetsäarvojen kannalta tärkeää aluetta (alueet 5, 6 ja 9). Nämä metsät yhdessä muiden Sääjärvenojan rantametsien kanssa muodostavat suunnittelualueen halki kulkevan metsälajistolle tärkeän ekologisen vyöhykkeen. Selvityksessä kartoitettiin myös alueiden soveltuvuus METSO-ohjelmaan. Alueet 1, 2, 3 ja 4 täyttävät I-luokan METSO-kohteen kriteerit ja loput alueet (5-18) ovat II- ja III-luokan METSO-kohteita.

Kuva 18. Luontoselvityksen mukaiset arvokkaat luontotyyppialueet ja lajiesiintymät. (Teppo Häyhä, 2021).

Kohteiden numerointi vastaa selvityksen ja liitekartan kohdenumerointia.

Suunnittelualueen arvokkaat luontotyyppikohteet:

- 1 Miemalanselän ranta (a, b ja c):
2. Niemenpään rantakosteikko

- 3 Pumppumäki
- 4 Kartanon lehto
- 5 Sääjärvenoja, Alikartano
- 6 Sääjärvenoja, Marjumäki
- 7 Harvialantien lähteikkö
- 8 Hakumäen lehto
- 9 Sääjärvenoja, Myllynkulma
10. Uutelan lehto
11. Koivikon lähde
- 12 Koivikon suppasuo
- 13 Sammalsuon räme
- 14 Tunturinvuoren alue (a, b ja c)
- 15 Koivuniemen puro
- 16 Saartenkorpi
- 17 Tunturivuoren suo
- 18 Ristilän lehto

Alueen kasvistollisesti arvokkaat alueet:

- 19 Pääradan varret
- 20 Taimitarhan piennar
- 21 Tunturivuoren pohjoispää
- 22 Sammalsuon rämemuuttuma

Viitasammakko

Alueelta paikannettiin yhteensä 16 viitasammakon esiintymispaikkaa, joista kaksi on havaittu aiemmin Rastila–Rastikankaan osayleiskaavan luontokartoituksessa (Ari Lehtinen, 2018). Viitasammakoita elää erityisesti Miemalanselän ja Hiidenjoen ranta-alueella, mutta myös alueella sijaitsevilla lammissa. Selvityksen mukaan kanta on vahva, sillä havaintoja viitasammakoista saatiin useimmilta potentiaalisilta paikoilta eli luhtarantaisilta osuuksilta. Kutupaikkoja ei havaittu Miemalanselän suun ja Sääjärvenojan suun välisellä alueella, josta luhtarannat puuttuvat.

Luontoselvityksen maankäyttösuositukset

Suojelualueeksi (SL) tulee merkitä Tunturivuoren luonnonsuojelualueet. Muut uhanalaisia luontotyyppisiä sisältävät alueet ja viitasammakon lisääntymisalueet tulee merkitä suojelualueiksi (SL) tai luontokohteiksi (luo). Arvokkaiksi rajatuille alueille ei tule suunnata alueiden luonnetta tai erityisarvoja uhkaavaa maankäyttöä, kuten rakentamista. Viitasammakon lisääntymispaikoilla tulee käyttää 30 metriä leveää suojavyöhykettä, joka säästetään elinympäristöä heikentävältä maankäytöltä.

Suunnittelualueen tärkein metsäinen ekologinen vyöhyke, Sääjärvenoja, tulee säilyttää mahdollisimman ehyenä. Rantarakentaminen Sääjärvenojan arvokohteiden ulkopuolella on mahdollista, mutta uusien rakennuspaikkojen sijoittamista metsärantaisille osuuksille tulee välttää ja rakentamisen mitoitus tulee olla alhainen (enintään kaksi uutta rakennuspaikkaa kilometrillä). Yksi suunnittelutavoite tulee olla ekologisten vyöhykkeiden eli riittävän runsaspuustoisten metsäkäytävien säilyttäminen Sääjärvenojan rantametsien ja läheisten arvokohteiden välillä.

Harvialan perusselvityksen maankäyttövisioissa todetaan, että Harvialasta puuttuvat riittävän vetovoimaiset luontokohteet ja siten alueelle on vaikea kehittää pelkästään luontoaiheisiin liittyviä toimintoja. Tämän takia vetovoimaisuuden lisäämiseksi olisi luonteva hyödyntää Hiidenjoen toisella puolella olevia luontoalueita eli Kalpalinnan ja Raimansuon muodostamaa suojelualuekokonaisuutta (Siitonen ym. 1994). Harvialan luontoarvojen osalta

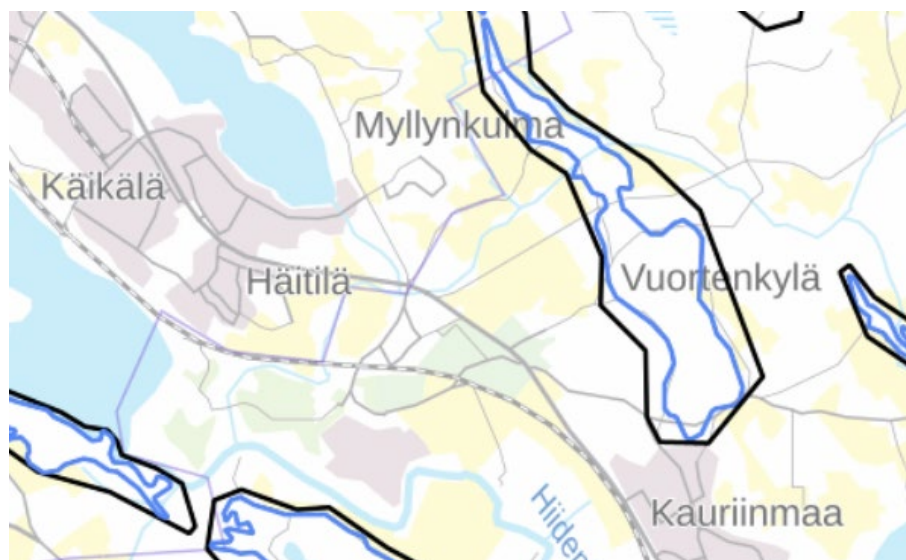
tilanne on 27 vuodessa muuttunut. Vaikka aiemman perusselvityksen ehdotuksia, kuten jalopuumetsiköiden perustamista, lehtotyyppien kunnostusta, sammalpuistoa ja ketojen hoitoa, ei ole toteutettu, hallitun hoitamattomuuden ansiosta metsäluonnon arvot ovat arvokkailla luontoalueilla kehittyneet parempaan suuntaan. Lisäksi tietämys Harvialan luontokohteiden lajistosta, kuten Miemalanselän linnustosta ja kartanon alueen perhosfaunasta, on lisääntynyt merkittävästi. Näin ollen Harvialan 69 luontokohteet yhdessä kartanon puiston kanssa omaavat riittävästi potentiaalia hyödynnettäväksi virkistyskäytön ja jopa luontomatkailun tarpeisiin.

Luonnonsuojelualueet ja selvityksen mukaiset erityiset luontoarvot on otettu huomioon kaavoituksessa. Luonnonsuojelualueet on osoitettu suojelumerkinnällä SL. Muut uhanalaisia luontotyyppisiä sisältävät alueet on osoitettu merkinnällä luo-1 ja viitasammakon lisääntymisalueet on osoitettu merkinnällä luo-4. Kaavakartan lisäksi kohteen on osoitettu liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot. Liitekartan numerointi viittaa luontoselvityksen numerointiin.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueelle sijoittuu Vuortenkyllän pohjavesialue (0416551), joka on 1. luokan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. 1. luokan pohjavesialueiden vettä käytetään tai on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³ /vrk tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin.

Vuortenkyllän pohjavesialueen kokonaispinta-ala on n 3,52 km², josta pohjaveden muodostumisaluetta on 1,55 km². Pohjavesialueella arvioidaan muodostuvan pohjavettä 1000 m³ vuorokaudessa. Vuortenkyllän pohjavesialue on pitkittäisharju, joka eteläpäässä levenee ja sisältää suppia. Pohjoispää on kapea ja katkeileva osittain savisten peltojen peittämä. Harju on kerrostunut kallioperän ruhjeeseen. Maa-aines on hiekkavaltaista ja kerroksellista, kerrospaksuus on suurimmillaan noin 20 metriä. Pohjoisosassa pohjavesiä kerääntyy harjujakson koillispuoliselta moreenialueelta. Pohjavettä purkautuu harjun lounaispuolelle lähteinä, harjun poikki virtaavaan Sääjärvenojaan sekä pelloilla harjun suuntaisena kulkevaan ojaan. Lisäksi harjun eteläpäässä on soistunutta metsämaata, jossa esiintyy lähteitä (Hämeen ELY-keskus, 2020). Lisäksi alueella sijaitsee entisen Harvialan koulukodin vedenottamo. Suunnittelualueen länsi- ja eteläpuolella sijaitsevat Hattelmalanharjun ja Kalpalinnanmäen 1. luokan pohjavesialueet.

Kuva 19. Alueella oleva ja lähimmät pohjavesialueet kartalla (MML, Paikkatietoikkuna).

Vesistöt

Alueen merkittävimmät vesistöalueet ovat Hiidenjoki-Miemalanselkä, jotka ovat osa Vanajaveden reittivesistöä, mitkä kuuluvat Kokemäenjoen päävesistöön. Reitin eteläiset haarat yhtyvät Janakkalan Kernaalanjärvessä, jonka vesi laskee Hiidenjokea pitkin Miemalanselkä-Lepaanvirtaan. Hiidenjoen pituus on noin 15 km ja joen keskimääräinen leveys on noin 50–60 metriä. Joen virtausnopeus on pääosan vuotta erittäin hidas, johtuen jokilaakson vähäisistä korkeuseroista. Vedenlaatu ja yleinen käyttökelpoisuus on luokiteltu tyydyttäväksi (vaikuta vesiin –karttapalvelu). Hiidenjoen vedenlaatua heikentävät voimakkaasti luonnontasosta kohonnut rehevyystaso, runsas humuksisuus ja ajoittaiset happitalouden häiriöt, joista saattaa seurata kesäisin runsaita sinileväkukintoja.

Sääjärvenoja mutkittelee alueella lännestä-itään. Sääjärvenoja on valuma-alueensa pääuoma. Ojavedet laskevat n. 3 km matkan Hiidenjoelle, josta vedet laskevat Miemalanselkä-Lepaanvirtaan. Alueella sijaitsee myös pienempiä lampia.

Suunnittelualue sijaitsee vedenjakaja-alueella. Alue jakautuu kolmeen eri valuma-alueeseen. Suurimmilta osin alue kuuluu Hiidenjoen suualueen- ja Sääjärvenojan valuma-alueisiin sekä pieneltä osin myös Hämeenlinnan valuma-alueeseen.

Kuva 20. Suunnittelualueen valuma-aluejako (Paikkatietoikkuna).

Suosittelava alin rakentamiskorkeus Hiidenjoella

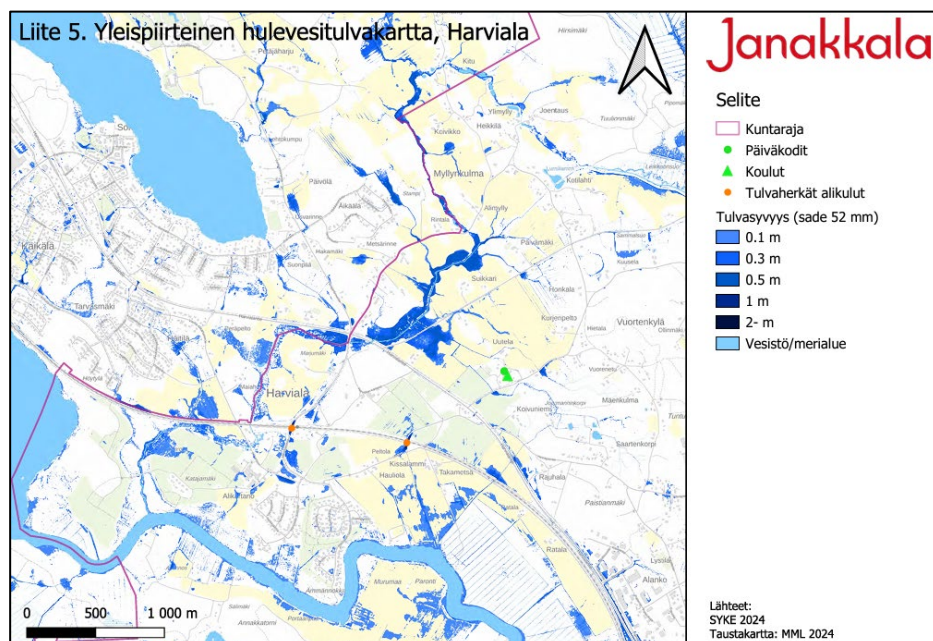
Hiidenjoen varrella suositeltavaa rakentamiskorkeutta voidaan verrata Janakkalan Kernaalanjärvelle tai Miemalanselälle esitettyihin korkeuslukemiin, minkä mukaan suunnittelualueella Hiidenjoen alin suositeltava rakentamiskorkeus on +81,30 (N2000-korkeusjärjestelmä). Alimpaan suositeltavaan rakentamiskorkeuteen on jo lisätty kunkin järven keskimääräinen aaltoiluvara loivarantaisella paikalla. Yleiskaavan yleismääräyksissä on otettu huomioon suositukset alimmasta rakentamiskorkeudesta.

Hulevesitulvariskien kartoitus

Hulevesien hallinnan yleisenä tavoitteena on taajamien kuivatus ja taajamatulvien torjunta, pinta- ja pohjavesien suojeleminen, sekä vesien hyvän tilan saavuttamisen edistäminen. Hulevesien hallinnassa pyritään pääasiassa viivyttämään vesiä tontilla, mikä tarkoittaa sitä, että alueelle on varattava riittävästi viivytystilaa mitoitusvesimäärän varastoimiseen.

Janakkalan kunta on tehnyt alustavan arvioinnin hulevesiturvariskeistä (hyväksytty kunnanvaltuustossa 30.9.2024 § 94). Työ perustuu tietoihin, jotka ovat saatavissa toteutuneista tulvista sekä ilmaston ja vesiolojen kehittymisestä huomioon ottaen myös pitkän aikavälin ilmaston muuttuminen. Tulvariskin merkittävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon tulvan todennäköisyys sekä mm. vahingollisuus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle, vesi- tai energiahuollolle taikka elintärkeille teollisuuslaitoksille. Arvioinnin mukaan Harvialan alueelle ei kohdistu merkittävää hulevesitulvariskiä. Arviossa nousee esiin tarve hulevesiselvitysten laatimisesta laajemmille asemakaavoitettaville alueille, jotta kunnan hulevesijärjestelmän kapasiteetti pystytään pitämään riittävänä, ja tarpeen vaatiessa voidaan toteuttaa riittävät viivytys- ja imeytysrakenteet.

Alueelle ei ole ehdotettu ELY-keskuksen toimesta merkittäviä tulvariskialueita (Hämeen ELY-keskus, Ehdotus Kanta-Hämeen tulvariskialueiksi 29.10.2024).

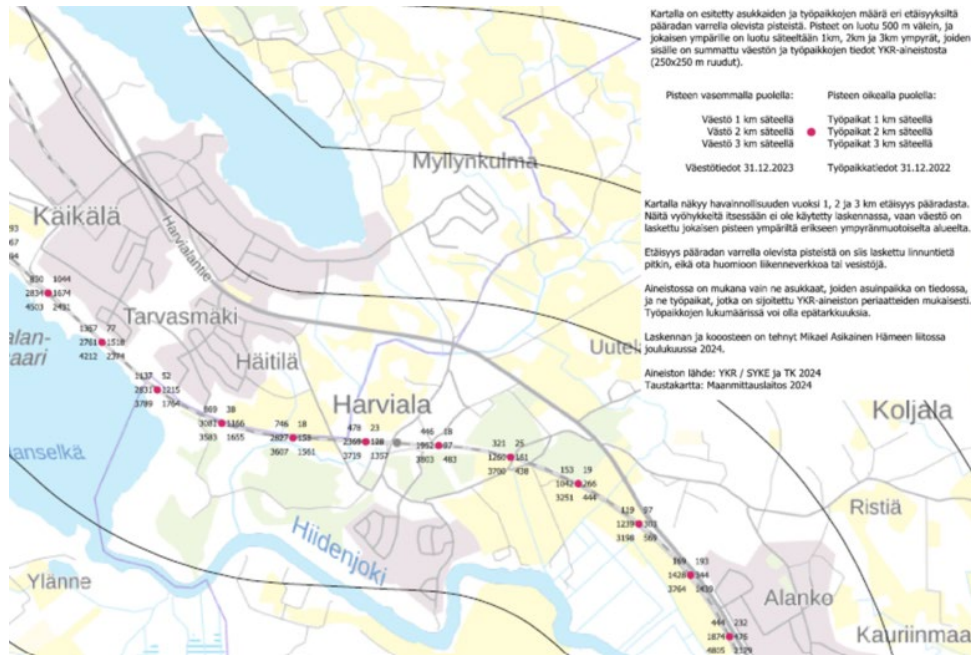
Kuva 21. Ote hulevesitulvariskikartasta (Alustava hulevesitulvariskien arviointi, 25.5.2024).

2.3.8 Liikenne

Raideliikenne

Suunnittelualueen läpi kulkee Helsinki-Tampere-päärata. Suunnittelualueen rata-alueella on vuonna 1982 lakkautettu junaseisake ja vanha asemarakennus. Asemarakennus on nykyisin asuinkäytössä. Kaavoituksessa on otettu huomioon pääradan kehittämistarpeet ja uuden junaseisakkeen käyttöönoton mahdollistaminen tulevaisuudessa.

Hämeen liitto on laatinut tilaston pääradan varren asukkaiden ja työpaikkojen määristä (Hämeen liitto, Asikainen 12/2024). Tilastot tukevat osaltaan sitä, että Harvialan junaseisakkeen käyttöönotto voisi olla mahdollista tulevaisuudessa lisääntyvän asukasmäärän myötä.

Kuva 22. Ote pääradan asukas- ja työpaikkatilastosta (Hämeen liitto, 12/2024).

Riihimäki-Tampere rataosuuden esiselvitys (Väyläviraston julkaisu 42/2025, 27.5.2025)

Väylävirasto on teettänyt selvityskokonaisuuden Riihimäki-Tampere-rataosuuden kehittämistarpeista sekä kehittämisen vaikutuksista ja alustavista kustannuksista. Esiselvityksen mukaan radan päälysrakenteen uusiminen tulee ajankohtaiseksi 2030-luvulla, kun kiskot ja pölkyt tulevat teknisen käyttöikänsä päähän. Valtakunnallisen liikenneennusteen mukaan kaukoliikenteen matkustajamäärät jatkavat kasvuaan vuoteen 2040 saakka ja Riihimäki-Tampere-rataosuuden tavarajunien kuljetusmäärät kasvavat vuoteen 2030 asti. Lisäksi on esitetty merkittäviä lähiliikenteen lisäämiseen tähtääviä tavoitteita. Junaliikenteen sujuvuuden turvaamiseksi Riihimäen ja Tampereen välinen rataosuus hyötyisi lisäraiteesta.

Harvialan osalta esiselvityksessä todetaan, että Harvialan ympäristön kehittyminen ohjaa uuden seisakkeen rakentamistarvetta. Selvityskokonaisuudessa ei ole tarkasteltu tarkemmin seisaketta, mutta sen mahdollistaminen on kuitenkin ollut lähtökohtana. Harvialassa kolmas raide sijoittuisi nykyisten raiteiden itäpuolelle. Neljännen raiteen sijoittumista ei ole tarkasteltu esiselvityksessä, mutta aiempien selvitysten mukaan sekin sijoittuisi nykyisten raiteiden itäpuolelle, mutta sijoittumista on tarkennettava jatkosuunnittelussa. Esiselvityksessä todetaan, että Harvialan vanha asemarakennus on radan länsipuolella alle 20 metrin päässä radasta. Esiselvityksen perusteella alueella tulee varautua pääradan kehittämistoimenpiteisiin.

Tieliikenne ja kevyt liikenne

Alueen tieverkoston pääyhteys on Harvialantie (st 290), minkä varrella on myös kevyen liikenteen väylä (pyöräilyn laatukäytävä/kestävän liikkumisen laatukäytävä). Harvialantie välittää liikennettä alueen kokoojakaduille ja yhdysteille. Suunnittelualueen kohdalla Harvialantien keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä on n. 5124 ajon/vrk (KVL) ja raskaan liikenteen keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä on n. 233 ajon/vrk (KVL) (Väylävirasto, 2024). Muita merkittäviä tieverkoston pääyhteyksiä ovat mm. Heinäjoentie, Alikartanontie, Sääjärventie, Myllynkulmantie ja Haitintie.

Harvialantielle on laadittu vuosien saatossa monia liikenneselvityksiä, joista osa ulottuu Hämeenlinnan puolelle. Yksi liikenneselvitys on tehty Harvialan kartanon alueen

asemakaavoitusta varten, koskien Harvialan kartano –tien ja Alikartanontien idänpuoleista tieliittymää (WSP 21.5.2021). Selvityksessä tarkasteltiin kartanon alueen nykyisiä liittymätyyppejä ja pohjoista Harvialan kartano- liittymän leventämistä. Kartanon alueen asukasmäärän arvioidaan olevan tulevaisuudessa noin 250 henkilöä, jolloin liikenteen arvioidaan lisääntyvän 360 ajoneuvon verran vuorokaudessa siten, että liikenne jakautuu tasaisesti alueen pohjoiseen- ja eteläiseen tieliittymään. Näiden liikennemäärien perusteella Harvialantielle ei arvioitu kohdistuvan muutostarpeita Harvialan kartanoalueen uusien rakentamisalueiden toteutuessa, joten Alikartanontien liittymään ei vaadittu muutosta em. liikennemäärien johdosta. Selvityksessä todetaan, että pohjoista Harvialan kartano- liittymää tulee parantaa avoimeksi liittymätyypiksi ja lisätä näkemäaluetta molempiin suuntiin. Selvityksessä todetaan myös, että mikäli Harvialantien liikennemäärät nousisivat 7000 ajon/vrk, parannustoimenpiteiden tarve tulee arvioida uudelleen.

Arvio liikennemääristä uusien alueiden toteutuessa

Kaavassa on osoitettu uusia rakentamisalueita, joille kulku tulisi tapahtumaan pohjoista Alikartanontietä pitkin ja lisäämään liikennekuormitusta Harvialantien liittymään (Marjoniemi, Harvialan asemanseutu, Niemenpää, Katajamäki, Sorsimonpihan jatke). Mikäli eteläinen Alikartanontie tulevaisuudessa avautuu läpiajoliikenteelle tai muu läpiajon korvaava tieyhteys toteutuu, on todennäköistä, että uusien ja jo rakentuneiden alueiden liikennekuormitus jakautuu pohjoisen ja eteläisen Alikartanontien ja Harvialantien liittymien välillä. Myös Harvialantien itäpuolelle on osoitettu uusia rakentamisalueita, joille kulku tapahtuisi Sääjärventien kautta, lisäten säännöllisempää liikennekuormitusta ko. Harvialantien liittymään. Näiden lisäksi kaavassa on osoitettu Heinäjoentien ja Myllytien risteykseen yksi asemakaavoitettava pientaloalue sekä muutamia kyläalueiden laajentumisalueita. Uusien alueiden mahdollisia asukasmääriä on arvioitu kaavaan osoitetun aluerajauksen perusteella pinta-alaperusteisesti. Pinta-alan perusteella on pyritty arvioimaan mahdollista tonttilukumäärää, mikä on kerrottu kolmella (3 as/tontti). Tämän laskukaavan pohjalta liikennemäärien arvioidaan lisääntyvän uusien alueiden toteutuessa aluekohtaisesti seuraavasti:

- Harvialan kartano, arvioitu asukasmäärä 250, liikennetuotos 360 ajon/vrk
- Marjoniemi, arvioitu asukasmäärä 400, liikennetuotos 570 ajon/vrk
- Harvialan asemanseutu, arvioitu asukasmäärä 250, liikennetuotos 360 ajon/vrk
- Niemenpää, arvioitu asukasmäärä 350, liikennetuotos 500 ajon/vrk
- Katajamäki, arvioitu asukasmäärä 70, liikennetuotos 100 ajon/vrk
- Sorsimonpihan jatke, arvioitu asukasmäärä 80, liikennetuotos 110 ajon/vrk
- Harvialan koulun edusta, arvioitu asukasmäärä 60, liikennetuotos 90 ajon/vrk
- Harvialan koulun ympäristön asumisen reservialueet
 - Sääjärventien pohjoispuoli, arvioitu asukasmäärä 70, liikennetuotos 100 ajon/vrk
 - Sääjärventien eteläpuoli, arvioitu asukasmäärä 190, liikennetuotos 270 ajon/vrk
- Saartenkorpi, arvioitu asukasmäärä 60, liikennetuotos 90 ajon/vrk

Kaikkien uusien alueiden arvioitu asukasmäärä on 1780 ja liikennetuotos yhteensä: 2550 ajon/vrk.

Liikennetuotosarvio on laskettu WSP:n tekemän liikennetarkastelun laskukaavan mukaisesti: asukasmäärä x kotiperäiset matkat (2,13) x henkilöauton kulkutapaosuus (0,82) / henkilöauton kuormitus (1,48) x korjauskerroin (1,22) (Harvialan kartanon alue, asemakaava-alueen liikennetarkastelu 2022). Laskelmat perustuvat karkeisiin arvioihin, tietämättä tarkkaa aluerajausta ja tonttien lukumäärää, joten lukemiin tulee suhtautua suuntaa antavana.

Vasta asemakaavoituksen yhteydessä voidaan tehdä tarkemmat arviot asukasmäärästä ja liikennetuotoksesta, kun asuntotyyppien jakauma (omakotitalo, rivitalo, kerrostalo), mahdolliset palvelukorttelit ja tonttien lukumäärät ovat tiedossa. Alustavien laskelmien mukaan Harvialantien liikennemäärät voisivat nousta yli 7000 ajon/vrk, mikäli kaikki edellä mainitut uudet alueet toteutuisivat. Liikennemääriin vaikuttaa kuitenkin myös seudullinen aluekehitys ja todelliset kulkutavat. Esimerkiksi joukkoliikenteen käytön lisääntyminen voi vähentää yksityisautoilua. Tieyhteyksien ja liittymien parannustoimenpiteiden mahdollinen tarve liikennekuormituksen lisääntyessä tulee arvioida asemakaavoituksen tai muun tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Alueen kevyen liikenteen pääväylät (jalankulun ja pyöräilyn yhteydet) ovat Harvialantien, länsipuolisen Alikartanontien sekä Sääjärventien varrella (koululle asti). Alikartanontien yhteys jatkuu Alikartanon asuinalueelle. Harvialantien kevyen liikenteen väylä ulottuu Turengista Hämeenlinnaan saakka.

Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkkoselvityksessä (2023), on Harvialantie tunnistettu pyöräilyn laatuikäväksi/seudulliseksi pääreitiksi. Seudullisen selvityksen jälkeen on laadittu Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma 2030 (25.11.2024). Hyväksytyssä ohjelmassa ei ole esitetty toimenpiteitä Harvialaan, vaan toimenpiteitä keskitettiin päätaajamiin Turengin ja Tervakosken alueelle. Ohjelman mukaiset yleiset suunnitteluperiaatteet tulee kuitenkin huomioida jatkossa koko kunnan alueella. Ohjelmassa on tarkoitus päivittää säännöllisesti tarpeiden mukaan.

Joukkoliikenne

Janakkala kuuluu Hämeenlinnan seudulliseen joukkoliikennealueeseen. Hämeenlinnan kaupunki toimii joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena myös Janakkalassa. Hämeenlinnan kaupunki ja Janakkalan ja Hattulan kunta järjestävät bussiliikenteen yhteistyössä liikenteenharjoittajien kanssa. Harvialantietä pitkin kulkee paikallisliikenteen päälinja Turenki-Hämeenlinna-Parola. Reitti kulkee suunnittelualueella Harvialantien-Heinäjoentien-Koljalantien välillä. Päiväsaikaan linjoja kulkee vaihtelevasti sesongista riippuen.

Kuva 23. Ote joukkoliikenteen reittioppaasta. Kuvassa näkyy linja ja pysäkit.

2.3.9 Yhdyskuntatekniset verkostot

Vesihuolto

Janakkalan Veden kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto ulottuu suunnittelualueella pääasiassa asemakaavoitetuille alueille ja niiden läheisyyteen. Janakkalan Veden jätevedenpuhdistus on keskitetty Turengin jätevedenpuhdistamolle. Vedenhankinta perustuu pohjaveden käyttöön kuudelta eri vedenottamolta. Lisäksi Janakkalassa on yksityisiä vedenottoja, joista Harvialan koulukoti -niminen vedenotto sijaitsee suunnittelualueella.

Janakkalan Vesi toimittaa talousveden mm. myös alueen Koljalan-Vuortenkylän vesiosuuskunnalle. Vesiosuuskunta on perustettu vuonna 2006 ja verkostot rakennettu pääosin vuonna 2003. Koljalan alueen verkostot sijaitsevat Kauriinmaan asemakaava-alueen pohjoispuolella, jossa on liitos Janakkalan Veden verkoston toiminta-alueelle. Vuortenkylän alueen verkostot on liitetty Harvialan koululla Janakkalan Veden runkolinjaan. Koljalan ja Vuortenkylän verkostot eivät ole yhteydessä toisiinsa. Verkostot sijaitsevat pääosin Vuortenkylän I-luokan pohjavesialueella. Rakennettujen verkostojen lievealueella on tiheähköä asutusta osin pohjavesialueella, joka olisi hyvä liittää yhteiseen vesihuoltoon. Koljalan-Vuortenkylän vesiosuuskunnan verkoston aluetta on esitetty vuonna 2019 liitettävän Janakkalan Veden verkostoon. Kunnanhallitus päätti vastineessaan 13.01.2020 § 6, että kunta ei ota vastatakseen Koljalan-Vuortenkylän vesiosuuskunnan toimintaa esitetyn mukaisesti. Asiaa tarkastellaan uudelleen, jos/kun kunnan omistamia vesiosuuskunnan toiminta-alueella sijaitsevia maa-alueita lähdetään asemakaavoittamaan. Lainvoimainen asemakaava edellyttää alueen liittämistä vesihuoltoverkostoon.

Kaasun siirtoverkosto

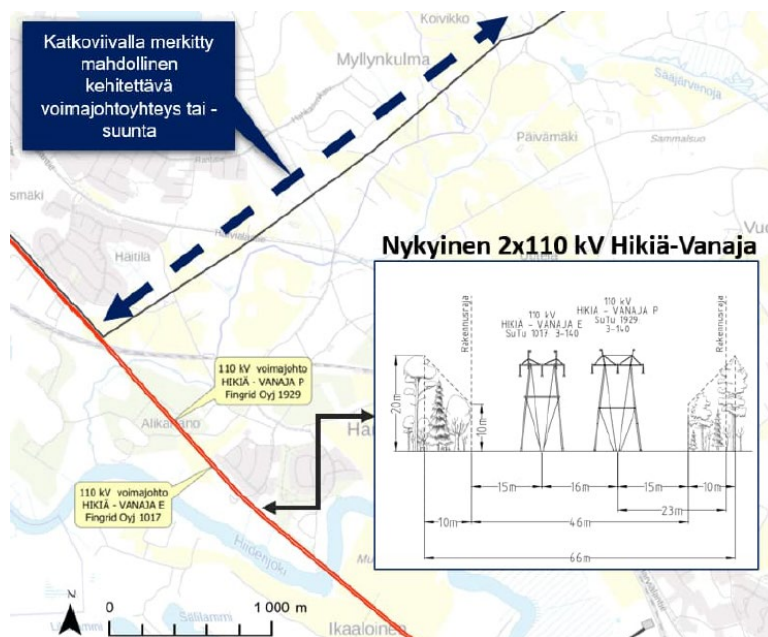
Gasgrid Finland Oy:n kaasun siirtoverkosto kulkee suunnittelualueen läpi itä-länsisuuntaisesti. Siirtoverkostoon liittyvä anodikenttä sijaitsee Hiidenjoen rannan tuntumassa (ET). Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston ja anodikentän läheisyydessä on rajoitettua. Linja ja anodikenttä ei kuitenkaan estä virkistyskäyttöä.

Voimajohdot

Alueen länsiosassa on Fingrid Oyj:n 2x110 kV voimajohto Hikiä – Vanaja, joka kulkee Alikartanon asemakaava-alueen läpi kaakosta luoteeseen. Alueen pohjoisosassa on Elenia Verkko Oyj:n 110 kV voimajohto Vanaja-Salpakangas, mitä aiotaan kehittää nykyisessä johtokäytävässä lähivuosina. Rakentaminen ja muu toiminta voimalinjan läheisyydessä on rajoitettua.

Fingridin voimajohdoille on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 66 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 46 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Lounaispuoleisen 110 kV voimajohdon 1017 / Hikiä – Vanaja E rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusraja sijoittuu 15 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Uudemman voimajohdon 1017 / Hikiä-Vanaja P puolella rakennusrajoitusalue ulottuu johtoalueen ulkoreunaan 23 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohdon rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat siten, että rakennusrajoitus koskee koko 66 metriä leveää johtoaluetta. Fingrid on tunnistanut tarpeen myös mahdolliselle voimajohtoyhteydelle Vanajalta itään, mahdollisesti samassa voimajohtokäytävässä Elenia Verkko Oyj: 110 kV voimajohdon kanssa. Uuden voimajohdon toteutuksesta ei ole kaavoituksen aikana saatu tätä tarkempaa tietoa.

Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen kaavakartalla osoitetaan pelkkä voimajohdon ohjeellinen sijainti.

Kuva 25. Fingridin lausunnon yhteydessä toimittama kuva.

Kehitettävät voimajohdot

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 14 kilometrin pituisen 2x110 kilovoltin voimajohdon rakentamista uusien suunniteltujen Harvialan ja Hangasmaen sähköasemien välille Hämeenlinnan kaupungin ja Janakkalan kunnan alueella. Uudet sähköasemat sijoittuvat Hämeenlinnan puolelle. Suunnittelualaueen osalta hanke ulottuu alueen pohjoisosaan. Voimajohtohankkeen vaikutuksista on laadittu ympäristöselvitys vuonna 2025. Uusi voimajohto on suunniteltu rakennettavaksi osittain nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon paikalle ja osittain 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Osayleiskaavan alueelle sijoittuvalla poikkileikkausväliillä A-B uusi 2x110 voimajohto korvaa nykyisen 110 kV voimajohdon. Nykyisen voimajohdon paikalle rakennettaessa voimajohtoalueen leveys säilyy lähtökohtaisesti ennallaan, mutta rakennusrajat ulotetaan johtoalueen ulkoreunaan. 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle rakennettaessa nykyinen johtoalue levenee noin 22 metriä länteen ja läntinen rakennusraja päivitetään johtoalueen ulkoreunaan. Kokonaisuudessaan voimajohtoalueen leveys tulee olemaan 46 metriä. Rakennusrajoista merkitsevät rakennusrajat ulotetaan voimajohtoalueen ulkoreunoihin.

Pylvästyypinä on tarkoitus käyttää teräsrakenteista vapaasti seisovaa pylvästä. Uuden pylväsrakenteen myötä pylväskorkeus kasvaa noin 10–15 metriä verrattuna korvattaviin pylväisiin. Uudella voimajohtoyhteydellä vahvistetaan kantaverkon siirtokapasiteettia, mahdollistetaan Hämeenlinnan alueellinen sähkönkulutuksen kasvu sekä ylläpidetään kantaverkon hyvää käyttövarmuutta. Yhteispylväsrakenteita käyttämällä voidaan minimoida toisen virtapiirin rakentamiseksi tarvittavaa maapinta-alaa. Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon rakentamisen arvioidaan valmistuvan vuoden 2030 aikana. Lisätietoa hankkeesta on saatavilla Fingridin nettisivuilta (Hankkeet, Harviala-Hangasmäki, Hämeenlinna).

2.3.10 Ympäristön häiriötekijät

Maa-ainesten otto

Suunnittelualueella on kaksi vanhaa maa-ainestenottoaluetta. Toinen sijaitsee Harvialan kartanon alueen ympäristössä ja isompi alue Vuortenkyän harjualueella. Vuortenkyän harjulla on 9 päättynyttä soran ja hiekan maa-ainesten ottolupaa, joista viimeisin on päättynyt jo vuonna 2009. (SYKE, Maa-ainestenottoluvat ja kiviainesvarannot). Voimassa olevia lupia ei ole.

Liikennemelu

Alueella liikennemelua ympäristöönsä aiheuttaa erityisesti Helsinki–Tampere pääradan junaliikenne ja Harvialantien ajoliikenne.

Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992). Ohjearvoja sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyssä. Ohjearvoja ei sovelleta katu- ja liikennealueilla eikä melusuoja-alueiksi tarkoitetuilla alueilla. Ohjearvot on annettu päiväajan klo 7–22 ja yöajan klo 22–7 ekvivalentti- eli keskiäänitasoina. Ohjearvoja ei ole esitetty hetkittäisille maksimiäänitasoille. Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista edellä mainittuihin ohjearvoihin. Tulokseen tehtävä 5 dB:n lisäys johtuu siitä, että iskumaisuus ja kapeakaistaisuus lisäävät melun häiritsevyyttä. Tie- ja raideliikenteen aiheuttama melu ei ole normaalisti iskumaista tai kapeakaistaista.

Raideliikenteen melu

Raideliikennemelu koostuu yksittäisistä melutapahtumista, joiden aikana äänitaso ympäristössä on suuri. Raideliikenteen henkilöliikenne painottuu päiväaikaan. Tavaraliikenteestä suurin osa kulkee yöaikaan. Tavarajunat ja yöpikajunat ovat henkilöjunia selvästi pidempiä, mikä vaikuttaa myös yhden junan tuottamaan meluun. Tavarajunien melupäästö pituusyksikköä kohden on henkilöjunia suurempi. Tästä johtuen yöajan melutaso saattaa kantautua laajemmalle alueelle, mutta melutaso pysyy matalammalla kuin päiväaikaan.

Raideliikenteen EU-meluselvitys

Väylävirasto laatii viiden vuoden välein raideliikenteen EU-meluselvityksen. Viimeisin selvitys on tehty kaavan laadinnan aikana vuonna 2022. Selvitys on ympäristönsuojelulain mukainen ja valtioneuvoston asetuksessa 801/2004 kuvattu ympäristömeludirektiivin (2002/49/EY) mukainen meluselvitys rautateille. Selvityksessä on laadittu raideliikenteen melutasokartat käyttäen melun laskentamallia. Melukarttoihin voi tutustua tarkemmin Suomen Väylät – karttapalvelussa. Seuraavista melukartoista voi havaita mm. sen, että melu leviää yöaikaan laajemmalle alueelle, mutta melutaso pysyy yöaikaan alhaisempana kuin päiväaikaan.

Kuva 26. Suunnittelualueen päiväajan melutaso (Suomen Väylät -karttapalvelu).

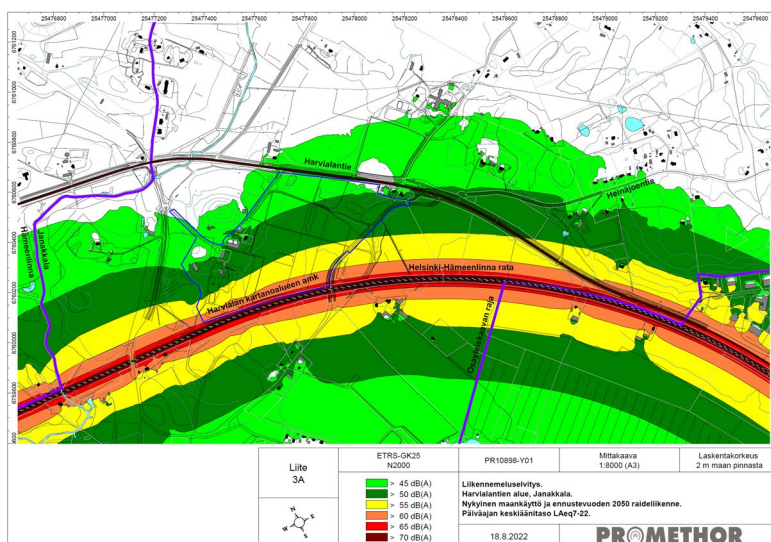

Kuva 27. Suunnittelualueen yöajan melutaso (Suomen Väylät -karttapalvelu).

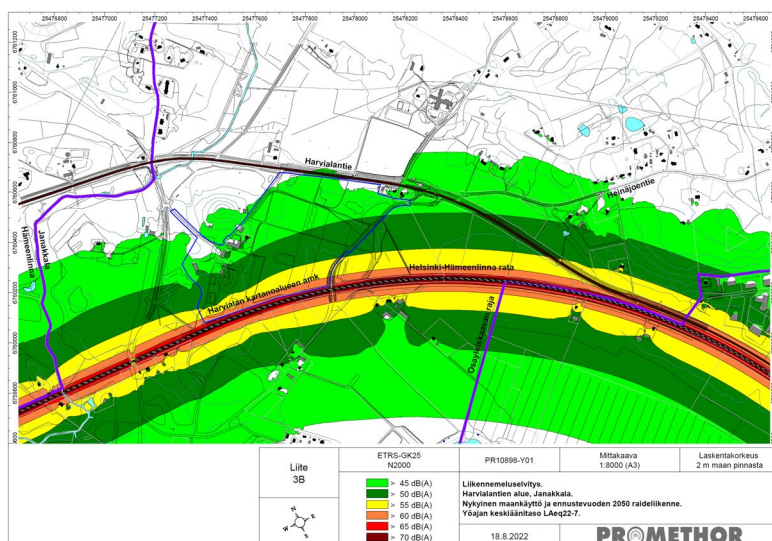
Tie- ja raideliikenteen meluselvitys 2022, täydennys 2025

Kaavoituksen tueksi on laadittu tie- ja raideliikennemeluselvitys (Promethor, 2022). Selvityksessä tarkasteltiin tie- ja raideliikenteen aiheuttamaa melua ja sen vaikutuksia Harvialantien lähiympäristöön. Lähtöaineistona on hyödynnetty edellä mainittua Väyläviraston EU-meluselvitystä vuodelta 2022. Selvityksessä esitetään ulkoalueiden melutaso nyky- ja ennusteliikenteen mukaan.

Vuonna 2022 laaditun selvityksen mukaan raideliikenteen aiheuttama yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason alue ulottuu noin 170–180 m etäisyydelle rautatiealueesta. Yli 50 dB(A):n yöajan keskiäänitason alue ulottuu noin 250–260 m etäisyydelle rautatien alueesta. Raideliikenteen aiheuttama yöajan keskiäänitaso on vain noin 1 dB päiväajan keskiäänitasoa pienempi. Tästä johtuen raideliikenteellä on oleellinen vaikutus etenkin yöajan meluun. Yöajan keskiäänitaso ylittää ohjearvon 50 dB(A) kaava-alueella yhdeksän (9) nykyisen asuinrakennuksen piha-alueella. Osa rakennuksista sijaitsee rautatien välittömässä läheisyydessä.

Kuva 28. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 raideliikenteen päiväajan melutaso. (Promethor, 2022)

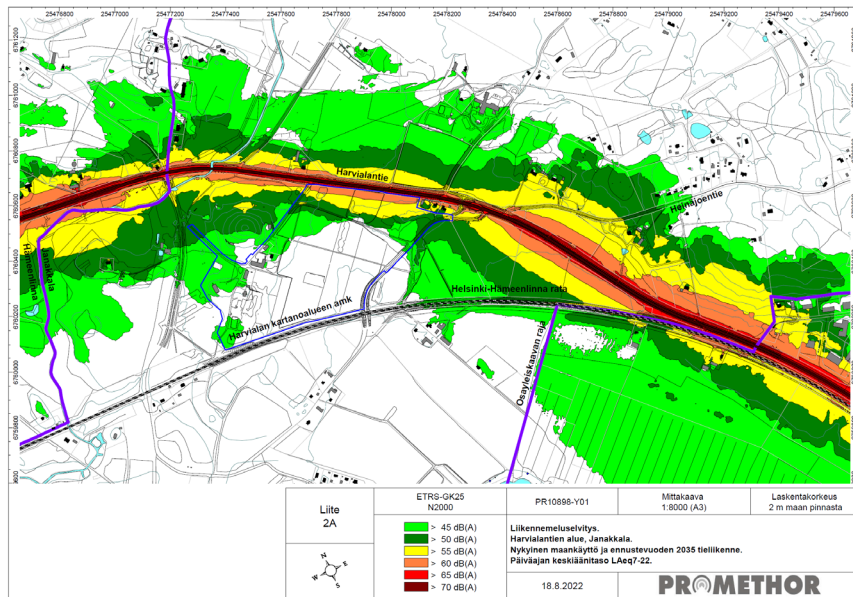

Kuva 29. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 raideliikenteen yöajan melutaso. (Promethor, 2022)

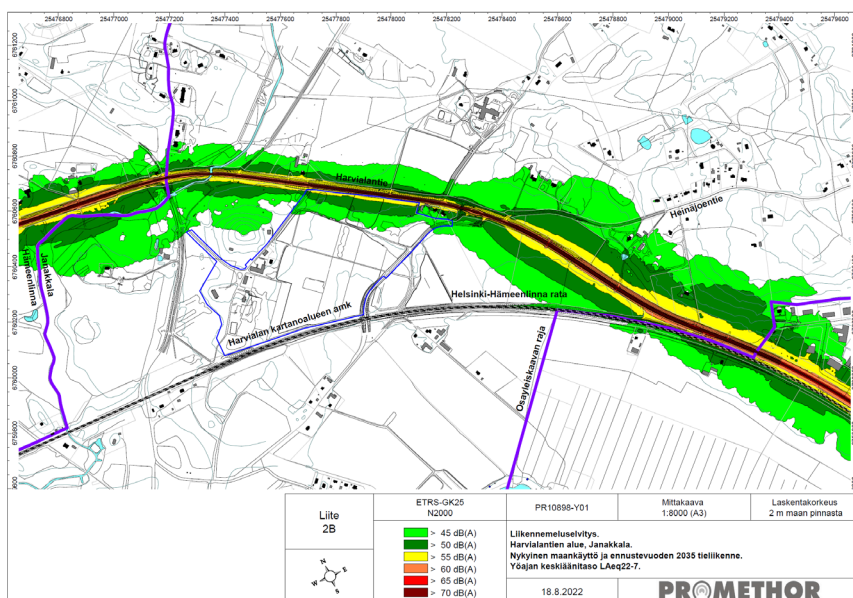
Tieliikennemelu

Alueen tieliikenteestä etenkin Harvialantie aiheuttaa ympäristöönsä liikennemelua ja taustakohinaa, mikä saattaa etenkin avoimessa ja tasaisessa maastossa kantautua pitkälle. Tieliikennemelu on yleisesti yhtäjaksoisempaa ja voimakkuudeltaan tasaista verrattuna raideliikennemeluun, mikä on ajoittaista.

Alkuperäisessä, vuoden 2022 selvityksessä nykytilanteen liikennemäärät perustuvat Väyläviraston tierekisterin liikennemäärätietoihin. Ennusteliikennetieto vuodelle 2035 on arvioitu käyttämällä kasvukerrointa 29 % ja lisäämällä liikennemäärään Harvialan kartanoalueen asemakaavan toteutumisen tuoma liikennetuotto WSP Finland Oy:n laatiman liikennetarkastelun perusteella (WSP Finland Oy, Harvialan kartanon alue, liittymätarkastelu 21.5.2021 – päivitys 25.4.2022). Raskaan liikenteen osuutena on käytetty tierekisterin nykytilanteen tietoa. Laskennoissa on oletettu, että 90 % liikenteestä tapahtuu päiväaikaan. Heinäjoentien liikennemäärä arvioitiin niin pieneksi, ettei sillä ole oleellista vaikutusta kokonaismeluun, eikä sitä ole huomioitu laskennassa (Promethor, 2022).

Kuva 30. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 tieliikenteen päiväajan melutaso. (Promethor, 2022)

Kuva 31. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 tieliikenteen yöajan melutaso. (Promethor, 2022)

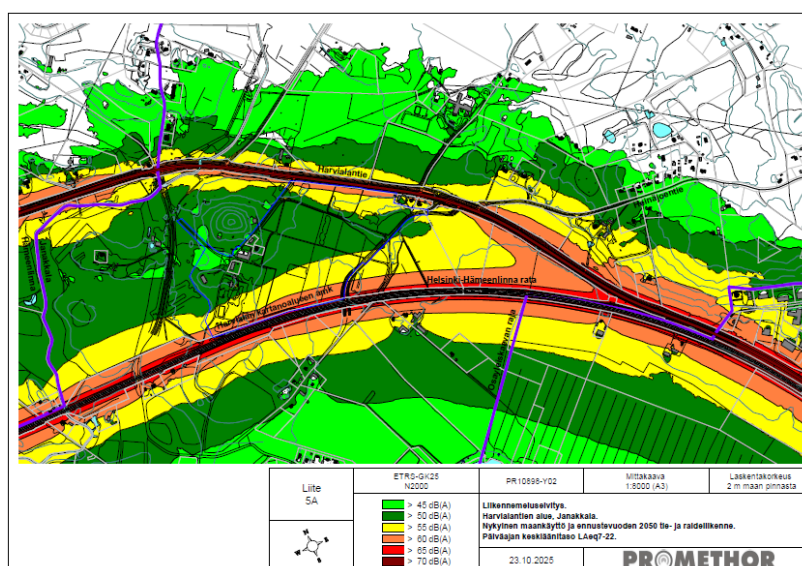
Nykyliikenteellä Harvialantiestä aiheutuva yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason alue ulottuu Heinäjoentien luoteispuolella enimmillään noin 150 m etäisyydelle ja Heinäjoentien kaakkoispuolella noin 210 m etäisyydelle tien reunasta. Ennusteliikennemäärällä Harvialantien liikenteen aiheuttama keskiäänitaso on noin 1...1,5 dB nykyistä suurempi. Tällöin yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason alue ulottuu Heinäjoentien luoteispuolella enimmillään noin 190 m etäisyydellä ja Heinäjoentien kaakkoispuolella noin 230 m etäisyydelle tien reunasta. Osayleiskaavan alueella Harvialantien liikennemelun voimakkuus ylittää päiväajan ohjearvon 55 dB seitsemän (7) nykyisen asuinrakennuksen piha-alueella. Tieliikenteen aiheuttama yöajan keskiäänitaso on noin 7 dB päiväajan keskiäänitasoa pienempi.

Vuonna 2025 laaditussa liikennemeluselvityksen täydennyksessä on esitetty melumallinnuksen tulokset tieliikenteen ennustevuoden 2050 liikennemäärillä. Mallinnus ja

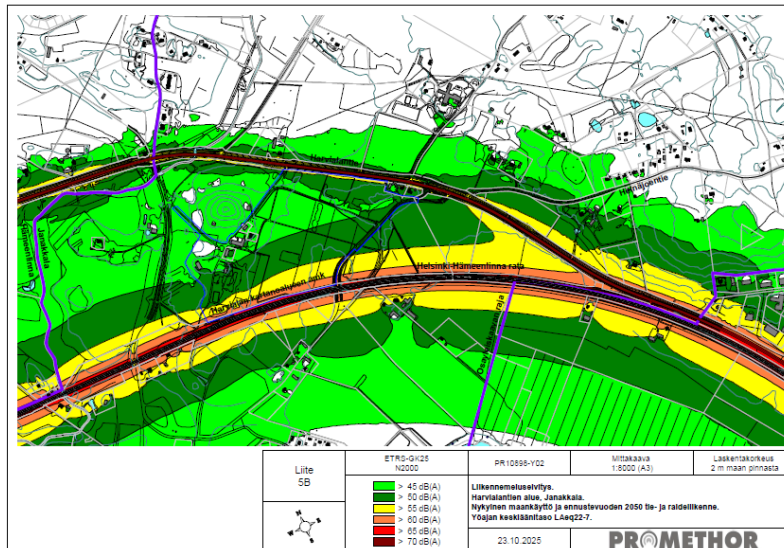
tulosten tarkastelu on tehty muilta osin alkuperäisessä liikennemeluselvityksessä esitettyjen tietojen mukaisesti. Vuoden 2050 ennusteliikennetiedot on määritetty Väyläviraston nykyliikennemäärätietojen sekä Traficomin liikenteen kasvuennusteaineistojen perusteella, lisäten määrään alkuperäisen selvityksen mukaisesti Harvialan kartanoalueen asemakaavan toteutumisen tuoma liikennetuotto.

Harvialan kartanoalue on asemakaavoitettu, ja ko. alueelle on laadittu asemakaavoituksen yhteydessä liikennetarkastelu, minkä perusteella on saatu tarkempi arvio liikennetuotoksesta alueen toteutuessa. Muiden kaavassa osoitettujen uusien alueiden asemakaavoitus ulottuu pitkälle aikavälille, eikä liikennetuotosta ole voitu arvioida kuin suuntaa antava arvona. Näin ollen vain Harvialan kartanoalueen arvioitu liikennetuotos otettu huomioon meluselvityksen ennusteliikennemäärässä.

Harvialantien nykyliikennemäärät (KVL ja raskaan liikenteen osuus) on haettu Väyläviraston tiestötietojen liikennemäärät -tasolta 20.10.2025. Heinäjoentien pohjoispuolella liikennemäärän viimeisin laskentavuosi on 2021 ja eteläpuolella 2020. Harvialantie on Väyläviraston tiestötietojen perusteella seututie. Liikenteen kasvukertoimena on käytetty Kanta-Hämeen seututeiden kokonaissuoritteille Traficomin Tieliikenteen ennusteet 2024 - taulukossa vuodelle 2050 esitettyä arvoa 1,094. Vuoden 2025 selvityksen laskentatulosten osalta on todettu, että viimeisimmän tiedon perusteella määritetty ennustevuoden 2050 Harvialantien liikennemäärä on alkuperäisessä meluselvityksessä käytettyä ennustevuoden 2035 liikennemäärää pienempi, joten Harvialantien vaikutusalueella myös melualueen laajuus on pienempi. Ero aikaisempaan ennustetilanteeseen on noin 0...-0,8 dB. Tuloksilla ei ole olennaista vaikutusta alkuperäisessä selvityksessä esitettyihin johtopäätöksiin.

Kuva 32. Nykyinen maankäyttö ja ennustevuoden 2050 tie- ja rautaliikenne, päiväajan keskiäänitaso (Promethor, 2025)

Kuva 33. Nykyinen maankäyttö ja ennustevuoden 2050 tie- ja raideliikenne, yöajan keskiäänitaso (Promethor, 2025)

Tie- ja raideliikennemelun yhteisvaikutus

Alkuperäisen selvityksen mukaan yhteismelu tulee huomioida kaavoituksessa ja muussa maankäytön suunnittelussa, mikäli uusia asuinrakennuksia sijoitetaan alueille, joilla melutaso melukartoilla ylittää ohjearvot. Yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason ylittävä alue (yhteismelu) ulottuu Harvialantien pohjoispuolella enimmillään noin 230–290 m etäisyydelle Harvialantiestä ja rautatien eteläpuolella noin 200 m etäisyydelle rautatiestä. Yli 45 dB(A):n yöajan keskiäänitason ylittävä alue (uusien asuinalueiden yöajan ohjearvo) ulottuu Harvialantien pohjoispuolelle enimmillään noin 480 m etäisyydelle ja junaradan eteläpuolelle enimmillään noin 550 m etäisyydelle melulähteistä. Meluun tulee kiinnittää erityistä huomiota, mikäli uusia asuinrakennuksia sijoitetaan Harvialantien ja junaradan väliselle alueelle, koska kohteisiin tulee tällöin melua kahdesta eri ilmansuunnasta.

Ulkoalueiden melutason lisäksi melulähteiden läheisyydessä tulee kiinnittää huomiota sisämeluun, eli rakennusten ulkovaipan riittävään ääneneristävyyteen. Rautatien läheisyydessä sijaitsevilla alueilla tulee ääneneristävyyden mitoituksessa huomioida keskiäänitason lisäksi junien ohiajojen aikaiset enimmäisäänitasot. Kaavakartalle osoitetut ohjeelliset melualueet perustuvat laadittuihin meluselvityksiin ja edellä mainittuun yhteismelun laajuuteen.

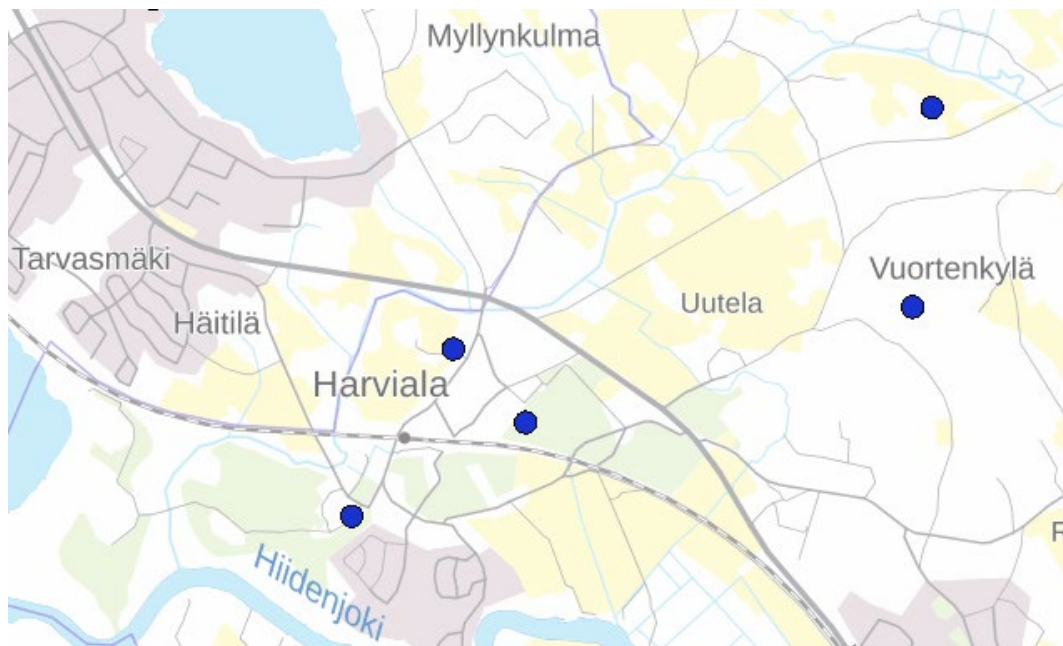
Raideliikenteen tärinä ja runkomelu

Suunnittelualueella sijaitseva raideliikenne aiheuttaa melun lisäksi ympäristöönsä myös tärinää ja runkomelua. Harvialan kartanon alueen asemakaavoitusta varten on laadittu tärinä- ja runkomeluselvitys, jolla selvitettiin asemakaavoitusta varten tärinän vaikutusalue tulevan rakentamisen kannalta. Kaavan yleismääräyksissä on otettu huomioon, että pääradan läheisyydessä tulee varmistaa mahdollinen tärinän vaimennustarve.

Mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet (PIMA)

Alueella on maaperän tilan tietojärjestelmän (MATTI) mukaan 5 pilaantuneiden maa-alueiden riskikohdetta (PIMA). Harvialan Alikartanontien varren kohteessa (ID 100306874), on toiminut aikoinaan muovirakeistamo (L & T Muoviportti Oy), jonka toiminnasta on mahdollisesti aiheutunut maaperän pilaantumista. Toiminta on loppunut, eikä kohteeseen kohdistu puhdistamis- tai lisätutkimustarvetta. Vuortenkyllän alueella on kaksi ampumaratakohtetta, (Kohde ID:t 100306854, Harvialan Erän ampurata ja 100306883 Vanajan (suojeluskunnan) ampumaradat) joilla on harjoitettu mm. kivääriammuntaa, jonka

on arvioitu mahdollisesti aiheuttaneen maaperän pilaantumista. Toiminta radoilla on loppunut. Riskikohteista kaksi liittyy taimitarhojen torjunta-aineiden käyttöön ja niiden mahdollisesti aiheuttamiin pilaantuneisiin maa-alueisiin. Molemmat kohteet ovat edelleen taimitarhan käytössä. Toinen riskikohteista (ID 100306841) sijoittuu Alikartanon taimitarhoille ja toinen kohde (ID 100323541) sijoittuu Harvialan kartanon itäpuolen taimitarhoille. Alueille on tehty haitta-ainetutkimus vuonna 2004 (Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy), jonka mukaan otetuissa maanäytteissä todettiin paikoin torjunta-ainepitoisuuksia, mutta pitoisuudet olivat niin pieniä, etteivät ne aiheuttaneet puhdistamis- tai lisätutkimustarvetta. Lisäksi otettiin vesinäytteitä talousvesikaivoista. Harvialan kartanoalueelle on tehty haitta-ainetutkimus ja maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi 2022 (PH ympäristötekniikka). Tutkimuksessa todettiin, että maaperän puhdistustarvetta ei ole.

Kuva 34. Pilaantuneiden maa-alueiden riskikohteet kartalla. (SYKE, Karpalo-karttapalvelu).

Haitalliset vieraslajit

Luontoselvityksessä (Teppo Häyhä, 2021) on kerrottu myös alueen haitallisista vieraslajihavainnoista (kasvit). Alueelta on runsaammin havaintoja mm. seuraavista kansainvälisesti ja kansallisesti haitallisista vieraslajeista: jättipalsami, komealupiini, isosorsimo, espanjansiruetana, kurturuusu, kanadanpiisku, pensaskanukka, rikkanenätti, rikkapalsami, piikkisalaatti, lännenkonnanmarja.

Luontoselvityksen mukaan alueella kasvaa yli 20 tarkkailtavien vieraslajien listalla olevaa kasvia, joista laajemmin runsastuneita kasveja on muutama. Tarkkailtavat vieraslajit tarvitsevat ensisijaisesti seurantaa. Torjuntatoimia suositellaan kohdistettavaksi Pumpumäen pensaskanukan kasvustoihin ja paikoin runsaana rehottavan kanadanpiiskun kasvustoihin. Suunnittelualueella kasvavat ainakin seuraavat tarkkailtavat vieraslajit edellä mainittujen lisäksi: terttuselja, isotuomipihlaja, tarhaomenapuu, paimenmatara, piennarmatara, valkokarhunköynnös, kanadankoiransilmä, puistolemmikki, viitapihlaja-angervo, punalehtiruusu, etelänruttojuuri, rohtoraunioyrtti, siperianpihta, karvahorsma, rusoamerikanhorsma ja vaalea-amerikanhorsma.

3. KAAVOITUKSEN TAVOITTEET

Kaavoitukselle asetetut tavoitteet on johdettu maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmistä asteista (valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava), muista kaavoituksen lähtökohtana olevista maankäytön suunnitelmista, selvityksistä sekä kunnan ja osallisten kehittämistarpeista, huomioiden alueen nykytila.

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon Harvialan osayleiskaavan suunnittelussa.

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen:

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Yleiskaava täydentää, tiivistää ja hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Uudet rakentamisalueet (asuminen ja elinkeinotoiminta) tukeutuvat pääasiassa olemassa olevaan rakenteeseen, sijaiten hyvin saavutettavilla alueilla pääradan ja Harvialan koulun läheisyydessä. Uudet asuinalueet mahdollistavat toteutuessaan monipuolisen asuntotuotannon ja väestönkasvun, mikä lisää elinvoimaa ja tukee Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa. Palveluiden näkökulmasta kaava tukeutuu pääosin Turengin sekä Hämeenlinnan kaupallisiin palveluihin. Kaava mahdollistaa kuitenkin tarvittavien lähipalveluiden sijoittumisen alueelle, joiden tarve kasvaa erityisesti lisääntyvän asutuksen myötä. Kaava mahdollistaa joukkoliikenteen sekä jalankulun ja kävelyn yhteyksien kehittämisen alueella. Kaavan toteutuessa alueen saavutettavuus myös kestäville liikkumismuodoilla paranee.

2. Tehokas liikennejärjestelmä:

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle. Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaavaratkaisu tukeutuu pääasiassa olemassa oleviin liikenneyhteyksiin, uusille alueille tarvittavia uusia liikenneyhteyksiä lukuun ottamatta. Kaava mahdollistaa myös olevan liikenneverkon kehittämisen tiedossa olevien tarpeiden mukaisesti. Kaava mahdollistaa mm.

pääradan kehittämisen (lisäraiteet), Harvialan uuden junaseisakkeen, uusien katujen sekä jalankulku ja pyöräily-yhteyksien jatkosuunnittelun ja toteuttamisen. Kaavassa on otettu huomioon alueen toimintojen kytkeytyminen sujuvasti myös Hämeenlinnan kehittyviin alueisiin. Alueen merkittävin tieyhteys on Harvialantie (st 290), mikä toimii myös kestävän liikkumisen laatukäytävänä (Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050).

3. Terveellinen ja turvallinen ympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin. Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin. Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista. Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaavassa on otettu huomioon ilmastonmuutoksen mahdolliset vaikutukset ja niihin sopeutuminen, yleiskaavatason mahdollistamalla tavalla. Janakkalassa on toteutettu alustava hulevesitulvariskien kartoitus, minkä perusteella alueella ei arvioida olevan nykytilanteessa merkittävää riskiä hulevesitulvasta. Kaavan yleismääräyksissä määrätään mm. riittävästä rakentamiskorkeudesta sekä riittävästä viher- ja latvuspeitteisyydestä sekä siniviherverkoston jatkuvuudesta. Kaavassa pyritään tunnistamaan alueen ympäristön häiriötekijät, kuten liikennemelu ja pääradan tärinä ja ehkäisemään näiden haitallisia vaikutuksia. Lisäksi kaavassa huomioidaan ja pyritään ehkäisemään muitakin mahdollisia ympäristö- ja terveyshaittoja mahdollisuuksien mukaan. Alueelle ei ole suunnitteilla merkittävää vaaraa aiheuttavia toimintoja.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaavassa turvataan arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja muinaisjäännösten sekä luontoarvojen säilyminen tarkoituksenmukaisilla suojelumerkinnöillä.

Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on toimittava suojelumääräysten mukaisesti. Kaavassa osoitetaan myös luonnonsuojelualueet (SL) ja niiden säilymiseksi tai ennallistamiseksi tarvittava hoito. Kaavassa huolehditaan viheralueiden riittävydestä ja siitä, että alueet liittyvät toisiinsa muodostaen mahdollisimman kattavan ja pitkälle jatkuvan viheralueverkoston. Ekologisen verkoston säilyminen ja jatkuvuus on huomioitu viheralueiden (VL) lisäksi osoittamalla viheryhteystarpeita sekä jättämällä riittävästi vapaita alueita eri rakentamisalueiden välille. Alueelle ominainen maaseutumainen ilme on tarkoitus säilyttää varsinkin suunnittelualueen itäosissa. Kaava mahdollistaa alueen toimintojen monipuolistumisen ja kehittymisen.

Alueelle on tarkoitus jäädä edelleen runsaasti toisiinsa kytkeytyviä maa- ja metsätalousalueita, mitkä täydentävät osaltaan myös ekologisten yhteyksien verkostoa.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin. Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaavassa varaudutaan olemassa olevien voimajohtolinjojen (Fingrid ja Elenia) sekä kaasulinjan (Gasgrid) kehittämistarpeisiin. Tiedossa olevat voimajohtolinjojen kehittämistarpeet kohdistuvat pääasiassa oleville johtokäytäville. Alue ei ole potentiaalista suurille uusiutuvan energian hankkeille, kuten aurinko- tai tuulivoimaloille. Kaava ei kuitenkaan estä uusiutuvan energian hyödyntämistä pienimuotoisemmin, esimerkiksi kiinteistökohtaisesti. Näiden suhteen tulee noudattaa ajantasaista lainsäädäntöä, asemakaavojen määräyksiä ja rakennusjärjestystä.

3.2 Seudulliset yleistavoitteet

Maakuntakaavan tavoitteet

Maakuntakaavassa 2040 on osoitettu kaupunkikehittämisen kohdealue, mikä tukeutuu Harvialan asemaan ja ulottuu Hiidenjoelta Harvialantien pohjoispuolelle. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu laajasti asumisen reservialueita ja alueen länsiosaan vesistöön tukeutuva virkistysalue. Harvialan kartanoalue on osoitettu työpaikka-alueena. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu mm. muinaismuistoalueita, luonnonsuojelualueita, pohjavesialue, tieyhteystarve, ekologinen yhteystarve sekä ulkoilureitti ja muita linjauksia.

Vaihemaakuntakaavan laatiminen on käynnissä, mikä täydentää ja päivittää olevaa maakuntakaavaa 2040. Luonnoksessa alueelle on osoitettu uutena merkintänä jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve Hiidenjoen yli Kalpalinnan suuntaan.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Maakuntakaavan mukaisesti aluekehityksen painopiste sijaitsee Harvialan aseman ympäristössä, sillä kaavan keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa pääradan kehittäminen ja junaseisakkeen käyttöönotto. Kaava mahdollistaa myös Harvialantien kehittämisen. Tavoitteena on, että uudet toiminnot ja rakentamisalueet kytkeytyvät mahdollisimman sujuvasti olemassa olevaan rakenteeseen ja olisivat myös mahdollisimman hyvin saavutettavissa eri kulkumuodoilla. Näin ollen kaavassa osoitetaan myös kevyen liikenteen (jalankulku ja pyöräily) yhteystarpeita sekä riittävästi virkistysalueita, joille voidaan toteuttaa muun muassa ulkoilureittejä täydentämään näitä yhteyksiä. Maakuntakaavan mukaiset asumisen reservialueet huomioidaan niiden aluerajauksia tarkentaen. Maakuntakaavan mukaiselle työpaikka-alueelle on laadittu hiljattain asemakaava (Harvialan kartano). Maakuntakaavan mukainen ekologinen yhteystarve otetaan huomioon sen sijaintia tarkentaen. Maakuntakaavan mukainen ulkoilun yhteystarve ei ole toteutunut, eikä reittiä ole mahdollista osoittaa yleiskaavassa maakuntakaavan mukaiselle sijainnille nykyisestä maankäytöstä johtuen. Suunnittelualueen eteläosassa ulkoilureitti on mahdollista toteuttaa hieman maakuntakaavan linjauksesta poiketen. Maakuntakaavan mukaisesti Miemalanselälle ulottuvaa aluetta on tarkoitus kehittää pääasiassa virkistysalueena, mutta osa Hiidenjoen ranta-alueesta varataan asumiselle. Tälle rantaosuudelle voidaan

asemakaavalla suunnitella rantatontteja. Muut maakuntakaavan mukaiset erityismerkinnät kuten muinaisjäännökset, suojelualueet, geologinen muodostuma sekä pohjavesialue otetaan huomioon maakuntakaavaa tarkentaen. Olevat voimajohdot säilyvät nykyisellä sijainnillaan, ja niiden kehittäminen on mahdollista nykyisessä johtokäytävässä tai sen välittömässä läheisyydessä. Maakuntakaavassa alueen pohjoisosaan on osoitettu uusi tieliikenteen yhteystarve Myllynkulmasta kohti valtatie 10. Tätä uutta tieyhteyttä ei ole kaavatyön aikana tunnistettu tarpeelliseksi. Tarpeellisuutta on kuitenkin hyvä tarkastella myöhemmin, jos maankäyttö tieyhteyden varrella lisääntyy.

Vaihemaakuntakaavan luonnoksessa osoitettu jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve Hiidenjoen yli täydentäisi Hämeenlinnan seudun virkistysreittejä ja pyöräiliikenteen verkkoa. Sillan rakentaminen lähes 100 metriä leveän joen yli on kuitenkin merkittävä kustannuskysymys. Rastila-Rastikankaan osayleiskaavassa on osoitettu ulkoilun yhteystarve vastaavalle sijainnille, mikä mahdollistaa esimerkiksi retkeilyreitin osoittamisen joen yli, mutta ei kuitenkaan pysyviä siltarakenteita tms. Harvialan osayleiskaavassa vastapäinen alue on osoitettu virkistysalueena, mikä on yhteensopiva Rastila-Rastikankaan osayleiskaavan merkinnän kanssa, eikä estä reitin toteuttamista. Kaavassa ei ole kuitenkaan selvitetty sillan rakentamismahdollisuuksia joen yli.

Janakkalan ja Hämeenlinnan rakennemallien tavoitteet

Janakkalan rakennemallissa 2030+ alueelle on osoitettu asuntoalueiden laajentumisalueita, virkistysalueen laajentumisalue, reservialue, seututien yhteystarve, päärata, luonnonsuojelualue, erityisalue ja viheryhteystarve.

Hämeenlinnan rakennemalli on tarkkuudeltaan hyvin yleispiirteinen, mutta sitä täydentää ja tarkentaa visiokuva Harvialan aseman seudulta. Rakennemallissa Harvialan aseman ympäristöön on osoitettu laaja-alaisesti uusi asuntoalue, jonka on ajateltu toteutuvan 3. vaiheessa vuoteen 2040 mennessä. Alue ulottuu Hiidenjoelta Harvialantien pohjoispuolelle, ja kytkeytyy Hämeenlinnan asuntoalueisiin. Rakennemallissa on osoitettu Harvialan uusi junaseisake. Lisäksi rakennemallissa on osoitettu säilytettävä/kehitettävä seudullinen viheryhteys.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Janakkalan rakennemallin tavoitteet eivät vastaa enää kaikilta osin nyt alueelle tavoiteltua kehitystä. Rakennemallissa on osoitettu seututien yhteystarve –merkintä (Harvialan orsi), mutta yhteydelle on todettu olevan liian vähäinen tarve ja sen suunnittelusta on luovuttu. Rakennemallin mukaisesti tavoitteena on mahdollistaa asuntoalueiden laajentuminen Niemenpään, Katajamäen, Aseman seudun ja Marjoniemen alueelle sekä Harvialantien itäpuolelle Harvialan koulun läheisyyteen. Visiokuva antaa hyvää osviittaa siitä, miten alueet voisi vielä pidemmällä tähtäimellä tulevaisuudessa laajentua. Alueen länsiosaa on tarkoitus kehittää virkistysalueena rakennemallin rajausta tarkentaen. Myös luonnonsuojelualueet ja viheryhteystarpeet osoitetaan rakennemallia tarkentaen.

Hämeenlinnan rakennemallia ja visiokuvaa tarkentaen, on kaavaan osoitettu uusia asuinalueita pääradan ympäristöön pääasiassa kunnan omistamille maa-alueille. Uudet asuinalueet ja palvelualueet tukevat Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa tulevaisuudessa. Kaikkia rakennemallissa osoitettuja uusia asuinalueita ei ole nähty tarpeelliseksi osoittaa tässä yleiskaavassa, vaan niiden tarvetta tulee tarkastella myöhemmin yleiskaavaa päivitettäessä, sen mukaan miten alue kehittyy seuraavien vuosien aikana.

3.3 Kunnan tavoitteet

Päätavoitteena on suunnitella alueen maankäyttö kokonaisvaltaisesti, huomioiden nykyiset toiminnot ja kehittämistarpeet pitkälle tulevaisuuteen. Kaavan tavoitevuosi on 2050. Kaavassa osoitetaan aluevarauksia ja ohjeellisia linjauksia ei toiminnoille. Kaavassa osoitetaan mm. nykyiset ja uudet rakentamisalueet (asuminen, palvelut, elinkeinotoiminta), pääliikenneväylät ja niiden mahdolliset kehitystarpeet. Lisäksi osoitetaan virkistysalueet sekä muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet ja niiden kehitystarpeet, kuten pääulkoulureitit ja ulkoilun yhteystarpeet. Tarkoitus on osoittaa riittävä määrä uusia rakentamisalueita ja edesauttaa niiden jatkosuunnittelua. Uusien alueiden toteutuminen edesauttaisi myös Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa.

Osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena, eli se on ohjeena asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa maankäytön suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä. Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa suoraan rakentamislupien myöntämisen alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa (AKL 72 §). Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen perusteella.

Kaavoituksessa keskeisiä selvitettäviä asioita ovat:

- Asutuksen ja työpaikkojen laajenemisalueet
- Palveluiden tarve ja sijoittuminen
- Liikenneväylien kehittämistarpeet
- Joukkoliikenteen ja jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien kehittämistarpeet
- Virkistysalueiden ja ulkoilureittiverkoston kehittämistarpeet
- Kulttuurihistorian ja erityisten luontoarvojen suojelu
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

3.3.1 Asuin- ja lomarakentamisen tavoitteet

Asemakaavoitetut asuinalueet

Harviala I (Alikartanon asuinalue)

Asemakaavan osalta tavoitteena on mahdollistaa muutamien uusien, asemakaavan ulkopuolelle jätettyjen pientalotonttien asemakaavoittaminen sekä nk. Sorsimonpihan jatkeen asemakaavoitus olevalta Sorsimonpihalta lännen suuntaan. Alikartanon asemakaavassa näkyy 3 tonttia, jotka on kuitenkin lopulta tuntemattomasta syystä jätetty asemakaavan ulkopuolelle, ja tarkoitettu myöhemmin asemakaavoitettaviksi. Tonteista on oltu yhteydessä kuntaan.

Osa Sorsimonpihan asukkaista on esittänyt kunnalle halukkuutensa ostaa lisämaata tonttien ja Hiidenjoen väliseltä alueelta, mikä on asemakaavassa osoitettu VL-alueena. Tätä mahdollisuutta on selvitetty kaavoituksen aikana.

Hauliolan peltoalue nähdään pitkällä tähtäimellä luontaisena Alikartanon asuinalueen laajentumisalueena. Tavoitteena on osoittaa alueelle pitkän tähtäimen tavoitetta kuvastava kaavamerkintä alueelle (yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta).

Tavoitteena on myös selvittää, miten alue kytkeytyy sujuvasti ympäröiviin kehittyviin alueisiin mm. virkistykseen, viheryhteyksiin ja liikenneyhteyksiin osalta.

Harvialan kartano

Harvialan kartanon hiljattain laadittu asemakaava on tarkoitus osoittaa yleiskaavassa sellaisenaan, mutta tarkkuudeltaan yleispiirteisempänä. Kaavoituksen aikana alueelle ei kohdistunut asemakaavasta poikkeavia tavoitteita. Harvialan kartanon asemakaavassa on osoitettu monipuolisesti asuin-, palvelu- ja toimitilarakentamista. Uuden rakentamisalueen kunnallistekniikan rakentamista ja tonttien myyntiin tuloa ei ole aikataulutettu (tilanne 1/2026). Aikatauluun voi tulla muutoksia.

Asemakaavoitettavaksi tarkoitetut asuinalueet

Tavoitteena on osoittaa uusia asemakaavoitettavia asuinalueita, mitkä sijoittuvat kunnan omistamille maa-alueille. Kunta on vuokrannut suurimman osan näistä alueista taimiviljelyä varten vuoden 2032 loppuun saakka. Alueet osoitetaan kaavassa yleispiirteisellä aluerajauksella, aluerajaus tarkentuu aikanaan asemakaavalla. Tarkempi rakentaminen ja muut alueille sijoittuvat toiminnot, kuten palvelut, viheralueet ja liikenneyhteydet suunnitellaan myöhemmin asemakaavalla.

Lisäksi tavoitteena on osoittaa tarpeen mukaan asumisen reservialueita. Alueet osoitetaan kaavassa yleispiirteisellä aluerajauksella. Reservialueiden jatkosuunnittelu edellyttää kunnalta maanhankintaneuvotteluita ja mahdollisia muita toimenpiteitä. Näillä alueilla sallitaan nykyinen maankäyttö, kunnes neuvotteluiden myötä toisin päätetään, ja alueita lähdetään suunnittelemaan tarkemmin ja toteuttamaan. Tarkempi rakentaminen ja muut alueille sijoittuvat toiminnot, kuten palvelut, viheralueet ja liikenneyhteydet suunnitellaan myöhemmin asemakaavalla.

Kyläalueet

Tavoitteena on osoittaa olemassa olevien kyläalueiden lisäksi uusia, asuinrakentamiseen alustavasti soveltuvia kyläalueita. Kylien laajentumisalueita osoitettaessa huomioidaan mm. uusien alueiden kytkeytyminen olemassa olevaan rakenteeseen, lähtökohtainen soveltuvuus rakentamiseen sekä ekologisten yhteyksien säilyminen. Rakentamisen sijoittamisen ja toteuttamisen edellytykset ratkaistaan rakentamisluvalla. Tarkoitus on mahdollistaa myös haja-asutusluontoinen rakentaminen maa- ja metsätalousvaltaiseksi osoitettavilla alueilla.

Lomarakentaminen

Tavoitteena on osoittaa nykyiset lomarakennuspaikat ja selvittää myös mahdollisuudet lisärakennuspaikoille perustuen kunnassa aiemmin päätettyyn rantamitoitukseen. Tarkoitus on mahdollistaa rakentamislupien myöntäminen suoraan yleiskaavan perusteella RA-alueille. Rantamitoituksen ylittäminen edellyttää asemakaavoitusta.

3.3.2 Elinkeinorakentamisen tavoitteet

Tavoitteena on luoda mahdollisimman hyvät toimintaedellytykset alueella oleville työpaikka-alueille sekä mahdollistaa niiden laajentuminen kaavoituksen aikana ilmenevien tarpeiden mukaisesti. Tarkoitus on mahdollistaa myös uusien asumista tukevien lähipalvelujen, kuten päivittäistavarakaupan ja kylmäaseman rakentaminen Harvialantien läheisyyteen. Alueella on jo nykytilanteessa tunnistettu tarve lähipalveluille, ja uusien alueiden toteutuessa lähipalveluiden tarve kasvaa edelleen.

3.2.3 Liikennetavoitteet

Tavoitteena on osoittaa nykyiset pääliikenneväylät sekä tunnistaa niiden kehittämistarpeet. Pääradan osalta varaudutaan lisäraiteisiin ja uuden Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoon. Tarkoitus on osoittaa myös alustavat tieyhteydet uusille alueille. Tavoitteena on parantaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä jatkuvampana verkostona. Tarkoitus on selvittää myös, olisiko nykyisin puomilla suljettu Alikartanontien osuus mahdollista avata vähintäänkin joukkoliikenteelle tulevaisuudessa. Tien avaaminen (edellyttää toimenpiteitä) tai vaihtoehtoisen yhteyden toteuttaminen on toistaiseksi edellytys sille, että Alikartanontien varrelle saataisi bussilinja.

3.2.4 Muut tavoitteet

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Tavoitteena on turvata alueen kulttuurihistorian (arvokas rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset) säilyminen. Kaavassa osoitettavat suojelumerkinnot perustuvat kaavoituksen tueksi laadittuihin selvityksiin. Kaavassa on tarkoitus osoittaa arvokkaat kulttuuriympäristöt ja suojeltavia rakennuksia.

Maa- ja metsätalousalueet

Tavoitteena on selvittää maa- ja metsätalousalueiden laajuus ja niiden kehittämistarpeet. Tarkoitus on mahdollistaa alueen säilyminen maa- ja metsätalousvaltaisena etenkin Harvialantien itä- ja pohjoispuolella. Maa- ja metsätalousvaltaisella on tarkoitus sallia kuitenkin myös haja-asutusluontoinen rakentaminen.

Virkistys ja ulkoilualueet

Tavoitteena on määritellä riittävät, nykyistä ja lisääntyvää asumista tukevat lähivirkistysalueet sekä osoittaa pääulkoilureitit ja ulkoilun yhteystarpeet jatkamaan jo toteutunutta verkostoa. Tarkoitus on luoda hyvät edellytykset monipuoliselle virkistysalue- ja ulkoilureittiverkostolle. Uusien reittien sijainti osoitetaan ohjeellisena, joten ne voidaan tarkemman suunnitelman pohjalta toteuttaa yleiskaavan sijainnista poiketen. Voimassa olevat asemakaavat ohjaavat yleiskaavan sijasta uusien reittien sijaintia ja toteutusta. Niillä alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa, edellyttää reittien ja muiden virkistystä palvelevien toimintojen toteuttaminen yleiskaavaa tarkempaa maankäytön suunnitelmaa.

Luonnonympäristö ja luontoarvot

Tavoitteena on turvata alueen erityisten luontoarvojen säilyminen. Suojelumerkinnot osoitetaan kaavoituksen tueksi laaditun luontoselvityksen perusteella. Lisäksi tavoitteena on turvata monipuolisten ekologisten yhteyksien säilyminen verkostomaisena, eli jatkuvana alueelta toiselle. Tarkoitus on ottaa huomioon myös ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen sekä luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

3.4 Osallisten tavoitteet

Osallisten tavoitteet ja toiveet pyritään ottamaan huomioon mahdollisuuksien mukaan kaavassa. Kaikkia asioita ei kuitenkaan välttämättä voida yleiskaavalla ratkaista.

Kaavoitusprosessin ensimmäinen yleisötilaisuus järjestettiin vireilletulovaiheessa 5.6.2023 Harvialan koululla. Osallistujilta saatiin erilaisia mielipiteitä ja toiveita kaavan valmistelua varten. Toiveet koskivat pääosin asumista ja liikenneyhteyksien kehittämistä. Kaikki esitetyt

toiveet eivät kuitenkaan olleet sellaisia mitä voidaan yleiskaavalla tai ylipäättään kaavojen avulla ratkaista. Tavoitteena on ottaa huomioon osallisten toiveiden mukaisesti mm. joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien parantaminen sekä ulkoilureittiverkoston kehittäminen. Luonnosvaiheen yleisötilaisuudessa 6.3.2025 ei esitetty uusia toiveita. Lisätietoa löytyy palauteraporteista, jotka ovat kaavaselostuksen liitteitä.

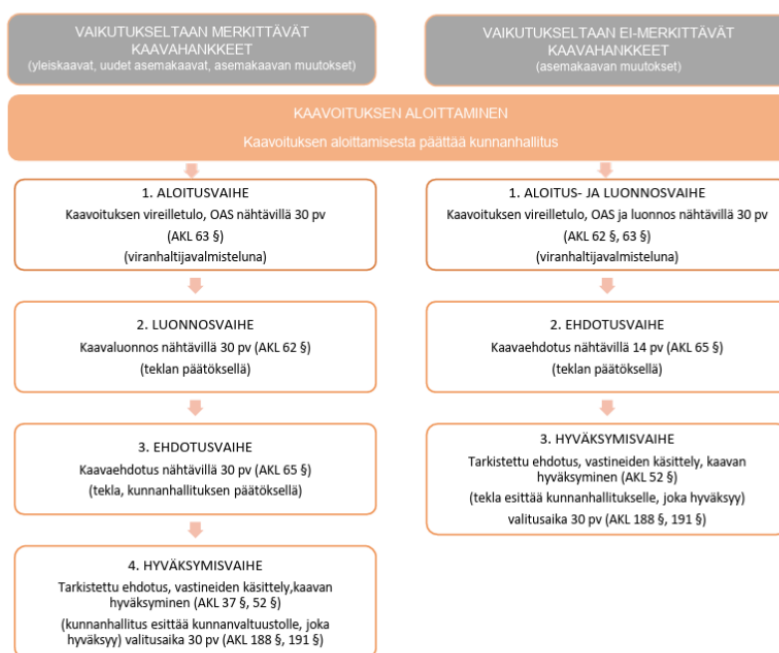
Alueen asukailta ja muilta osallisilta on saatu palautetta myös muina aikoina kaavoituksen aikana. Esimerkiksi uusia kyläalueita on toivottu, ja niitä pyritään osoittamaan toiveiden mukaisesti sekä mahdollistamaan lisää asumista tukevia lähipalveluita osoittamalla alustavasti soveltuvia sijoituspaikkoja.

4. KAAVOITUKSEN VAIHEET

4.1 Kaavoitusprosessi

Kaavoituksen aikana kunnassa on päätetty sujuvoittaa kaavoitusprosesseja, ja uudet kaavoitusprosessit on otettu käyttöön 4.10.2023. Yleiskaavoituksessa noudatetaan vaikutuksiltaan merkittävien (alla) kaavahankkeiden prosessia. Kaavoitus etenee vaiheesta riippuen teknisen lautakunnan, kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksellä. Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto (AKL 37 §).

KAAVOITUSPROSESSIT

Kuva 35. Ote kunnan kaavoitusprosessitaulukosta.

4.2 Kaavoituksen käynnistäminen

Kunnanhallitus päätti 14.3.2022 § 80 Harvialan osayleiskaavoituksen käynnistämisestä ja alustavasta kaava-alueesta.

4.3 Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

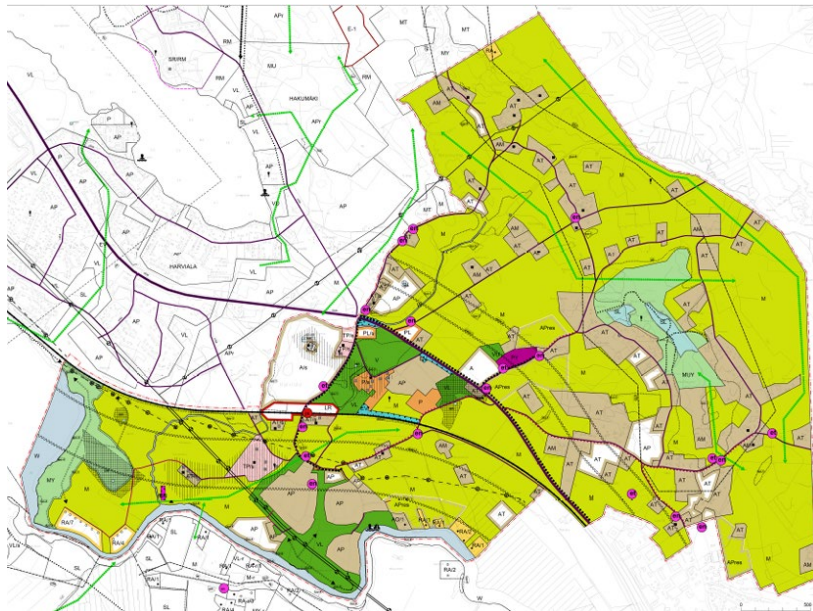
Ensimmäinen versio kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (päivätty 13.3.2023) on laadittu AKL 66 §:n mukaista aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua varten, joka pidettiin

19.4.2023 hybriditilaisuutena Janakkalan kunnantalolla/Teams:illä. Neuvotteluun osallistuivat kunnan edustajien lisäksi edustajat Hämeen liitosta, Hämeen ELY-keskuksesta, Hämeenlinnan kaupunginmuseosta sekä Hämeenlinnan kaupungilta. Neuvottelussa keskusteltiin kaavoituksen tavoitteista, laadituista selvityksistä sekä selvitystarpeista. Neuvottelun jälkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan neuvottelussa sovitut muutokset täydennykset (päivätty 2.5.2023).

Tekninen lautakunta päätti asettaa kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville 16.5.2023 § 108. Kaava kuulutettiin vireille 25.5.2023 ja OAS (päivätty 2.5.2023) asetettiin nähtäville 25.5.–26.6.2023. Nähtävillä olosta tiedotettiin alueen maanomistajia/asukkaita kirjeitse ja kuulutuksin kunnantaloon ilmoitustaululla, kunnan nettisivuilla ja Janakkalan Sanomissa. OAS:sta pyydettiin lausuntoja ja siitä oli mahdollista jättää mielipide. Nähtävillä olon aikana järjestettiin yleisötilaisuus Harvialan koululla 5.6.2023. Osallistujia oli n. 38. Tilaisuudessa osallistujien oli mahdollista esittää mielipiteitä ja toiveita mm. teemakartoille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 8 lausuntoa ja 9 mielipidettä. Näiden lisäksi yleisötilaisuuteen osallistuneiden kommentit ja huomiot on huomioitu kaavaa valmisteltaessa. Vireilletulovaiheen palauteraportti on kaavaselostuksen liitteenä.

4.4 Luonnosvaihe

Kaavaluonnosta valmisteltiin huomioiden suunnittelun lähtökohdat, nykytila, laaditut selvitykset, tavoitteet sekä vireilletulovaiheessa saadut palautteet. Tekninen lautakunta käsitteli ensimmäisen kerran luonnosvaiheen aineistoja kokouksessaan 21.1.2025 (§ 5). Kokouksessa tehtiin muutettu päätösehdotus; *Tekninen lautakunta päättää palauttaa asian valmisteluun. Selvitetään Hiidenjoen ranta-alueiden ja alueeseen rajoittuvan M-alueen asuintonttien kaavoitusmahdollisuudet.*

Kuva 36. Ote teknisen lautakunnan 21.1.2025 käsittelemästä kaavaluonnoksesta

Vakituisen asumisen osoittamisen mahdollisuutta lähdettiin selvittämään teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti. Luonnosvaiheen aineistoja muutettiin siten, että alueen länsiosaan on osoitettu uusia asuinalueita sekä muita asumista tukevia toimintoja, ensimmäisessä kaavaluonnoksessa olleiden pelkkien loma-asuntoalueiden (RA) sijaan. Tehty muutos on enemmän maakuntakaavan ja rakennemallien mukainen.

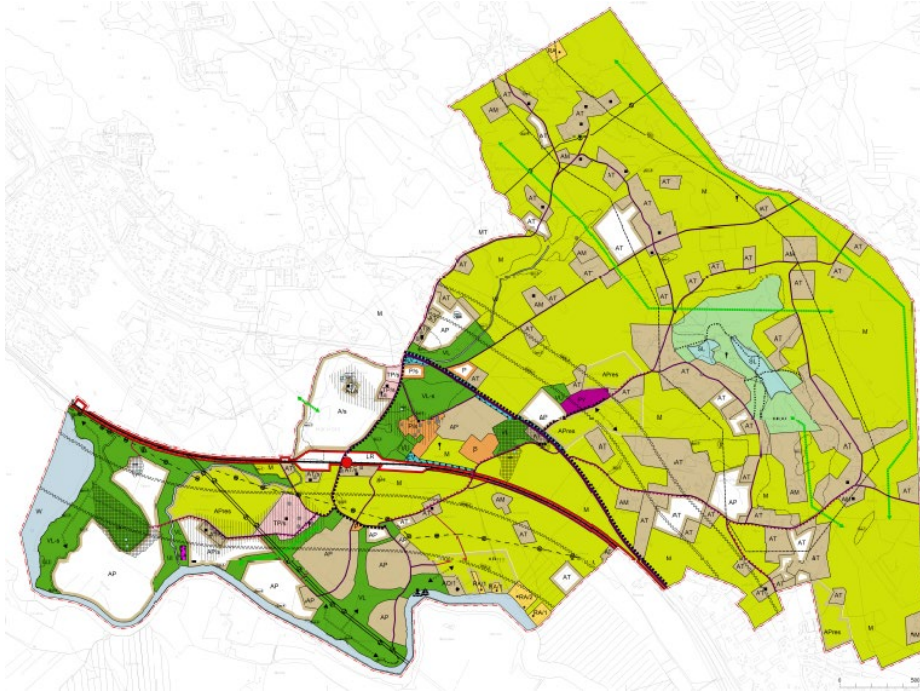
Merkittävimmät, ensimmäiseen kaavaluonnokseen tehdyt muutokset:

- Uudet loma-asuntoalueet (RA) poistettu ja tilalle osoitettu uusia, asemakaavoitettavia asuinalueita Sorsimonpihalta Niemenpään alueelle saakka
- Osoitettu uusi katuyhteys Sorsimonpihan jatkeelta Katajamäentielle
- Osoitettu uusi katuyhteys Niemenpäästä Hämeenlinnan Tarvasmäkeen
- Osoitettu lisääntyvää asumista tukevat virkistysalueet, mitkä kytkeytyvät toisiinsa
- Katajamäentien varrelle osoitettu kevyen liikenteen yhteystarve
- Rautatieliikenteen aluetta osoitettu laajemmin nykytilanteen mukaisesti
- Osoitettu uusi katuyhteys Rantapuiston jatkeena Alikartanontielle
- Marjonimentien uudelta asuinalueelta osoitettu viheryhteystarve Hämeenlinnan puolelle
- Osoitettu uusi kyläalue (AT) saadun palautteen mukaisesti
- Virkistysaluetta osoitettu Harvialantien pohjoispuolelle asuinalueen yhteyteen
- Osoitettu suojaviheralueita Harvialantien varrelle
- Poistettu kaavakartalta yhdyskuntateknisen huollon ja energiahuollon kohdemerkinnät
- Lisäksi tehty muita teknisiä korjauksia, parannuksia ja täydennyksiä kaavakartalle ja kaavamääräyksiin
- OAS ja kaavaselostus päivitetty

Luonnosvaiheen aineistot asetettiin nähtäville teknisen lautakunnan päätöksellä 11.2.2025 § 20. Luonnosvaiheen aineistot pidettiin nähtävillä 20.2.–23.3.2025. Nähtävillä olosta tiedotettiin alueen maanomistajia/asukkaita kirjeitse (14.2.2025) ja kuulutuksin (20.2.2025) kunnantalon ilmoitustaululla, kunnan nettisivuilla ja Janakkalan Sanomissa. Luonnoksesta pyydettiin lausuntoja ja siitä oli mahdollista jättää mielipide. Nähtävillä olon aikana järjestettiin yleisötilaisuus Teams-yhteydellä 6.3.2025. Osallistujia oli 13. Luonnoksesta saatiin 13 lausuntoa ja 15 mielipidettä. Luonnosvaiheen palauteraportti on kaavaselostuksen liitteenä.

Viranomaiset edellyttivät lausunnoissaan lähinnä vielä erinäisiä tarkennuksia kaavakartalle ja selostukseen, mm. junaseisaketta tukeviin toimintoihin liittyen. Lisäksi esitettiin erillisen liitekartan tekoa, jotta alueen kulttuurihistorian ja luonnon erityisarvot olisi helpompi kohdentaa. Muutoin lausunnoissa edellytettiin pääasiassa vaikutusten arvioinnin täydentämistä kokonaisvaltaisesti.

Mielipiteet koskivat pitkälti maanomistajien omia alueita, joihin oli erinäisiä toiveita kaavamerkintöjen suhteen. Mielipiteissä eniten vastustusta herätti Sorsimonpihan jatkeen sekä Katajamäen alueen asemakaavoitus. Lisäksi vastustusta herätti asumisen reservialue Alikartanon asuinalueen itäpuolella. Alikartanontien avaamisesta joukko- ja yleiselle liikenteelle saatiin muutama eriävä mielipide, mutta myös asiaa puoltava mielipide.

Kuva 37. Nähtävillä ollut kaavaluonnos.

4.5 Kaavaluonnokseen tehdyt muutokset

Merkittävimmät kaavaluonnokseen tehdyt muutokset:

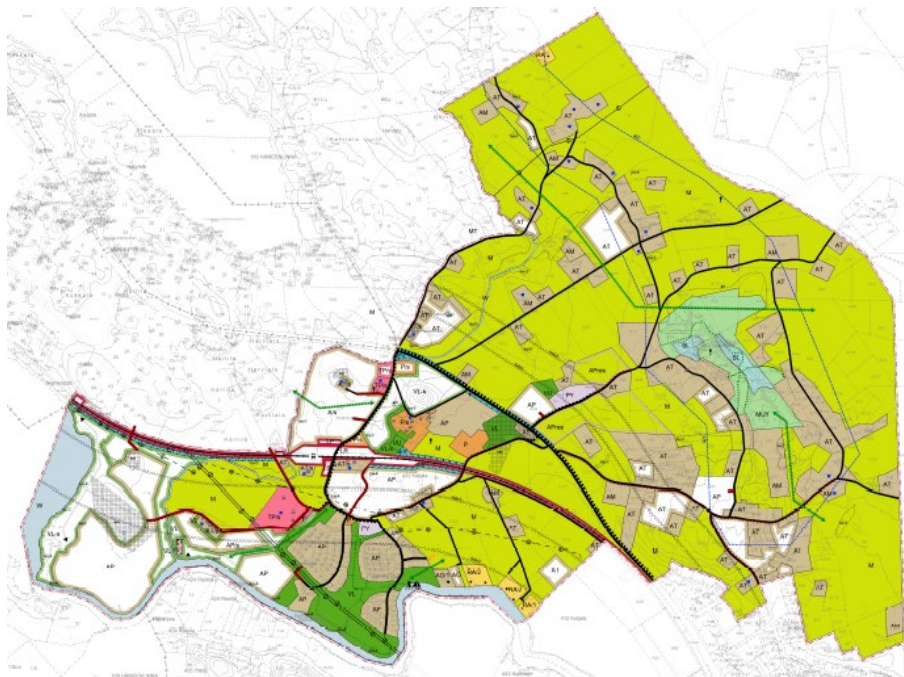
- Tehty kaavakartan liitekartta: Kulttuurihistoria ja luontoarvot.
- Tarkennettu nykyiset ja uudet lähivirkistysalueet VL (olevat täysvärillä ja uudet rajauksella)
- Tarkennettu viheryhteystarpeita
- Tarkennettu teiden toiminnallisia luokkia (seututie/kokoojakatu ja yhdystie)
- Tarkennettu uusia tieyhteyksiä Hämeenlinnan Tarvasmäen puolelle
- Lisätty uudet liittymät uusille asuinalueille (ohjeellinen sijainti)
- Muutettu uuden junaseisakkeen symboli ja siirretty lännen suuntaan
- Lisätty suojaviheralueita (EV)
- Lisätty yleisiä pysäköintialueita (LP)
- Lisätty uusi palvelutoimintojen alue (P) radan pohjoispuolelle.
- Poistettu kolme asumisen reservialuetta (APres): Katajamäen pohjoispuoli, Alikartanon asuinalueen itäpuoli ja Kaurinmaan pohjoispuoli. Alueet nyt maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M).
- Lisätty yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta –merkintä Rantapuisto -tieltä itään.
- Muutettu Myllynkulmantien varrelta uusi AP-alue uudeksi AT-alueeksi.
- Poistettu uusi palvelutoimintojen alue Haitintien risteyksestä. Viereinen tila osoitettu merkinnällä AT merkinnästä AM.
- Lisätty uusia AT-alueita Harvialantien itäpuolelle.
- Lisätty uusi asemakaavoitettava erillispientalojen alue (AO) Hiidenjoen rantaan.
- Lisätty ulkoilureittitarpeita alueen länsiosaan.
- Tarkennettu yleisiin määräyksiin osuus luonnon monimuotoisuutta koskien.
- Lisätty Sorsimonpihan ja "Sorsimonpihan jatkeen" välille VL-aluetta.
- Tehty tarvittavat tekniset korjaukset kaavakartalle.
- Tarkistettu kaavamääräykset ja tehty tarvittavat lisäykset ja sanamuotokorjaukset.
- OAS päivitetty.
- Kaavaselistusta täydennetty.

4.6 Ehdotusvaihe

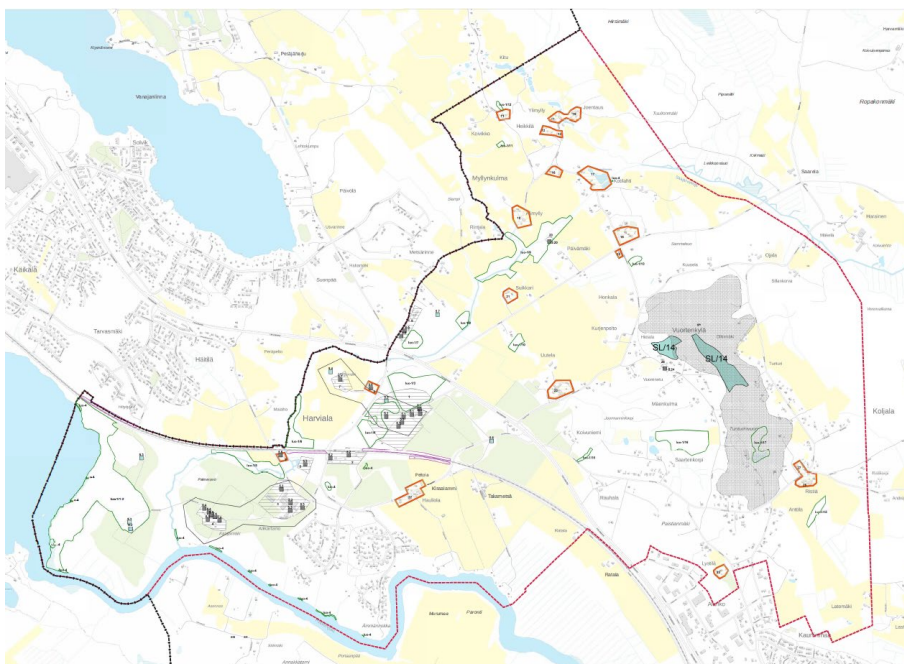
Kaavaehdotuksen valmistelussa otettiin huomioon luonnosvaiheessa saadut palautteet mahdollisuuksien mukaan sekä muut ilmenneet muutostarpeet. Tekninen lautakunta esitti kunnanhallitukselle ehdotusvaiheen aineistojen nähtäville asettamista 12.8.2025 § 86, ja kunnanhallitus päätti asettaa aineistot nähtäville 1.9.2025 § 134. Aineistot pidettiin nähtävillä 11.9.-12.10.2025. Nähtävillä olosta tiedotettiin kuulutuksin kunnanviraston ilmoitustaululla, kunnan nettisivuilla ja Janakkalan Sanomissa 11.9.2025. MRA 19 § mukaisesti ehdotuksen nähtävillä olosta tiedotettiin kirjeitse vain ulkopaikkakuntalaisia alueen maanomistajia ja -haltijoita. Ehdotuksesta pyydettiin lausuntoja ja siitä oli mahdollista jättää muistutus. Ehdotusvaiheessa ei järjestetty yleisötilaisuutta.

Ehdotuksesta saatiin 5 varsinaista lausuntoa ja 4 muistutusta.

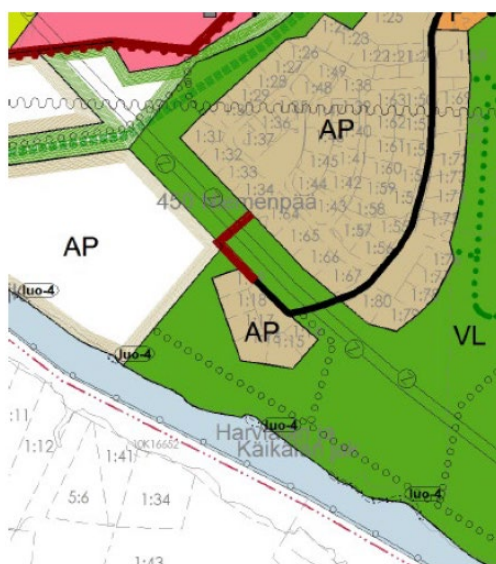
Viranomaiset edellyttivät lausunnoissaan pääasiassa vaikutusten arvioinnin täydentämistä, meluselvityksen päivittämistä sekä muita yksittäisiä täsmennyksiä kaava-aineistoihin. Muistutukset koskivat pääasiassa asukkaiden/maanomistajien omia alueita tai niiden välitöntä läheisyyttä, joille esitettiin muutoksia kaavamerkintöihin. Yhdessä muistutuksessa oli 6 allekirjoittajaa, mikä koski Sorsimonpihan jatkeen aluerajauksen muuttamista sekä lisämään lunastusmahdollisuuden huomioimista tasapuolisemmin Sorsimonpihan tonttien ja Hiidenjoen välisellä alueella. Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen ko. alueelle tehtiin voimassa olevaa asemakaavaa vastaava muutos, josta Sorsimonpihan asukkaita kuultiin vielä erikseen kirjeitse 11.11.2025. Muistutukset asiaa koskien tuli toimittaa viimeistään 25.11.2025. Asianosaisilta saatiin yksi muistutus, jossa oli samat 6 allekirjoittajaa kuin aiemmin jätetyssä muistutuksessa. Lisätietoa ehdotusvaiheen palauteraportista (lausunnot, muistutukset ja niiden vastineet), mikä on kaavaselostuksen liite.

Kuva 38. Nähtävillä ollut kaavaehdotus.

Kuva 39. Nähtävillä ollut liitekartta 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

Kuva 40. Nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen tehty muutos, joista kuultiin asianosaisia.

4.7 Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset

Merkittävimmät kaavaehdotukseen tehdyt muutokset:

- Sorsimonpihan ja Hiidenjoen välinen alue osoitettu kokonaan lähivirkistysalueeksi ja lisätty ohjeellinen ulkoilureitti (tasapuolinen, asemakaavan mukainen ratkaisu)
- Osoitettu koko kiinteistö 165-412-17-29 uudeksi erillispientalojen alueeksi (AO) (muistutus 1).
- Lisätty viitasammakon esiintymisalue luo-4 -merkinnällä Hauliolan rantaan (Elyn lausunto)
- Lisätty uusia ohjeellisia katulinjauksia uusille asemakaavoitettaville asuinalueille (Hämeen liiton lausunto)
- Täsmennetty uutta katuyhteyttä Katajamäentien ja Sorsimonpihan välillä

- Lisätty VL-s alue Marjoniemen uudelle asuinalueelle (Elyn lausunto)
- Lisätty arvokas rakennettu kulttuuriympäristö -merkintä ja täydennetty aluevarausmerkintää /s -merkinnällä: Nyrkkiälä ja Harvialan koulu (Elyn lausunto)
- Lisätty suojeltava rakennus -merkintä: Nyrkkiälä
- Täsmennetty uusien alueiden rajauksia Niemenpään, Katajamäen ja Sorsimonpihan jatkeen osalta
- Täsmennetty ja lisätty viheryhteystarve -merkintöjä
- Tehty teknisiä korjauksia tiementarkinnointeihin (Elyn lausunto)
- Poistettu tieyhteystarve Niemenpäästä Tarvasmäkeen (Hml lausunto)
- Lisätty jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve Alikartano -tien varrelle kohti Hämeenlinnaa
- Selkeytetty ja täsmennetty kaavamääräyksiä
- Yhdistetty uusi ja oleva virkistysalue -merkinnät (havainnollistaa paremmin virkistysalueverkostoa)
- Päivitetty OAS
- Täydennetty kaavaselostusta

Liitekartalle tehdyt merkittävimmät muutokset:

- Lisätty puuttuneet kasvillisuudesta arvokkaat alueet
- Täsmennetty eriarvoisten kulttuuriympäristöjen merkintöjä kartalla ja selitteissä (maakunnallisesti arvokkaat, paikallisesti arvokkaat ja maakunnallista arvoa omaavat, paikallisesti arvokkaat) (Hämeen liiton lausunto).
- Lisätty muinaismuistoalueet (alueellisen vastuumuseon lausunto)
- Tehty teknisiä korjauksia kartalle ja selitteisiin selkeyttämään kartan ja määräysten tulkintaa.

5. KAAVARATKAISUN KUVAAUS

5.1 Yleiskuvaus

Harvialan osayleiskaava 2050 laaditaan oikeusvaikutteisena. Voimaan tullessaan kaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua. Yleiskaava ei vaikuta suoraan asemakaavoitettuihin alueisiin, ellei asemakaavaa muuteta.

Alue säilyy pääosin edelleen maa- ja metsätalousvaltaisena, mutta painopiste on tulevaisuudessa enemmän pääradan pohjois- ja itäpuolella. Pääradan eteläpuolinen alue varataan yhä enemmän asumiseen ja virkistykseen sekä työpaikoille ja palveluille. Kaavassa on pääasiassa osoitettu uusia asuinalueita sekä pienimuotoisemmin uusia työpaikka- ja palvelualueita, jotka tukeutuvat vahvasti pääradan alueeseen. Koko suunnittelualueen pinta-alaan nähden uusia rakennettavia alueita on kuitenkin osoitettu maltillisesti ja aluerajauksissa on pyritty huomioimaan mahdollisimman realistinen raja. Kaavassa osoitetaan kunkin alueen pääasiallinen käyttötarkoitus ja tieliikenteen osalta merkittävimmät yhteydet. Pääkäyttötarkoituksen lisäksi sallittua on muu rakentaminen ja toimenpiteet, jotka tukevat ja täydentävät pääkäyttötarkoitusta ja ovat alueen toimivuuden kannalta tarpeellisia. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi virkistysalueita palveleva rakentaminen, reitit ja pysäköinti. Asuinalueilla taas sisäinen katuverkko tai asumista tukevat muut palvelut. Kaava-alueen suuruudesta ja kaavatason yleispiirteisyydestä johtuen kaikkia yksittäisiä pääkäyttötarkoitusta palvelevia toimintoja ei esitetä kaavakartalla.

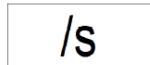
Kaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan yhteensovittamaan valtakunnalliset, seudulliset ja kunnan sekä osallisten tavoitteet. Kaavaratkaisulla pyritään mahdollistamaan

mahdollisimman elinvoimainen, monipuolinen, toimiva ja kestävä yhdyskuntarakenne pitkälle tulevaisuuteen.

Kaavassa on osoitettu täysvärillä ne aluevaraukset, joille ei ole suunniteltu olennaisesti muuttuvaa maankäyttöä. Uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet on osoitettu maankäyttöä kuvaavalla värireunuksella ja kirjaintunnuksella, pääasiassa asumista, työpaikka, ja palvelualueita koskien. Alue, jolla ympäristö säilytetään –merkinnällä on täsmennetty niiden alueiden käyttötarkoituserkintää, joilla tulee tarkemmin ottaa huomioon luontoarvot tai kulttuurihistoria.

UUDET JA OLENNAISESTI MUUTTUVAT ALUEET
Merkinnällä on osoitettu aluevaraukset, joilla tapahtuu olennaisia muutoksia nykytilanteeseen nähden. Värireunus ja aluevarausmerkintä osoittavat maankäyttömuodon. Alueilla sallitaan nykyinen maankäyttö (maa- ja metsätalous).

ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ SÄILYTETÄÄN
Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistorialliset arvot siten, että rakentaminen soveltuu rakennustavoltaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan, ympäristöön ja maisemaan.

5.2 Asuminen

Kaavassa on osoitettu olemassa olevat asuinalueet sekä uusia asuinalueita seuraavilla merkinnöillä: AT, AP, A, AO ja APres. Uudet asumisen laajenemisalueet tukeutuvat olemassa oleviin rakennettuihin alueisiin, pääasiassa pääradan ja Harvialan koulun läheisyyteen. Sijaintinsa puolesta alueet tukevat uuden Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa. Lisäksi uusia kyläalueita on osoitettu olemassa olevia kyläiä täydentävästi.

Kaava on luonteeltaan yleispiirteinen ja mahdollistava. Näin ollen se luo edellytykset yksityiskohtaisemmalle maankäytön suunnittelulle. Uusien asuinalueiden toteutuminen edellyttää kunnalta mm. asemakaavan laadintaa ja taloudellisia investointeja mm. kunnallistekniikan rakentamista varten. Asumisen reservialueita on osoitettu yksityisten omistamille maa-alueille, joiden suunnittelun jatkuminen edellyttää neuvotteluja maanomistajan kanssa.

MAATILOJEN TALOUSKESKUKSET JA KYLÄALUEET

Maatilojen talouskeskusten alue

MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN ALUE
Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä maa- ja metsätaloutta palvelevaan rakentamiseen. Kullekin maatilan talouskeskuksen yksikölle saa sijoittaa kaksi asuinrakennusta sekä maa- ja metsätaloutta ja niiden liitännäiselinkeinoja palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Rakentamisen sijoittamisen ja toteuttamisen edellytykset ratkaistaan rakentamisluvalla.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

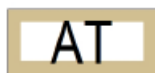
Merkinnällä on osoitettu alueet, jotka täyttävät maatilan tunnusmerkit tai joita osallisten toiveiden mukaisesti on tarkoitus säilyttää tai kehittää maatilatoimintaan.

Kyläalue, uusi kyläalue

KYLÄALUE

Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä asumisen yhteydessä olevaa palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota rakennuspaikkojen sijoitteluun siten, että alue on tarvittaessa ja ympäristöolosuhteiden salliessa tiivistettävissä kylämäistä tehokkaampaan asumiseen. Rakentamisen sijoittamisen ja toteuttamisen edellytykset ratkaistaan rakentamisluvalla.

UUSI KYLÄALUE

Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä asumisen yhteydessä olevaa palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 2000 m² ja rakennukset on ensisijaisesti liitettävä yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on kohtuullisesti järjestettävissä. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota rakennuspaikkojen sijoitteluun siten, että alue on tarvittaessa ja ympäristöolosuhteiden salliessa tiivistettävissä kylämäistä tehokkaampaan asumiseen. Rakentamisen sijoittamisen ja toteuttamisen edellytykset ratkaistaan rakentamisluvalla.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu toteutuneet kyläalueet sekä yksittäiset alueella sijaitsevat rakennuspaikat.

Uusi kyläalue -merkinnällä on osoitettu alueet, jotka nähdään lähtökohtaisesti soveltuvina täydennysrakentamiselle. Uusia alueita on osoitettu kunnan näkemyksen ja osallisten toiveiden mukaisesti. Kyläalueen rakennuspaikkojen sijoitteluun liittyvän määräyksen tavoitteena on varmistaa, että rakentaminen ei estä alueen mahdollista myöhempää tiivistämistä kylämäiseksi tai sitä tehokkaammaksi yhdyskuntarakenteeksi. Määräyksen avulla pyritään turvaamaan maankäytön joustavuus, kustannustehokas infrastruktuuri sekä säilyttämään maisema- ja luontoarvot mahdollisimman eheinä kokonaisuuksina. Uudisrakentamisen sijoittamisen ja toteuttamisen edellytykset tulee ratkaista rakentamisluvalla.

VAKITUINEN ASUMINEN ASEMAKAAVA-ALUEILLA

Pientalovaltainen asuinalue

PIENTALOVALTAINEN ASUINALUE

Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asumiseen. Alue on asemakaavoitettu.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu asemakaavoitetut alueet: Harvialan kartano ja Alikartano.

Uusi pientalovaltainen asuinalue

UUSI PIENTALOVALTAINEN ASUINALUE

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi pääasiassa vakituiseen asumiseen. Alue tulee suunnitella ja rakentaa viihtyisäksi, turvallisiksi ja luonnoltaan monipuoliseksi. Alueelle tulee osoittaa viheralueita, sisäiset liikenneyhteydet ja muut asumiselle tarpeelliset lähipalvelut. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota hyvään saavutettavuuteen kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä. Viheralueet tulee suunnitella sijainniltaan ja kooltaan täydentämään laajempaa viherverkostoa ja ekologisia yhteyksiä.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Uusia asemakaavoitettavia pientalovaltaisia asuinalueita on osoitettu seuraavat 7 kpl, joiden kohdalla aluekohtainen perustelu.

- Harvialan aseman seutu
 - Perustelu: Maakuntakaavan ja rakennemallien mukainen asuntoalue, kunnan omistama alue. Luonteva laajenemissuunta.
- Katajamäki
 - Perustelu: Maakuntakaavan ja rakennemallien mukainen asuntoalue, kunnan omistama alue. Sopiva maltilliselle, olemassa olevaa kulttuuriympäristöä kunnioittavalle täydennysrakentamiselle.
- Sorsimonpihan jatke
 - Perustelu: Maakuntakaavan ja rakennemallien mukainen asuntoalue, kunnan omistama alue. Luonteva Alikartanon asuinalueen laajenemissuunta.
- Niemenpää
 - Perustelu: Maakuntakaavan ja rakennemallien mukainen asuntoalue, kunnan omistama alue. Luonteva laajenemissuunta omaleimaisessa ympäristössä. Osittainen rantatonttimahdollisuus.
- Harvialan koulun edusta
 - Perustelu: Maakuntakaavan ja rakennemallien mukainen asuntoalue, kunnan omistama alue. Luonteva laajenemissuunta päiväkodin ja koulun sekä hyvien liikenneyhteyksien läheisyydessä.
- Saartenkorpi
 - Perustelu: Maakuntakaavan ja rakennemallin mukainen asuntoalue, kunnan omistama alue.
- Harvialan rantatien varrella olevat yksittäiset tontit
 - Perustelu: Tontit jätetty aikanaan voimassa olevan asemakaavan ulkopuolelle, myöhemmin suunniteltaviksi. Jätetty näkyviin asemakaavakartalle. Sähköt vedetty valmiiksi tonttien edustalle.

Uusi asuinalue

UUSI ASUINALUE

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi pääasiassa monipuolista asumista varten. Alue tulee suunnitella ja rakentaa viihtyisäksi, turvallisesti ja luonnoltaan monipuoliseksi. Alueelle tulee osoittaa viheralueita, sisäiset liikenneyhteydet ja muut asumiselle tarpeelliset lähipalvelut. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota hyvään saavutettavuuteen kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä. Viheralueet tulee suunnitella sijainniltaan ja kooltaan täydentämään laajempaa viherverkostoa ja ekologisia yhteyksiä.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu alue, mille nähdään soveltuvan monipuolisempia asuntotyyppejä, kuten rivitaloja, luhtitaloja, pienkerrostaloja ja muita vastaavia erilaisia asuntotyyppejä pelkkien pientalojen lisäksi. Ratkaisu perustuu Hämeenlinnan rakennemalliin ja visiokuvaan. Marjoniemen alue on luonteva asumisen laajenemissuunta hyvien liikenneyhteyksien läheisyydessä.

Pientalovaltainen asumisen reservialue

PIENTALOVALTAINEN ASUMISEN RESERVIALUE
Merkinnällä on osoitettu myöhemmin suunniteltavat asumisen reservialueet. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alue tulee suunnitella ja rakentaa viihtyisäksi, turvallisesti ja luonnoltaan monipuoliseksi. Alueelle tulee osoittaa viheralueita, sisäiset liikenneyhteydet ja muut asumiselle tarpeelliset lähipalvelut. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota hyvään saavutettavuuteen kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä. Viheralueet tulee suunnitella sijainniltaan ja kooltaan täydentämään laajempaa viherverkostoa ja ekologisia yhteyksiä.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu yksityisessä omistuksessa olevat alueet (2 kpl), jotka sijaitsevat Harvialan koulun lähetyvillä, Sääjärventien molemmin puolin. Alue on tunnistettu maakuntakaavassa ja rakennemallissa asumisen laajenemisalueeksi. Alueet täydentäisivät luontaisesti myös jo rakentuneita alueita, sijaiten päiväkodin ja koulun sekä hyvien liikenneyhteyksien läheisyydessä.

- Koivuniemi (Harvialan koulun seutu)
- Uutela (Harvialan koulun seutu)

Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta

YHDYSKUNTARAKENTEEN LAAJENEMISSUUNTA
Merkinnällä on osoitettu yhdyskuntarakenteen (asuminen) tavoitteellinen laajenemissuunta pitkällä aikavälillä.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu tavoitteellinen asumisen laajenemissuunta pitkällä aikavälillä. Alue on maanomistajan palautteen perusteella haluttu kuitenkin toistaiseksi säilyttää maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, joten aluetta ei ole osoitettu asumisen reservialueeksi.

- Hauliolan pelto
 - Perustelu: Maakuntakaavan ja rakennemallien mukainen asumisen laajenemisalue. Luonteva Alikartanon asuinalueen laajenemissuunta, mikä aikanaan otettu huomioon Rantapuisto -tien suunnittelussa.

VAKITUINEN JA LOMA-ASUMINEN RANTA-ALUEELLA (ei asemakaavoitetut)

Kaavassa on osoitettu olevaa rannassa sijaitsevaa asutusta sekä olemassa olevan rantasaunan paikka. Kaava-alueen loma-asuntoalueet (RA) sijaitsevat pääasiassa Hiidenjoen rannalla, yhtä rakennuspaikkaa lukuun ottamatta. Kaikki kunnassa aiemmin päätetyn rantamitoituksen mukaiset rakennuspaikat on käytetty, joten kaavaan ei ole voitu osoittaa uusia lomarakennuspaikkoja. Rantamitoituksen ylittäminen edellyttää asemakaavoitusta.

Erillispientalojen alue ja uusi erillispientalojen alue

AO/1

ERILLISPIENTALOJEN ALUE

Alue on tarkoitettu vakituiseen asumiseen ranta-alueella. Kauttaviivan jälkeinen luku AO-merkinnän jälkeen ilmoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Kohdemerkintä osoittaa rakennuspaikan ohjeellisen sijainnin. Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 2000 m² ja rantaviivapituuden vähintään 50 m. Rakennuspaikalle saa rakentaa yksiasuntoisen asuinrakennuksen ja talousrakennuksia. Rakennusoikeus on 7 % rakennuspaikan pinta-alasta ($e=0,07$). Rakennusoikeus on kuitenkin vähintään 150 k-m² ja enintään 300 k-m². Erillisen saunarakennuksen kerrosala saa olla enintään 25 k-m². Asuinrakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m. Erillisen saunarakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 15 m.

Olemassa oleva asuinrakennuspaikka

Olemassa oleva erillisen rantasaunan rakennuspaikka
Merkintä osoittaa kaavan laatimishetkellä käytössä olevan erillisen rantasaunan rakennuspaikan, jolla on toiminnallinen yhteys muuhun rakennuspaikkaan. Erillisen saunan kerrosala saa olla enintään 25 k-m².

AO

UUSI ERILLISPIENTALOJEN ALUE

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi vakituiseen asumiseen ranta-alueella.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Olevana erillispientalojen alueena on osoitettu oleva vakituinen asuinpaikka, mikä sijaitsee Hiidenjoen rannalla. Tämän viereen on osoitettu uusi erillispientalojen alue, maanomistajan toiveen mukaisesti. Uusi alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi rantamitoituksen ylittymisen vuoksi. Alueella on mahdollista suunnitella asemakaavalla useampi kuin yksi rakennuspaikka.

Kaavaan on osoitettu yksi oleva erillinen rantasauna, mikä sijaitsee Katajamäen asutuskeskittymän eteläpuolella, Hiidenjoen rannassa. Sauna sijaitsee kunnan omistamalla alueella, mutta on Harviala Oy:n (taimitarha) käytössä.

Loma-asuntoalue

RA

LOMA-ASUNTOALUE

Alue on tarkoitettu loma-asumiseen ranta-alueella. Kauttaviivan jälkeinen luku RA-merkinnän jälkeen ilmoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Kohdemerkintä osoittaa rakennuspaikan ohjeellisen sijainnin. Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 3000 m² ja rantaviivapituuden vähintään 50 m. Rakennuspaikalle saa rakentaa yksiasuntoisen lomarakennuksen, vierasmajan sekä saunarakennuksen ja muita talousrakennuksia. Rakennuspaikan rakennusoikeus on 5 % rakennuspaikan pinta-alasta ($e=0,05$). Rakennusoikeus on kuitenkin vähintään 80 k-m² ja enintään 150 k-m². Loma-asunto, vierasmaja ja sauna saavat olla kooltaan yhteensä enintään 80 % kokonaisrakennusoikeudesta. Muut talousrakennukset saavat olla kooltaan yhteensä enintään 40 % kokonaisrakennusoikeudesta. Erillisen saunarakennuksen kerrosala saa olla enintään 25 k-m².

Loma-asuinrakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m. Erillisen saunarakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 15 m.

Olemassa oleva lomarakennuspaikka.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu olevat rakennuspaikat (5 kpl), mitkä sijaitsevat Hiidenjoen rannalla sekä yksi rakennuspaikka suunnittelualueen pohjoisosassa, Hämeenlinnan rajalla. Osan

Hiidenjoen rannalla sijaitsevien rakennuspaikkojen aluerajausta on laajennettu nykyisestä, mikä mahdollistaa rakennuspaikkojen kehittämisen nykyistä laajemmalla alueella.

5.3 Palvelut ja työpaikat

Kaavassa on osoitettu vain muutamia palvelu- ja työpaikka-alueita. Jo asemakaavoitettujen palvelualueiden (P) ja julkisten palvelualueiden (PY) lisäksi uusia palvelualueita on osoitettu Alikartanontien varrelle, Harvialantien läheisyyteen (P/s). Alikartanontien varren rakennuspaikkojen määräyksissä on otettu huomioon, että uudisrakentamisen tulee soveltua olemassa olevaan kulttuuriympäristöön. Näiden kaavassa osoitettujen alueiden lisäksi on tarkoitettu, että uusille asemakaavoitettaville asuinalueille voidaan osoittaa asumista tukevat tarpeelliset palvelu- ja työpaikkakorttelit.

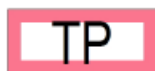
Kaavassa on osoitettu olemassa olevia työpaikka-alueita (Harviala Oy ja Harvialan korjauspaja) sekä uusi työpaikka-alue (TP/s). Näilläkin alueilla uudisrakentamisen tulee soveltua olemassa olevaan kulttuuriympäristöön soveltuen. Kaavassa ei osoiteta uusia laaja-alaisia elinkeinoalueita.

TYÖPAIKKA- JA PALVELUALUEET

Työpaikka-alue, uusi alue

TYÖPAIKKA-ALUE
Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi pääasiassa työpaikka-alueeksi. Alueelle saa sijoittaa toimistoja, palveluja ja ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja siihen liittyvää myymälätilaa sekä varastointia.

UUSI TYÖPAIKKA-ALUE
Merkinnällä on osoitettu rakentumattomat, työpaikka-alueeksi varattavat alueet. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle saa sijoittaa toimistoja, palveluja ja ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja siihen liittyvää myymälätilaa sekä varastointia.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Oleviksi työpaikka-alueiksi on osoitettu Harviala Oy:n (taimitarha) toimitilakiinteistö ja Alikartanontien varrella sijaitseva nk. Harvialan korjauspaja.

Uutena työpaikka-alueena on osoitettu Harvialan korjauspajan viereinen kiinteistö, mitä on kunnan tietojen mukaan tarkoitettu kehittää tulevaisuudessa yhdessä Harvialan korjauspajan kiinteistön kanssa.

Palvelujen ja hallinnon alueet, julkisten palveluiden alue

PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE
Merkinnällä on osoitettu palvelujen ja hallinnon alueita. Alue on asemakaavoitettu.

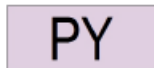
UUSI PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE
Merkinnällä on osoitettu pääasiassa päivittäiskäyttöön tarkoitettavat uudet palvelujen ja hallinnon alueet. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Olevana palvelujen ja hallinnon alueena on osoitettu asemakaavoitetut alueet Harvialan kartanon alueelta. Toinen alueista on jo rakentunut, ja alueella sijaitsee Harvialan kartano ja

muuta kartanon rakennuskantaa. Toinen alue on vielä toteutumatta, mutta kuitenkin jo asemakaavoitettu.

Uutena työpaikka-alueena on osoitettu kaksi aluetta Alikartanontien varrelta. Niiden on tarkoitus palvella alueen asukkaita ja muita käyttäjiä. Alueille voidaan esimerkiksi suunnitella lähipalvelurakentamista, kuten päivittäistavarakauppa. Toinen alueista sijaitsee pääradan välittömässä läheisyydessä, mikä palvelisi toteutuessaan myös junalla matkustavia siinä tapauksessa, kun Harvialan junaseisake on toiminnassa.

JULKISTEN PALVELUIDEN ALUE

Alue varataan julkisten palveluiden kuten koulujen, päiväkotien sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintojen käyttöön. Lisäksi alueelle saa sijoittaa alueen luonteeseen soveltuvaa elinkeinotoimintaa. Alue on asemakaavoitettu tai tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen sekä alueen saavutettavuuteen kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu Harvialan päiväkodin ja koulun kiinteistö. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Merkinnällä on osoitettu myös Alikartanon asemakaavan mukainen alue, joka ei ole toistaiseksi rakentunut.

5.4 Maa- ja metsätalous

Alueella on paljon maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Alueet, jotka on tarkoitettu säilyvän nykyisellään, on osoitettu merkinnällä M. Nykyisillä M-alueilla, joille on osoitettu muuttuvaa maankäyttöä tulevaisuudessa, on maa- ja metsätaloustoiminta sallittua jatkossakin, kunnes maankäytön muutokset alkavat konkretisoitua. M-alueilla sallitaan myös haja-asutusluontoinen rakentaminen.

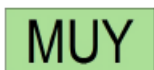

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISEN ALUE

Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluontoiseen rakentamiseen ranta-alueiden ulkopuolella. Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee noudattaa rakennusjärjestyksen määräyksiä ja turvata vihervestoston, ekologisten yhteyksien ja ulkoilureittien jatkuvuus.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiset alueet. Näillä sijaitsevat rakennuspaikat on osoitettu AT-merkinnällä, jotta rakennuspaikkojen sijainti alueella on paremmin havaittavissa. Alue säilyy edelleen maa- ja metsätalousvaltaisena, vaikka kaavassa on osoitettu myös olennaisesti kehittyviä alueita. Nämä alueet ovat olennainen osa alueen viheralueverkostoa, joten muuta maankäyttöä suunniteltaessa M-alueille tulee ottaa huomioon riittävien viheryhteyksien säilyminen.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN

OHJAAMISTARVETTA JA ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA
Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joille suuntautuu ulkoilupainetta ja joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Alueelle saa rakentaa maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia sekä ulkoilua palvelevia reittejä, rakennuksia ja rakennelmia. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa, käytössä ja metsänhoidossa tulee kiinnittää huomiota alueen erityisiin ympäristöarvoihin, jotka tulee säilyttää.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu Vuortenkyän Tunturivuoren alue, millä on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta ja erityisiä ympäristöarvoja. Alue on pääasiassa harjumaastoa, millä

sijaitsee myös luonnonsuojelualueita sekä uhanalaisen ja rauhoitetun hämeenkylmänkukan esiintymiä. Merkinnän on tarkoitus tukea näiden erityisten arvojen suojelua ja säilymistä.

5.5 Virkistys- ja viheralueet

Kaavassa on osoitettu asemakaavoitetut tai asemakaavoitettavaksi tarkoitetut lähivirkistysalueet ja urheilualueet. Lähivirkistysalueille on osoitettu pääulkolureitit ja tunnistetut yhteystarpeet. Reitit on osoitettu siten, että toteutuessaan ne muodostavat katkeamattoman ulkolureittiverkoston, mitä täydentää myös muut asemakaava-alueiden sisäiset reitit. Uusien yhteystarpeiden sijainti on ohjeellinen, joten reitti voi toteutua eri kohtaan kuin mitä kaavassa on osoitettu. Uudet asemakaavoitettavat alueet tulevat pitämään sisällään myös erinäisiä tarpeellisia virkistys-, urheilu- ja viheralueita, mutta niitä ei ratkaista yleiskaavalla.

Varsinaisia urheilualueita on Harvialan koululla sekä Harvialan kartanolla.

Virkistys- ja urheilualue

LÄHIVIRKISTYSALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ LUONTO- JA YMPÄRISTÖARVOJA
Merkinnällä on osoitettu viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Alue on asemakaavoitettu tai tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueella on erityisiä luonto- ja ympäristöarvoja, jotka tulee säilyttää. Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Ulkolureitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislaisissa on säädetty (toimenpiderajoitus).

LÄHIVIRKISTYSALUE
Merkinnällä on osoitettu viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Alue on asemakaavoitettu tai tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Ulkolureitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislaisissa on säädetty (toimenpiderajoitus).

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUIDEN ALUE
Alue varataan urheilu- ja virkistyspalveluille. Alue on asemakaavoitettu tai tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan osoittaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja toimintoja.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä VL-s on osoitettu alueet (Niemenpää, Marjoniemi, Harvialan kartanon metsäiset alueet), joilla sijaitsee luonnon monimuotoisuudelle erityisen tärkeitä alueita. -s merkinnän tarkoitus on tuoda paremmin esille alueilla sijaitsevia suojelutarpeita. Näillä alueilla tehtävät toimenpiteet ja rakentaminen on rajoitettumpaa tavanomaisiin VL-alueisiin nähden.

Merkinnällä VL on osoitettu alueet, joilta ei tunneta erityisiä suojeltavia luontoarvoja.

Merkinnällä VU on osoitettu alueet, joilla on selkeämmin urheiluun liittyviä toimintoja.

Merkinnällä on osoitettu Harvialan kartanoalueella sijaitsevan tenniskentän ja padel-kentän alue sekä Harvialan koulun viereinen alue, missä on mm. urheilukenttä ja luistelukaukalo.

Suojaviheralue

SUOJAVIHERALUE

Merkinnällä on osoitettu liikenneväylien varrella viheralueina säilytettävät alueet, joiden pääasiallinen tarkoitus on tuoda suojaa ympärilleen. Alue on asemakaavoitettu tai tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueella on huolehdittava riittävän, suojaa antavan kasvillisuuden säilymisestä. Radan- ja tien suoja-alueelta on oikeus turvallisuuden sitä vaatiessa poistaa kasvillisuutta tai rajoittaa sen korkeutta. Muilta osin maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislainsäädäntö on säädetty (toimenpiderajoitus).

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu viheralueina säilytettävät vyöhykkeet, joiden on tarkoitus tuoda suojaa ympärilleen esimerkiksi melulta tai pölyltä. Näitä suojaviheralueita on osoitettu pääradan varrelle sekä Harvialantien varrelle. Suojaviheralueille voidaan toteuttaa myös tarvittaessa esimerkiksi viherpeitteisiä maa-aineksesta rakennettavia meluvalleja. Alueita voidaan kehittää puistomaisina, kunhan ne antavat riittävää suojaa ympärilleen.

Ulkoilureitti, ulkoilun yhteystarve

ULKOILUREITTI

Merkinnällä on osoitettu virkistyksen ja ulkoilun kannalta merkittävät pääulkoilureitit.

OHJEELLINEN ULKOILUREITTI

Merkinnällä on osoitettu virkistyksen ja ulkoilun kannalta merkittävä ulkoilun yhteystarve. Sijainti on ohjeellinen. Ulkoilureitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Merkinnällä on osoitettu alueella olevat pääulkoilureitit, pääasiassa rakennetut, mutta myös ulkoilun myötä muodostuneet Vuortenkyllän Tunturivuoren osalta. Ohjeellisena ulkoilureittinä on osoitettu toteutumattomat reittiosuudet, joista osa on jo asemakaavoitettu. Näiden merkintöjen on tarkoitus yhdessä muodostaa kokonaiskäsitys alueen ulkoilureittiverkostosta ja tarvittavista yhteyksistä. Kaavakartalla osoitettuja reittejä tulee täydentämään uusien asuinalueiden sisäiset reitit, jotka ratkaistaan aikanaan asemakaavalla. Reittien sijaintia ei ole tarkoituksella linjattu uusien alueiden läpi.

5.6 Liikenne

Kaavassa on osoitettu alueen pääliikenneväylät, joiden varaan myös uudet rakennettavat alueet pääasiassa tukeutuvat. Kaavassa on osoitettu seututiet / kokoojakadut (mm. Harvialantie ja kunnan pääkatuverkko) sekä yhdystiet (maantiet, liikenteen kannalta merkittävimmät yksityistiet). Alueen tärkein tieyhteys on Harvialantie, joka välittää liikennettä alemmalle tieverkolle ja toimii myös läpikulkuväylänä. Kaavassa on osoitettu uusia seututeitä / kokoojakatuja, joiden suunnittelua tulee jatkaa yleiskaavaa yksityiskohtaisemmalla tasolla. Eniten uutta katuverkkoa tarvitaan tulevaisuudessa suurimmille asemakaavoitettaville asuinalueille (Niemenpää, Marjonieniemi). Osa kaavassa olevista uusista yhteyksistä sijoittuu olemassa olevalle tielle, jota tulee parantaa merkittävästi.

Lisäksi kaavassa on osoitettu kevyen liikenteen pääverkko sekä uusia kevyen liikenteen yhteystarpeita. Reittien suunnittelussa on huomioitu reittien jatkuvuus ja mahdollisuuksien mukaan yhdistyminen ulkoilureitteihin. Uusia yhteyksiä on osoitettu suunnittelualueen länsiosasta Heinäjoentielle ja siitä Koljalantielle saakka.

Tieliikenne, uusi katu

	SEUTUTIE / PÄÄKATU
	YHDYSTIE / KOKOOJAKATU
	UUSI YHDYSTIE / KOKOOJAKATU Sijainti on ohjeellinen.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Seututie / pääkatu -merkinnällä on osoitettu Harvialantie (st 290). Yhdystie / kokoojakatu -merkinnällä on osoitettu muut, kaavakartalle piirretyt tieyhteydet. Kaavakartalla on osoitettu merkintöjä tielinjoja täydentäviä tieluokkia (esim yt/kk).

Kaavaan on osoitettu uusia yhdysteitä / kokoojakatuja uusille asuinalueille tai nykyisten tielinjojen jatkeeksi. Merkinnällä on myös osoitettu ohjeellisena uusien asuinalueiden mahdollinen tieliittymän sijainti.

Jalankulun ja pyöräilyn yhteys, yhteystarve

	JALANKULUN JA PYÖRÄILYN YHTEYS
	JALANKULUN JA PYÖRÄILYN YHTEYSTARVE

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Kaavaan on osoitettu olevat jalankulun ja pyöräilyn pääyhteys sekä yhteystarvemerkinnot. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys vastaa terminä valmisteilla olevan alueidenkäyttölain uudistuksen mukaisia alueidenkäytön suunnittelun tavoitteita (5 §).

Olevia yhteyksiä on osoitettu Harvialantien varrelle (Kestävän liikkumisen laatukäytävä), Sääjärventien varrelle sekä Alikartanontien varrelle.

Jalankulun ja pyöräilyn yhteystarpeita on osoitettu useita: Heinäjoentie-Koljalantie, itäinen Alikartanontie, Alikartano -tie ja Katajamäentien varrelle. Hämeenlinnan puolelle on osoitettu kaksi eri jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä, jotka täydentäisivät Hämeenlinnan seudun virkistysreittejä ja pyöräiliikenteen verkkoa. Nämä molemmat osoitetut yhteydet ovat aikanaan toimineet ajoyhteyksinä Hämeenlinnan puolelle. Itäisen Alikartanontien varrelle osoitettu yhteystarve perustuu koulureitin turvallisuuden parantamiseen. Alikartanon asuinalueella asuvat lapset ja nuoret kulkevat pääasiassa tätä reittiä Harvialan kouluun ja bussipysäkillä.

Kaavassa osoitettuja yhteyksiä ja yhteystarpeita täydentää alueiden sisäiset olevat tai uudet asemakaavalla suunniteltavat yhteydet.

Päärataa ja junaliikennettä koskevat merkinnät

	RAUTATIELIIKENTEEN ALUE Alue varataan rautateitä ja niihin liittyviä toimintoja varten.
	YLEINEN PYSÄKÖINTIALUE Alue on tarkoitettu pääasiassa rautatien liityntäpysäköintiin.

PÄÄRATA
Merkittävästi parannettava päärata.

JUNASEISAKE
Merkinnällä on osoitettu uusi Harvialan junaseisake. Sijainti on ohjeellinen.

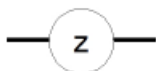
Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Kaavassa on osoitettu myös Helsinki-Tampere päärata merkittävästi parannettavana pääratana. Pääradan ympäristö on osoitettu nykyisen kiinteistöjaon mukaisesti rautatieliikenteen alueena. Radalle on osoitettu myös uuden Harvialan junaseisakkeen paikka, minkä sijainti on ohjeellinen. Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoon liittyen kaavassa on osoitettu myös yleisiä pysäköintialueita. Pääradalle on suunnitteilla lisäraiteita. Kolmas lisäraide on alustavasti suunnitteilla radan pohjoispuolelle. Alueella tulee varautua pääradan kehittämistarpeisiin.

5.7 Yhdyskuntatekninen huolto ja energia

YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE

VOIMAJOHTOLINJA
Rakentaminen ja muu toiminta voimajohtolinjan läheisyydessä on rajoitettua.

KAASUJOHTO
Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Kaavassa on osoitettu yksi oleva yhdyskuntateknistä huoltoa palveleva alue (maakaasuverkostoon liittyvä anodikenttä). Kentän sijainti on julkisesti nähtävillä Gasgridin karttapalvelussa. Kaasuyhtiön mukaan anodikenttä ei estä virkistyskäyttöä.

Kaavassa on osoitettu suuremmat voimajohtolinjat sekä kaasujohdon sijainti. Alueella sijaitsevia linjoja voidaan kehittää niiden nykyisessä johtokäytävässä tai sen välittömässä läheisyydessä. Alueella sijaitsevia pienempiä kohteita, kuten mastoja, pumppaamoita ja muuntamoja ei osoiteta kaavakartalla nykyisten turvallisuus ja huoltovarmuusohjeiden mukaisesti.

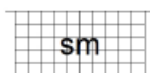
5.8 Kulttuuriympäristö

ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ
Merkinnällä on osoitettu arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislainsäädäntö on säädetty (toimenpiderajoitus). Kohteen tarkempi rajaus, arvo sekä tarkemmat oikeusvaikuttavat merkinnät ja määräykset on esitetty liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

SUOJELTAVA RAKENNUS
Merkinnällä on osoitettu suojeltava rakennus. Rakennuskohteet ja suojelua koskevat oikeusvaikuttavat määräykset on esitetty liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

MUINAISMUISTOALUE

Alueella sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto. Muinaisjäänöksen laajuus tulee selvittää tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Kohteet eritelty liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

MUINAISMUISTOKOHDE

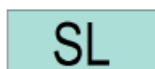
Alueella sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto. Kohteet eritelty liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

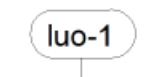
Arvokas rakennettu kulttuuriympäristö -merkinnällä on osoitettu eriarvoisia kohteita perustuen kaavoituksen tueksi laadittuun kulttuuriympäristöselvitykseen (2024). Kohteiden arvoluokkaa on täsmennetty liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot. Alueella on niin maakunnallisesti kuin paikallisestikin arvokkaita kulttuuriympäristöjä. Suojeltavat rakennukset on myös osoitettu laaditun kulttuuriympäristöselvityksen perusteella. Kohdeluettelo on liitekartan 1. liitteenä.

Muinaismuistotalueena on osoitettu laaja-alaiset kiinteät muinaisjäänökset. Muinaismuistomerkinnät perustuvat laadittuun arkeologiseen selvitykseen sekä ajantasaisimpaan tietoon. Muinaismuistokohteena on osoitettu pienempiä kiinteitä muinaisjäänöksiä. Kiinteät muinaisjäänökset on esitetty myös liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot, minkä liitteenä on myös kohdeluettelo.

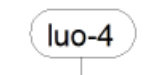
5.9 Luonto ja ekologinen verkosto

Suojelumerkinnät**LUONNONSUOJELUALUE**

Merkinnällä on osoitettu luonnonsuojelulain nojalla perustettu tai perustettava luonnonsuojelualue. Alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka voivat vaarantaa tai heikentää alueen suojeluarvoja. Alueella sallitaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi.

NATURA 2000 -ALUE**LUONNON MONIMUOTOISUUDELLE ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE**

Merkinnällä on osoitettu luonnon monimuotoisuudelle erityisen tärkeät, uhanalaisia luontotyyppisiä sisältävät alueet, jotka tulee säilyttää. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislainsäädäntö (toimenpiderajoitus). Kohteet on eritelty liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot ja selostuksessa.

LUONNON MONIMUOTOISUUDELLE ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Merkinnällä on osoitettu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajin: viitasammakko esiintymisalueet. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja. Alueen rannanosilla ja niiden välittömässä läheisyydessä ei saa suorittaa maan muokkausta, täyttööä tai ruoppausta. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislainsäädäntö (toimenpiderajoitus).

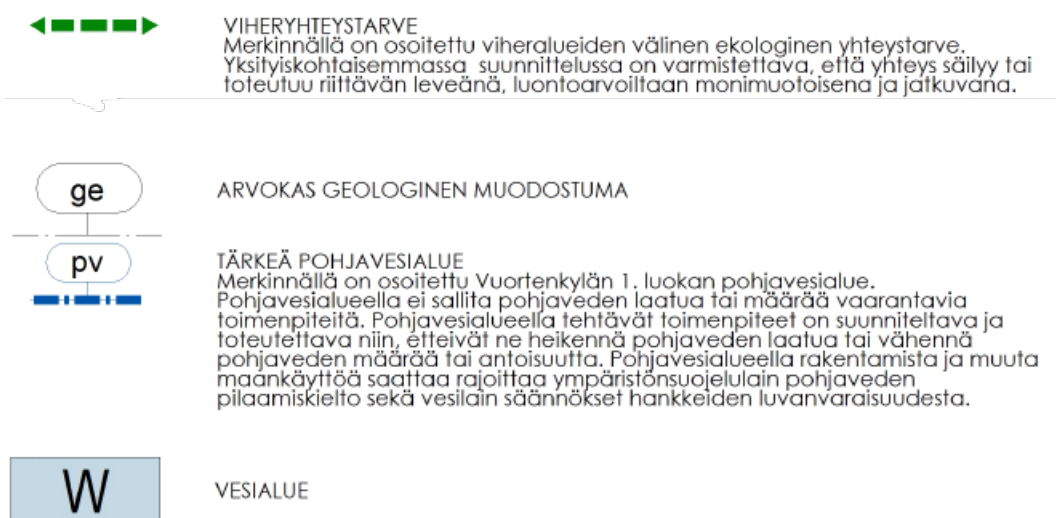
Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

Luonnonsuojelualuumerkinnällä SL, on osoitettu Vuortenkyllän Tunturivuoren luonnonsuojelualueet, jotka ovat valtaosin myös Natura 2000 -alueita.

Luo-1 merkinnällä on osoitettu uhanalaisia luontotyypppejä sisältävät alueet. Kohteet perustuvat laadittuun luontoselvitykseen. Kohteet on osoitettu myös liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot, jonka liitteenä on kohdeluettelo.

Luo-4 merkinnällä on osoitettu viitasammakon esiintymispaikat, mitkä perustuvat laadittuihin luontoselvityksiin. Kohteet on osoitettu myös liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

Muut luontoa ja ekologista verkostoa koskevat merkinnät

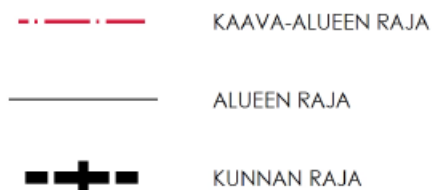
Kaavaratkaisun kuvaus ja perustelu:

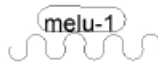
Kaavassa on osoitettu useita viheryhteyksiä, mitkä kuvastavat viheralueiden välistä ekologista yhteystarvetta. Kaavaan on pyritty osoittamaan yhteydet mahdollisimman jatkuvina ja verkoston muodostavina. Näitä yhteyksiä täydentää virkistysalueet sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet.

Vuortenkyllän Tunturivuori on osoitettu arvokkaana geologisena muodostumana. Vesialueena on osoitettu Hiidenjoen-Miemalanselän sekä Sääjärvenojan vesialueet. Alueella sijaitsevia pienempiä puroja ja lampia ei ole osoitettu vesialueena kaavan tarkkuustasosta johtuen.

5.10 Muut merkinnät ja määräykset

Viivamerkinnät

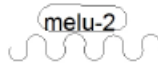

melu-1

OHJEELLINEN MELUALUE

Merkinnällä on osoitettu ohjeellinen, yli 55 dB päiväajan keskiäänitason ylittävä melualue (Harvialantien ja raideliikenteen yhteismelu). Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida meluhaitta. Suunnittelussa tulee osoittaa riittävä melusuojaus ja varmistaa, että melutaso pysyy valtioneuvoston päättämien ohjearvojen alapuolella ulko- ja sisätiloissa.

melu-2

OHJEELLINEN MELUALUE

Merkinnällä on osoitettu ohjeellinen, yli 45 dB yöajan keskiäänitason ylittävä melualue (uusien asuinalueiden yöajan ohjearvo, Harvialantien ja raideliikenteen yhteismelu). Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida meluhaitta. Suunnittelussa tulee osoittaa riittävä melusuojaus ja varmistaa, että melutaso pysyy valtioneuvoston päättämien ohjearvojen alapuolella ulko- ja sisätiloissa.

Kohdemerkinnät

UIMARANTA

VENESATAMA

MAAPERÄN TILAN TIETOJÄRJESTELMÄN KOHDE

Kohteessa on tai on ollut toimintaa, joka on saattanut aiheuttaa maaperän pilaantumista. Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistamistarve on selvitettävä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ja tarvittaessa puhdistettava.

5.11 Yleismääräykset koko alueella ja ranta-alueella

YLEISMÄÄRÄYKSET KOKO KAAVA-ALUEELLA

Asemakaavoitettavaksi tarkoitetuilla alueilla rakentaminen ennen kaavoitusta voi edellyttää poikkeamislupaa.

Alueella on varauduttava lisääntyviin tulvariskeihin rakenteellisten ratkaisujen, luontopohjaisten hulevesien hallinnan, riittävän viherpeitteisyyden sekä vettä läpäisevien pintojen avulla. Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa ja rakentamisessa on huolehdittava riittävästä, tarkoituksenmukaisesta rakentamiskorkeudesta rakenteiden vaurioitumisen ehkäisemiseksi. Suunnittelussa tulee osoittaa alueellisille hulevesien hallintajärjestelmille soveltuvat sijoituspaikat ja mitoitus sekä ohjeistaa kortteli- ja/tai tonttikohtaista hulevesien hallintaa.

Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee turvata ja edistää luonnon monimuotoisuutta. Vesi- ja viheralueet tulee liittää toisiinsa ja huomioida sini-viherverkon jatkuvuuden turvaaminen. Viher- ja latvuspeitteisyyttä on säilytettävä riittävästi ja lisättävä erityisesti avoimilla rakennusalueilla riittävän puuston, muun kasvillisuuden sekä viherpeitteisen vettä läpäisevän maanpinnan avulla. Alueella on turvattava viherverkon ja ekologisten yhteyksien jatkuvuus.

Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista. Suunnittelussa tulee varmistaa, että melutaso pysyy ohjearvojen alapuolella ulko- ja sisätiloissa. Liikennemelun ja tärinän kannalta keskeisiä lähteitä ovat Harvialantie ja päärata. Pääradan läheisyydessä tulee varmistaa raideliikenteen enimmäisäänitaso ja mahdollinen tärinän vaimennustarve.

Uusien rakennuspaikkojen kulkuyhteys yleiselle tielle on järjestettävä ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta. Uusien kaavoitettavien asuinalueiden liikennejärjestelyt ja liittymät tulee suunnitella tarkemmin asemakaavalla.

Vesihuoltoverkon ulkopuolisilla rakennuspaikoilla jätevesien käsittely tulee järjestää kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan määräysten mukaisesti.

Muilla osin noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Janakkalan kunnan rakennusjärjestystä.

YLEISMÄÄRÄYKSET RANTA-ALUEELLA

Maankäyttöratkaisujen tulee edistää vesien hyvän tilan saavuttamista tai säilymistä.

Sääjärvenojan ranta-alueet tulee säilyttää metsäisenä ja luonnoltaan monimuotoisena. Vesiensuojelua ja monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet sallitaan.

Ranta-alueilla (Hiidenjoki-Miemalanselkä, Sääjärvenoja ja suuremmat lammet) maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislainsäädännössä on säädetty (toimenpiderajoitus). Ranta-alue ulottuu vesirajasta vähintään 200 metrin päähän.

Yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat kaavassa osoitetuille RA-lomarakennuspaikoille, AO-erillispientaloalueelle (olemassa oleva) sekä erillisen saunan rakennuspaikalle (AKL 72 §). Mikäli olemassa olevien rakennusten rantaetäisyydet poikkeavat kaavassa määritellyistä vähimmäisetäisyyksistä, voidaan rakennuksia peruskorjata ja rakentaa uudelleen olemassa olevaa kerrosalaa ylittämättä.

Suunnittelussa ja rakentamisessa on otettava huomioon suositukset alimmista rakentamiskorkeuksista, mikä on Hiidenjoella 81,00 (N60) eli 81,3 (N2000). Mikäli vesistöille ei ole määritetty alinta rakentamiskorkeutta, on rakennuksen kasvuaan vaurioituvien rakenteiden korkeusasema suositeltavaa olla vähintään 1,5 m keskivedenpintaa korkeammalla.

Rakennusten, rakenteiden, laitteiden, laitureiden ja muiden vastaavien tulee olla muodoltaan, materiaaleiltaan ja väreiltään rantamaisemaan ja ympäristöön soveltuvia.

Rannoilla tulee säilyttää riittävän laajat viherpeitteiset suojavyöhykkeet, valumavesien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi. Suojavyöhykkeellä tulee säilyttää tai istuttaa riittävä määrä suojapuustoa.

Muilta osin ranta-alueella noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Janakkalan kunnan rakennusjärjestystä.

5.12 Liitekartan merkinnät ja määräykset

Kaavakarttaa täydentää liitekartta 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot, jossa on oikeusvaikutteisia merkintöjä ja määräyksiä. Liitekartta on tehty, koska alueella sijaitsee paljon arvokasta kulttuurihistoriaa ja luontoarvoja. Erillinen liitekartta auttaa havainnollistamaan paremmin kohteiden sijainnin. Liitekartalla esitetyt merkinnät perustuvat varsinaisen kaavakartan merkintöihin.

Kulttuurihistoria

1	PAIKALLISESTI ARVOKAS JA MAAKUNNALLISTA ARVOA OMAAVA RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee turvata ja edistää rakennusperinnön arvojen säilymistä ja edelleen kehittämistä. Uusi rakentaminen ja muut toimenpiteet on sopeutettava alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin. Aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto. Kohteiden numerointi kartalla ja kohdeluettelossa viittaa selostuksessa olevaan luetteloon.
6	PAIKALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee turvata ja edistää rakennusperinnön arvojen säilymistä ja edelleen kehittämistä. Uusi rakentaminen ja muut toimenpiteet on pyrittävä sopeuttamaan alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin. Aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto. Kohteiden numerointi kartalla ja kohdeluettelossa viittaa selostuksessa olevaan luetteloon.
5.1	SUOJELTAVA RAKENNUS Rakennus on kulttuurihistoriallisesti ja kyläkuvallisesti arvokas. Rakennusta ei saa purkaa ja sen ominaispiirteet tulee säilyttää. Julkisivuihin kohdistuvissa toimenpiteissä tulee käyttää alkuperäisiä tai vastaavia materiaaleja. Rakennuksiin kohdistuvista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto. Kohteiden numerointi kartalla ja kohdeluettelossa viittaa selostuksessa olevaan luetteloon.
5.2	MUINAISMUISTOALUE TAI KOHDE Muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto. Muinaisjäänöksen laajuus tulee selvittää tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Kohteiden numerointi kartalla ja kohdeluettelossa viittaa selostuksessa olevaan luetteloon.

Luontoarvot

SL/14

LUONNONSUOJELUALUE

Luonnonsuojelulain nojalla perustettu tai perustettava luonnonsuojelualue. Alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka voivat vaarantaa tai heikentää suojeluarvoja. Alueella sallitaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojeluarvojen säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Kohteiden numerointi kartalla ja kohdeluettelossa viittaa selostuksessa olevaan luetteloon.

luo-1/1

LUONNON MONIMUOTOISUUDELLE ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Merkinnällä on osoitettu uhanalaisia luontotyyppäjä sisältävät alueet. Alueen suojeluarvot tulee säilyttää. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislaisissa on säädetty. Kohteiden numerointi kartalla ja kohdeluettelossa viittaa selostuksessa olevaan luetteloon.

luo-4

LUONNON MONIMUOTOISUUDELLE ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Merkinnällä on osoitettu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajin: viitasammakko esiintymisalueet. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja. Luo-4 rannanosilla ja niiden välittömässä läheisyydessä ei saa suorittaa maanmuokkausta, täyttööä tai ruoppausta. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislaisissa on säädetty.

Informatiiviset merkinnät

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ 2019

Merkinnällä on osoitettu Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2019 -selvityksen mukainen alue: Harvialan kartano ja kulttuurimaisema (kahteen osaan jaettu alue).

22

MUUT KASVISTOLLISESTI ARVOKKAAT ALUEET

Merkinnällä on osoitettu kasvistollisesti arvokkaat alueet Harvialan osayleiskaavan luontoselvityksen 2021 mukaisesti.

ARVOKAS GEOLOGINEN MUODOSTUMA

KAAVA-ALUE

KUNTARAJA

6. KAAVARATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Yleisesti

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavan vaikutusten arvioinnilla arvioidaan kaavan toteuttamisesta aiheutuvia vaikutuksia. Kaavoitustyön yhteydessä arvioidaan kaavan vaikutuksia erityisesti luonnonympäristöön, kulttuuriperintöön ja maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Lisäksi tarkastellaan kaavan liikenteellisiä, yhdyskuntataloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

Yleiskaavalla tulee olemaan toteutuessaan huomattavasti aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia kaavaan osoitettujen uusien rakentamisalueiden toteutuessa. Etenkin uusien asuinalueiden toteutumisella on monia vaikutuksia mm. yhdyskuntarakenteeseen ja

liikenteeseen sekä kuntatalouteen. Merkittävät vaikutukset ovat pääasiassa kunnan sisäisiä, mutta Harvialan osalta vaikutukset heijastuvat alueen sijainnin vuoksi etenkin myös Hämeenlinnan kaupungin puolelle.

Yleiskaava osoittaa kunkin alueen pääasiallisen käyttötarkoituksen. Uudet aluevaraukset on osoitettu valkoisina alueina, joiden reunaviivan väri kertoo käyttötarkoituksesta. Pääkäyttötarkoituksen ohella alueet sisältävät lisäksi, mikäli siitä ei aiheudu haittaa pääasialliselle käyttötarkoitukselle, virkistykseen, liikenteeseen, yhdyskuntatekniseenhuoltoon, asumiseen sekä palveluihin liittyviä aluevarauksia. Lähes kaikki rakentamiseen osoitetut alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi, kyläalueita lukuun ottamatta. Asemakaavoitettavaksi tarkoitetuilla alueilla rakentaminen ennen kaavoitusta voi edellyttää poikkeamislupaa.

6.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Kaavalla on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, sillä alueelle on osoitettu uusia asemakaavoitettavia alueita, joiden lisäksi kaava mahdollistaa myös haja-asutusluonteisempaa täydennysrakentamista alueelle. Harvialan hyvä sijainti Helsinki-Tampere pääradan ja seututie 290 (Harvialantie) varrella ja saavutettavissa mahdollistaa pitkällä tähtäimellä hyvät edellytykset tehokkaille, turvallisille ja kestäville liikenne, logistiikka ja alueidenkäyttöratkaisuille. Nykyisen liikenneverkon mahdollisimman tehokas hyödyntäminen on järkevää, ja kaavassa osoitetut uudet rakentamisalueet tukeutuvatkin pääasiassa päärataan ja pääliikenneväyliin sekä olevaan rakenteeseen. Kaavassa uutta maankäyttöä on osoitettu pääasiassa asumiseen, mutta myös työpaikoille ja palveluille.

Yleiskaava on maankäytön aluevarausten osalta valtaosin maakuntakaavan mukainen ja sitä tarkentava. Yleiskaavassa maankäytön aluevarausten osalta on maakuntakaavasta poikettu Miemalanselän-Hiidenjoen virkistysalueen osalta siten, että Hiidenjoen rantaosuus on varattu virkistysen sijasta asumiseen. Perusteluna tälle on, että tältä rantaosuudelta ei ole havaittu erityisiä suojeltavia luontoarvoja, joten tämä rantaosuus nähdään potentiaalisena uusille rantatonteille. Lisäksi yleiskaavassa maankäytön aluevarausten osalta on maakuntakaavasta poikettu ulkoilun yhteystarvemerkinän osalta. Perusteluna tälle on, että reitti ei ole toteutunut, eikä sitä ole mahdollista osoittaa yleiskaavassa maakuntakaavan mukaiselle sijainnille toteutuneesta maankäytöstä ja alueen ominaispiirteistä johtuen. Yleiskaavassa maakuntakaavan mukainen ulkoilun yhteystarve on pystytty osoittamaan osittain. Maakuntakaavassa alueen pohjoisosaan on osoitettu uusi tieliikenteen yhteystarve Myllynkulmasta kohti valtatieta 10. Yleiskaava poikkeaa maakuntakaavasta myös tältä osin. Perusteluna tälle on, että uutta tieyhteyttä ei ole kaavatyön aikana tunnistettu tarpeelliseksi, eikä sille olisi nykytilanteessa riittävää käyttöä. Yhteyden tarpeellisuutta on kuitenkin hyvä tarkastella uudelleen, kun yleiskaavaa päivitetään, mikäli maankäyttö maakuntakaavassa osoitetun tieyhteyden varrella on lisääntynyt ja lisääntymässä.

Asuinalueet

Kaavan asumisen varaukset mahdollistavat kunnan kasvun ja monipuolisen asuinrakentamisen täydentäen ja tiivistäen nykyistä yhdyskuntarakennetta. Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen on kestävä ja yhdyskuntarakenteen tavoitteiden mukaista. Kaavassa osoitetut asuinalueet täydentävät olevaa rakennetta ja kytkevät irralliset asuinalueet (esim. Alikartano) paremmin yhteen. Uudet asuinalueet on pyritty sijoittamaan pääradan ja pääliikenneväylien läheisyyteen, jotta olemassa olevia yhteyksiä voisi hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti, mikä on kustannusten näkökulmasta

järkevää. Tiivistyvän yhdyskuntarakenteen arvioidaan lisäävän myös joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn kulkutapaosuutta yksityisautoiluun nähden.

Kaava mahdollistaa merkittäviä muutoksia nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen etenkin Hiidenjoen ja Harvialantien välisellä alueella. Tälle seudulle on osoitettu aluevaraukset viidelle uudelle asuinalueelle, joista kolme (Niemenpää, Asemanseutu ja Marjoniemi) ovat pinta-aloiltaan suurempia alueita. Niemenpään alueella ei ole nykytilanteessa lainkaan asutusta, vaan alueella harjoitetaan taimiviljelyä. Asemanseudulla ja Marjoniemen alueella on jo asutusta. Katajamäen ja Sorsimonpihan jatkeen aluevaraukset ovat pinta-aloiltaan pienempiä, mutta myös näillä on merkittävä rooli kokonaisuudessa yhdyskuntarakennetta tiivistävinä asumisen laajenemisalueina. Kaavassa osoitetut aluevaraukset asumisen suhteen täydentävät yhdyskuntarakennetta hallitusti ja alueen ominaispiirteisiin sopivalla tavalla.

Tavoitteena on ollut suunnitella alueen maankäyttö kokonaisvaltaisesti, huomioiden nykyiset toiminnot sekä pitkän aikavälin kehittämistarpeet. Tarkoituksena on ollut osoittaa riittävästi vakituiseen asumiseen soveltuvia asuinalueita, mitkä toteutuessaan mahdollistavat myös kunnan kasvun. Alue on muodostunut viime vuosien aikana suositukseksi ja kysytyksi asuinalueeksi, joten alueen kehittämisen arvioidaan lisäävän alueen vetovoimaa. Kaavassa on pyritty huomioimaan myös monipuolisten lähivirkistysalueiden sijoittuminen asuinalueiden välittömään läheisyyteen, joiden arvioidaan toteutuessaan lisäävän viihtyisyyttä ja alueen houkuttelevuutta.

Yleiskaavan maankäytön aluevarauksien määrään vaikuttaa myös alueen keskeinen sijainti Hämeenlinnan kaupungin rajalla, minkä koetaan lisäävän alueelle kohdistuvaa kysyntää ja rakentamispainetta. Alueen sijainnin Hämeenlinnan rajan tuntumassa arvioidaan myös madaltavan kynnystä muuttaa Hämeenlinnasta Janakkalan puolelle Harvialaan. Lapsiperheiden näkökulmasta yksi ratkaiseva tekijä voi olla myös Harvialan päiväkodin ja alakoulun läheinen sijainti.

Kaavan arvioidaan jo voimaantullessaan vaikuttavan myönteisesti alueen vetovoimaan. Harvialan alueen kehittäminen on tärkeää kunnan kasvun edistäjänä, mutta myös laajemmin katsoen seudun kehityksen näkökulmasta. Kaavan arvioidaan toteutuessaan vahvistavan alueen asemaa entistä houkuttelevampana asuinympäristönä, ja lisääntyvä asutus on keskeinen edellytys kaikelle muulle alueen kehittämiselle ja esimerkiksi Harvialan junaseisakkeen käyttöönoton jatkosuunnittelulle.

Asumisen aluevarausten lisäksi kaavassa on osoitettu myös uusia palvelualueita (P), joista suurimmat alueet on jo asemakaavoitettu. Kaikkien kaavassa osoitettujen palvelualueiden sijoittamisessa on pyritty huomioimaan keskeinen sijainti ja hyvä saavutettavuus pääliikenneyhteysien varrella tai läheisyydessä. Tämä mahdollistaa palvelutoiminnoille paremman kannattavuuden, kun palveluita voivat hyödyntää paikallisten asukkaiden lisäksi myös alueen muut käyttäjät ja ohikulkijat. Alueen läpi kulkee myös turisteja Vanajanlinnan suuntaan, jotka voisivat hyödyntää palveluita niiden toteutuessa. Kaavan arvioidaan toteutuessaan houkuttelevan alueelle myös palvelutoimijoita tulevaisuudessa, mutta keskeinen edellytys tälle lienee lisääntyvä asutus. Lähipalveluiden saaminen alueelle parantaisi asumisviihtyvyyttä ja arjen toimivuutta. Se voisi myös vaikuttaa vähentävästi päivittäiseen yksityisautoiluun.

Yhdyskuntarakenteen näkökulmasta kaavalla arvioidaan olevan pääasiassa myönteisiä vaikutuksia nykytilanteeseen nähden, sillä kaava mahdollistaa yhdyskuntarakenteen tiivistymisen ja nykyisen infran kustannustehokkaamman hyödyntämisen. Harvialan alueella yleiskaavan puuttuminen näkyy siten, että yhdyskuntarakenne on vuosien saatossa

hajautunut ja alueen kehittäminen on pysähtynyt. Kaavan toteutuessa alueen eri toiminnot tulevat kytkeytymään toisiinsa paremmin, jolloin myös saavutettavuus paranee. Kaava luo hyvät edellytykset monipuolisen asuntotuotannon suunnittelulle, minkä arvioidaan lisäävän alueen houkuttelevuutta tulevaisuudessa. Kaavan mahdollistama aluekehitys lisää toteutuessaan Harvialan ja kunnan elinvoimaa.

Kaavan aluevarauksissa on pyritty huomioimaan myös viihtyisyyden parantaminen, esimerkiksi varaamalla riittävästi alueita virkistykseen ja ulkoiluun. Lisäksi ulkoilureittiverkostoa on pyritty laajentamaan mahdollisuuksien mukaan. Yhtenä kaavan keskeisenä tavoitteena on ollut edistää myös kestävien liikkumismuotojen, eli joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä jalankulkua ja pyöräilyä nykyistä enemmän. Näiden yhteyksien osoittamisen suhteen kaavaratkaisu nähdään onnistuneena. Alueella on myös poikkeuksellinen määrä arvokasta kulttuurihistoriaa ja erityisiä luontoarvoja, joiden selvittämiseksi on laadittu selvitykset. Nämä tunnistetut erityisarvot on otettu huomioon, ja ne tulee ottaa huomioon alueen tarkemmassa maankäytön suunnittelussa. Esimerkiksi alueen kulttuurihistoriaa pyritään korostamaan myös uusilla alueilla, alueesta riippuen. Kaavan arvioidaan onnistuneesti tukevan alueen omaleimaisuuden ja paikallisen identiteetin säilymistä sekä edistävän luonnon monimuotoisuutta. Tämän arvioidaan tuovan pitkäaikaisia hyötyjä paitsi alueen viihtyisyydelle ja houkuttelevuudelle, mutta myös kulttuuriperinnön säilymiselle tuleville sukupolville.

Työpaikka-alueet ja palvelut

Kaavassa työpaikka- ja palvelutoiminnot tukeutuvat erityisesti Harvialantien ja pääradan läheisyyteen, mikä tekee alueesta liikenteellisesti hyvin saavutettavan. Yleiskaavan ratkaisut näiden toimintojen osalta perustuvat pääosin olemassa oleviin toimintoihin, joita täydennetään ja tiivistetään, eikä täysin uutta maankäyttöä näiltä osin ole osoitettu merkittävästi.

Työpaikka-alueiden sijoittuminen edellä mainittujen pääväylien varteen mahdollistaa yritystoiminnan kehittämisen ja laajentamisen maltillisesti Janakkalan ja Hämeenlinnan rajavyöhykkeellä. Työpaikka-alueiden kehittyminen ja uusien alueiden rakentuminen muuttaa Harvialan ympäristöä nykyistä rakennetummaksi, mikä ei kuitenkaan vaikuta merkittävästi alueen maisemakuvaan ja maaseutumaiseen luonteeseen.

Asumisen, työpaikka-alueiden ja palveluiden sijoittuminen lähelle toisiaan luo hyvät edellytykset kestävämmälle työmatka- ja asiointiliikkumiselle.

Viher- ja virkistysalueet sekä metsätalous

Yleiskaavan arvioidaan vahvistavan onnistuneesti alueen viherrakennetta sekä huomioivan onnistuneesti ekologiset yhteydet. Yleiskaavassa on pyritty osoittamaan rakentamiseen tarkoitettuja aluevarauksia niin, ettei nykyiset maa- ja metsätalouteen varatut alueet tarpeettomasti pienene. Metsätalousalueiden osoittaminen muuhun toimintaan voi heikentää maanomistajien mahdollisuuksia metsätalouden tukiin, mikä on huomioitava erityisesti pitkän tähtäimen kasvusuuntia kuvaavien reservialueiden kohdalla. Kaavassa yhdelle talousmetsäalueelle on osoitettu asumisen reservialue -merkintä. Maa- ja metsätalousalueita koskevien muutosten myötä teoreettiset mahdollisuudet harjoittaa metsätaloutta heikkenevät, mutta vaikutukset jäävät kuitenkin kokonaisuudeltaan vähäisiksi.

6.2 Vaikutukset liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen

Kaavalla arvioidaan olevan toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia liikenteeseen, ja osa vaikutuksista heijastuu myös laajemmalle alueelle suunnittelualueen ulkopuolelle. Kaava mahdollistaa lisääntyvän asutuksen alueella uusien aluevarausten myötä. Kaikkien uusien asemakaavoitettavien alueiden karkeasti arvioitu asukasmäärä voi olla yhteensä 1780, mikä tarkoittaa asukasmäärän nousua nykyisestä noin 850 asukkaasta lukuun 2630 (nousua n. 200 %). Luvut ovat suuntaa antavia, sillä asukasmääriä voidaan arvioida paremmin vasta uusia alueita asemakaavoitettaessa. Uusien kyläalueiden osalta asukasmääriä ja liikennetuotosta on vaikea arvioida, sillä niiden toteutuminen on yksityisistä maanomistajista riippuvaista. Rakennuspaikkojen koot voivat myös olla huomattavasti suurempia, kuin asemakaavoitettavilla alueilla.

Autoliikenne

Arvioitu uusien alueiden asukkaiden yhteenlaskettu määrä 1780 tarkoittaa merkittävää liikenteen lisääntymistä alueelle. Asukasmäärän perusteella laskettu arvioitu lisääntyvä liikennetuotos on yhteensä 2550 ajoneuvoa vuorokaudessa. Aluekohtaisia arvioita asukasmäärästä ja liikennetuotoksesta on esitetty kaavaselostuksen sivulla 31. Kaavassa on pyritty huomioimaan liikenteen lisääntyminen ja liikkumisen helpottuminen mahdollisimman hyvin. Yleiskaavalla ei kuitenkaan ratkaista teiden yksityiskohtia, vaan ohjataan jatkosuunnittelua vähentämään lisääntyvän liikenteen haitallisia vaikutuksia mahdollisimman hyvin. Kaavassa on esimerkiksi osoitettu uusia jalankulun ja pyöräilyn yhteystarpeita, jotta kaikilta uusilta alueilta olisi mahdollisuus liikkua turvallisesti myös ilman autoa.

Liikenteeseen kohdistuvien vaikutusten arvioidaan olevan pääasiassa myönteisiä, kunhan jatkosuunnittelussa huomioidaan yleiskaavan aineistot ja kaavamääräykset. Yleiskaavan pyrkimyksenä on ollut helpottaa alueella liikkumista myös joukkoliikenteellä sekä jalan ja pyörällä. Yhteyksien parantaminen on huomioitu myös yli kuntarajan, Hämeenlinnan puolelle, mikä parantaisi seudullisia yhteyksiä.

Liikenteen näkökulmasta kaavalla on suoria vaikutuksia liikennemääriin ja tieverkon kuormitukseen, liikenneturvallisuuteen, saavutettavuuteen ja investointeihin. Epäsuoria vaikutuksia on taas ilmastoon ja terveyteen.

Kaavassa on osoitettu uusia aluevarauksia molemmin puolin Harvialantietä, mikä johtaa väistämättä etenkin Harvialantien liikennemäärien kasvuun ja kuormituksen lisääntymiseen. Myös Harvialan junaseisakkeen käyttöönotto tulisi lisäämään liikennemääriä, mutta siitä aiheutuvaa liikennetuotosta on hankala arvioida, sillä seisakkeen käyttöönotto edellyttää huomattavaa asukasmäärän kasvua toteutuakseen. Kuormituksen arvioidaan suuntautuvan erityisesti Harvialantielle, koska se toimii alueen pääliikenneväylänä ja välittää liikennettä jo nykytilanteessa alemmalle tieverkolle. Harvialantielle ei kuitenkaan arvioida tässä vaiheessa kohdistuvan erityisiä muutostarpeita, sillä uusien alueiden toteutuminen edellyttää asemakaavoitusta. Asemakaavoituksille ei ole toistaiseksi aikataulua, ja kunnalla on vielä riittävästi muuta tonttivarantoa. Todennäköisesti uusien alueiden asemakaavoitus tapahtuu seuraavien kymmenien vuosien aikana vaihteittain, sillä Harvialan kartanon uudet rakentamisalueetkin odottavat vielä kunnallistekniikan rakentamista, ennen kuin tontit tulevat myyntiin.

Kaavassa osoitetuista olemassa olevista liikenneväylistä eniten kehittämistarpeita arvioidaan kohdistuvan Katajamäentielle. Katajamäentie on nykytilanteessa kapeahko

yksityistie, millä on melko vähäisesti säännöllistä liikennettä. Niemenpään uuden asuinalueen toteutuminen edellyttää huomattavia investointeja Katajamäentielle sekä Sääjärvenojan ylittävän sillan parantamista. Tien varrella sijaitsee nykytilanteessa muutama vakituinen asuinpaikka, joita kehitettävä yhteys tulee jatkossakin palvelemaan. Tien varrelle on osoitettu myös jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve, mikä lisää toteutuessaan myös nykyisten vakituisten asukkaiden liikenneturvallisuutta ja helpottaa liikkumista muullakin kuin autolla. Toinen oleva tieyhteys, mikä kaipaa merkittäviä parannustoimenpiteitä on itäinen Alikartanontie, minkä kehittämiseksi on jo laadittu selvitys kaavoituksen tueksi. Kaavassa osoitetut uudet katuyhteydet tulee suunnitella tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Kaavaan ei ole osoitettu asemakaavoituksesta irrallisia uusia katuyhteyksiä.

Uusista aluevarauksista huolimatta yleiskaavassa ei ole tunnistettu uusia liittymätarpeita Harvialantielle tai muille yleisille teille. Kaavan yleismääräyksissä on otettu huomioon, että uusien rakennuspaikkojen kulkuyhteydet tulee järjestää ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta. Uusien alueiden asemakaavoituksen yhteydessä tulee arvioida liikenneverkon ja nykyisten liittymien toimivuutta ja mahdolliset kehittämistarpeet. Tarkoitus on hyödyntää mahdollisimman kustannustehokkaasti nykyisiä yhteyksiä. Sääjärventien varrelle on osoitettu kolme uutta liittymätarvetta uusille asuinalueille ja Myllytien varrelle yksi. Näillä tieosuuksilla liikennemäärät ovat kuitenkin vähäisiä Harvialantien liikennemääriin nähden.

Kestävä liikkuminen

Autoriippumattomuuden edistäminen on pyritty huomioimaan kaavassa. Uusia kevyen liikenteen yhteystarpeita on osoitettu useille alueille, mikä lisää jalankulun ja pyöräilyn käyttöastetta väylien toteutuessa. Harvialantie on tunnistettu Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkkoselvityksessä (2023) seudulliseksi pääreitiksi ja pyöräilyn laatukäytäväksi. Vaihemaakuntakaavan luonnoksessa Harvialantie on osoitettu kestävästä liikkumisen laatukäytäväksi. Kaavassa osoitetut uudet reitit yhdistyvät laatukäytävään, mikä toteutuessaan kasvattaisi pyöräilyverkostoa nykytilanteeseen nähden. Vaikka Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa 2030 ei ole esitetty toimenpiteitä Harvialan alueelle, tulee ohjelman mukaiset suunnitteluperiaatteet huomioida koko kunnan alueella jatkossa, ja ohjelmaa on tarkoitus jatkossa päivittää tarpeen mukaan.

Kestävästä liikkumisen kulkutapaosuuden arvioidaan lisääntyvän uusien alueiden ja kaavassa osoitettujen yhteyksien toteutuessa. Joukkoliikenteen käyttäjien määrän arvioidaan lisääntyvän, mikäli linjat saataisiin kulkemaan nykyistä lähempää tiiviimmin asuttuja alueita. Kaavassa on otettu huomioon joukkoliikenteen saavutettavuuden parantaminen, mutta sen konkreettinen edistäminen edellyttää erillisiä päätöksiä yleiskaavan lisäksi. Joukkoliikenteen palvelutason paraneminen hyödyttäisi sekä nykyisiä että uusia asukkaita ja muitakin joukkoliikenteen käyttäjiä. Sujuvan vaihtoyhteyden suunnitteleminen linja-auton ja junan välille olisi järkevä ratkaisu.

Jalankulun ja pyöräilyn kannalta merkittävin muutos nykytilanteeseen on, että kaavassa on osoitettu uusia yhteystarpeita, mitkä liittyisivät toteutuessaan nykyisiin melko vähäisiin toteutuneisiin yhteyksiin. Yhteystarpeet Hämeenlinnan Tarvasmäkeen on myös otettu huomioon kahdesta eri paikasta (Niemenpää, Alikartano -tie), jotka lisääisivät kuntarajat ylittävää liikkumista. Uusi yhteystarve on osoitettu myös Heinäjoentie-Koljalantien varrelle. Yhteys parantaisi toteutuessaan etenkin koululaisten liikenneturvallisuutta. Yhteystarve on osoitettu Heinäjoentien varrella Ojalantien risteykseen saakka.

Rataverkko

Pääradan näkökulmasta kaavassa on varauduttu junaseisakkeen käyttöönottoon ja lisäraiteisiin. Kaavassa on huomioitu myös rautatieliikenteen tarvitsemat asiakaspysäköintialueet. Lisäksi pääradan tuntumaan on osoitettu aluevaraus uudelle palvelualueelle. Junaseisakkeen toteutuminen parantaisi merkittävästi koko seudulla joukkoliikenteen saavutettavuutta ja liittäisi Harvialan seudun tiiviimmin seudulliseen ja valtakunnalliseen liikenneverkkoon. Uusi seisake palvelisi asukkaiden ohella myös Hämeenlinnan suunnasta pendelöiviä sekä Vanajanlinnaan matkaavia turisteja. Pääradan kehittämisen turvaaminen yleiskaavassa on tärkeää, sillä pääradan toimintaan liittyvät vaikutukset ulottuvat merkittävästi laajemmalle alueelle ja koko valtakunnan tasolle. Pääradalla on myös keskeinen merkitys Janakkalan saavutettavuuteen ja radan kehittäminen mahdollistaa raideliikenteen palvelutason parantamisen.

Lisääntyvällä liikennemäärällä on myös liikennemelua lisäävä vaikutus. Melun huomioiminen ja torjunta on pyritty ottamaan kaavassa huomioon mahdollisimman hyvin. Kaavassa se näkyy kaavakartalle osoitettuna ohjeellisina meluvyöhykkeinä sekä kaavan yleismääräyksissä, mikä ohjaa ottamaan melun huomioon vielä laajemmin. Melulta ja muilta haitallisilta liikennevaikutuksilta suojautumiseen, on kaavassa osoitettu myös liikenneväylien varsille suojaviheralueita. Näitä suojaviheralueita on osoitettu pääasiassa asumisen aluevarausten ja pääradan sekä Harvialantien välisille alueille.

Vaikutus tekniseen huoltoon

Kaava mahdollistaa yhdyskuntateknisen huollon järjestämisen ja kaavassa on osoitettu tarvittavat alueet. Kaavalla on vaikutuksia myös teknisen huollon järjestämiseen, kaavan mahdollistaessa uutta rakentamista alueelle. Uusille asemakaavoitettaville alueille tulee rakentaa kunnallistekniikka, kuten sisäinen katuverkko ja kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto. Janakkalan Veden nykyinen toiminta-alue tulee laajenemaan yleiskaavan toteutuessa. Uusien alueiden toteutuminen edellyttää Janakkalan Vedeltä vesihuoltoverkoston laajentamista ja riittävää kapasiteettia. Näin ollen jo ennen uusien alueiden asemakaavoitusta on syytä selvittää, mikä on kunnallisen vesihuoltolaitoksen kyky tarjota vesihuoltoa tietylle alueelle. Tämä voi vaikuttaa myös kaavassa osoitettujen uusien alueiden suunnittelu- ja toteutusjärjestykseen.

Lisäksi suunnittelualueella toimii Koljalan-Vuorten kylän vesiosuuskunta. Molempien alueella toimivien vesihuoltolaitosten nykykapasiteetti ei mahdollista merkittävää lisärakentamista alueelle, vaan nykyisiä verkostoja on laajennettava ja kapasiteettia lisättävä. Paikallinen vesiosuuskunta on jo vuosia sitten esittänyt kunnalle, että kunnan vesihuoltoyhtiö ottaisi osuuskunnan verkoston haltuunsa. Asia on tullut esille yleiskaavoituksen aikana, mutta asiaa tulee tarkastella erillisenä kokonaisuutena. Laajempi toiminta-alue mahdollistaisi sen, että nykyisten verkostojen läheisyydessä sijaitsevat alueet voitaisiin liittää vesihuollon piiriin hallitusti. Tämä muutos parantaisi huoltovarmuutta.

Kaavassa on pyritty minimoimaan rakentamisen vaikutuksia koskemattomaan luontoympäristöön myös siten, että olemassa olevia tieyhteyksiä pyritään hyödyntämään mahdollisimman paljon. Esimerkkinä tästä Katajamäentie. Kaavassa osoitettuja uusia katuja on osoitettu pääasiassa pelloille, eikä koskemattomille metsäalueille. Kaavassa on huomioitu myös alueella kulkevat tärkeät tekniset linjat, kuten voimajohto- ja kaasulinjat ja niiden tiedossa olleet kehittämistarpeet.

6.3 Vaikutukset palveluihin ja työpaikkoihin

Asuinalueiden lisääminen vaikuttaa mm. julkisten palvelujen kysyntään lisäävästi. Tavoitteena on ollut turvata ja maltillisesti kasvattaa yritys- ja elinkeinotoimintamahdollisuuksia alueella. Kaavoituksen aikana alueen nykyisiltä yritystoimijoilta ei ole saatu tietoa liiketoiminnan kehittämistarpeista eikä uusia avauksia, joten tästäkin syystä uusien aluevarausten osoittaminen elinkeinotoiminnan kannalta on maltillista. Palveluiden ja työpaikkojen näkökulmasta Harvialan kartanon alue on osoitettu kaavassa voimassa olevan asemakaavan (2023) mukaisesti. Alikartanon alueella sijaitsevan Harviala Oy:n toimitilat on osoitettu sellaisenaan kaavassa, mutta kunnan vuokraamia yrityksen nykyisiä viljelyalueita on varattu asumiseen. Alikartanontien varrella sijaitseva Harvialan korjauspajan alue on osoitettu työpaikka-alueena ja sen viereinen alue uutena alueena. Lisäksi kaavassa on osoitettu Harvialan koulun ja päiväkodin alue nykykäytön mukaisella varauksella (PY). Alikartanon asuinalueelle on osoitettu asemakaavan mukainen PY-alue, mikä on vielä toteutumatta. Alue säilyy etenkin Harvialantien itäpuolella maa- ja metsätalousvaltaisena. Näille M-alueille on osoitettu myös uusia kyläalueita sekä asumisen reservialueita. Kaava mahdollistaa nykyisten työpaikkojen säilymisen ja uusien työpaikkojen lisääntymisen alueella.

Kaavassa osoitettu muuttuva maankäyttö asumisen aluevarausten osalta kohdistuu pääasiassa nykyisin Harviala Oy:n kunnalta vuokraamille taimiviljelmäalueille. Nykyiset vuokrasopimukset Niemenpään, Katajamäen, Marjoniemen ja Harvialan koulun edustalla ulottuvat vuoden 2032 loppuun saakka. Yleiskaava ei aiheuta välittömiä muutoksia nykyiseen toimintaan. Uusien asuinalueiden jatkosuunnittelu ja toteutuminen tulee tapahtumaan vaiheittain tarpeen mukaan pitkällä aikavälillä. Todennäköisesti yleiskaavan tavoitevuosi 2050 ei riitä kaikkien alueiden toteutumiseen. Uusien alueiden toteutumiseen vaikuttaa luonnollisesti rakennusalan tilanne, tonttien kysyntä ja kunnan tonttivaranto. Yleiskaavassa ei määritellä, mikä alueista on ensimmäiseksi asemakaavoitettava ja toteutettava. Tähän vaikuttaa myös mm. vesihuoltolaitoksen toiminta-alue ja kapasiteetti. Suositeltavaa kuitenkin on, että uusia alueita alettaisiin jatkosuunnitella ja toteuttaa ensisijaisesti nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen rajautuvilta alueilta, jolloin kunnallistekniikan laajentaminen voidaan toteuttaa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Harviala Oy:n tulee varautua siihen, että taimiviljelmäalueita tulee tulevaisuudessa siirtää, ja kunnan tulee huomioida tämä tulevissa vuokrasopimusneuvotteluissa. Harviala Oy:n toimitilojen viereinen peltoalue Katajamäentien pohjoispuolella on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisena alueena.

Olemassa olevien työpaikka- ja palvelutoimintojen alueiden (TP, P, PY) lisäksi kaavassa on osoitettu uusia aluevarauksia (TP, P), jotka mahdollistavat erilaisten työpaikkojen ja palvelujen jatkosuunnittelun ja toteuttamisen. Palveluiden ja työpaikkojen lisääntyminen vahvistaisi ja monipuolistaisi paikallista elinkeinorakennetta. Kaavassa osoitetuille uusille asuinalueille voidaan asemakaavoituksen yhteydessä osoittaa myös työpaikka- ja palvelukortteleita.

6.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavalla on merkittäviä ja monia vaikutuksia alueen luontoon ja ympäristöön. Kaavoituksen aikana on selvitetty alueen erityiset luontoarvot, jotka on osoitettu suojelumerkinnöillä. Kaavan avulla luontokohteiden suojelutarpeet konkretisoituvat. Kaavan arvioidaan onnistuneesti osoittavan suojeltavat kohteet sekä edistävän luonnon monimuotoisuutta.

Kaavalla on pyritty sovittamaan yhteen maankäytön kehittämistarpeet pitkällä aikavälillä sekä luontoarvojen turvaaminen siten, että mahdolliset haitalliset vaikutukset voidaan minimoida ja arvot huomioida jo varhaisessa vaiheessa ennen tarkempaa maankäytön suunnittelua, rakentamista ja käyttöä. Kaavassa on pyritty siihen, että olennaisesti muuttuvaa maankäyttöä ei ole osoitettu merkittävästi alueille, millä sijaitsee erityisiä luontoarvoja.

Kaavassa osoitetut aluevaraukset vaikuttavat myös alueen hiilinieluihin ja hiilivarastoihin erityisesti silloin, kun metsä-, pelto- tai muut luonnontilaiset alueet muuttuvat rakennetuksi ympäristöksi. Tällöin maaperään ja kasvillisuuteen sitoutunut hiili vähenee osittain tai poistuu pysyvästi. Alueen hiilinielut ja -varastot muodostuvat pääosin metsäalueista, viljelykäytössä olevista peltoalueista sekä muista viherpeitteisistä ja puustoisista alueista. Jo rakennetuilla alueilla hiilinielut ovat vähäisempiä, mutta niitä syntyy myös pihojen, puistojen ja muun viherpeitteisen ympäristön kautta. Alueella ei sijaitse laaja-alaisia suoalueita, joten alueen hiilivarastot ovat kokonaisuutena kohtalaisia mutta paikallisesti merkittäviä, erityisesti metsävyöhykkeillä. Yleiskaavan mahdollistama rakentaminen kohdistuu pääasiassa avoimille peltoalueille. Laaja-alaisille metsäalueille ei ole osoitettu olennaisesti muuttuvaa maankäyttöä. Kaavan vaikutusten suuruus hiilinieluihin ja -varastoihin riippuu jatkosuunnittelusta ja toteutuksesta. Hiilinieluja ja -varastoja voidaan myös olennaisesti muuttuvilla alueilla säilyttää ja lisätä nykytilanteeseen nähden. Kaavassa osoitetut laajemmat uudet asuinalueet sijoittuvat peltoalueille, joiden maaperää esimerkiksi muokataan säännöllisesti. Vaikutusten arviointi perustuu alueen nykyolosuhteisiin ja kaavan mahdollistamaan maankäyttöön. Merkittävimmät muutokset alueella edellyttävät asemakaavoitusta, joten asemakaavoituksen yhteydessä voidaan tehdä tarkempaa vaikutusten arviointia hiilinieluihin ja -varastoihin. Arvioinnin tukena yritettiin käyttää Hiilikartta -työkalua, mutta sen avulla ei saatu luotettavia laskelmia kaavan vaikutuksista.

Alueelta tunnetaan lukuisia erityisiä luontoarvoja, jotka on osoitettu kaavassa suojelumerkinnöillä SL ja luo laaditun luontoselvityksen perusteella. Alueella sijaitsee ns. kaksiosainen Tunturivuoren luonnonsuojelualue, mikä kuuluu myös valtaosin Natura 2000 -verkostoon. Alue on osoitettu kaavassa suojelumerkinnällä (SL), jotta alue tulisi parhaimmalla mahdollisella tavalla turvatuksi. Lisäksi alueen harjuympäristöä on osoitettu merkinnällä MUY, mikä kuvastaa tavanomaisempaa M-aluetta erityisempää aluetta. Alueella sijaitsee uhanalaisen hämeen kylmäkukan esiintymiä.

Kaavassa ei ole osoitettu merkittävästi muuttuvaa maankäyttöä Natura-alueen läheisyyteen. Harvialan koulun lähistölle on kuitenkin osoitettu aluevaraukset asumisen reservialueille, joiden toteutuessa Vuorten kylän Tunturivuoren virkistyskäyttö voisi lisääntyä. Kaavassa alue on kuitenkin osoitettu selvästi suojeltavana ja erityisempänä kuin tavanomainen M-alue, joten reservialueiden toteutuessa virkistyskäyttöpaineen ei arvioida olevan merkittävää. Asiaa tulee arvioida tarkemmin aikanaan alueiden asemakaavoituksen yhteydessä.

Pääradan toimintojen laajentaminen (lisäraiteet) vaikuttaa väistämättä alueen luontoarvoihin, sillä nykyisten raiteiden välittömässä läheisyydessä ja molemmin puolin on luo-alueita sekä kasvistollisesti arvokkaita alueita. Väyläviraston laatiman esiselvityksen mukaan lisäraide on suunnitteilla radan pohjoispuolelle. Tarkempia tietoja tai aikatauluja radan kehittämistarpeista Harvialan alueen osalta ei toistaiseksi ole. Pääradan kehittämissuunnitelmien tarkentuessa tulee varmistaa ajantasainen tilanne erityisten luontoarvojen osalta ja selvittää mahdollisuudet niiden siirtämiseen tai kompensointiin.

Lisäksi kaavassa on osoitettu lähivirkistysalueita (VL), erityisiä luontoarvoja sisältäviä lähivirkistysalueita (VL-s) sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä

alueita (luo-1 ja luo-4). Luo-1 alueet sisältävät uhanalaisia luontotyypppejä ja luo-4 alueet kuvastavat viitasammakon esiintymispaikkoja.

Kaavaa varten on laaditussa luontoselvityksessä (2021), on tunnistettu alueelta erilaisia uhanalaisia luontotyypppejä sisältävät alueet (18 kpl), sekä viitasammakon esiintymisalueet (15+1 kpl) ja lisäksi muut kasvistollisesti arvokkaat alueet (4 kpl). Erityisen arvokkaat kohteet on osoitettu kaavakartalla ja sitä täydentävällä oikeusvaikutteisella liitekartalla laaditun selvityksen mukaisesti. Kaavan arvioidaan edistävän kohteiden säilymistä ja oikeanlaista kohtelua, sillä ennen kaavaa suojelukohteita on tunnettu lähinnä Vuortenkyllän Tunturivuoden alueelta.

Ekologisen verkoston monipuolisuus ja jatkuvuus on otettu onnistuneesti huomioon kaavassa erilaisten viheralueiden (VL, M, MUY) ja tarkentavien viheryhteystarve -merkintöjen avulla. Kaavassa on huomioitu vesi- ja viheralueiden liittyminen toisiinsa siten, että eläinten liikkumismahdollisuudet säilyvät mahdollisimman monipuolisina. Riittävän laajat ja monipuoliset viheralueet ovat keskeinen edellytys luonnon monimuotoisuudelle.

Yleiskaavalla on välittömiä ja välillisiä vaikutuksia luontoon ja ympäristöön. Suorat vaikutukset liittyvät erityisesti kaavan mahdollistamiin maankäytön muutoksiin, jolloin rakentaminen vaikuttaa ja muuttaa alueen paikallisia ekosysteemejä. Haitallisia vaikutuksia on kuitenkin pyritty ehkäisemään ohjaamalla rakentamista alueille, jotka eivät ole luonnontilaisia. Esimerkiksi rakentamiseen osoitetut taimiviljelmäalueet eivät ole erityisen monimuotoisia ympäristöjä, vaan niitä muokataan säännöllisesti. Lisäksi ne ovat paikoin aidattuja, jolloin eläinten liikkumismahdollisuudet ovat näillä alueilla nykytilanteessa rajoitettuja.

Kaavalla on välillisiä vaikutuksia luontoon lisääntyvän asukasmäärän, liikenteen ja virkistyskäytön myötä. Kaavan mahdollistama uudisrakentaminen voi tietyin paikoin kaventaa tai muuttaa lajiston liikkumis- ja leviämismahdollisuuksia. Toisaalta taas kaavassa on otettu hyvin huomioon myös riittävien viheryhteyksien säilyminen ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Yleiskaavassa on osoitettu uusia lähivirkistysalueita myös alueille, joilla on runsaasti erityisiä luontoarvoja (Miemalanselän ranta-Niemenpää, Marjoniemi, Pumpumäki). Nämä alueet on osoitettu merkinnällä VL-s, millä on pyritty korostamaan alueiden erityispiirteiden säilymistä ja suojelua. Kaavamääräyksen arvioidaan ohjaavan riittävästi tarkempaa maankäytön suunnittelua siten, että virkistyskäytön lisääntyessä erityisiin arvoihin ei kohdistu merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Asemakaavoituksessa ja muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää ja arvioida tarkemmin muuttuvan maankäytön vaikutuksia alueen arvoihin (muutoskestävyys) sekä huomioida tarkemmin haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ennalta.

Kaavassa on onnistuneesti huomioitu ilmastonmuutokseen varautumiseen ja sopeutumiseen liittyviä asioita, jotka tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvät sään ääri-ilmiöt, kuten rankkasateet on otettava huomioon rakentamiskorkeutta suunniteltaessa. Haitallisten vieraslajien leviäminen on uhka erityisten luontoarvojen säilymiselle tulevaisuudessa, ja siksi myös erilaiset toimenpiteet voivat olla myös suojelualueilla tärkeitä. Kaavan yleismääräyksissä on otettu huomioon myös vesiensuojelua edistävät toimenpiteet. Yleiskaavan rooli on pyrkiä ennaltaehkäisemään mahdollisia haittoja ja auttaa sopeutumaan ilmastonmuutokseen varhaisessa vaiheessa. Tähän liittyy osaltaan myös riittävien viheralueiden osoittaminen ja säilyminen. Kaavan yleismääräyksissä on

määräyksiä mm. hulevesien hallintaan, viherpeitteisyyteen sekä luonnon monimuotoisuuden edistämiseen liittyen.

Harvialan osayleiskaava on ensimmäinen Janakkalan kunnassa laadittu yleiskaava, mikä ohjaa monipuolisesti edistämään luonnon monimuotoisuutta sekä säilyttämään ja lisäämään riittävästi viher- ja latvuspeitteisyyttä. Kaavalla arvioidaan olevan toteutuessaan positiivisia vaikutuksia alueen viherpeitteisyyden määrään nykytilanteeseen nähden. Kaavan arvioidaan kannustavan alueen asukkaita tarkastelemaan myös oman rakennuspaikan tilannetta riittävän viher- ja latvuspeitteisyyden osalta.

6.5 Vaikutukset maisemaan ja viheralueisiin

Kaavalla on toteutuessaan paikoin merkittäviä vaikutuksia alueen maisemaan. Varsinkin laajemmat uudet rakentamisalueet tulevat toteutuessaan muuttamaan sekä lähi- että kaukomaisemaa vaihtelevasti, riippuen alueen nykyisistä olosuhteista. Maisemaan liittyvät merkittävät muutokset kohdistuvat alueen sisällä Hiidenjoelta aina Harvialantien pohjoispuolelle saakka. Näille alueille on osoitettu eniten merkittävästi muuttuvaa maankäyttöä. Kaavassa osoitettujen asumisen reservialueiden toteutuminen vaikuttaa myös olennaisesti maisemaan niiden toteutuessa.

Merkittävimmät maisemamuutokset kohdistuvat erityisesti avoimiin peltoalueisiin ja vähäisemmin rakentamattomiin metsäalueisiin, joille on osoitettu rakentamista tai muuta rakentamiseen liittyviä toimintoja. Avoimille alueille rakentaminen kaventaa osittain paikallisia näkymiä ja saattaa sulkea myös pidempiä maisemalinjoja. Toisaalta osaa nykyisistä peltoalueista ympäröi metsäsaarekkeet, jotka sulkevat jo nykytilanteessa avoimen peltomaiseman sisäänsä. Osalla asumiseen osoitetuista peltoalueista kasvaa myös jo niin suuria taimia, mikä sekin osaltaan sulkee maisemalinjoja. Maiseman avoimuuteen vaikuttaa myös vuodenajat, talviaikaan näkymät muuttuvat, kun puissa ei ole lehtiä. Kaavassa osoitetut rakentamisalueet saattavat avata sekä sulkea nykyisiä maisemalinjoja. Asemakaavoituksella maisemamuutokset voidaan suunnitella kokonaisvaltaisemmin sekä pyrkiä kohentamaan maisemakuvaa tarvittaessa.

Maisemaan vaikuttaa myös esimerkiksi alueella harjoitettava maa- ja metsätalous (M). Metsätalouden harjoittaminen, viljelytoiminta ja näissä tapahtuvat muutokset voivat myös muuttaa maiseman rakennetta nopeasti ja ennalta odottamattomalla tavalla. Esimerkiksi viljelytoiminnan päättyessä alue voidaan metsittää tai toisinpäin, jolloin maiseman avoimuuteen ja maisemalinjoihin voi tulla suuriakin muutoksia kaavasta riippumatta. Metsätalousalueilla maisema muuttuu metsänomistajan tekemien hoitotoimenpiteiden mukaisesti, mikä on sallittua.

Kaavassa on osoitettu rakentamislain maisematyölupaa koskevia toimenpiderajoituksia, jotka auttavat hallitsemaan paremmin maisemassa tapahtuvia muutoksia.

Kaavassa on otettu onnistuneesti huomioon, että tiettyjen uudisrakentamisalueiden suunnittelun lähtökohtana on olemassa olevan arvokkaan kulttuurihistorian säilyminen ja arvojen korostaminen. Kaavassa osa uusista asuinalueista on osoitettu merkinnällä /s, mikä osoittaa alueen, jolla ympäristö säilytetään, ja vahvistaa alueen olosuhteiden huomioimista jatkosuunnittelussa. Alueella on paljon arvokkaita kulttuuriympäristöjä, joiden säilymiseen liittyy paikoin olennaisesti myös maisema. Kaavakartan liitekartta 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot, täydentää varsinaista kaavakarttaa. Liitekartalla on oikeusvaikutteisia merkintöjä ja määräyksiä ja eriarvoiset kulttuuriympäristöt on eritelty selkeästi.

Esimerkiksi Katajamäen alueella tehtävät toimenpiteet ja uudisrakentaminen on sopeutettava alueen ominaispiirteisiin ja maisemallisiin arvoihin. Katajamäen olemassa oleva arvokas kulttuuriympäristö sijaitsee irrallaan muusta rakenteesta, taimiviljelmien ympäröivänä, eikä sen välittömässä lähiympäristössä ole elementtejä, jotka tukisivat tai korostaisivat sen kulttuurihistoriaa. Näin ollen arvioidaan, että kaavassa alueelle osoitettu uudisrakentaminen edesauttaa alueen arvokkuuden korostamista ja auttaa eheyttämään ympäristöä, jolloin Katajamäen kulttuuriarvot ja maisemallinen merkitys korostuu nykytilanteeseen nähden. Asemakaavoituksen yhteydessä määritellään tarkemmin uudisrakennusten sijoittuminen ja rakennustapa sekä istutettava kasvillisuus ja muu näkymien säilyminen tavalla, joka sovittaa uuden maankäytön alueen ominaispiirteisiin ja arvoihin sopivaksi. Suositeltavaa on laatia alueelle asemakaavoituksen yhteydessä rakentamistapaohjeet.

Viheralueet

Kaavassa on otettu onnistuneesti huomioon viheralueet ja niiden kehittämistarpeet. Rakentamisalueiden lisääntymisestä huolimatta kaavassa on pyritty vahvistamaan olemassa olevien viheralueiden asemaa sekä turvaamaan riittävien viheryhteyksien säilymistä rakentamisalueilla ja niiden välillä. Kaavassa on huomioitu viheralueiden liittyminen toisiinsa ja verkostomaisuus mahdollisuuksien mukaan.

Kaavassa on osoitettu useita lähivirkistysalueita, jotka toteutuessaan yhdistyvät toisiinsa ja muodostavat alueelta toiselle jatkuvan viheralueverkoston. Alueet mahdollistavat eläinten liikkumis- ja leviämismahdollisuuksien säilymisen monipuolisena, mikä on edellytys luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Viheralueverkosto mahdollistaa myös alueen asukkailla ja muille käyttäjille virkistysreittien jatkuvuuden alueilta toiselle, aina Hämeenlinnan puolelle saakka.

Kaavassa on osoitettu myös ulkoilun yhteystarpeita, joiden sijainti on ohjeellinen. Reitit on pyritty osoittamaan siten, että ne liittyvät toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Monipuolisten viheralueiden ja niille toteutettavien ulkoilureittien arvioidaan lisäävän alueen viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta niin asuin- kuin virkistysympäristönäkin. Erilaiset kaavassa osoitetut viheralueet mahdollistavat myös luontopohjaisten ratkaisujen toteuttamisen esimerkiksi hulevesien hallintaan liittyen. Vaikutuksia viheralueisiin on arvioitu muihinkin teemoihin liittyen, mitkä täydentävä tätä arviointikohtaa.

6.6 Vaikutukset kulttuuriympäristöön

Kaavalla on merkittäviä vaikutuksia myös alueen kulttuuriympäristöön. Vaikutusten arvioidaan olevan positiivisia, sillä kaavassa on tunnistettu ja osoitettu arvokkaat kulttuurihistoriakohteet, mitkä on tarkoitus säilyttää sekä huomioida tarkemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä.

Alueella sijaitsee paljon arvokasta kulttuurihistoriaa. Alueelle laaditun kulttuuriympäristöselvityksen (2024) perusteella, on kaavaan osoitettu arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt ja suojeltavia rakennuksia. Arvokkaita kulttuuriympäristöjä on yhteensä 27 kpl ja suojeltavia rakennuksia 27 kpl. Kohteiden suojelua ja havainnollistamista parantamaan on laadittu varsinaisen kaavakartan lisäksi myös oikeusvaikutteinen liitekartta, jossa alueen arvokkaat kulttuuriarvot tulevat paremmin esille.

Kaavan arvioidaan onnistuneesti edesauttavan alueen kulttuuriympäristökohteiden suojelua, sillä vain Harvialan kartanon alueella sijaitsevat kohteet ovat asemakaavalla suojeltuja. Kaavan avulla luodaan paremmat edellytykset arvokkaiden kulttuuriympäristöjen

säilymiselle ja arvojen korostamiselle, mikä on olennainen osa kestävästä yhdyskuntarakennetusta.

Kaavan tietyillä alueilla, kuten Katajamäessä, Marjoniemessä ja Alikartanontien varrella edellytetään uudisrakentamisen sopeutumista alueen kulttuuriympäristöön. Yleiskaavan mahdollistaman uudisrakentamisen arvioidaan vahvistavan alueen identiteettiä ja eheyttävän myös maisemarakennetta nykytilanteeseen nähden. Tämä edellyttää kuitenkin huolellista jatkosuunnittelua ja tarkempaa vaikutusten arviointia asemakaavoituksen yhteydessä. Tällä hetkellä kyseiset arvokkaat kulttuuriympäristöt eivät sijaitse erityisen hoidetussa tai arvokkaassa ympäristössä. Kulttuuriympäristön ehdoilla voidaan esimerkiksi suunnitella erilaisia viheralueita ja puistoja, joilla voidaan korostaa rakennettua kulttuuriympäristöä. Uudisrakentamisen avulla voidaan korostaa kulttuuriympäristöjä esimerkiksi tietyn rakennustavan ja materiaalien avulla. Tällöin uudisrakentamisen ei arvioida heikentävän, vaan kunnioittavan ja eheyttävän arvokasta kulttuuriympäristöä.

Kaavassa osoitettujen uusien asuinalueiden vaikutukset kulttuuriympäristöihin riippuvat osittain myös rakennusalueiden lopullisesta laajuudesta ja rakentamisen tarkemmasta sijoittelusta. Nämä asiat ratkaistaan vasta asemakaavalla.

Yhtenä keskeisenä tavoitteena on, että arvokkaat kulttuuriympäristöt eivät jää irralliseksi muusta yhdyskuntarakenteesta ja passiivisesti säilytettäviksi, vaan ne tulevat osaksi elävää ja kehittyvää aluekokonaisuutta. Vaikutuksia kulttuuriympäristölle on arvioitu muihinkin teemoihin liittyen, mitkä täydentävä tätä arviointikohtaa.

Alueella sijaitsee myös lukuisia kiinteitä muinaisjäännöksiä, jotka on huomioitu kattavasti kaavassa sekä osoitettu myös varsinaisen kaavakartan lisäksi liitekartalla. Kohteiden osoittaminen perustuu laadittuun arkeologiseen selvitykseen (2021) ja ajantasaiseen tietoon, mitä on saatu kaavoituksen aikana lausuntomenettelyn kautta. Vaikutukset muinaisjäännöksiin tulee arvioida tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee selvittää myös muinaisjäännösten tarkempi laajuus asemakaavatasoisella tarkkuusinventoinnilla, varsinkin jos muuttuvaa maankäyttöä suunnitellaan muinaisjäännösten läheisyyteen.

6.7 Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen

Kaavan vesistöjen ja pohjavesien vaikutusten arvioinnissa on keskitytty niihin merkittäviin vaikutuksiin, joita yleiskaavassa osoitetulla uudella rakentamisella arvioidaan olevan alueen vesistöille ja pohjavesitalouteen. Hiidenjoen ja Sääjärvenojan vesistön ekologinen tila on tyydyttävä. Miemalanselän osalta tila on välttävä. Ravinnekuormitus alueella on erittäin merkittävä, mikä on ihmistoimintojen seurausta. (vesi.fi -karttapalvelu).

Kaavan aluevaraukset mahdollistavat maltillisesti lisärakentamista Hiidenjoen ranta-alueelle, Niemenpään ja Sorsimonpihan jatkeen alueiden osalta. Alueiden tarkoituksena on tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta, mikä on olennainen osa kestävästä yhdyskuntarakennetusta. Kaava mahdollistaa myös lisääntyvän virkistyskäytön näillä rantaan tukeutuvilla alueilla. Kaavaratkaisu mahdollistaa siis muuttuvan maankäytön näillä alueilla nykytilanteeseen nähden. Kaavan yleismääräyksissä todetaan, että maankäyttöratkaisujen tulee edistää vesien hyvän tilan saavuttamista tai säilymistä, mikä tulee ottaa huolellisesti jatkosuunnittelussa huomioon. Alueen rakentamista ja käyttöä rajoittaa osittain myös kaavassa osoitetut erityiset luontoarvot. Yleiskaavalla ei ratkaista mahdollisten uusien rantatonttien lukumäärää tai muita rantarakentamiseen liittyviä yksityiskohtia. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee selvittää tarkemmin rakentamisen vaikutukset vesistöihin ja pyrkiä tehokkaasti ehkäisemään haitallisia vesistövaikutuksia.

Alikartanon alueen osalta ranta-alueiden rakentamista ja virkistyskäyttöä ohjaa yleiskaavan sijaan asemakaava.

Huolellisen maankäytön suunnittelun avulla kaavalla ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia vesistöjen tilaan maankäytön muuttuessa. Kaava osoittaa ranta-alueiden suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen käytön pääasiassa vakituisen asumisen ja virkistykseen sekä loma-asumiseen. Nykytilanteessa alueella on jonkin verran vielä maataloustoimintaa, minkä on yleisesti todettu olevan merkittävä vesistökuormituksen lähde. Tämä näkyy erityisesti juuri Vanajaveden ja Hiidenjoen vesistön ekologisessa tilassa ja ravinnekuormituksen määrässä.

Kaavan toteutuessa osa nykyisistä maatalousalueista muuttuu rakennetuksi ympäristöksi ranta-alueiden läheisyydessä. Lomarakennuspaikkojen osalta kaava on pääasiassa nykytilanteen toteava, sillä uusia lomarakennuspaikkoja ei ole osoitettu. Yleiskaava ohjaa onnistuneesti huomioimaan haitallisten vesistövaikutusten vähentämisen asemakaavoituksessa ja muussa suunnittelussa. Asemakaavoituksen yhteydessä on mahdollista suunnitella tarkemmin maankäyttöä siten, että haitalliset valumavaikutukset voivat jopa vähentyä nykyiseen maataloustoimintaan nähden. Rakentaminen alueelle edellyttää myös kunnallistekniikan ja vesihuoltoverkoston rakentamista, mikä auttaa hallitsemaan hulevesiä ja jätevesiä nykyistä paremmin. Asemakaavoituksen yhteydessä voidaan osoittaa myös tarvittavat viherpeitteiset suojavyöhykkeet ja muita luontopohjaisia ratkaisuja, joiden avulla voidaan vähentää ja lieventää haitallisia vesistövaikutuksia.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueella sijaitsee yksi luokiteltu pohjavesialue: Vuorten kylän 1. luokan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Pohjavesialue on osoitettu kaavakartalla, ja merkinnän määräyksessä todetaan seuraavasti: *Pohjavesialueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava niin, etteivät ne heikennä pohjaveden laatua tai vähennä pohjaveden määrää tai antoisuutta. Pohjavesialueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattaa rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säännökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.*

Kaavassa pohjavesialueelle on osoitettu vain maltillisesti lisääntyvää asutusta, jonka ei arvioida aiheuttavan merkittävää vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Kaavan ei arvioida aiheuttavan merkittävää riskiä pohjaveden muodostumiselle tai vedenlaadulle. Alueen asutuksen lisääntyminen nykyisestä saattaa kuitenkin vaikuttaa pohjavesialueen vesitaseeseen ja laatuun negatiivisesti, kun päälystetyt pinnat ja hulevesien johtaminen vähentävät pohjaveden luontaista muodostumista alueella. Yleiskaavan määräyksissä on kuitenkin huomioitu onnistuneesti mahdollisuudet ja rajoitukset pohjavesialueella toimittaessa.

Alueen pohjavesialue ei kuulu nykytilanteessa kunnallisen vesihuollon toiminta-alueeseen. Osalla pohjavesialueesta toimii tällä hetkellä Koljalan–Vuorten kylän vesiosuuskunta, minkä toiminta-alue on vahvistamaton. Vahvistamaton toiminta-alue tarkoittaa, että vesiosuuskuntaan ei ole pakko liittyä eikä osuuskunnalla ole vesihuollon järjestämisvelvollisuutta. Etenkin tiiviimmin muodostuneet kyläalueet ja uudet rakennuspaikat pohjavesialueella ja ranta-alueilla olisi hyvä liittää suunnitelmallisesti kunnallisen vesihuollon piiriin. Kunnallinen vesihuolto takaisi vesihuollon toimintavarmuuden ja tukisi pohjavesien suojelua. Kunnan vesihuoltoyhtiön tulisi ottaa huomioon verkoston ja kapasiteetin laajentamistarpeet kaavan mahdollistaman kehityksen mukaisesti ja tukemiseksi. Sääjärvenojan, Hiidenjoen ja Miemalanselkä–Lepaanvirta -rantojen tuntumassa

sekä pohjavesialueella on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan järjestämään ensisijaisesti yhteinen vesihuolto.

Kaavan arvioidaan luovan hyvät edellytykset vähentää Hiidenjoen vesistökuormitusta nykytilanteeseen nähden kaavassa osoitetusta lisärakentamisesta huolimatta. Mahdolliset haitalliset vaikutukset voidaan minimoida erilaisten rakenteellisten ratkaisujen avulla. Avainasemassa on huolellinen maankäytön suunnittelu koko valuma-alueella vesien ja pohjaveden suojelun näkökulmasta.

6.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Kaavassa osoitettujen aluevarausten mukaiset vaikutukset maa- ja kallioperään ovat vähäisiä ja jäävät paikallisiksi. Vaikutuksia voidaan myös lieventää jatkosuunnittelussa asemakaavoituksen ja muun suunnittelun yhteydessä. Uusien alueiden ja yksittäisten rakennuspaikkojen toteuttaminen edellyttää aina jonkin verran maanmuokkausta, kuten kaivuuta, louhintaa ja täyttöä. Alueen maaperä, rakentamiskelpoisuus ja perustamistapa tulee selvittää tarkemmin asemakaavoituksen tai muun yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Hiidenjoen alavien rantojen läheisyydessä rakentaminen edellyttää todennäköisesti runsaampaa maanmuokkausta, massanvaihtoa ja/tai paalutusta. Huolellisella tarkemmalla suunnittelulla ja toteutuksella massanvaihdoilla ja muilla rakenteellisilla ratkaisuilla voidaan myös vähentää maaperän eroosiota ja haitallisia valumavaikutuksia.

Kaavassa on huomioitu Vuortenkyllän Tunturivuoden harjumuodostuma (arvokas geologinen muodostuma), eikä alueelle ole osoitettu olennaisesti muuttuvaa maankäyttöä nykytilanteeseen nähden.

Kaavan ei arvioida aiheuttavan merkittäviä haitallisia vaikutuksia alueen maa- ja kallioperään edellyttäen, että tarkemmassa suunnittelussa otetaan huomioon paikalliset maaperä- ja pohjavesiolosuhteet. Rakentamisen aikana on huolehdittava, että maa-aineksia hallitaan ja sijoitetaan asianmukaisesti. Kaivettavan maa-aineksen käsittely, loppusijoittaminen ja kierrätys ovat keskeisiä asioita haitallisten vesistövaikutusten ehkäisemiseksi.

6.9 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Yleiskaavan yhdyskuntataloudellisessa arvioinnissa on keskitytty niihin merkittäviin vaikutuksiin, joita yleiskaavassa osoitetulla uudella rakentamisella on kaava- ja kuntatalouteen.

Kaavalla on merkittäviä yhdyskuntataloudellisia vaikutuksia, jotka ilmenevät sekä tuloina että investointitarpeina. Osa menoista ja tuloista on kertaluonteisia ja osa vuosittain toistuvia. Yleiskaavan suorat vaikutukset liittyvät rakentamis- ja kunnossapitokustannuksiin sekä tuloihin maan myynnistä ja vuokrauksesta. Yleiskaavan epäsuorat vaikutukset liittyvät julkisten palveluiden tuotantokustannusten kasvuun, verotuloihin (kunnallisvero, kiinteistövero, yhteisövero) sekä rakentamisaikaisiin työllisyysvaikutuksiin.

Kunnalle kohdistuvat menot ja tulot

Janakkalan kunnalle kohdistuvien tulojen ja menojen arviointi perustuu kaavassa esitettyihin uusiin aluevarauksiin. Arviointi on yleispiirteinen, sillä alueiden pinta-alat tarkentuvat asemakaavoituksen yhteydessä. Kaava mahdollistaa pääasiassa uusien asuinalueiden

toteuttamisen sekä yksittäisten elinkeinoalueiden toteuttamisen. Pienimuotoisempaa asumista tukevaa elinkeinotoimintaa voidaan suunnitella myös kaavassa osoitetuille asuinalueille.

Yleiskaavan toteuttamisesta aiheutuu kunnalle kustannuksia muun muassa yleisten alueiden, katujen ja kunnallistekniikan rakentamisesta sekä niiden ylläpidosta. Toisaalta yleiskaavan toteuttaminen tuottaa kunnalle tuloja pitkällä aikavälillä. Tuloja kertyy muun muassa maan myynnistä ja vuokrauksesta, liittymismaksuista sekä verotuloista.

Kaavan toteutuessa uusista alueista saatavien tulojen realisoituminen edellyttää huolellista suunnittelua, jossa investoinnit kohdennetaan mahdollisimman oikea-aikaisesti ja suhteessa todelliseen kysyntään. Investointien osalta ennakoiva ja tarpeeseen perustuva suunnittelu on keskeistä, jotta vältetään ylimitoitettu tai tarpeettoman aikaisin toteutettu kunnallistekniikka, mikä voi lisätä kunnalle huomattavia ylläpitokustannuksia pitkällä aikavälillä. Kaavan mahdollistamaa lisääntyvää asukasmäärää on arvioitu suuntaa antavasti aluevarausten pinta-alojen perusteella. Kaikkien uusien asemakaavoitettavien alueiden (ei kyläalueet) yhteenlaskettu asukasmäärä voi olla 1780, mikä tarkoittaisi alueen asukasmäärän kasvua nykyisestä noin 850 asukkaasta lukuun 2630 (nousua n. 200 %). Asukasmäärään on kuitenkin suhtauduttava hyvin suuntaa antavana lukuna, mikä tarkentuu vasta vaiheittain asemakaavoituksen yhteydessä.

Kaavassa on osoitettu uusia asemakaavoitettavia asumisen alueita yhteensä noin 100 ha + reservialueet 22 ha. Uusia työpaikka- ja palvelualueita on osoitettu yhteensä noin 3 ha. Laskelmissa ei ole huomioitu olevassa olevia ja asemakaavoitettuja alueita.

Kaavan toteuttamiseen liittyvät kuntataloudelliset riskit liittyvät erityisesti asuntorakentamisen kysynnän vaihteluun ja tarvittavien investointien oikea-aikaisuuteen. Jos uusien asuleiden kunnallistekniikka toteutetaan liian aikaisin suhteessa kysyntään ja rakentamiseen, voi kunnalle muodostua ylimääräisiä menoja vajaakäyttöisestä kunnallistekniikasta ja sen ylläpidosta. Vastaavasti, jos kysyntään ei pystytä vastaamaan riittävän ajoissa, voi kunta menettää rakentajia, uusia asukkaita ja verotuloja.

Kaavan toteutuessa kokonaistaloudelliset vaikutukset riippuvat asemakaavoituksesta, maankäytön kustannustehokkuudesta sekä investointien ajoituksesta. Hyvin suunniteltuna ja hallitusti toteutettuna kaavan mukaiset ratkaisut voivat parantaa kunnan taloudellista tilannetta.

Kaavan arvioidaan lisäävän alueen kysyntää sekä vahvistavan myös pitovoimaa, eli edistävän nykyisten asukkaiden, yritysten ja muiden käyttäjien halua pysyä alueella. Kaava voi lisätä nykyisten vapaiden tonttien kysyntää ja uusien tonttien kysyntää. Näin ollen kaavalla arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia kunnalle jo ennen kuin kaava varsinaisesti toteutuu. Kaavan arvioidaan myös vahvistavan Janakkalan kunnan seudullista kilpailukykyä uusista asukkaista. Kaavan toteutuessa kunta voi saada Harvialan alueelle huomattavan määrän lisää vakituksia asukkaita nykytilanteeseen nähden.

Tulojen ja menojen arviointi luonnosvaiheessa, tammikuussa 2025

Kaavan luonnosvaiheessa on tehty teknisen lautakunnan esityksestä arvio tiettyjen uusien alueiden menoista ja tonteista saatavista tuloista (ei verotuloja). Taulukossa esitetty tonttien lukumäärä sekä niistä saatavat tulot ja menot ovat vain alustavia suuntaa antavia arvioita, jotka perustuvat tammikuun 2025 mukaiseen tilanteeseen. Tarkemmat laskelmat tulee tehdä asemakaavoituksen yhteydessä ajantasaisen hintatason mukaisesti.

Taulukko 2. Luonnosvaiheessa tehdyt laskelmat osasta uusista asuinalueista.

Alue	Pinta-ala m²	Tontit + rantatontit kpl
165-450-1-13 (Sorsimonpihan jatke)	100 000	30 + 5
165-450-1-13 (Katajamäen jatke)	95 000	36 + 4
165-450-1-13 (Niemenpää)	370 000	150 + 15
Uudet pientalotontit yhteensä	240, joista rantatontteja 24	Arvio tonttien määrästä
Uusien asukkaiden määrä	720 kpl	Laskettu 3 hlö / tontti
Tulo/menolaskelma	Arvio €	Selite
Rantatonttien tuotot	2 160 000 €	Laskettu 60 €/m ² , jos pinta-ala 1500 m ²
Muiden tonttien tuotot	5 184 000 €	Laskettu 20 €/m ² , jos pinta-ala 1200 m ²
Tuotot tonteista yhteensä	7 344 000 €	Arvio kaikkien tonttien tuotoista
Kunnallistekniikan menot	5 662 000 €	Päädätkä ja vesihuolto. Laskettu 6 km:n verkostopituudella.
Arvio tuotoista kunnallistekniikan menojen jälkeen	1 682 000 €	Tonttien tuotoista vähennettynä kunnallistekniikan menot.

6.10 Vaikutukset turvallisuuteen ja terveellisuuteen

Kaavan arvioidaan toteutuessaan edistävän asukkaiden ja alueen muiden käyttäjien turvallisuutta ja terveellisiä elinoloja. Tähän liittyy olennaisesti kaavan kestäviä liikkumismuotoja ja virkistysalueita edistävä vaikutus. Kaavassa ei osoiteta merkittävää vaaraa tai häiriötä aiheuttavia toimintoja, kuten teollisuutta. Kaavaratkaisun arvioidaan edistävän eheän ja toimivan yhdyskuntarakenteen muodostumista, mikä on keskeinen lähtökohta turvallisuudelle ja terveellisyydelle.

Kaavassa on huomioitu kiitettävästi kestävien liikkumismuotojen edistäminen (joukkoliikenne, jalankulku ja pyöräily). Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä ja niiden saavutettavuutta on pyritty parantamaan osoittamalla toisiinsa liittyviä reittejä ja niiden jatkuvuutta yli kuntarajan. Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien lisääminen ja parantaminen on erityisen tärkeää lasten ja nuorten liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Toivottua joukkoliikennereittiä ei osoiteta yleiskaavakartalla, mutta sen edistämiseksi on laadittu selvitys. Selvitys osoitti, että itäiselle Alikartanonttielle tulee tehdä parannustoimenpiteitä ennen ajoyhteyden avaamista.

Ympäristöterveyden näkökulmasta kaavassa on huomioitu liikennemelun ja pääradan tärinän haitallisten vaikutusten ehkäiseminen. Yleiskaava ohjaa onnistuneesti huomioimaan nämä asiat tarkemmassa suunnittelussa. Kaavakartalla on osoitettu myös mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet, jotka tulee huomioida tarkemmassa suunnittelussa.

Kaavan ei arvioida aiheuttavan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, mutta maankäytön mahdollisesti aiheuttamat haitalliset vaikutukset kuten melu, pöly tai ilmansaasteiden vaikutukset tulee arvioida asemakaavoituksen tai muun tarkemmin suunnittelun yhteydessä.

Hyvinvoinnin ja terveellisuuden näkökulmasta keskeisiä asioita ovat riittävien viheralueiden säilyminen ja alueiden jatkuvuus, joiden avulla voidaan parantaa asukkaiden ja alueen muiden käyttäjien fyysistä ja henkistä hyvinvointia. Virkistysalueiden ja lähiluonnon

monipuolisuus ja hyvä saavutettavuus tukevat aktiivista elämäntapaa. Kaavan arvioidaan kokonaisuudessaan luovan hyvät edellytykset terveelliselle ja turvalliselle elinympäristölle.

6.11 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavalla arvioidaan olevan toteutuessaan monia ja pääosin positiivisia sosiaalisia vaikutuksia. Kaavalla on pyritty luomaan hyvät edellytykset asukkaiden ja muiden alueen käyttäjien hyvinvoinnille, yhteisöllisyydelle lisääntymiselle sekä sujuvalle arjelle. Kaava mahdollistaa viihtyisän, hyvin saavutettavan ja turvallisen asuin ympäristön jatkosuunnittelun ja toteutuksen.

Kaavan arvioidaan tukevan myös alueellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisia elinolosuhteita. Kaavassa on huomioitu liikkumisen helpottuminen, osoittamalla uusia jalankulun ja pyöräilyn yhteystarpeita sekä pyritty edesauttamaan joukkoliikenteen saavutettavuutta (bussilinja, junaseisake). Kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen paremmalla saavutettavuudella on erityisen suuri vaikutus lapsille, nuorille, liikkumisrajoitteisille sekä niille, joilla ei ole omaa autoa käytettävissä.

Kaava mahdollistaa toteutuessaan lisääntyvän ja monipuolisen asuntotarjonnan, minkä arvioidaan tukevan väestörakenteen monipuolisuutta ja edesauttavan eri elämäntilanteissa olevien ihmisten asettumista alueelle. Yhteisöllisyyttä ja alueen identiteettiä on pyritty vahvistamaan sijoittamalla uusia rakentamisalueita olemassa olevan yhdyskuntarakennetta tiivistäen.

Kaavassa osoitetut virkistysalueet ulkoiluyhteyksineen mahdollistavat alueelle uusien sosiaalisten kohtaamispaikkojen suunnittelun ja toteuttamisen. Kaava ja sen mahdollistamat maankäytön muutokset voivat herättää asukkaissa ja alueen muissa käyttäjissä myös huolta, epävarmuutta ja vastareaktioita erityisesti niillä alueilla, joilla tutuksi muodostunut ympäristö on osoitettu muuttuvan olennaisesti toisenlaiseksi. Tutuksi muodostuneen ympäristön muutokset saatetaan nähdä varsinkin aluksi haitallisina ja negatiivisina, vaikka muutoksella pyritäisiin kokonaisvaltaisesti parempaan maankäyttöratkaisuun. Kaava ei aiheuta asukkaille tai muille käyttäjille erityistä tai kohtuutonta haittaa.

6.12 Vaikutukset ilmastoon

Kaavan ilmastovaikutusten arviointi on tehty yleiskaavatason mukaisesti yleispiirteisellä tasolla. Kaavan vaikutuksia on pyritty arvioimaan ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen näkökulmista. Huomattava epävarmuustekijä arvioinnissa liittyy tarkempien suunnitelmien puuttumiseen, mutta vaikutuksia on pyritty arvioimaan yhdyskuntarakenteen, liikkumisen, energian sekä luonnonvarojen ja viheralueiden näkökulmista.

Arvioinnin tukena on käytetty kokonaisvaltaiseen ilmastovaikutusten arviointiin tarkoitettua KILVA (kaavan ilmastovaikutusten arviointi) -työkalua. Työkalu on tarkoitettu käytettäväksi kaikkien kaavatasojen ratkaisuihin sekä muihinkin yhdyskuntarakennetta ohjaaviin suunnitelmiin ja päätöksiin. Työkalu on luonteeltaan yleispiirteinen ja sen antamat tulokset perustuvat annettuihin vastauksiin toimien lähtökohtana tarkemmille selvityksille ja suunnittelulle. KILVA -työkalun mukaan kaavan heikkoutena on mm. uusiutuvien energiamuotojen tuotantopotentiaalinen selvittämättömyys ja mahdollistaminen. Vahvuutena sen sijaan on, että kaavan ilmastokestävyys painottuu luonnonvarojen käytön minimointiin, kestävä elämäntavan mahdollistamiseen, kulutuksen päästöjen minimointiin sekä ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautumiseen.

Yleiskaavalla ei ole välitöntä vaikutusta päästöihin ja hiilinielujen säilymiseen, mutta erilaisten toimintojen mahdollistamisen kautta sillä on välillinen vaikutus. Kaavassa ei ole osoitettu merkittävästi muuttuvaa maankäyttöä esimerkiksi laajoille metsäalueille. Alue säilyy myös edelleen maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Näillä alueilla metsänhoito on mahdollista ilman kaavassa määriteltyjä rajoituksia, jolloin hiilinieluihin ja -varastoihin ei voida suoraan yleiskaavalla vaikuttaa. Kaavan arvioidaan kuitenkin pitkällä aikavälillä lisäävän alueen hiilinielujen ja -varastojen määrää, sillä yleiskaavalla ohjataan huomioimaan myös rakennusalueilla riittävä viher- ja latvuspeitteisyys. Kaavan vaikutuksia hiilinieluihin ja -varastoihin on arvioitu myös aiemmin selostuksen kohdassa 6.4.

Kaavassa osoitetut uudet alueet tiivistävät olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Alueet sijoittuvat myös olemassa olevien pääliikenneväylien varrelle ja läheisyyteen. Tiivistyvä yhdyskuntarakenne on keskeinen lähtökohta haitallisten ilmastovaikutusten vähentämiseksi, verrattuna alueen nykytilanteeseen. Kaavan avulla pyritään tukemaan kestävää kasvua ja hillitsemään liikenteestä aiheutuvia päästöjä edesauttamalla kestävien liikkumismuotojen käyttöä. Kaavan mahdollistama tiiviimpi, yhtenäisempi ja monipuolisempi yhdyskuntarakenne voi vähentää osaltaan päivittäistä autolla liikkumisen tarvetta alueella.

Kaavassa osoitetut viheralueet, kuten lähivirkistysalueet (VL) ja maa- ja metsätalousalueet (M) sekä näiden liittyminen toisiinsa mahdollistavat paikallisten ekosysteemien säilymisen. Riittävien viheralueiden aluevarausten osoittaminen on lähtökohta luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Kaavassa on osoitettu kattava ja monipuolinen viheralueverkosto, mitkä luovat hyvät edellytykset ilmastomuutokseen varautumiseksi ja sopeutumiseksi. Viheralueet suojaavat sään ääriolosuhteilta, kuten tuulelta, paahteelta ja rankkasateiden mahdollisesti aiheuttamilta tulvilta.

Kaavassa ei ole annettu määräyksiä uusiutuvien energiamuotojen käytön suhteen. Kaava mahdollistaa kuitenkin uusiutuvan energian hyödyntämisen pienimuotoisemmin, esimerkiksi kiinteistökohtaisesti. Alue ei ole potentiaalista teollisen kokoluokan energiahankkeille, laajalle hajautuneen asuntorakentamisen vuoksi. Kaavatyön aikana ei ole esitetty toiveita uusiutuviin energiahankkeisiin liittyen. Uusiutuvien energiamuotojen potentiaalia voidaan tarkastella tarkemmin asemakaavoituksen tai muun tarkemman suunnittelun yhteydessä.

7. KAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

Yleiskaavan oikeusvaikutukset perustuvat alueidenkäyttölakiin (AKL), joka on tullut voimaan 1.1.2025. Yleiskaava voidaan laatia joko oikeusvaikutteisena tai oikeusvaikutuksettomana. Harvialan osayleiskaavan 2050 kaavakartta ja liitekartta merkintöineen ja määräyksineen on laadittu oikeusvaikutteisena.

Yleiskaavan keskeisimmät oikeusvaikutukset liittyvät kaavahierarkiaan, eli yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (AKL 42 §). Yleiskaava ei ole siis voimassa asemakaava-alueella muutoin kuin ohjeena asemakaavaa muutettaessa. Asemakaavoittamattomilla alueilla yleiskaava ohjaa suoraan maankäyttöä ja muita toimenpiteitä. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista (AKL 42 §).

OSAYLEISKAAVA RAKENTAMISLUVAN MYÖNTÄMISEN PERUSTEENA RANTA-ALUEELLA (AKL 72 §, RAKL 51 §)

Harvialan osayleiskaava ohjaa suoraan rakentamista seuraavilla alueilla: loma-asuntojen alueilla (RA), erillispientalojen alueilla (AO) sekä erillisen saunan rakennuspaikalla. Näille ranta-alueella sijaitseville rakennuspaikoille kunta voi myöntää suoraan osayleiskaavan perusteella rakentamislupaa. Rakentamislupaa ei voi myöntää osayleiskaavan perusteella alueelle, mikä on asemakaavoitettu tai tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

RAKENTAMIS- JA TOIMENPIDERAJOITUKSET (AKL 43 §, RAKL 50 § ja 53 §)

Yleiskaavassa voidaan määrätä, että yleiskaava-alueella tai sen osalla ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus). Yleiskaavassa voidaan myös määrätä, että maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman rakentamislain 53 §:ssä tarkoitettua lupaa (toimenpiderajoitus).

Rakentamislupaa rakennuskohteen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (ehdollinen rakentamisrajoitus). Haittaa arvosteltaessa ei oteta huomioon omistussuhteissa yleiskaavan hyväksymisen jälkeen tapahtuneita muutoksia, ellei niitä ole tehty yleiskaavan toteuttamista varten.

Yleiskaava-alueen ranta-alueella ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus).

Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella toissijaisia, eli kaava määräyksineen syrjäyttää rakennusjärjestyksen kanssa ristiriidassa olevat määräykset.

Alueidenkäyttölain 43 § mukainen maisemaa muuttava toimenpiderajoitus on voimassa lähivirkistysalueilla (VL), suojaviheralueilla (EV), luonnon monimuotoisuudelle erityisen tärkeillä alueilla (luo) sekä ranta-alueilla. Toimenpiderajoitus on voimassa myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa (arvokas rakennettu kulttuuriympäristö). Toimenpiderajoitus on edellä mainittujen alueiden lisäksi voimassa koko asemakaavoitetulla alueella. Toimenpiderajoituksen tarkoituksena on ehkäistä maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide ilman lupaa niillä alueilla, joista rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

SUUNNITTELUTARVEALUEET (AKL 16 §)

Yleiskaavassa ei ole määritelty suunnittelutarvealueita, vaan ne määritellään kunnan rakennusjärjestyksessä, mitä päivitetään säännöllisemmin. Alue voi kuitenkin olla suunnittelutarvealuetta myös ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi. Kyläalueilla rakentamisen sijoittamisen ja toteuttamisen edellytykset tulee ratkaista rakentamisluvalla.

YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

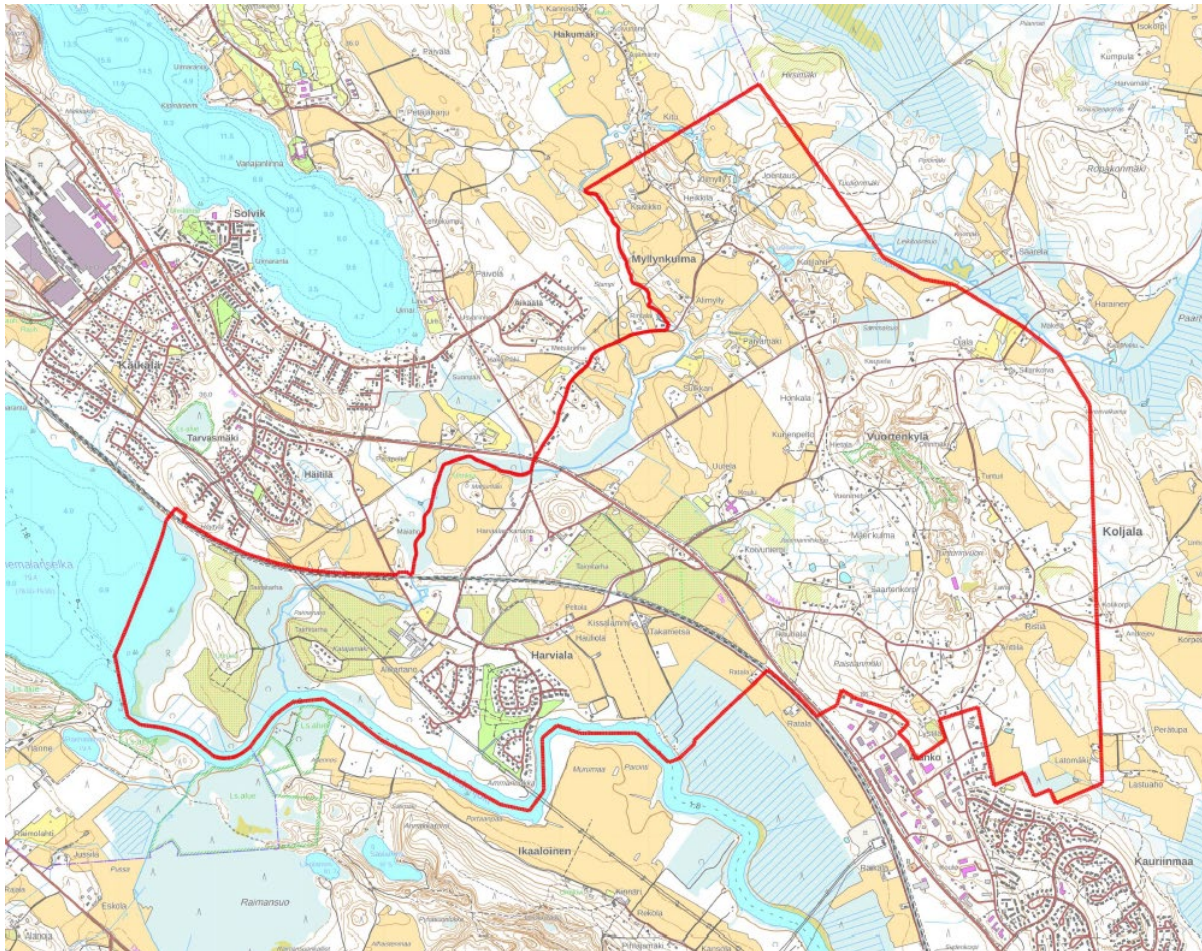
Yleiskaavassa osoitettua maankäyttöä voidaan alkaa edistää ja toteuttaa, kun kaava on saanut lainvoiman. Asemakaavoitettaviksi tarkoitetuilla alueilla toteutus edellyttää asemakaavan laatimista ja voimaantuloa.

Kaavassa osoitettujen uusien asuinalueiden osalta kunnan maanomistus on pääosin hyvä. Asumisen reservialueiden jatkosuunnittelu ja toteutus edellyttää maanhankintaneuvotteluita. Asemakaava-alueiden ulkopuolella maankäytön muutokset ovat maanomistajista riippuvaisia, ja edellyttävät ajantasaisen lainsäädännön mukaista lupamenettelyä rakennushankkeesta riippuen.

Harvialan osayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

2.5.2023, 31.1.2025, 1.8.2025, 12.1.2026

SISÄLLYSLUETTELO

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA	1
2. SUUNNITTELUKÄYTÄVÄ JA TAVOITTEET	1
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	2
4. SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILA.....	6
5. SELVITYKSET	7
6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	9
7. OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS.....	10
8. KAAVAPROSESSI JA TAVOITEAIKATAULU	12
9. YHTEYSTIEDOT	13

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu alueidenkäyttölain (Akl) 63 §:n edellyttämänä kaavoitusprosessiin kuuluvana asiakirjana. Sen päätehtävinä ovat kaavoituksen tarkoituksesta, tavoitteista ja etenemisestä tiedottaminen sekä perustietojen esittely riittävän vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi. Tämä Harvialan osayleiskaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä koko kaavoitustyön ajan kunnan nettisivuilla ja sitä tarkennetaan tarvittaessa kaavoitusprosessin edetessä.

2. SUUNNITTELUTEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

Suunnittelualue sijoittuu Turenkin taajaman pohjoispuoliselle alueelle välittömästi Hämeenlinnan kaupungin kuntarajasta etelään. Alue käsittää Harvialan kartanon alueita ja sen lähiympäristöä ulottuen Turenkin asemakaavoitettuihin Alangon ja Kauriimaan alueisiin. Alue sisältää myös Koljalan, Vuortenkyllän sekä Myllynkulman alueet. Alueeseen kuuluu Hiidenjoen rantaviivaa noin neljä kilometriä ja Miemalanselän rantaviivaa noin yksi kilometri. Alue on pääosin rakenteeltaan luontaisesti kasvavaa asuntoaluetta sijaitessaan Turenki-Hämeenlinna-Parola liikenteen laatukäytävällä. Alueen suunnittelussa erityisesti huomioon otettavaa on asumisen- ja muun yhdyskuntarakenteen liittyminen Hämeenlinnan kehittyviin alueisiin sekä joukkoliikenteen kehittäminen.

Tavoitteena on suunnitella ja järjestää alueen maankäyttö kokonaisvaltaisesti, huomioiden nykyiset toiminnot ja kehittämistarpeet pitkälle tulevaisuuteen. Kaavan tavoitevuosi on 2050. Alueen sijainti Hämeenlinnan rajan tuntumassa lisää alueelle kohdistuvaa rakentamispainetta. Kaavassa osoitetaan aluevarauksia ja ohjeellisia linjauksia ei toiminnoille. Kaavassa osoitetaan mm. nykyiset ja uudet rakentamisalueet (asuminen, palvelut, elinkeinotoiminta), pääliikenneväylät ja niiden kehitystarpeet, virkistysalueet sekä muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet ja niiden kehitystarpeet, kuten pääulkoilureitit. Tavoitteena on määritellä ja mahdollistaa riittävät laajenemisalueet rakentamiselle, mikä tukisi osaltaan Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa tulevaisuudessa. Kaavassa varaudutaan pääradan kehittämistarpeisiin ja junaseisakkeen käyttöönottoon.

Osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena, eli se on siten ohjeena asemakaavoituksessa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa. Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa suoraan rakennuslupien myöntämisen alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa (Akl 72 §). Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli uudet mahdolliset rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen perusteella.

Yleiskaava laaditaan Janakkalan kuntastrategian mukaisesti yhteistyössä asukkaiden, sidosryhmien ja asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteet tarkentuvat kaavoituksen edetessä, ja niistä raportoidaan tarkemmin kaavaselostuksessa.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä alueidenkäyttölaki (AKL) sekä sitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Varsinaista rakentamista ohjaa rakentamislaki. Kaavoitusta ohjaavat lisäksi valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava sekä muut kunnan maankäyttöön liittyvät suunnitelmat, selvitykset ja ohjelmat.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtioneuvoston päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Tavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää ja ne jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on saanut lainvoiman 21.10.2021. Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Lisätietoa Kanta-Hämeen maakuntakaavasta löytyy osoitteesta:

www.hameenliitto.fi

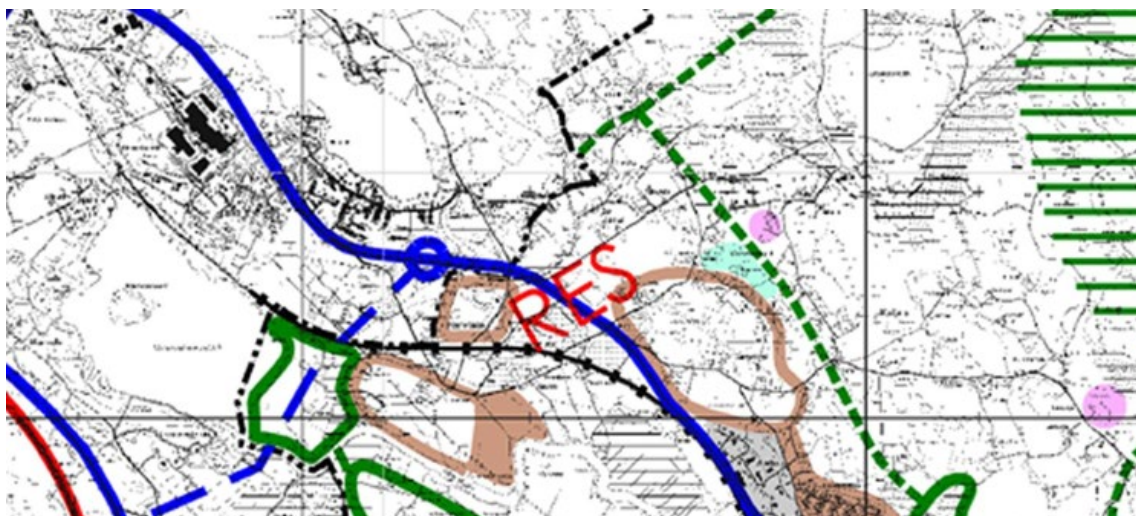

Kuva 1. Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta 2040.

Hämeen liitossa on käynnissä vaihemaakuntakaavan laatiminen, joka tulee täydentämään voimassa olevaa Kanta-Hämeen maakuntakaavaa 2040. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 9.4.–12.5.2024. Alustavan aikataulun mukaan kaava on tarkoitus hyväksyä 2026/2027.

Janakkalan maankäytön rakennemalli 2030+

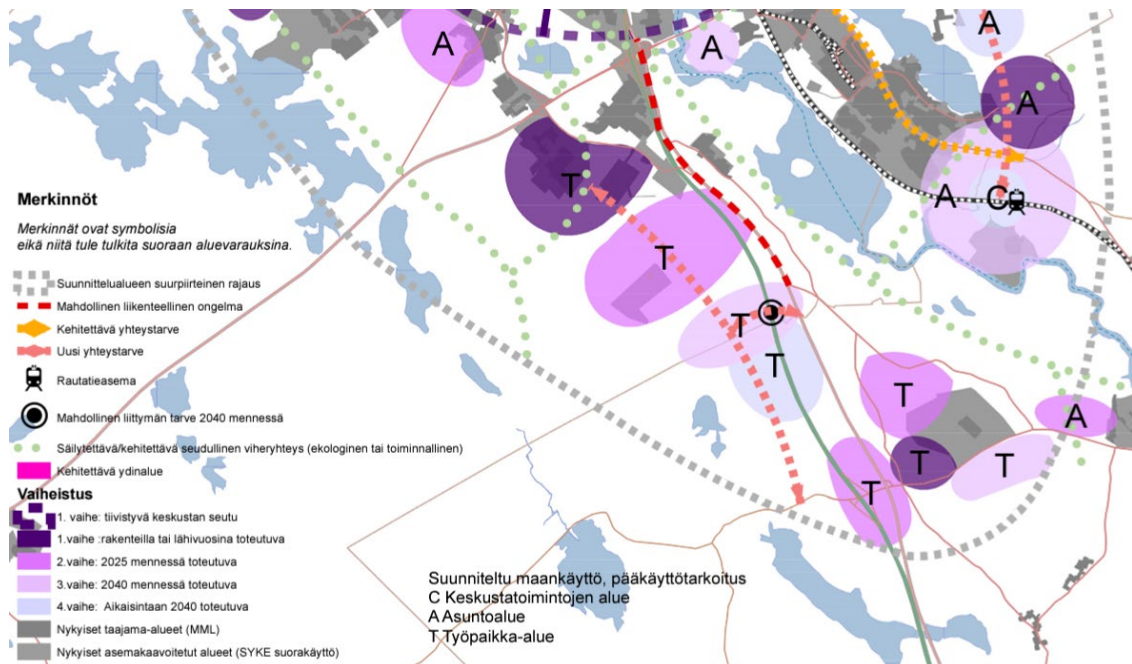
Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytön strategian eli ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa. Rakennemallissa alueelle on osoitettu asuuntoalueiden laajentumisalueita, virkistysalueen laajentumisalue, reservialue, seututien yhteystarve, päärata, luonnonsuojelualue, erityisalue ja viheryhteystarve.

Kuva 2. Ote Janakkalan maankäytön rakennemallista 2030+.

Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040

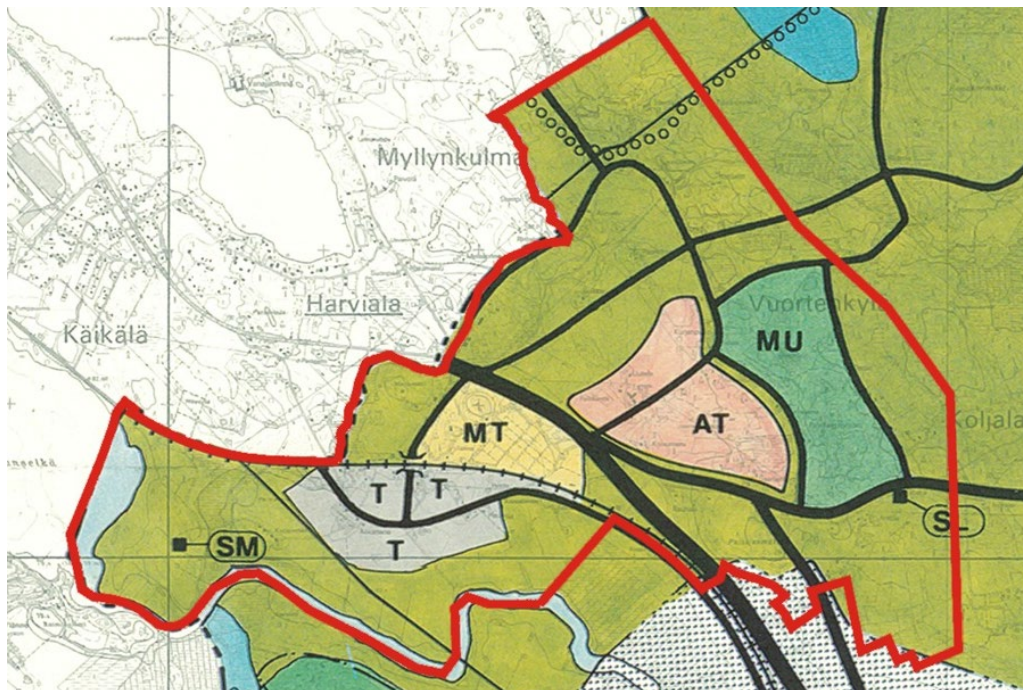
Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaa 2035 varten on laadittu kaksi alueellista rakennemallia. Kasvukäytävän seudullisen rakennemallin (Pöyry 2014) jatkotyönä laadittiin Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2 (Ramboll 2014). Jatkotyössä tarkasteltiin tarkemmin seudullista liikennejärjestelmää ja sen kytkeytymistä maankäyttöön sekä viitti maankäytön kehittämisen kohdealuetta, joista yksi on suunnittelualueeseen kuuluva Harvialan asemanseutu. Alueella tutkittiin erityisesti maankäytön laajentumista, joka mahdollistaisi Harvialan taajamajuna-aseman käyttöönoton tulevaisuudessa.

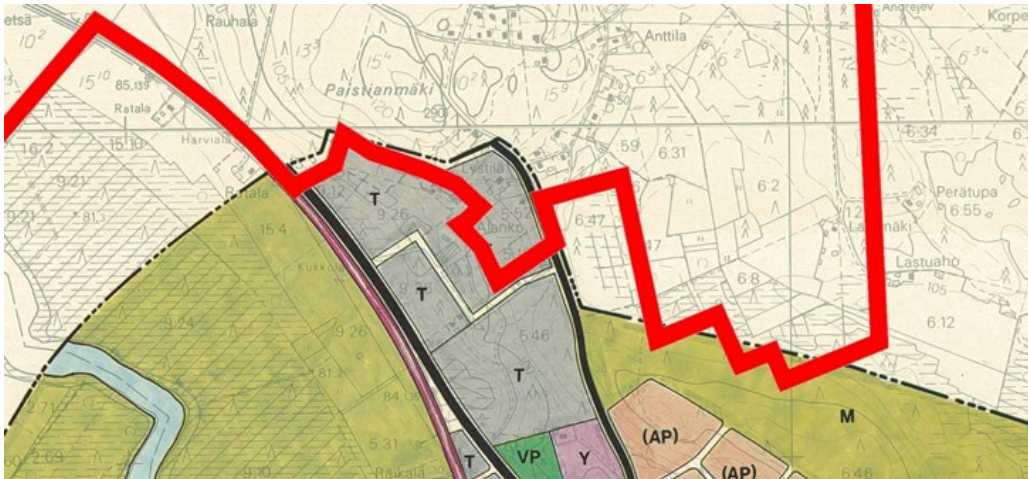
Kuva 3. Ote Hämeenlinnan seudun alueellisesta rakennemallista 2040, osa 2 (Ramboll, 2014).

Yleiskaavoitus

Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Suunnittelualueelle ulottuu kaksi oikeusvaikutuksetonta ja vanhentunutta yleiskaavaa. Kunnanvaltuuston vuonna 1983 hyväksymä koko kuntaa koskeva Janakkalan yleiskaava on oikeusvaikutukseton ja merkinnöiltään vanhentunut. Suunnittelualueelle ulottuu pieneltä osin myös Turengin oikeusvaikutukseton yleiskaava vuodelta 1981, mikä on myös merkinnöiltään vanhentunut.

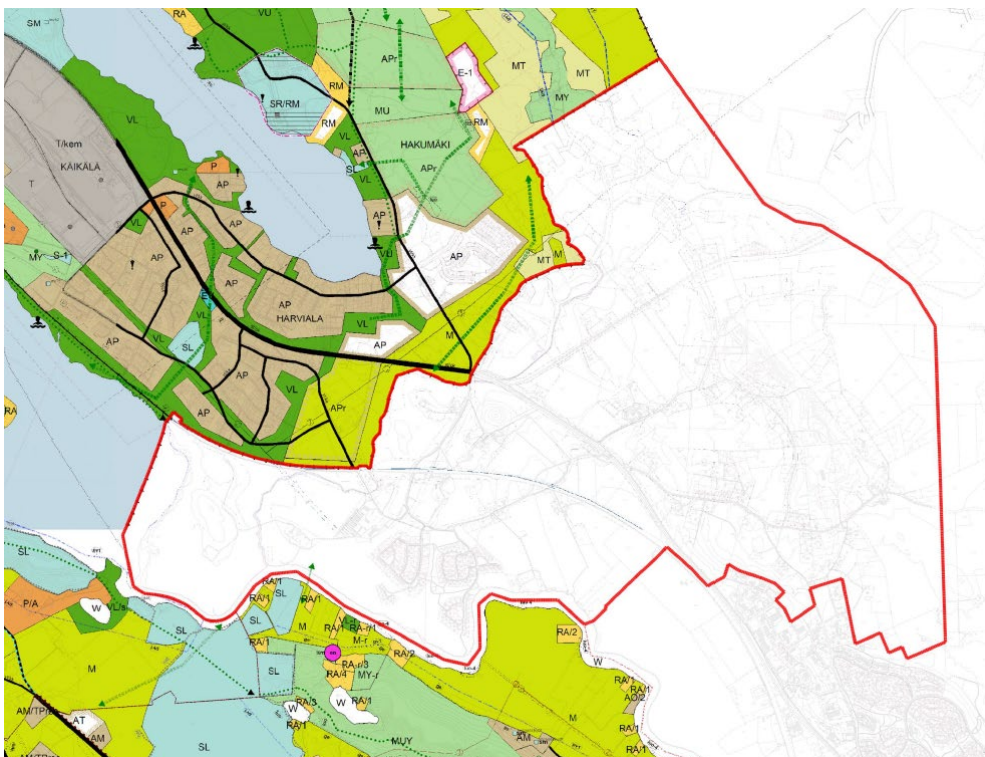

Kuva 4. Ote Janakkalan yleiskaavasta vuodelta 1983.

Kuva 5. Ote Turengin yleiskaavasta vuodelta 1981.

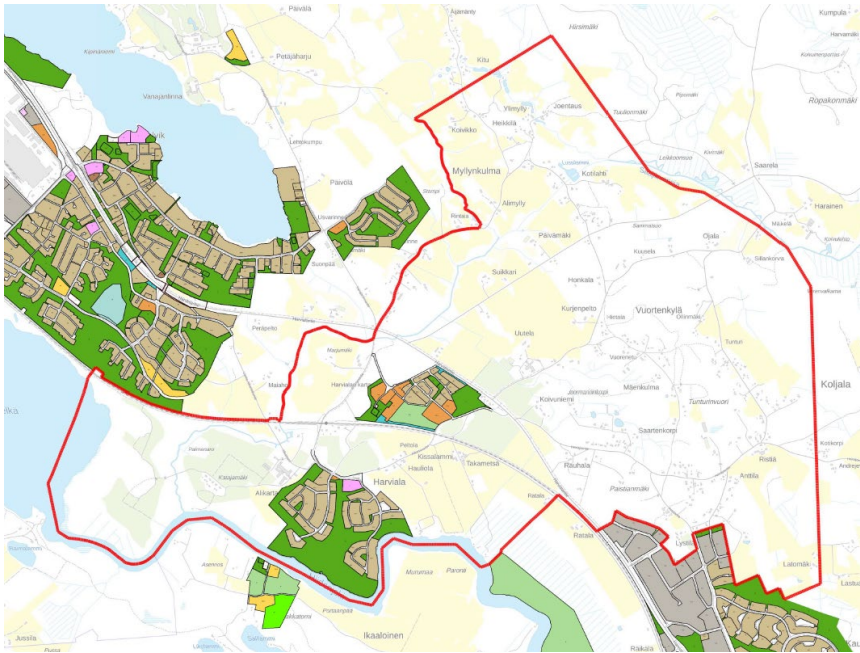
Suunnittelualue rajautuu etelässä Janakkalan Rastila-Rastikankaan osayleiskaavaan vuodelta 2023 sekä pohjoisessa Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaan vuodelta 2018. Hämeenlinnassa on käynnissä yleiskaavan 2050 laatiminen.

Kuva 6. Ote yleiskaavojen yhdistelmäkartasta.

Asemakaavat

Suunnittelualueella on voimassa kaksi oikeusvaikutteista asemakaavaa (Harvialan I asemakaava, 2005 ja Harvialan kartanon asemakaava, 2023). Lisäksi suunnittelualue rajautuu Turengin Alangon ja Kauriinmaan asemakaavoitettuihin alueisiin, ranta-asemakaavoihin sekä Hämeenlinnan Tarvasmäen asemakaavaan.

Kuva 7. Ote asemakaavojen yhdistelmäkartasta.

4. SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILA

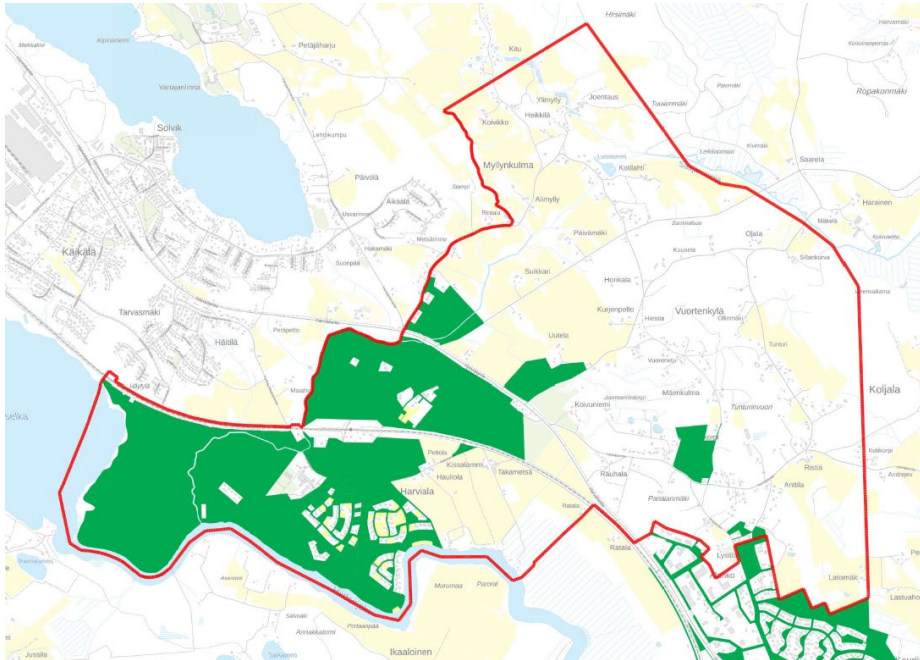
Suunnittelualue ja maanomistus

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 1210 hehtaaria. Alue on maa- ja metsätalousvaltaista, mutta toiminnoiltaan monipuolinen. Alueella on sekä tiiviimpää pientaloasutusta että harvempaan sijoittuvaa kyläasutusta. Lisäksi alueella on loma-asutusta, elinkeinotoimintaa sekä virkistys-, ja ulkoilu- ja urheilualueita. Alueen nykyinen työpaikka- ja palvelutoiminta keskittyy pääasiassa Harvialan kartanon-Alikartanon ympäristöön sekä Harvialan koulun/päiväkodin alueelle. Alueella on paljon arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita sekä merkittäviä luonto- ja ympäristöarvoja. Harvila Oy:n laajat taimiviljelmäalueet ovat alueelle tunnusomainen piirre, jotka ulottuvat Alikartanolta Harvialantielle saakka.

Kuva 8. Alue ilmakuvassa.

Valtaosa alueesta on yksityisessä omistuksessa. Kunnalla on maanomistusta lähinnä alueen länsiosassa sekä Harvialan kartanon lähiympäristössä. Lisäksi kunta omistaa muutamia alueita Harvialantien itäpuolelta.

Kuva 9. Ote maanomistuskartasta, jossa kunnan maaomaisuus vihreällä.

Tekniset verkostot

Janakkalan Veden kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto ulottuu asemakaavoitetuille alueille ja niiden läheisyyteen. Koljalan-Vuortenkyän vesiosuuskunnan verkostot sijaitsevat Harvialantien itäpuolella. Vesiosuuskunta on esittänyt toiminta-alueen yhteisen vesihuollon kehittämisalueeksi.

Alueen länsiosassa on Fingrid Oyj:n 2x110 kV voimajohto Hikiä – Vanaja, joka kulkee Alikartanon asemakaava-alueen reunalla kaakosta luoteeseen. Lisäksi alueen pohjoisosassa sijaitsee Elenia Verkko Oyj:n 110 kV voimajohto. Pääradan eteläpuolella kulkee Gasgridin kaasulinja.

Liikenne

Suunnittelualuetta halkoo Harvialantie (st 290). Harvialantien ja muiden alueella olevien yleisten teiden lisäksi alueella on paljon yksityistieverkostoa. Aluetta halkoo myös Helsinki – Tampere päärata. Päärata ja Harvialantie ovat alueen merkittävimmät liikenneväylät. Hiidenjoella-Miemalanselällä on kausiluontoista vesiliikennettä.

5. SELVITYKSET

Suunnittelussa hyödynnetään kaikkia jo olemassa olevia aluetta koskevia selvityksiä ja suunnitelmia sekä laajempia seudullisia selvityksiä. Selvitysten lisäksi hyödynnetään mm. erinäisten karttapalveluiden aineistoja. Kaavoitusta varten on laadittu yleiskaavatasoisia selvityksiä. Selvityksiä täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin aikana.

Yleiskaavan suunnittelua varten laaditut selvitykset:

- Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021.
- Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021
- Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikennemeluselvitys, Promethor Oy 18.8.2022.
- Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024
- Harvialan osayleiskaava-alue, Alikartanontien linja-autoreitin tarkastelu, WSP Finland Oy 21.11.2024
- Liikennemeluselvityksen täydennys, Promethor Oy 23.10.2025
- Arkeologinen tarkkuusinventointi Alikartanontien eteläpuolella, Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen, 25.11.2025

Muut suunnittelualueelle ja lähiseudulle laaditut selvitykset ja raportit:

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Museoviraston aineistot
- Hämeen liiton aineistot
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005, Teija Ahola 2005.
- Harviala, Kartanoalueen asemakaavan itäosan arkeologinen inventointi 2021, Mikroliitti Oy, Timo Sepänmaa & Janne Soisalo.
- Alikartanontie, arkeologinen tarkkuusinventointi, Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen, 7.11.2022.

Luonnonympäristö ja maisema

- Hämeen liiton aineistot
- Harvialan kartanon maisema- ja puutarhainventointi 2007.
- Lepakkoinventointi, Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry / Ari Lehtinen 2014.
- Harvialan kartanon asemakaava-alueen maaperän haitta-ainetutkimus. PH Ympäristötekniikka Oy, 28.8.2022.
- Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää–Hämeenlinna. ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024.

Liikenne

- Hämeenlinnan ja Janakkalan raja-alueen liikenneselvitys HAJALI, Hämeen liitto/WSP 2012.
- Janakkalan, Hämeenlinnan ja Hattulan alueellinen rakennemalli 2040, Pöyry 2014.
- Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2. Ramboll 2014.
- Raideliikenteen tärinä- ja runkomeluselvitys, Promethor Oy 13.4.2017.
- Harvialan kartanon alue, liittymätarkastelu, WSP Finland Oy 21.5.2021.
- Harvialan kartanon alue, asemakaava-alueen liikennetarkastelu, WSP Finland Oy 8.6.2022.

- Harvialan kartanon alue, katujen ja vesihuollon yleissuunnittelu, WSP Finland Oy 23.11.2022
- Hämeenlinnan seudun kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma, Ramboll Finland Oy 8.4.2022.
- Väyläviraston rautateiden EU-meluselvitys 2022, Väyläviraston julkaisuja 51/2022.
- Kestävät matkaketjut Kanta-Hämeessä, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 53/2023
- Riihimäki-Tampere pääradan suunnittelu (tekeillä)
- Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 1/2024.
- Janakkalan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030, WSP Finland Oy 25.11.2024
- Riihimäki-Tampere-rataosuuden esiselvitys, Väyläviraston julkaisuja 42/2025)

Muut

- Janakkalan vesihuollon kehittämissuunnitelma (Ramboll 2013)
- Janakkalan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2014. (Pöyry Finland Oy 2014)
- Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnan verkostokartta 4/2024
- Alustava hulevesitulvariskien kartoitus (Janakkalan kunta, 25.5.2024)
- Kanta-Hämeen maakunnan vesihuoltosuunnitelma 2040 (tekeillä)

6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutusalue

Yleiskaavalla on toteutuessaan aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia. Uusien asuntoalueiden ja muiden toimintojen rakentuminen vaikuttaa mm. kuntatalouteen ja alueen yhdyskuntarakenteen muotoon oheisvaikutuksineen. Esimerkiksi lisääntyvän liikenteen kautta yleiskaavan vaikutus voi ulottua laajallekin alueelle. Alueen kehityksellä on vaikutusta myös Hämeenlinnan puolelle sekä mahdollisesti myös seudullisesti.

Vaikutusten arviointi

Vaikutuksia arvioidaan tavoitteista johdettavien maankäyttömuotojen kautta. Arviointi raportoidaan kaavaselostuksessa. Arvioitavia vaikutuksia ovat seuraavan taulukon mukaisesti mm:

ARVIOITAVAT TEKIJÄT	SISÄLTÖ
Ympäristö ja ilmastovaikutukset	<u>Kulttuuriympäristö</u> - arkeologinen kulttuuriperintö - rakennettu kulttuuriympäristö - kulttuurimaisema <u>Luonnonympäristö</u> - maisema - luonnonympäristö - Natura-alueet, luonnonsuojelu - pohjavesi, pintavedet ja hulevedet - ilmasto

	<u>Muu ympäristö</u> - maa- ja metsätalous - yhdyskuntarakenne - liikennejärjestelyt ja liikenteelliset vaikutukset (ajoneuvo-, joukko- ja kevytliikenne) - melu ja värinä - tekninen huolto - palvelut - työpaikat ja elinkeinotoiminta - ympäristöhäiriöt
Sosiaaliset vaikutukset	- asumisen tarpeet - yhdyskuntarakenteen toimivuus - virkistysalueet
Terveellisyys, turvallisuus	- ympäristön puhtaus - ihmisten elinolot ja terveys - viihtyisyys - liikenteen toimivuus ja turvallisuus - joukkoliikenne
Taloudelliset vaikutukset	- yhdyskuntataloudelliset vaikutukset - kunnallistekniset kustannukset - kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset

7. OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS

Osalliset

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (AkL 62 §), eli mm. paikalliset yhdistykset ja yhteisöt.

Vuorovaikutus

Kaavaprosessiin liittyy aina vuorovaikutus ja osallistumisen mahdollisuus kaavaprosessin eri vaiheissa. Vuorovaikutuksen järjestäminen perustuu tiedotukseen ja kaavan valmisteluaineistojen saatavuuteen. Tiedottaminen tapahtuu pääasiassa kuulutuksin ja kirjeitse sekä erikseen järjestettävissä yleisötilaisuuksissa. Aineistot kuulutetaan nähtäville erikseen ilmoitettavina ajankohtina, jolloin kaikilla halukkailla on mahdollisuus tutustua asiakirjoihin Janakkalan kunnantalolla tai kunnan nettisivuilla sekä osallistua kaavan laadintaan.

Aloituvaiheessa järjestetään kuuleminen, jolloin OAS asetetaan nähtäville ja osallisilla on mahdollisuus jättää OAS:sta mielipide. Lisäksi järjestetään yleisötilaisuus, jossa esitellään suunnittelualueita ominaisuuksineen sekä kaavalle asetettuja tavoitteita. Luonnosvaiheessa järjestetään kuuleminen, jolloin kaavaluonnos asetetaan nähtäville (AkL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta pyydetään lausunnot ja osallisilla on mahdollisuus jättää siitä mielipide. Lisäksi järjestetään yleisötilaisuus. Ehdotusvaiheessa järjestetään kuuleminen, jolloin kaavaehdotus asetetaan nähtäville (AkL 65 §, MRA 19 §). Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot ja osallisilla on mahdollisuus jättää siitä muistutus. Vuorovaikutuksen toteutuminen kaavoituksen eri vaiheissa raportoidaan kaavaselostuksessa.

Viranomaisyhteistyö

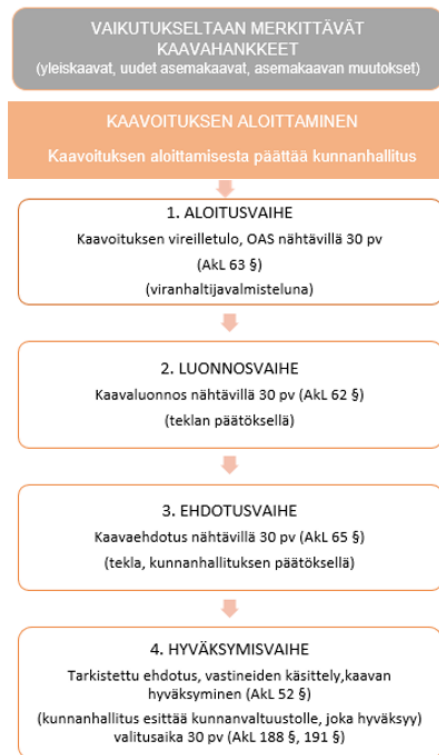
Yleiskaavatyön aloitusvaiheessa järjestettiin AkL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu 19.4.2023. Tällöin käsiteltiin mm. kaavoituksen aluerajausta, vaikutusalueen laajuutta, tavoitteita ja selvitystarpeita. Jatkossa viranomaisyhteistyö perustuu neuvottelutarpeiden tunnistamiseen sekä lausuntomenettelyyn. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään tarvittaessa sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat mielipiteet ja lausunnot on saatu.

Lausunnot pyydetään seuraavilta tahoilta:

- Hämeen liitto
- Hämeen ELY-keskus, ympäristö (Lupa- ja valvontavirasto 1.1.2026 alkaen)
- Uudenmaan ELY-keskus, liikenne (Lupa- ja valvontavirasto 1.1.2026 alkaen)
- Hämeenlinnan kaupunginmuseo (alueellinen vastuumuseo)
- Väylävirasto
- Hämeenlinnan kaupunki
- Hämeenlinnan seudun joukkoliikenne
- Kanta-Hämeen pelastuslaitos
- Janakkalan Vesi
- Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunta
- Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy (HS-Vesi)
- Elenia Oy
- Loimua Oy
- Fingrid Oyj
- Gasgrid Finland Oy
- Telia Towers Finland Oy
- Janakkalan Kodit / Janakkalan Asunnot Oy
- Janakkalan Yrityskehys Oy
- Janakkalan sivistyslautakunta
- Janakkalan hyvinvointilautakunta

Viranomaisten lisäksi lausuntoja pyydetään tarvittaessa Janakkalan kunnan viranomaisilta sekä alueen yrityksiltä, yhdistyksiltä ja yhteisöiltä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

8. KAAVAPROSESSI JA TAVOITEAIKATAULU

Kuva 10. Ote kunnan kaavoitusprosessitaulukosta

Tavoiteaikataulu

AJANKOHTA	KAAVAN VAIHE	
2021-05/2023	Suunnittelualueen määrittely Aineistojen keruu Selvitysten laatiminen Kaavoituksen käynnistäminen, kunnanhallitus 14.3.2022 § 80 OAS:n laadinta Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 19.4.2023	Aloitusvaihe
05-06/2023	Vireilletulo, tekninen lautakunta 16.5.2023 § 108 Kuulutus vireilletulosta 25.5.2023 OAS nähtävillä 25.5.-26.6.2023 Yleisötilaisuus 5.6.2023	Vireilletulo
07/2023-02/2025	Aineistojen keruu Lisäselvitysten laatiminen Kaavaluonnoksen laatiminen Tekninen lautakunta 21.1.2025 § 5 (palautettiin valmisteluun) Tekninen lautakunta 11.2.2025 § 20 Kaavaluonnos nähtävillä 20.2.-23.3.2025 Yleisötilaisuus 6.3.2025	Luonnosvaihe
2025	Työneuvottelu (tarvittaessa) Palautteiden käsittely ja kaavaehdotuksen laatiminen Tekninen lautakunta 12.8.2025 § 86 Kunnanhallitus 1.9.2025 § 134 Kaavaehdotus nähtävillä 11.9.-12.10.2025 Yleisötilaisuus (tarvittaessa)	Ehdotusvaihe

	Viranomaisneuvottelu (tarvittaessa)	
2025-2026	Palautteiden käsittely, kaavan viimeistely Kaavaehdotuksen hyväksyminen (kh, valtuusto) Hyväksymispäätökseen on mahdollista hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta	Hyväksyminen
2026	Kaava lainvoimainen	Voimaantulo

9. YHTEYSTIEDOT

Yleiskaavan suunnittelusta ja sisällöstä vastaavat Janakkalan kunnan teknisen toimen kaavoitus: yleiskaavasuunnittelija Sonja Tanner ja maankäyttöpäällikkö Piia Tuokko.

Yhteystiedot

yleiskaavasuunnittelija Sonja Tanner
sonja.tanner@janakkala.fi
puh. 050 509 0483

Aineistopyynnot

suunnitteluavustaja Kaisu Lehtinen
kaisu.lehtinen@janakkala.fi
puh. 050 509 0486

Kaavoituksen nettisivut:

<https://www.janakkala.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/>

Aineistot laitetaan nähtäville erikseen ilmoitettuina ajankohtina kunnantalon ilmoitustaululle, os. Juttilantie 1, 14200 Turenki ja kunnan nettisivuille:

<https://www.janakkala.fi/ajankohtaista/> (Kuulutukset).

HARVIALAN OSAYLEISKAAVA

Vireilletulovaiheen palauteraportti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut lausunnot, mielipiteet ja vastineet niihin.

Lausunnot (8 kpl)	Vastine
Hämeen liiton lausunto (20.6.2023) Maankäyttö- ja rakennuslain 32 § 1 momentin mukaan maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoja, eli yleis- ja asemakaavoja laadittaessa. Viranomaisten on suunnitellensa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaavassa sovitaan yhteen valtioneuvoston antamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakunnan ja seutukuntien omat tavoitteet. Maakuntakaavan kautta valtiolliset, seudulliset ja maakunnalliset tavoitteet, suunnitelmat ja ohjelmat välittyvät kuntakaavoitukseen. Maakuntakaava toteutuu kuntakaavojen välityksellä. Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä sitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA), valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 sekä muut kunnan maankäyttöön liittyvät selvitykset ja ohjelmat. MRL 63 § mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Harvialan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimii erinomaisena pohjana kaavan laadinnalle ja siihen on kirjattu kattavasti maakuntakaavan edellyttämät keskeiset tavoitteet. OAS:ssa on kuvattu selkeästi kaavatyön sisältä, tavoitteet, osallistumisen ja vuorovaikutuksen suunnitelma aikatauluineen, sekä selvitystarpeet kaavan vaikutusten osalta.	Suunnittelutyötä tehdään yhteistyössä eri tahojen kanssa. Maakuntakaava 2040 ohjeistuksineen on huomioitu, ml. lausunnossa mainitut asiat. Tarvittavat asiat selvitetään työn edetessä.

Hämeen liitto näkee osayleiskaavahankkeen merkittävänä ja kannustaa kaavatyössä osallistavaan suunnitteluun sekä yhteistyöhön eri viranomaisten kanssa. Erityisesti kuntien rajavyöhykkeillä on tarve tiiviiseen yhteistyöhön.

Hämeen liitto toteaa, että kaavatyössä tulee lisäksi ottaa huomioon maakuntakaava 2040 ohjeistus seuraavilta osin:

- Maakuntakaavan mukainen työpaikka-alue. Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla tuotantotoimintaa, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
- Maakuntakaavassa esitetty taajamatoimintojen reservialue.
- Maakuntakaavassa alueen läpi kulkeva ekologinen yhteys vt 3:ltä radan yli on ratkaistava seudullisesti. Ekologinen yhteys tulee yhteensovittaa myös alueen muissa maankäytön suunnitelmissa, jotta yksittäisillä ratkaisulla ei estetä laajemman yhteyden toteutumista.
- Maakuntakaavan mukainen kaupunkikehittämisen kohdealuemerkintä ja siihen liittyvä junaseisakkeen varaus on huomioitava ja taattava sen toteutumismahdollisuudet. Junaseisakkeen toteutumisen edellytyksistä tulee jatkoselvittää yhteistyössä muiden viranomaisten, kuten radanpitäjänä toimivan väyläviraston kanssa.
- Maakuntakaavan mukainen merkittävästi parannettava päärata kulkee suunnittelualueen läpi. Pitkällä aikavälillä nykyisen ratakäytävän kapasiteetin ja nopeuden nostamiseksi on varauduttu kahteen lisäraiteeseen ja radan oikaisuihin. Radan oikomis- ja lisäraidetarpeisiin tulee varautua suunnittelualueella.
- Maakuntakaavassa Janakkalan ja Hämeenlinnan rajalla, kaavarajausalueella, kulkee ohjeellinen uusi tielinja Harvialantieltä valtatielle 10. Kuntien maankäytön suunnitelmat ja tien tarve tulee selvittää osana jatkosuunnittelua.
- Ilmastonmuutosta koskevat asiat ja arvioinnit huomioitava.
- Maakuntakaavassa Harvialantie on merkitty merkinnällä taajamatienä kehitettävä tie. Tieyhteys toimii kaupunkiseudulla luonteensa mukaisesti sopeutuen kaupunkiympäristöön ja tukien liikenneturvallisuutta. Taajamatie-merkintä tukee kaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta ja mahdollistaa tieympäristön

kehittämisen kaupunkimaisena. Merkintä mahdollistaa nykyistä paremmin maankäytön kytkeytymisen tieympäristöön ja siten merkintä luo myös uusia maankäytön kehittämisen mahdollisuuksia kantakaupungissa.	
Hämeenlinnan kaupunginmuseon lausunto (7.6.2023)	
<u>Arkeologinen kulttuuriperintö</u> Suunnittelualueen arkeologista kulttuuriperintöä on selvitetty Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologisessa inventoinnissa 2021 (Heilu Oy). Lisäksi Harvialan kartanoalueen asemakaava-alueella on tehty arkeologista tarkkuusinventointia 2021–2022 (Mikroliitti Oy). Kyseisten tutkimusten pohjalta voidaan edetä osayleiskaavan suunnittelussa. Harvialasta tunnetaan runsaasti etenkin rautakauden lopun sekä historiallisen ajan kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli yleiskaavatyössä osoitetaan rakentamista tunnettujen arkeologisten kohteiden läheisyyteen tai alueille, joilla on edelleen erityisen korkea potentiaali entuudestaan tuntemattomien arkeologisten kohteiden esiintymiseen, tulee olla yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon tarkkuusinventointitarpeen määrittämiseksi. Erityisesti näitä selvitystarpeita voi nousta esiin tarkemman asemakaavoituksen yhteydessä. <u>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</u> Osayleiskaavan ytimessä sijaitsee Harvialan kartano ja kulttuurimaisema. Harvialan kartano on entinen rälssisäteri, johon on yhdistetty Kurki-suvun kantatila, Niemenpään keskiaikainen rälssisäteri. Oltuaan eri aatelissukujen omistuksessa Harviala siirtyi 1913 W.Rosenlew & Co Oy:n omistukseen. Rosenlewien aikana Harvialaan perustettiin taimitarha. Harvialan kartanon päärakennuksen runko on vuodelta 1861. Nykyinen klassistinen julkisivu on vuodelta 1941 (arkkitehti Jarl Eklund). Pihapiiriin kuuluu useita, eri aikakausilta olevia rakennuksia sekä hoidettu puisto. Kartanoalueesta syrjässä, rautatien toisella puolella sijaitsee tiilinen talousrakennusten ryhmä, jonka keskuksena on 100 metriä pitkä navettarakennus. Navetan länsipuolella on Katajamäen työväen asuntoalue, jonka on suunnitellut 1920-luvulla arkkitehtitoimisto Frosterus & Gripeberg. OAS:n vaikutusten arvioinnissa on huomioitu osayleiskaavan alueella sijaitsevat maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Alueella saattaa lisäksi sijaita paikallisesti merkittäviä kohteita, joiden merkitys ja muutoskestävyys tulee arvioida	Kulttuuriympäristö- ja maisemaselvitys on toimitettu alueelliselle vastuumuseolle.

kaavatyön yhteydessä. Janakkalan kunta onkin tilannut alueelle kulttuuriympäristöselvityksen (Heilu Oy, FM Kristian Tuomainen) ja alueellinen vastuumuseo on osallistunut Harvialan osayleiskaavan kulttuuriympäristö- ja maisemaselvitystyön aloituspalaveriin 7.6.2023. Selvitys tulee toimittaa arvioitavaksi alueelliseen vastuumuseoon. <u>Alueellisen vastuumuseon kannanotto</u> Harvialan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu huolella ja tehtävään paneutuen eikä Kanta-Hämeen alueellisella vastuumuseolla ole tässä vaiheessa suunnitelmasta muuta huomautettavaa yllä olevan lisäksi.	
Väyläviraston lausunto (15.6.2023)	
<u>Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä</u> Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun- ja tärinätorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisusta päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi. Melun osalta kaavoituksessa on huomioitava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melun ohjearvot. Kaavoitettavien alueiden melutasot ulkoalueilla ja rakennusten sisätiloissa eivät saa ylittää VNp (993/1992) mukaisia ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti (asuintiloissa hetkellinen maksimimelu ei saa ylittää yöaikaan toistuvasti tasoa 45 dB AFmax). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (L_{pr,m}) 30/35 dB. Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468). Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus	Kaavassa osoitetaan ohjeelliset melualueet Valtioneuvoston ohjearvojen ja laaditun selvityksen mukaisesti. Muilta osin raideliikenteen aiheuttama melu- ja tärinävaikutus huomioidaan kaavan yleismääräyksissä. Haittojen torjunta tulee huomioida ja selvittää yksityiskohtaisemman alueiden käytön suunnittelun yhteydessä. Pääradan kehittämistarpeet sekä Harvialan junaseisake huomioidaan kaavassa.

asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Rautatieliikenteestä johtuvalle tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinäherkkyys riippuu mm. maaperän ja rakennuksen värähtelyn ominaistaajuudesta. Mikäli nämä ovat lähellä toisiaan, voi maaperän värähtely siirtyä ja voimistua rakennuksessa. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokitukselta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla

asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0,60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569). Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tärinään liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun- ja tärinäntorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinäntorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinäntorjunnan kustannuksiin.

Helsinki – Tampere pääradan kehitys

Väylävirasto pyytää yleiskaavatyön yhteydessä riittävällä tavalla huomioimaan ratojen kehittymisen suunnittelualueella. Voimassa olevassa Kanta-Hämeen

maakuntakaavassa 2040 osayleiskaavan suunnittelualueen läpi kulkeva Helsinki – Tampere päärata on merkitty merkittävästi parannettavaksi pääradaksi. Väylävirasto muistuttaa lisäksi, että Suomi-rata Oy lausuu alueelle kohdistuvien suunnitelmiensa osalta vireillä olevista kaavoista. Väylävirasto keskittyy suunnittelualuetta koskeissa lausunnoissaan nykyiseen rataverkkoon. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.	
Suomi-rata Oy:n lausunto (26.6.2023)	
Yleiskaavatyön yhteydessä on riittävällä tavalla huomioitava ratojen kehittyminen suunnittelualueella. Voimassa olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 osayleiskaavan suunnittelualueen läpi kulkeva Helsinki – Tampere päärata on merkitty merkittävästi parannettavaksi pääradaksi. Suomi-rata Oy on teettänyt Riihimäki – Tampere yhteysvälin kehittämisselvityksen, jonka tavoitteena oli selvittää nykyisen pääradan ratakäytävän mahdollistaminen 3. ja 4. lisäraiteelle ja nopeuden nostokohteet sekä näiden tarkastelujen vaikutukset nykyiseen ja suunniteltuun maankäyttöön sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriarvoihin. Kaava-alueen kohdalle on tutkittu kahden lisäraiteen mahtuvuutta rata-alueelle ja niiden vaikutuksia. Selvityksen kappaleessa 3.3.2 on käsitelty Janakkalan aluetta ja sivulla 73 tarkemmin Harvialan kohtaa. Kuvassa 3.13 on osoitettu laajenevan ratakäytävän läheisyydessä sijaitsevat rakennukset. Herkkyyssarviointitarkastelulla on myös tunnistettu maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta herkätkohteet, joista kaava-alueelle sijoittuu Kodjalan Kiinteä muinaisjäännös, kyläpaikka. Suomirata Oy pyytää lisäämään suunnitelmassa esitettyyn kohtaan <i>Suunnittelualueelle ja lähiseudulle laadittuja selvityksiä</i> edellä mainittu selvitys. Väylävirasto on 15.6.2023 lausunnossaan tuonut esille, miten raideliikenteen melu, runkomelu ja värinä tulee kaavatyössä huomioida. Suomi-rata Oy toteaa, että yhtyy näiltä osin ko. lausuntoon.	Merkitään tiedoksi. Suomi-rata Oy:n toiminta on päättynyt lausunnon antamisen jälkeen.
Fingrid Oyj:n lausunto (26.6.2023)	
Alueella sijaitsee Fingrid Oyj:n 110 kV 2x110 kV voimajohto Hikiä – Vanaja. Voimajohdoille on lunastettu kiinteistön	Voimajohdot on osoitettu kaavassa. Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen

käyttöoikeuden supistus 66 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 46 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Lounaispuoleisen 110 kV voimajohdon 1017 / Hikiä – Vanaja E rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusraja sijoittuu 15 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Uudemman voimajohdon 1017 / Hikiä–Vanaja P puolella rakennusrajoitusalue ulottuu johtoalueen ulkoreunaan 23 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohdon rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat siten, että rakennusrajoitus koskee koko 66 metriä leveää johtoaluetta. Kaavoituksessa on suositeltavaa, että voimajohtoa varten varattuna alueen osana käytetään johtoalueen kokonaisleveyttä eikä tälle alueelle osoiteta rakennusaloja. Fingrid on tunnistanut tarpeen myös mahdolliselle voimajohtoyhteydelle Vanajalta itään, mahdollisesti samassa voimajohtokäytävässä Elenia Verkko Oyj: 110 kV voimajohdon kanssa. Uuden voimajohdon toteutuksesta ei ole tarkempaa tietoa. Muistutamme kaavoituksen lähtökohdaksi seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa voimajohdon läheisyydessä: • Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. • Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia. • Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen. • Pysäköintialueet on osoitettava mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti johtoalueen ulkopuolelle. Pysäköintialueen sijoittamiseen voimajohtoalueelle tulee pyytää Fingridin lupa. Mikäli Fingrid toteaa alueen pysäköintiin soveltuvaksi, toiminnan harjoittajan tulee tehdä pysäköintialueesta Fingridin kanssa yksityisoikeudellinen sopimus. • Voimajohtoalueella ja sen läheisyydessä on rajoitettu maanmuokkausta ja läjittämistä turvallisuussyistä. • Voimajohtoauealle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus	kaavakartalla ei osoiteta voimajohdon rajoitusaluetta. Rajoitusalue kuvataan kaavaselostuksessa. Voimajohtojen läheisyyteen ei ole suunnitteilla muuttuvaa maankäyttöä.
--	---

ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan. • Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä. • Teiden ja katujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon, mitä Liikenneviraston ohjeessa "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" (2018) esitetään. • Voimajohtoon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-jaymparisto/luvat-ja-lausunnot/ohjeita-kaavoittajalle/. • Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyyntönsä ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-jaymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi. Pyydämme lähettämään tietoa kaavan etenemisestä. Lausumme mielellämme tarkentuvasta kaavaratkaisusta.	
Telia Towers Finland Oy:n lausunto (21.6.2023)	
Telia Towers Finland Oy pyytää Janakkalan kuntaa ottamaan huomioon omistamallaan kiinteistöllä 15-22 sijaitsevan Harviala-nimisen mobiilitukiasemapaikan osayleiskaavan suunnittelussa. Toivomme että nykyinen 81 metriä korkea harustettu masto saa sijaita paikallaan myös jatkossa. Tontti voitaisiin mahdollisuuksien mukaan merkitä kaavassa esimerkiksi EMT-alueeksi. Mastossa ja laitetilassa sijaitsevat tukiasemalaitteet mahdollistavat luotettavat ja nopeat langattomat yhteydet asukkaille, yrityksille ja julkisille palveluille alueella.	Maston sijainti on huomioitu ja turvattu kaavassa.
Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen lausunto (22.6.2023)	
Pelastusviranomaisella ei ole asiaan huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
HS-Veden lausunto (24.5.2023)	
HS-Vedellä ei ole lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.
Mielipiteet (9 kpl)	

1. mielipide (1.6.2023)	
Luin OAS (Harvialasta). Huomasin aineistosta, että hiidenjoen yli ollaan suunnittelemassa ylityspaikkaa. Minulle heräsi idea, että voisiko Harvialan puolelle ylityspaikalle suunnitella ulkoilureitin sekä vieraslaiturin, jonka yhteyteen liiketoimintaa, esimerkiksi kahvilan ja/tai elintarvikekioskin. Nämä loisivat virkistysmahdollisuuksia sekä lisäisivät kiinnostusta alueelle. Samalla lähipaikkakuntalaiset voisivat tulla tutustumaan alueeseen sekä erityssuojeltuun kohteeseen hiidenjoen pohjoispuolella.	Rastila-Rastikankaan osayleiskaavassa on osoitettu ulkoilun yhteystarve -merkintä Hiidenjoen yli Harvialan osayleiskaava-alueelle. Reitin sijainti ja linjaus on ohjeellinen, ja se mahdollistaa esimerkiksi retkeilyreitin osoittamisen joen yli, mutta ei kuitenkaan pysyviä siltarakenteita tms. Harvialan puolella alue on osoitettu virkistysalueeksi ja merkintä mahdollistaa pääkäyttötarkoituksen mukaisten toimintojen toteuttamisen tarkemman suunnitelman pohjalta. Virkistysalueille voidaan toteuttaa myös ulkoilureittejä tarkemman suunnitelman pohjalta. Tavoitteena on luoda edellytykset kattavan ulkoilureittiverkoston toteuttamiselle. Uusille asemakaavoitettaville alueille voidaan suunnitella myös palvelurakentamista, mutta asia ratkaistaan asemakaavalla.
2. mielipide (6.6.2023)	
Toiveena, että kiinteistöillä 165-412-6-47 ja 165-412-6-56 nykyinen maankäyttö säilyisi, mutta kaava mahdollistaisi myös laajemmin asumisen tulevaisuudessa. Kivoja uusia asuinpaikkoja saisi myös kunnan maa-alueille, Einiöntien/Koljalantien varrelle. Ehdotus Einiöntien asemakaavan muuttamisesta siten, että teollisuusrakentaminen ei olisi mahdollista.	Kiinteistöt on osoitettu kaavassa asumisen reservialueina, mikä mahdollistaa nykyisen maankäytön. Maankäytön muuttuminen on maanomistajasta riippuvaista. Kaavassa on esitetty uusia asuinpaikkoja (AT) esitetyillä alueille. Palaute asemakaavan muuttamisesta on välitetty eteenpäin ja kirjattu ylös. Asiaa ei ratkaista yleiskaavalla.
3. mielipide (26.6.2023)	
Toivon, että uudessa kaavassa otetaan huomioon prioriteettiarvona metsäluonnon monimuotoisuus. Olen huolissani Harvialan pirstaloituvista metsäalueista. Monimuotoisuus tarvitsee yhtenäisiä metsäalueita, ei vain pieniä metsiä siellä täällä. Kylmänkukan kasvualue on suojeltu, mutta metsät tuon metsän ympäriltä katoavat. Avohakkuita Harvialan alueella on huolestuttavan paljon. Monimuotoinen lajisto tarvitsee kulkureittejä. Minulle Harvialassa asumisen ykkösprioriteetti on luonto. Kuinka sen nyt on käymässä? Yhtään metsää ei enää ole varaa uhrata	Kaava mahdollistaa alueen säilymisen pääosin maa- ja metsätalousvaltaisena. Yleiskaava on tarkkuudeltaan yleispiirteinen ja siinä määritellään aluevarauksia ja ohjeellisia linjauksia eri toiminnoille. Yleiskaavalla ei tarkemmin määritellä metsien käyttöä ja hoitoa ja näin ollen metsäluonnon monimuotoisuuden säilymistä ei voida pelkän yleiskaavan

rakentamisen tieltä. Ja metsällä tarkoitan todella oikeaa metsää, joka saisi kasvaa tulevaisuuden vanhaksi metsäksi, sen sijaan että luontovirkistysalueita luotaisiin vain ihmisten lenkkeily - ym mieltymysten mukaan. Lisäksi haluan kysyä muinaislöytöalueesta Harvialantien lähetyvillä Alikartanon puolella. Minun silmäni näyttää, että sen kohdalle on merkitty keskeinen kaupunkikehityksen alue. Tai jokin kartassa ei täsmää. Katsoin tuon muinaismuistoalueen toisesta karttapalvelusta ja siinä se nimenomaan oli tuolla keskeisimmälle rakentamisen alueella, myös tunnusmerkit tuntuivat sopivan yhteen tämän tulkintani kanssa. Tässä teidän kartassanne muinaismuistoalue on sen sijaan eri kohdassa. Tähän kaipaisin selvyyttä. Olen valinnut asua maaseudulla haja-asutusalueella (asun Harvialan koulun lähellä), palveluja en kaipaa lisää, niihin on hyvät välimatkat jo nyt.	avulla turvata. Suojeltavia alueita on tunnistettu ja ne osoitetaan kaavakartalla. Kestävän ja monimuotoisuutta tukevan metsänhoidon harjoittaminen on maanomistajan vastuulla. Maanomistajalla on oikeus hoitaa ja käyttää metsäänsä haluamallaan tavalla lakien ja säädösten puitteissa. Kaavakartalla on osoitettu muinaismuistokohteita- ja alueita.
4. mielipide (26.6.2023)	
Toivon, että uudessa kaavassa otetaan huomioon prioriteettiä arvona metsäluonnon monimuotoisuus. Olen huolissani Harvialan pirstaloituvista metsäalueista. Monimuotoisuus tarvitsee yhtenäisiä metsäalueita, ei vain pieniä metsiä siellä täällä. Kylmänkukan kasvialue on suojeltu, mutta metsät tuon metsän ympäriltä katoavat. Avohakkuita Harvialan alueella on huolestuttavan paljon. Monimuotoinen lajisto tarvitsee kulkureittejä. Minulle Harvialassa asumisen ykkösprioriteetti on luonto. Kuinka sen nyt on käymässä? Yhtään metsää ei enää ole varaa uhrata rakentamisen tieltä. Ja metsällä tarkoitan todella oikeaa metsää, joka saisi kasvaa tulevaisuuden vanhaksi metsäksi, sen sijaan että luontovirkistysalueita luotaisiin vain ihmisten lenkkeily - ym mieltymysten mukaan. Lisäksi haluan kysyä muinaislöytöalueesta Harvialantien lähetyvillä Alikartanon puolella. Minun silmäni näyttää, että sen kohdalle on merkitty keskeinen kaupunkikehityksen alue. Tai jokin kartassa ei täsmää. Katsoin tuon muinaismuistoalueen toisesta karttapalvelusta ja siinä se nimenomaan oli tuolla keskeisimmälle rakentamisen alueella, myös tunnusmerkit tuntuivat sopivan yhteen tämän tulkintani kanssa. Tässä teidän kartassanne muinaismuistoalue on sen sijaan eri kohdassa. Tähän kaipaisin selvyyttä.	Mielipiteet 3-5 ovat samansisältöisiä. Palautteeseen on vastattu mielipiteen 3. kohdalla.

Olen valinnut asua maaseudulla haja-asutusalueella (asun Harvialan koulun lähellä), palveluja en kaipaa lisää, niihin on hyvät välimatkat jo nyt.	
5. mielipide (26.6.2023)	
Toivon, että uudessa kaavassa otetaan huomioon prioriteettiä arvona metsäluonnon monimuotoisuus. Olen huolissani Harvialan pirstaloituvista metsäalueista. Monimuotoisuus tarvitsee yhtenäisiä metsäalueita, ei vain pieniä metsiä siellä täällä. Kylmänkukan kasvialue on suojeltu, mutta metsät tuon metsän ympäriltä katoavat. Avohakkuita Harvialan alueella on huolestuttavan paljon. Monimuotoinen lajisto tarvitsee kulkureittejä. Minulle Harvialassa asumisen ykkösprioriteetti on luonto. Kuinka sen nyt on käymässä? Yhtään metsää ei enää ole varaa uhrata rakentamisen tieltä. Ja metsällä tarkoitan todella oikeaa metsää, joka saisi kasvaa tulevaisuuden vanhaksi metsäksi, sen sijaan että luontovirkistysalueita luotaisiin vain ihmisten lenkkeily - ym mieltymysten mukaan. Lisäksi haluan kysyä muinaislöytöalueesta Harvialantien lähetyvillä Alikartanon puolella. Minun silmäni näyttää, että sen kohdalle on merkitty keskeinen kaupunkikehityksen alue. Tai jokin kartassa ei täsmää. Katsoin tuon muinaismuistoalueen toisesta karttapalvelusta ja siinä se nimenomaan oli tuolla keskeisimmälle rakentamisen alueella, myös tunnusmerkit tuntuivat sopivan yhteen tämän tulkintani kanssa. Tässä teidän kartassanne muinaismuistoalue on sen sijaan eri kohdassa. Tähän kaipaisin selvyyttä. Olen valinnut asua maaseudulla haja-asutusalueella (asun Harvialan koulun lähellä), palveluja en kaipaa lisää, niihin on hyvät välimatkat jo nyt.	Mielipiteet 3-5 ovat samansisältöisiä. Palautteeseen on vastattu mielipiteen 3. kohdalla.
6. mielipide (26.6.2023)	
Vaatumuksemme on, että siirrätte kaavaviivanne sen verran vasemmalle, että Latomäen maat kokonaisuudessaan jäävät kaavanne ulkopuolelle. Papat on kuokalla raivanneet peltomme viljan viljelyyn ruuan varannon vuoksi. On myös ylemmältä taholta kehoitettu käyttämään kaikki pellot viljan viljelyyn niin meillä Suomessa kuin maailmallakin. Teillä on aikomus tehdä vastoin. Tietojemme mukaan kunnalla on kaavoitettuja tontteja pusikoitumassa ja voikukkaa levittymässä joka puolella, ei puutu kun ostajat. Siis pyydämme teitä arvostamaan maataamme ja siirtämään suunnitelmaamme.	Alueidenkäyttölain mukaan kunnalla on oikeus ja velvollisuus laatia tarpeellinen yleiskaava. Yleiskaavan laatiminen on kunnan kehittämisen kannalta tärkeää, sillä sen tavoitteena on luoda eheä ja toimiva yhdyskuntarakenne. Palautteesta ei ilmene tarkka kiinteistötunnus. Yleiskaava ei kuitenkaan estä Latomäen maiden nykyistä maankäyttöä. Maankäytön muutokset riippuvat maanomistajasta.

7. mielipide (26.6.2023)	
Mielipide koskien kiinteistöjä 165-439-1-68, 165-439-1-19, 165-439-1-69. Kiinteistön 1:69 osoitus nykykäytön mukaisesti merkinnällä AM (maatilojen talouskeskusten korttelialue). Muilta osin kiinteistö on talousmetsää, joten sellainen merkintä mikä ei estä/hankaloita metsätalouskäyttöä ja metsätalouden tukien hakua mutta ei myöskään lisärakentamista. Kiinteistön 1:68 merkintä nykykäytön mukaisesti M (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Kiinteistön 1:19 merkintä M + uudet asuinrakennusalueet merkinnällä AT (3 kpl). Metsäisen alueen osalta mahdollisesti vaihtoehtoinen merkintä, joka huomioi nykyisen metsätalouskäytön. Kiinteistöllä 1:19 perinnebiotooppi.	Kiinteistöt on osoitettu kaavassa toiveiden mukaisesti. Kiinteistö 1:19 on osoitettu kokonaisuudessaan merkinnällä M metsäalueen vuoksi. M-merkintä sallii myös haja-asutusluontoisen rakentamisen. Perinnebiotooppeja ei osoiteta kaavakartalla. Perinnebiotoopit on mainittu luontoselvityksessä.
8. mielipide (21.6.2023)	
Nyt kaavaan esitetty alue menee omistamani Ojalan tilan (tila n. 20 ha) keskeltä jakaen sen kahtia kaavoitettuun alueeseen ja kaavoittamattomaan. Ehdotan, että kaavan rajaa siirretään idemmäksi niin, että mukaan tulee koko Ojalan tila ja naapurituloilta myös tien varret potentiaalisina pientaloalueina. Alue voisi rajoittua luonnolliseen rajaan, Pikkujokeen. Myllynkulmalle asti.	Kaava-alueeseen on otettu mukaan Ojalan tila. Kaavassa on osoitettu asumisen laajentumisalueita, mutta myös M-merkintä sallii haja-asutusluontoisen rakentamisen.
9. mielipide (26.6.2023)	
Mielipide koskien kiinteistöä 165-439-1-18. Kiinteistön osoitus kaavaan nykykäytön mukaisesti merkinnöin M (maa- ja metsätalousvaltainen alue) & AM (maatilojen talouskeskusten korttelialue). Tien varrelle uusia asuinrakennuspaikkoja merkinnällä AT (kyläalue), siten että mahtuisi n. 2-4 tonttia. Kiinteistön kaakkoiskulmaa viistää sähkölinja. Kiinteistölle sijoittuu myös luontoselvityksen luontotyyppialue nro 11; Koivikon lähde. Lähdettä käytetään Koivikon maatilan talousveden ottoon jo yli 40 vuoden ajan. Entisen Vanajan kunnan tekemissä mittauksissa 60-luvulla on todettu, että Koivikon lähteen veden tuotto on erittäin runsasta vuoden ajasta riippumatta. Mittausten perusteella paikalle aiottiin tuolloin rakentaa vedenottamo.	Kiinteistöt on osoitettu kaavassa toiveiden mukaisesti. Koivikon lähde on osoitettu kaavassa luomerkinnällä. Lähteen käyttöä tai kunnostusta ei ratkaista yleiskaavalla.

Mielestäni ehdotettu kaavamerkintä olisi vielä täsmennettävä lähteen osalta siten, että se mahdollistaa lähteen kunnostamisen ja talousveden ottamisen siitä laajempaan käyttöön (esim. suunnitellut uudet asuinrakennukset yms). Lähteen veden tuotto on niin runsasta, että siitä riittäisi edelleenkin vettä Sääjärvenojaan ympäri vuoden.	
--	--

HARVIALAN OSAYLEISKAAVA – LUONNOSVAIHEEN PALAUTERAPORTTI

Luonnoksesta saadut lausunnot, mielipiteet ja vastineet niihin.

LAUSUNNOT (13 KPL)	VASTINE
Hämeen liitto (31.3.2025)	
Alueidenkäyttölain 32 § mukaan maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoja, eli yleis- ja asemakaavoja laadittaessa. Viranomaisten on suunnitellensa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Harvialan yleiskaava-alue sijaitsee Hämeenlinnan ja Turengin taajama-alueiden välillä. Maaseutumaisesta yleisilmeistään huolimatta alue on kaupunkiseudulla keskeinen ja kehityspotentialiltaan merkittävä. Kaava-alueen länsiosaa määrittää Harvialan kartano ja sen lähistölle asemakaavoitetut asuinalueet, itäosaa puolestaan suhteellisen tiheä, harvaksi taajamaksi luokiteltava haja-asutus. Vaikutuksiltaan kuntarajat ylittävänä ja seudullisesti merkittävänä alueena Hämeen liitto pitää Harvialan yleiskaavoitusta tärkeänä asiana. Alueen suunnittelu vaatii kuntarajat ylittävien kysymysten huolellista käsittelyä, joten Hämeen liitto suosittelee tekemään yleiskaavan laadinnassa tiivistä yhteistyötä Hämeenlinnan kaupungin kanssa. Maakuntakaavassa Harvialan seutua koskevat useat merkinnät. Harvialan kartanon alueella maakuntakaavaan on merkitty laaja asumisen reservialue (Ar), jota voidaan pitää osin vanhentuneena, sillä osa alueesta on jo asemakaavoitettu ja toteutunut. Pääpiirteittäin osayleiskaavan luonnos toteuttaa maakuntakaavaa onnistuneesti sitä tarkentaen. Yleiskaavan tavoitteita voidaan pitää maakuntakaavan toteutumista edistävinä. Liikenteen osalta merkittävin alueella sijaitseva liikenneyhteys on Harvialan osayleiskaava-alueen läpi kulkeva päärata. Maakuntakaavaan se on merkitty merkittävästi parannettavana pääratana. Pääradalla Harvialan kohdalla tulee varautua yhteensä neljään raidepariin. Maakuntakaava 2040:ssä Harvialan aseman ympärille on osoitettu kaupunkikehittämisen kohdealue. Merkinnällä osoitetaan alue, joka tarjoaa sijainniltaan ja ympäristöltään	Kaavaan on täydennetty junaseisaketta tukevia toimintoja. Junaseisake -merkintä on sijainniltaan ohjeellinen, mutta se on siirretty seudullisen rakennemallin mukaisesti länsipuolisen Alikartanontien alikulun länsipuolelle. Radan lähiympäristöön on osoitettu varaukset yleisille pysäköintialueille sekä uusi palvelutoimintojen alue. Lisäksi kaavaan on lisätty uusi asuinalue radan eteläpuolelle. Kaavassa osoitettujen työpaikka- ja palvelualueiden lisäksi uusille asuinalueille voidaan asemakaavalla suunnitella myös tarpeen mukaan työpaikka- ja palvelukortteleita, jolloin alueiden toteutuessa pääradan ympäristöön muodostuu selkeämpi ja laajempi keskus, mikä tukee junaseisakkeen käyttöönottoa tulevaisuudessa. Päärata on osoitettu merkittävästi parannettavaksi pääradaksi ja rataa ympäröivä alue on rautatieliikenteen aluetta, mikä mahdollistaa osaltaan lisäraiteiden toteutuksen tulevaisuudessa. Väyläviraston alustavien suunnitelmien mukaan kolmas lisäraide on suunnitteilla nykyisten raiteiden pohjoispuolelle. Lisäraidetta ei ole erikseen piirretty kaavakartalle, koska sille ei toistaiseksi ole olemassa tarkempia suunnitelmia ja aikataulua. Kaavaan on selvennetty teiden toiminnallisia luokkia ja tulevaisuutta. Kaavaan on tarkennettu tieyhteystarpeet Hämeenlinnan Tarvasmäen puolelle

mahdollisuudet korkeatasoisen ja ekologisesti laadukkaan kaupunkirakenteen kehittämiseksi raideliikenteeseen tukeutuen. Suunnittelumääräysten mukaan alueidenkäytössä tulee turvata pitkän tähtäimen maankäytölliset kehittämistarpeet ja kehittää maankäyttöä siten, että luodaan väestölliset edellytykset taajamajuna-aseman toimivuudelle. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon myös mm. liityntäpysäköinnin ja saattoliikenteen sekä joukkoliikenteen vaihtoyhteyksien sujuvuus.

Osayleiskaavassa näiden osalta on huomioitava ja taattava asianmukaiset toteutumismahdollisuudet ja tilavaraukset pääradan kehittämiseksi ja Harvialan aseman uudelleenavaamiselle. Hämeen liitto katsoo, että Harvialan osayleiskaavassa olisi tarpeellista tarkentaa maankäytön suunnitelmia aseman lähellä, jotta asemanseutu rakentuisi junaseisaketta tukevaksi.

Harvialan asemanseudun tulevaisuutta on hahmoteltu Hämeenlinnan seudun alueellisessa rakennemallissa 2040 vuodelta 2014. Rakennemallissa Harviala nähdään tulevaisuudessa kehittyvänä ja tiiviinä kaupunkiseudun alakeskuksena. Kaavaselostuksessa olisi hyvä käsitellä tarkemmin, miten kaavaratkaisu suhteutuu rakennemallin suunnitelmiin ja miltä osin näistä on perusteltua poiketa.

Harvialan alueella on tällä hetkellä melko paljon asutusta, mutta rakenne on hajanainen ja alueelta puuttuu selkeä keskus. Osayleiskaavassa olisi hyvä mahdollistaa selkeän keskuksen muodostuminen aseman lähelle, myös radan eteläpuoli huomioiden, vaikka alueen rakentuminen lähitulevaisuudessa nojautuisikin pientaloasutukseen. Seisakkeen paikkaa voisi tarkentaa tutkien erityisesti Alikartanontien läntisen haaran länsipuolista kohtaa, johon asema on alueellisessa rakennemallissa paikannettu.

Yleiskaavassa olisi tarpeen myös tarkentaa ja selventää kokoojakatujen linjauksia ja tulevaisuutta. Asemanseudun liikennejärjestelyitä ja saavutettavuutta olisi tarpeen käsitellä radan pohjoispuolella erityisesti Tarvasmäen suunnasta harkiten uuden kokoojakadun linjaamista Hämeenlinnan puolelle. Tähän kytkeytyen olisi tarpeen selvittää Vanhan Alikartanontien / Alikartano-tien tulevaisuus, sillä tällä hetkellä tie katkeaa radan kohdalla ilman ylitysmahdollisuutta. Liikenneyhteyden toteuttaminen Niemenpään alueelta radan yli Tarvasmäkeen on myös kannatettavaa Harvialan asukasmäärän kasvaessa, mutta katuyhteyksien kokonaisuuden hahmottumista kaavakartalta voisi täsmentää.

Uusien asuinalueiden rakentamisen vaiheistamista olisi hyvä tarkastella lähemmin niin, että ensimmäisenä toteutuvat alueet täydentäisivät parhaiten nykyistä

kahdesta paikasta (Niemenpää ja Alikartano -tie).

Kaavassa on osoitettu reservialueeksi vain yksityisomisteiset alueet. Työssä ei ole tarkoitus määritellä alueiden toteutusjärjestystä muutoin uusien asuinalueiden osalta, koska tarkempia aikatauluja asemakaavoitukselle ei ole toistaiseksi tiedossa.

Rastila-Rastikankaan osayleiskaavassa Hiidenjoen ylittävä ulkoilun yhteystarve on huomioitu siten, että se yhdistyy Harvialan osayleiskaavassa VL-alueeseen. Kaavaratkaisu ei estä kiinteän ulkoilureitin suunnittelua ja toteuttamista kyseiseen kohtaan tulevaisuudessa. Hiidenjoki on vilkas veneilyreitti ja joen leveys kyseisellä kohdalla on lähes 100 metriä, mikä asettaa merkittäviä haasteita kiinteän yhteyden rakentamiselle, huomioiden myös reitin jatkuvuus.

yhdyskuntarakennetta ja sijoittuisivat nykyisen rakennuskannan, palveluiden, koulun ja tulevan asemanseudun läheisyyteen, niin että saavutettavuus joukkoliikenteellä, kävellen ja pyörällä säilyy hyvänä. Näissä suhteissa etäämpänä sijaitsevat alueet, kuten Niemenpää, olisi parempi osoittaa reservialueeksi. Tämä toteuttaisi paremmin toimivien yhdyskuntien ja kestävä liikumisen valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Kaava-alueen itäosissa osoitettavan uuden rakentamisen on suotavaa olla maltillista ja nykyisiä asutuskeskittymiä täydentävää.

Alueen merkittävin tieyhteys on Harvialantie (st 290), mikä toimii auto- ja joukkoliikenteen lisäksi kestävä liikumisen laatukäytävänä. Maakuntakaavassa tie on merkitty kaupunkimaisena kehitettäväksi tieyhteydeksi, eikä sille esitetä osayleiskaavassa merkittäviä muutoksia. Myös alueelle esitetyt jalankulun- ja pyöräilyn yhteydet ovat tarkoituksenmukaisia ja tukevat kestävä ja turvallista liikumista alueella.

Osayleiskaavaluonnoksen yhteydessä on selvitetty myös uutta joukkoliikenteen reittiä nykyistä Alikartanontien muodostamaa lenkkiä pitkin. Yhteyden liikennekäyttö on nykyisin rajoitettua mm. maanomistuksellisista syistä. Selvitetty joukkoliikenteen yhteys kulkisi Harvialantieltä (st 290) junaseisakkeen ja Harvialan rakentuneiden asuinalueiden kautta takaisin Harvialantielle. Selvityksessä on todettu, että samassa yhteydessä olisi syytä toteuttaa koko yhteysvälin kattava jalankulku- ja pyöräily-yhteys. Hämeen liitto pitää näitä tunnistettuja toimenpiteinä erittäin kannatettavina. Houkuttelevilla joukkoliikenteen sekä turvallisilla jalankulun ja pyöräilyn yhteyksillä voidaan vaikuttaa kulkutapaosuuksiin ja vähentää alueen autoriippuvuutta. Lisäksi pitkällä aikavälillä kuvattu joukkoliikenneyhteys palvelisi mahdollista liityntäliikennettä junaliikenteeseen, mikäli junaseisake Harvialaan toteutuu.

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty hyvät edellytykset virkistykselle ja vapaa-ajalle. Hiidenjoen läheisyyden hyödyntämisellä voidaan osaltaan luoda virkistykseen kannalta hyviä ja maisemallisesti laadukkaita ulkoilureitistöjä ja -paikkoja. Hiidenjoen toisella puolella vuonna 2023 voimaantulleessa Rastila-Rastikankaan osayleiskaavassa on esitetty myös ulkoilun yhteystarve Hiidenjoen yli Harvialaan. Samaista ulkoilun yhteystarvetta ei ole merkitty kuitenkaan nyt valmisteltavaan Harvialan osayleiskaavaluonnokseen. Hämeen liitto kannattaa sen selvittämistä, voisiko kiinteä ulkoilureittiyhteys Hiidenjoen yli olla toteutettavissa, sillä virkistyskäytön lisäksi yhteydellä voisi olla myös liikenteellistä merkitystä. Hiidenjoen ylittävä yhteys voisi parhaimmillaan toimia myös jalankulun ja pyöräilyn yhteytenä Rastikankaan työpaikka-alueiden, Viralan joukkoliikenneyhteyksien ja Harvialan kasvavan asutuksen välillä.

Hämeen ELY-keskus (21.3.2025)	
<u>Kaavalle asetetut tavoitteet, maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen</u> Kaavaselostuksen mukaan kaavoitukselle asetetut tavoitteet on johdettu maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmistä asteista (valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava), muista kaavoituksen lähtökohtana olevista maankäytön suunnitelmista, selvityksistä sekä kunnan ja osallisten kehittämistarpeista, huomioiden alueen nykytila. Suunnittelualue on voimassa olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 osoitettu länsi-eteläosaltaan taajamatoimintojen reservialueeksi (ar). Maakuntakaavaan merkitty merkittävästi parannettava päärata-merkintä kulkee osayleiskaava-alueen poikki. Alueen keskivaiheille on merkitty taajamajuna-asema (Harviala, uusi). Miemalanselän itärannalle on merkitty virkistys- retkeily- tai ulkoilualue (V; Miemalanselän itäranta 395). Hiidenjoelle on merkitty laivaväylä. Ratamerkinnän viereen, on merkitty työpaikka-alueita (TP). Suunnittelualueella on lisäksi maakuntakaavaan merkittyjä pohjavesialueita, muinaismuistoalueita, luonnonsuojelualueita, arvokkaita perinnemaisema-alueita, Natura-alue, sähkölinjoja ja arvokas geologinen muodostuma. Kaavaselostuksen mukaan osayleiskaava laaditaan maakuntakaavan mukaisesti tarkentaen merkintöjä osayleiskaavatasoisiksi. <u>Kaavan aluevaraukset, kaavamerkinnät ja -määräykset</u> Osayleiskaavassa osoitetaan olemassa olevien asuinalueiden lisäksi uusia asuinalueita merkinnöillä AT, AP, A, ja APres, jotka sijoittuvat olemassa olevan rakenteen yhteyteen, pääasiassa pääradan ja Harvialan koulun läheisyyteen. Uusia asemakaavoitettavia alueita on osoitettu seuraaville alueille: Sorsimonpihalta Niemenpään saakka, Marjoniemen alue, Myllynkulmantien alue, Harvialan koulun edusalue, Saartenkorven alue. Lisäksi Alikartanon asuinalueelle on osoitettu täydennysrakentamista. Asumisen reservialueita on osoitettu pääosin yksityisten omistamille maa-alueille. Uusia kyläalueita (AT) on osoitettu pääasiassa alueen pohjois- ja itäosaan olemassa olevaan rakenteeseen kytkeytyen. Asemakaavoitettujen palvelualueiden lisäksi osayleiskaavassa on osoitettu uusia palvelualueita Harvialantien läheisyyteen (P ja P/s). Kaavaselostuksessa todetaan, että uusille asemakaavoitettaville asuinalueille voidaan osoittaa myös palvelukortteita, mutta niitä ei osoiteta yleiskaavakartalla.	<u>Kaavan aluevaraukset, kaavamerkinnät ja -määräykset</u> Tarkemmalla suunnittelulla tarkoitetaan yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua, kuten asemakaavoitusta tai kohdekohtaista suunnittelua ilman asemakaavaa, mitä nyt kyseessä oleva yleiskaava ohjaa voimaantullessaan. Määritelmää on tarkennettu. Uusilla kyläalueilla ei edellytetä asemakaavoitusta. <u>Vesihuolto</u> Alueella toimivien vesihuoltolaitosten tilanteet ovat tiedossa, ja asiasta on käyty keskusteluja vuosien varrella sekä kumpikin laitos on osallisena kaavan laadinnassa. Uusien AT-alueiden kaavamääräyksissä on, että uudet rakennuspaikat on ensisijaisesti liitettävä yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on kohtuullisesti järjestettävissä. Lisäksi yleismääräyksissä on osuus vesihuollon osalta. Vaikutusten arviointia on täydennetty vesihuollon osalta. <u>Liikenne</u> Harvialantielle tai muille yleisille teille ei ole tunnistettu uusia liittymätarpeita. Uusia, sijainniltaan ohjeellisia kokoojakatujen linjauksia on lisätty kaavakartalle. Lisäksi kaavan yleismääräyksissä on määräys uusia tieliittymiä koskien. Kaavaselostusta on täydennetty liikenteen ja liittymien osalta. Kaavan tiemerkinntöjä on tarkennettu lausunnon mukaisesti. Määräysluettelo on muutettu seututie / kokoojakatu ja yhdystie on omana määräyksenään. Muun muassa Harvialantie on muutettu seututie/kokoojakaduksi. Kaavakartan ja määräysluettelon värien eroavaisuus on ollut tiedossa, ja sitä on pyritty korjaamaan mahdollisuuksien mukaan. Ongelmat johtuvat kunnan käyttämästä paikkatietojärjestelmästä. Uusia kyläalueita on osoitettu varsin maltillisesti

Kaavaratkaisussa on osoitettu olemassa olevien lisäksi yksi uusi työpaikka-alue (TP/s). Lisäksi osoitetaan virkistysalueita ja olevat pääulkoilureitit sekä tunnistetut ulkoilureittitarpeet siten, että toteutuessaan ne muodostaisivat toimivan ulkoilureittiverkoston.

Osayleiskaavaluonnos vaikuttaa olevan maakuntakaavan mukainen, tiettyjä suunnitteluratkaisuja on tarkennettu osayleiskaavatasoisiksi.

Hämeen ELY-keskus pitää myönteisenä, että uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet on osoitettu erottuvalla merkinnällä. Uusien kyläalueiden määräyksen osalta Hämeen ELY-keskus esittää harkittavaksi, että määräyksessä avattaisiin, mitä "tarkemmalla suunnittelemisella" tarkoitetaan. Yleiskaavan tulee ohjata riittävällä tavalla asemakaavoitusta tai alueen muuta suunnittelua. Kaavaselostuksen vaikutusten arviointi on uusien alueiden ja reservialueiden osalta vielä hyvin yleispiirteinen.

Muiden kaavamerkintöjen ja -määräysten osalta esitetään ELY:n lausunnossa eri teemojen osalta tarkennuksia.

Vesihuolto

Osayleiskaava-alue sijoittuu suurelta osin YKR-taajama-alueelle, jossa on ja tulee olemaan yhteisen vesihuollon tarve. Lisäksi on tarpeen ratkaista kiinteistökohtaisen vesihuollon piiriin jäävät alueet. Hämeen ELY-keskus huomauttaa, että yhteisen vesihuollon järjestäminen tulee kysymykseen tiiviisti asuttujen alueiden lisäksi niillä alueilla, joissa suurehkon asukasjoukon, terveyden- (esim. Myllynkulman alueen Lussinlammi) tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat. Lisäksi alueelle sijoittuu välttävässä tai tyydyttävässä ekologisessa tilassa (Sääjärvenoja, Hiidenjoki ja Vanajavesi) olevia vesistöalueita sekä I-luokan pohjavesialue (Vuortenkylä). Näillä ympäristönsuojelun kannalta herkillä alueilla kiinteistöjen jätevesienkäsittely on tarkoituksenmukaista järjestää yhteisten vesihuoltoratkaisujen avulla. Suunnitellulla osayleiskaava-alueella toimii tällä hetkellä kaksi vesihuoltolaitosta (Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunta ja Janakkalan Vesi). Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on myös tarpeen tarkastella olemassa olevien vesihuoltolaitosten kykyä ja mahdollisuutta tarjota vesihuoltopalveluita nykyisillä verkostoalueillaan nykytilanteessa ja osayleiskaavan toteutumisen seurauksena tulevaisuudessa (verkostojen lisääajentaminen). Jo laitosten nykyisillä verkostoalueilla on tullut eteen tilanteita, joissa verkostokapasiteetti (mitoitus), verkoston laajuus (pituus) tai laitoksen resurssit (osaaminen ja talous) tarjota vesihuoltopalveluita eivät mahdollista tarvittavan vesihuollon toteuttamista ja järjestämistä.

sellaisille sopiville alueille, joilla kysyntää on, ja toiveita on kaavoituksen aikana ilmennyt. Uudet kyläalueet on tarkoitettu kuitenkin haja-asutusluontoiseen rakentamiseen, joten alueet eivät muodostu yhtä tiiviiksi kuin asemakaavoitettavat. Liikenneselvitystä ei nähdä tarpeellisenä tässä vaiheessa yleiskaavatasolla, sillä merkittäviä välittömiä muutoksia ei ole tiedossa.

Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa ei ole osoitettu toimenpiteitä juuri Harvialan alueelle, koska toimenpiteet keskittyvät erityisesti Turengin ja Tervakosken alueelle. Kuitenkin KÄPY-ohjelman mukaiset suunnitteluperiaatteet tulee huomioida myös muilla kunnan alueilla jatkossa. Lisäksi pyöräiliikenteen tavoiteverkko toimitetaan lähtötietona kaikkiin kunnassa jatkossa käynnistyviin liikenneverkkoselvityksiin sekä kaava-, yleissuunnittelu-, KTYS- ja katusuunnitteluhankkeisiin. Ohjelmaa on tarkoitus päivittää myöhemmin tarpeen mukaan, jolloin yleiskaavassa osoitetut tarpeet voidaan huomioida siinä.

Melu

Melu ja tärinää koskevia määräyksiä on tarkennettu. Kunnan näkemyksen mukaan yleiskaavan suunnittelutarkkuuteen nähden kaavassa osoitetut melumerkinnot määräyksineen ovat riittävät ohjaamaan asian huomioimista yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa. Lisäksi vastaavia merkintöjä ja määräyksiä on käytetty myös muiden kuntien tuoreissa yleiskaavoissa. Kaavakartalla näkyy selvästi meluvyöhykkeiden ulottuminen ja koko aluetta koskevista yleismääräyksissä on osuus melua ja tärinää koskien.

Luonto

Vaikutusten arviointia on täydennetty. Varsinaisen kaavakartan lisäksi on tehty liitekartta, missä on oikeusvaikutteisia merkintöjä ja määräyksiä kulttuurihistorian ja luontoarvojen osalta

Kaavaselostuksessa on todettu, että rakennettujen verkostojen lievealueella on tiheähköä asutusta osin pohjavesialueella, joka olisi hyvä liittää yhteiseen vesihuoltoon. Asemakaavoitettavien alueiden osalta lainvoimainen asemakaava edellyttää alueen liittämistä vesihuoltoverkoston.

Kaavaselostuksen vaikutusten arviointia tulee tarkentaa vesihuollon osalta.

Liikenne

Kaavaselostuksessa todetaan kyseessä olevalla osayleiskaavalla olevan huomattavia vaikutuksia liikenteeseen sen mahdollistaessa osalle alueista merkittävästi muuttuvan maankäytön, joka toteutuessaan kasvattaa asukasmääriä ja näin ollen myös liikennemääriä. Vaikutusten arvioidaan kohdistuvan liikenteellisesti erityisesti Harvialantiehen.

Harvialantien kuvataan selostuksessa olevan alueen keskeinen liikenneväylä, jonka kautta liikenne jakautuu alemmalle tieverkolle. Selostuksessa kuitenkin arvioidaan, ettei asukasmäärän kasvu kuitenkaan aiheuttaisi erityisiä muutostarpeita Harvialantielle ja sen nykyisille liittymille. Uusien liittymien tarpeita selostuksessa ei ole käsitelty lainkaan. Harvialantie (st 290) ja kaava-alueeseen kuuluva Heinäjoentie (mt 13844) ovat valtion hallinnoima maanteitä. Harvialantie on erikoiskuljetusreitiverkostoa täydentävä väylä, jonka nopeusrajoitus on nyt kyseessä olevan yleiskaavan alueella 60–80 km/h ja Heinäjoentiellä 50 km/h.

Kaava-aineistossa on monipuolisesti listattu liikenteellisiä selvityksiä ja aineistoja, mutta ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että liikennettä koskevat selvitykset ovat osin yli 10 vuoden takaisia. Aineistoja ei ole myöskään toimitettu kaavaluonnoksen liiteaineistoina, joten näiden ajantasaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta nyt kyseessä olevaan osayleiskaavatyöhön nähden ei ole luonnosvaiheessa mahdollista arvioida. Aineistosta ei myöskään käy ilmi, mihin kaavaselostuksessa esitetty arvio Harvialantielle tai sen liittymiin kohdistuvista vähäisistä vaikutuksista perustuu. Toisaalta osayleiskaavassa osoitetaan myös alueita, joiden osalta jää merkintöjen ja kaavaselostusluonnoksen perusteella epävarmaksi, miten alueiden tapauskohtainen jatkosuunnittelu toteutetaan. Mikäli osayleiskaava mahdollistaa esimerkiksi kaavassa osoitettujen kyläalueiden rakentumisen ilman asemakaavoitusta, ELY-keskuksen näkemyksen mukaan osayleiskaavan aineistoa tulee täydentää liikenneselvityksellä, jossa myös tunnistetaan mahdolliset jatkosuunnittelua – ja toimenpiteitä edellyttävät kohteet. ELY-keskus muistuttaa, että maanteiden liittymistä päättää tienpitäjä. Lisäksi kaavakarttaa tulee täydentää siten, että

sekä kohteet yksilöitävissä. Liitekartalla on osoitettu myös kasvistollisesti arvokkaat alueet. Miemalanselän luontoarvot on osoitettu asianmukaisin kaavamerkinnöin, jotta erityisarvot tulee huomioiduksi. Niemenpään alue ei ole tällä hetkellä aktiivisessa virkistyskäytössä, eikä yleiskaavan arvioida aiheuttavan suoraa, suurempaa virkistyskäyttöpainetta alueelle.

Yleiskaavan ei arvioida aiheuttavan erityistä virkistyskäyttöpainetta myöskään Tunturivuoren alueelle. Alue on osoitettu kaavassa nykytilanteen mukaisesti, mutta alueen suojelua korostaen. Ulkoilureitit on osoitettu nykytilanteen mukaisesti. Alueen välittömään läheisyyteen ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä. Vaikutusten arviointia on kuitenkin täydennetty Tunturivuoren suojelun näkökulmasta.

Viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat on osoitettu luomerkinnällä uusimman kartoituksen, eli Harvialan osayleiskaavan luontoselvityksen mukaisesti. Viitasammakkokartoitus on tehty keväällä 2021 ja sen mukaan Haulionrannalta ei ole enää havaittu lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Harvialan luontoselvityksen sivulla 64 mainitaan, että Rastilan-Rastinkankaan osayleiskaavan luontoselvityksessä (Lehtinen 2018) on vain yksi yhtäläinen paikannus Ämmännokan länsipuolella. Rastila-Rastinkankaan viitasammakkokartoitus on vanhempi, tehty keväällä 2018.

Kaavan ranta-alueita koskeviin yleismääräyksiin on tarkennettu, että Sääjärvenojan metsäiset ranta-alueet tulee säilyttää ehyenä ja luonnontilaisena.

Suunnittelualue säilyy maa- ja metsätalousvaltaisena, joten ekologiset yhteydet säilyvät jatkossakin monipuolisina, minkä lisäksi uudet VL-alueet täydentävät yhteyksiä.

Pohjavesi

asiakirjat kuvaavat tarvittavat osayleiskaava-alueen tarkemmat liikennejärjestelyt, mikäli selvityksessä sellaisia tunnistetaan. Huomiota tulee kiinnittää myös osayleiskaavan vaikutuksiin erikoiskuljetuksiin siltä osin, miten kaava mahdollisesti vaikuttaa erikoiskuljetuksia täydentävään reitistöön. Liikennettä koskevat selvitykset tulee toimittaa ehdotusvaiheen lausuntopyyynnössä kaava-aineiston liitteenä.

Osayleiskaava toteutuessaan lisää paikallisen liikenteen määrää, joka osaltaan kasvattaa edellytyksiä sille, että asemakaavoituksen edetessä maanteiden hallinnollista luokkaa on syytä tarkastella. ELY-keskus toteaa, että Uudenmaan ELY-keskuksen maantieverkon seudullinen merkitys -selvityksen (2024) Harvialantie on jo nykyisellään sellainen yhteys, joka välittää pääasiallisesti paikallista liikennettä. Alueidenkäyttölain 83 § mukaan maanteiden liikennealueita voidaan osoittaa valta-, kanta- ja seututeitä varten sekä niitä yhdistäviä ja niiden jatkeena olevia teitä varten, jotka palvelevat pääasiallisesti muuta kuin paikallista liikennettä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Harvialantie tulisi osoittaa yleiskaavassa merkinnällä seututie/kokoojaku, jotta myös hallinnollisen luokan tarkastelun tarve tulee huomioiduksi myös yleiskaavatasoisesti. ELY-keskus lisäksi kehottaa myös tarkistamaan kaavakartalla käytetyt liikenneväyliä kuvaavat merkinnät. Luonnosvaiheen kaavakartan liikenneväylien merkinnät eivät vastaa merkinnöissä esitettyjä väriykseltään, mistä johtuen kaavakartasta ei yksiselitteisesti käy ilmi seututien, kokoojakadun ja uuden ohjeellisen kokoojakadun / yhdystien tarkoitus. ELY-keskus kehottaa käyttämään tiestöä kuvaavissa merkinnöissä yleiskaavamerkintöjä koskevan ohjeistuksen mukaisia värejä.

Osayleiskaavassa on kiitettävästi huomioitu kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien kehittämisen tarpeet, joita mm. Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkkoselvityksessä on tunnistettu. Kuitenkaan kaava-alueelle ei ole osoitettu varsinaisia edistettäviä toimenpiteitä kunnan laatimassa Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa, joten kaavassa esitettävien kevyen liikenteen reittien ja yhteystarpeiden toteuttaminen jää toistaiseksi avoimeksi. Tältä osin selostuksessa on ehdotusvaiheessa myös syytä tunnistaa ja huomioida lisääntyvän ajoneuvoliikenteen mahdolliset vaikutukset jalankulun ja pyöräilyn liikenneturvallisuuteen. Joukkoliikenne on huomioitu mahdollistamalla Harvialan junaseisakkeen käyttöönotto, mutta kaavan vaikutuksia joukkoliikenteelle ja sen kehittämiselle voisi vielä täsmentää.

Melu

Kaavamääräyksillä melu-1 ja melu-2 osoitetaan ohjeellinen melualue, joka huomioi sekä Harvialantien ja raideliikenteen yhteismelun. Määräyksellä metrimääräisesti määritellään melualueen ulottuminen, melu-1 -määräyksessä n. 200

Asemakaavoituksessa voidaan tarkentaa pohjavesialueen määräystä.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Vaikutusten arviointia on täydennetty maisemavaikutusten osalta. Aineistoa on täydennetty kaavakartan liitekartalla, kulttuurihistorian ja luontoarvojen osalta, jotta erityisarvot ja suojeltavat kohteet erottuvat selvemmin. Kulttuuriympäristökohteet on osoitettu laaditun selvityksen suositusten mukaisesti, ja se on kerrottu kaavaselostuksessa.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointia on täydennetty kokonaisvaltaisesti, kaavan tarkkuustaso huomioiden.

Lopuksi

Kaavoihin liittyvät selvitykset ovat nähtävillä kunnan nettisivuilla, ja ne voidaan tarvittaessa pyynnöstä toimittaa erikseen, mikäli niitä ei ole mahdollista netistä katsoa/ladata. Selvitykset olisi voitu toimittaa erikseen, mutta ELY-keskus ei ole niitä pyytänyt.

metrin etäisyydelle ja melu-2 merkinnällä n. 480–550 metrin alueelle. Kaavassa osoitetaan melulle herkkiä toimintoja (mm. AP, AM, AT) melualueelle. Kaavaselostuksessa viitataan mm. Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikenne-meluselvitykseen (Promethor 2022), jota ei ole toimitettu kaava-aineiston liitteenä, eikä näin olen tämänkään meluselvityksen laajuutta ja riittävyyttä ole mahdollista arvioida luonnosvaiheessa.

Vaikka melua koskevissa määräyksissä todetaan, että tarkemmassa suunnittelussa tulee selvittää todellinen meluntorjuntatarve ajantasaisten melutason ohjearvojen mukaisesti, jää myös tältä osin epävarmaksi, tarkemman suunnittelun toteutuminen ja menettely. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavassa ei ole tältä osin riittävästi selvitetty melun ohjearvojen saavuttamista eikä kaavamääräykset tältä osin ohjaa alueen rakentumista siten, että melun ohjearvot ovat saavutettavissa mm oleskelu-pihoilla tai asuinrakennusten sisätiloissa. Kaava-aineistoa tulee tältä osin täydentää. ELY-keskus muistuttaa, ettei tienpitäjä osallistu meluntorjuntaa koskeviin kustannuksiin, mikäli melulle herkkiä toimintoja kaavoitetaan maantien melualueelle. ELY-keskus toteaa myös melua koskien, että melua koskeva selvitys tulee toimittaa ehdotusvaiheen lausuntoa pyydettyäessä muun aineiston ohella.

Luonto

Suunnittelualueen luontoselvityksessä on kartoitettu alueen kasvillisuus ja luontotyytit ja sekä luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien liito-oravan, viitasammakon ja sudenkorentojen esiintyminen alueella. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan selvitys antaa kattavan kuvan alueen luonnonympäristöstä. Lisäksi selvityksessä on hyödynnetty aiempaa selvitystietoa alueen linnustosta ja huomionarvoisesta perhoslajistosta. Luontoselvityksessä todetut viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat ja arvokkaat luontotyytit on huomioitu asianmukaisin kaavamerkinnoin ja -määräyksin.

Suunnittelualueen merkittävimpiä suojelu- ja monimuotoisuusarvojen kokonaisuuksia sijaitsee Miemalanselän rannalla (kohteet 1 ja 2). Kaavaluonnoksessa alueiden välittömään lähiympäristöön on osoitettu huomattava määrä pientalovaltaista aluetta (AP). ELY-keskus esittää arvioimaan luontotyyppien muutoskestävyyttä suhteessa osoitettuun rakentamisen määrään, huomioiden alueille kohdistuvat virkistyskäyttöpaineet. Vastaavasti Tunturivuoren (FI0312006) Natura 2000 -alueeseen kohdistuvia vaikutuksia tulee arvioida huomioiden alueen suojeluperusteet. Uusien ja olennaisesti muuttuvien alueiden osalta on syytä arvioida alueille osoitettujen suojelu- ja monimuotoisuusarvojen ja rakentamiseen osoitettavien alueiden yhteensovittamisen mahdollisuus.

Selvityksessä on arvokkaiden luontotyyppien ohella tunnistettu kasvistollisesti arvokkaita alueita. Kohteilla on todettu olevan myös merkitystä huomionarvoiselle perhoslajistolle. Radanvarren osa-alue (19d) on osoitettu luo-2-merkinnällä, mutta merkinnälle ei ole annettu kaavamääräystä. ELY-keskus suosittelee tarkastelemaan em. kaavamerkintää ja radanvarren varsien kasvillisuusalueiden huomioimista kaavaratkaisussa. Kasvillisuusalueella Tunturivuoren pohjoispää (21) on todettu useita osakasvustoja sisältävä hämeenkylmänkukan esiintymä. ELY-keskus esittää, että kohde huomioidaan esimerkiksi osana alueen länsipuolella osoitettua MUY-aluetta.

Hiidenjoki on osittain kuulunut Rastila-Rastikankaan osayleiskaavan luontoselvityksen (Lehtinen, 2018) selvitysalueeseen. Selvityksessä todettu viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikka Haulionrannan eteläpuolella Hiidenjoessa tulee osoittaa muiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen tapaan luo-4-merkinnällä ja huomioida kaavaratkaisussa.

Kaavaluonnoksessa on osoitettu kattavasti viheryhteys-tarpeita suunnittelualueen länsiosaan. ELY-keskus esittää tarkastelemaan suunnittelualueen itä-länsisuuntaisia ekologisia yhteystarpeita, huomioiden verkostojen jatkuvuus Hämeenlinnan ja Rastila-Rastikankaan osayleiskaavan alueelle. Tarkastelussa on syytä huomioida luontoselvityksessä todetun Sääjärvenojan merkitys ekologisena yhteytenä.

Pohjavesi

Kaava-alueen sijainti Vuortenkyllän 1-luokan pohjavesi-alueella on huomioitu kaavaselostuksessa ja pohjavesialueen rajausta on merkitty kaavakartalle. Pohjavesialueelle on kaavoitettu uusina toimintoina vain asutusta (AT ja AP), joka ei ennalta arvioiden aiheuta suurta riskiä pohjaveden laadulle tai määrälle.

Asemakaavamääräykseen tulisi pohjavesialuemerkinän kohdalle lisätä seuraava määräys: Pohjavesialueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säännökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Osayleiskaava-alueella sijaitseva maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Harvialan kartano ja kulttuurimaisema) on osoitettu asianmukaisella kaavamerkinnällä. Kaavaselostuksessa maisemavaikutukset on arvioitu melko suppeasti. Maisemavaikutuksia tulee tarkentaa ehdotusvaiheeseen avaamalla osayleiskaavan mahdollistaman rakentamisen vaikutuksia maisemaan.

Lisäksi tulee arvioida vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan.

Osayleiskaava-alueella sijaitsee useita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, jotka on osoitettu kaavassa merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö- tai suojeltava rakennus -merkinnällä. Kaavaselostukseen on liitetty kuva kulttuuriympäristöselvityksestä. Itse kaavakartalle kohteita ei kuitenkaan ole merkitty siten, että ne olisivat selkeästi yksilöitävissä. Hämeen ELY-keskus suosittelee harkittavaksi, että rakennetun kulttuuriympäristön kohteet merkittäisiin numeroinnilla tai muulla soveltuvalla tavalla, jolla ne olisivat selkeästi hahmotettavissa kaavakartalta.

Kaavaselostuksessa on taulukoitu rakennetun kulttuuriympäristön arvot. Taulukkoa tulisi täydentää perusteluilla kaavan merkinnöille ja määräyksille. Myös kaavaan merkitsemättä jättäminen on syytä perustella. Vaikutusten arviointia suhteessa rakennettuun kulttuuriympäristöön tulee täydentää ehdotusvaiheen kaavaselostukseen.

Vaikutusten arviointi

AKL 9 § mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kaavaluonnoksen vaikutusten arviointia on tehty kattavien teemojen kautta mutta teemojen käsittely on tässä vaiheessa vielä yleispiirteistä ja pintapuolista. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaikutusten arvioinnissa tulee käydä läpi kaikki kaavassa esitetyt uudet ja muuttuvat aluevaraukset ja arvioida niistä aiheutuvat vaikutukset seikkaperäisemmin.

Tämän lisäksi on syytä kuvata vielä toteutumattomien alueiden vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa on olennaista todeta mahdolliset merkittävät haitalliset vaikutukset ja niiden lieventämistoimet sekä olennaisimmat jatkosuunnittelussa yhteensovittavat asiat. Tällöin arviointia voidaan hyödyntää myös alueiden mahdollisissa suunnittelumääräyksissä ja alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Myös myönteisten vaikutusten kuvaamiseen kannattaa kiinnittää huomiota.

Kaavaselostuksessa esitetty ilmastovaikutusten arviointi on vielä yleispiirteistä. ELY-keskus pitää hyvänä, että KILVA-

työkalua on hyödynnetty ilmastovaikutusten arvioinnin tukena. Uusien ja muuttuvien alueiden osalta ei ole tässä vaiheessa tarkasteltu niiden toteutumisen vaikutusta esimerkiksi puuston ja maaperän hiilinieluihin ja -varastoihin. ELY-keskus muistuttaa yleiskaavan olevan se suunnittelutaso, jossa ratkaistaan ilmastomuutoksen hillinnän osalta keskeisiä asioita. Perusteellinen ja oikea-aikaisesti tehty ilmastovaikutusten arviointi auttaa tunnistamaan jatkosuunnittelua varten keinoja, joilla lievennetään esimerkiksi liikenteen, rakentamisen ja metsäkadon kielteisiä ilmastovaikutuksia. <u>Lopuksi</u> ELY-keskus pitää positiivisena, että osayleiskaavan valmistelua on saatu edistettyä pitkän tauon jälkeen. Kaavaselostuksessa on käsitelty hyvin osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakuntakaavan tavoitteisiin. ELY-keskus muistuttaa, että lausuntopyynnön yhteydessä tulisi toimittaa tarpeelliset selvitykset mahdollisine liitteineen. Ennen ehdotusvaiheen valmistelua on mahdollista pitää työneuvottelu lausunnossa esitetyistä seikoista.	
Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo (21.3.2025)	
<u>Arkeologinen kulttuuriperintö</u> Suunnittelualueen arkeologista kulttuuriperintöä on selvitetty kaavoitusta varten laaditussa Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologisessa inventoinnissa 2021 (Heilu Oy). Lisäksi Harvialan kartanoalueen asemakaava-alueella on tehty arkeologista tarkkuusinventointia 2021–2022 (Mikroliitti Oy). Kaavaluonnoksessa suunnittelualueelta tunnetut kiinteät muinaisjäännökset (7 kpl) on merkitty asianmukaisesti kaavakartalle sm kohdemerkinnällä ja aluerasterointina. Useat alueen muinaisjäännöksistä sijaitsevat osayleiskaavassa asuinrakentamiseen varatuilla uusilla AP ja A alueilla, joiden rakentamista ohjaamaan tullaan laatimaan asemakaava: Niemenpään Hamppula (1000023530), Niemenpään kartano (165010016) osittain, Marjumäki (165010017) ja Hakalan torppa (1000042654). Vastuumuseo huomauttaa, että kyseisten muinaisjäännösten laajuus tulee selvittää tulossa olevan asemakaavoituksen yhteydessä tarkkuusinventoinnilla. Rakentamista ei ensisijaisesti tule osoittaa tulevissa asemakaavoissa kiinteän muinaisjäännöksen alueelle, mutta mikäli näin haluttaisiin toimia, tulee asiasta ensin käydä muinaismuistolain 13 §:n mukaiset neuvottelut, joissa voidaan edellyttää myös kiinteän muinaisjäännöksen tutkimista pelastuskaivauksin ennen alueen mahdollista vapautumista rakentamiselle.	<u>Arkeologinen kulttuuriperintö</u> Muinaisjäännösten laajuus selvitetään tarpeen mukaan tarkkuusinventoinnilla asemakaavoituksen yhteydessä. Kaavaselostukseen on tarkennettu tieto Hakalan torpan osalta. <u>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</u> Vaikutusten arviointia on täydennetty. Alueen merkittävän rakennetun ympäristön säilyminen on pyritty turvaamaan kaavan merkinnöillä ja määräyksillä. Nämä tulee huomioida tarkemmin uusia toimintoja suunniteltaessa ja uusien asuinalueiden asemakaavoituksessa. Katajamäen asutuskeskittymän pohjoispuoliselta peltoalueelta on poistettu APres -merkintä. Alue säilyy M-alueena. On kuitenkin huomioitava, että M-merkintäkään ei takaa alueen säilymistä avoimena viljelymaisemana, mikäli viljelytoiminta mahdollisesti tulevaisuudessa muuttuu tai alue

Vastuumuseo pyytää lisäksi täydentämään kaavaselostuksen s. 20 luetteloa kiinteistä muinaisjäännöksistä kohteen 7. Hakalan torppa osalta, jonka tyyppi muinaisjäännösrekisterissä on kiinteä muinaisjäännös (ei mahdollinen muinaisjäännös) ja muinaisjäännösrekisterinumero 1000042654.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Harvialan osayleiskaava-alueelle on laadittu kulttuuriympäristöselvitys (Heilu Oy 4.3.2024), jonka yhteydessä on selvitetty rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvät kulttuurihistorialliset arvot ja arvioitu kohteiden muutoskestävyyttä.

Kaavaluonnoksen pohjoisosassa on huomioitu maisemarakenteen ominaispiirteet osoittamalla uudisrakentamista pääosin olemassa olevan rakennuskannan yhteyteen ja säilyttämällä tilakeskuksia ympäröivät maa- ja metsäalueet rakentamattomina.

Hiidenjoen tuntumaan ja osittain maakunnallisesti merkittävän Harvialan kartano ja kulttuurimaiseman alueelle sijoittuvat uudet pientalovaltaiset asuinalueet (AP), pientalovaltaisen asumisen reservialue (APres) ja asuinalue (A) on merkitty osayleiskaavaan asemakaavoitettavina alueina. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo huomauttaa, että tarkemman suunnittelun lähtökohdaksi tulee ottaa kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristön säilyminen ja rakentamisen sopeuttaminen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin.

Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa todetaan, että kaavalla on huomattavia vaikutuksia kulttuuriympäristöön. Kaavassa osoitetut suojeltavat kohteet turvaavat kulttuuriperinnön säilymistä nykytilanteeseen nähden, sillä aiemmin suojelutarpeita ei ole osoitettu kokonaisvaltaisesti koko alueella. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo pitää suojelumerkintöjä erittäin positiivisena asiana, mutta niiden lisäksi kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa tulee tuoda esille uusien asuinalueiden vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja kulttuurimaisemaan.

Museon näkemyksen mukaan kaavalla on vaikutusta esimerkiksi Katajamäen kulttuuriympäristöön, jonka ominaispiirteiksi on tunnistettu viljelymaisemassa sijaitseva 1920-luvun kartanon työväen asuintalojen kokonaisuus. Kaavaluonnoksessa rakennusryhmän ympärille ja viljelymaisemaan osoitetaan asuinalueita, jotka ovat lähtökohtaisesti ristiriidassa alueen kulttuurihistoriallisten arvojen kanssa. Kulttuuriympäristöselvityksen perusteella Marjoniemen alue kestää muutoksia heikosti, minkä vuoksi museo pitääkin ristiriitaisena alueen kaavamerkintää uudesta asuinalueesta (A/s). Erityisesti avoimen

metsitetään. Kunnan näkemyksen mukaan uusien asuinalueiden suunnittelu merkittävään kulttuuriympäristöön ei ole ristiriidassa, kun asemakaavoituksessa lähtökohtana on olemassa olevien kulttuuriarvojen säilyminen. Lisäksi Katajamäen ympärille on osoitettu VL-vyöhyke.

Marjoniemen rakennuskanta ei sijaitse avoimella alueella, vaan sitä ympäröi metsäinen saareke. Metsäiset saarekkeet suojaavat rakennuskantaa, ja ne voidaan osoittaa tarpeen mukaan esim. säilytettävänä viheralueina asemakaavoituksessa. Marjoniemi ei näy tälläkään hetkellä yleisille teille, joten kunnan näkemyksen mukaan uusi asuinalue on suunniteltavissa siten, että Marjoniemen kulttuuriympäristön arvot eivät heikkene.

Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö -kaavamääräystä on tarkennettu. Lisäksi on tehty erillinen kaavakartan liitekartta: Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

maisematilan ja puistometsän vaalimisella on suuri merkitys Harvialan kulttuurimaiseman säilymiseen. Lisäksi kaavaluonnoksessa yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) Hiidenjoen tuntumassa sijaitsee kulttuurimaiseman kannalta herkällä alueella. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää, että kaavamerkinnän <i>maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö</i> kaavamääräystä täydennetään seuraavasti: Alueen suunnittelun lähtökohtana on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö, jonka arvot säilytetään. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja maisemallisiin arvoihin. Aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto.	
Väylävirasto (3.4.2025) Väylävirasto on tutustunut osayleiskaavan luonnokseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta. <u>Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä</u> Väylävirasto pitää hyvänä, että kaavaa varten on laadittu selvitys tie- ja rautatieliikenteen melun osalta. Kaavaluonnoksen kartalle on merkitty ohjeellisen melualueen sisälle uusia pientalovaltaisia asuinalueita (AP), kyläalueita (AT) ja pientalovaltaisen asumisen reservialueita (APres). Kaavassa osoitetun ohjeellisen melualueen kaavamääräyksessä on todettu, että todellinen meluntorjuntatarve selvitetään tarkemmassa suunnittelussa. Kaavatyötä varten laaditun tie- ja raideliikenteen meluselvityksen perusteella meluntorjuntatarve radan läheisyydessä on kuitenkin ilmeinen. Tärinän osalta kaavaselostuksessa on viitattu raideliikenteen tärinä- ja runkomeluselvitykseen (13.4.2017), jossa on tutkittu Harvialan kartanon ympäristöä alueen asemakaavoitusta varten. Laadittu tärinäselvitys koskee vain osittain nähtävillä olevan yleiskaavan aluetta, joten raideliikenteen tärinävaikutukset tulee selvittää ja huomioida myös yleiskaavan muiden rakentamiseen osoitettujen alueiden osalta ennen niiden toteuttamista. Väylävirasto muistuttaa, että melun, runkomelun ja tärinän-torjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinätorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun-, runkomelun ja tärinätorjunnan kustannuksiin. <u>Pääradan kehittämisen suunnittelu</u> Väylävirastossa on parhaillaan laadinnassa selvitys Riihimäki – Tampere –välin tavoitetilasta ja kehittämistarpeista vaiheistuksineen. Laadittavan selvityksen perusteella saadaan lisätietoa pääradan kehittämisen jatkosta.	Kaavalla ohjataan, että todellinen ja ajantasainen melu- ja tärinäntaso tulee selvittää asemakaavoitettaessa tai yksittäisiä toimenpiteitä suunniteltaessa. <u>Pääradan kehittämisen suunnittelu</u> Selvitykseen on tutustuttu ja sen mukaiset tiedot Harvialaa koskien on lisätty kaava-selostukseen. Lisäksi Väylävirastoon on oltu yhteydessä ja varmistettu, että tarkempia suunnitelmia ja aikataulua kolmannen lisäraiteen osalta ei vielä ole. Kaava mahdollistaa pääradan kehittämisen ja lisäraiteiden jatkosuunnittelun. <u>Ohjeellinen junaseisake</u> Junaseisakkeen toteutumisedellytyksiä on tarkennettu kaavaan. Kunta esittää, että Väylävirasto ottaa jatkossa suunnittelussaan huomioon Harvialaan tavoitellun junaseisakkeen. <u>Radan suoja-alueen puusto</u> Suojaviheralueen merkintää on tarkennettu siten, että radan ja tien suoja-alueella on oikeus turvallisuuden sitä vaatiessa poistaa kasvillisuutta tai rajoittaa sen korkeutta.

Selvityksen on tarkoitus valmistua tämänhetkisen tiedon mukaan kevään 2025 aikana ja selvityksen tulosten perusteella tullaan käynnistämään Väylävirastossa jatkosuunnittelu. Kaava-alueen kohdalle sijoittuvat varaukset tulee huomioida jatkosuunnittelussa. <u>Ohjeellinen junaseisake</u> Yleiskaavaluonnokseen on uutena merkintänä sisällytetty ohjeellinen junaseisake. Seisakkeen osalta tulee jatkossa tarkemmin tutkia niiden maankäytöllisiä, ratateknisiä sekä liikenteellisiä toteuttamisedellytyksiä. Mahdollisessa seisakkeen ympäristön tarkemmassa jatkosuunnittelussa tulee huomioida seisakkeen vaatimat raide- ja laituriratkaisut, liityntä- ja saattoyhteydet sekä seisakkeen kytkemistä alueen muuhun liikennejärjestelmään. Seisakkeiden toteuttaminen edellyttää aikanaan ratalain mukaisen ratasuunnitelman laatimista. Seisakkeiden jatkosuunnittelussa tulee noudattaa Väyläviraston ohjetta Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 16 Väylät ja laiturit (Liikenneviraston ohjeita 43/2017, saatavilla: https://www.doria.fi/handle/10024/147789). <u>Radan suoja-alueen puusto</u> Kaavaehdotuksen yleismääräyksissä on suojaviheralueen (EV) osalta todettu seuraavaa: "Merkinnällä on osoitettu liikenneväylien varrella viheralueina säilytettävät alueet, joiden tarkoitus on pääasiassa tuoda suojaa ympärilleen. Alueella on huolehdittava riittävän kasvillisuuden säilymisestä. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty" Väylävirasto pitää kaavassa rautatien varteen osoitettua EV-kaavamerkintää sopivana, mutta muistuttaa radan suoja-alueesta. Radan suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan keskilinjasta. Radanpitäjällä on tie- tai rautatieliikenteen turvallisuuden sitä vaatiessa oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta tai rajoittaa kasvillisuuden korkeutta. Väylävirasto huomauttaa, että radan suoja-alueella sijaitsevista korkeakasvuisista puista, jotka yltävät kaatuessaan radalle (ns. riskipuut) aiheutuu turvallisuushaittaa rautatielle. Rautatien välittömässä läheisyydessä tulee välttää tällaisten puiden istuttamista/säilyttämistä. Väylävirasto toteaa, että rautatien varrella sijaitsevan suojaviheralueen kaavan yleismääräystä tulisi tämän osalta päivittää. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.	
Hämeenlinnan kaupunki (24.3.2025)	
Olemme tutustuneet Harvialan osayleiskaavaluonnokseen ja meillä ei ole erityistä lausuttavaa asiasta. Ainoa huomio,	Alueella on pyritty turvaamaan riittävät ekologiset yhteydet ja reittien jatkuvuus

jonka tunnistimme, oli maakunnallinen ekologinen viheryhteystarve Vanajaveden yli alueen lounasosassa: toivomme, että viheryhteys tutkitaan riittävän leveänä turvaamaan esimerkiksi hirvien siirtyminen vesistön yli ja siitä pohjoiseen.	myös Hiidenjoen yli. Kaavassa osoitettuja viheryhteyksiä ja VL-alueita täydentää aikanaan asemakaavoituksella suunniteltavat viheralueet. Kunnan näkemyksen mukaan yhteyksiä on riittävän laajasti.
Hämeenlinnan seudun joukkoliikenne	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Kanta-Hämeen pelastuslaitos	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Gasgrid Finland Oy (21.3.2025)	
Kaavan suunnittelualueella sijaitsee Gasgridin korkeapaineista DN100 / 54 bar maakaasun siirtoputkistoa sekä anodikenttä liitekartan osoittamalla sijainnilla. Maakaasun siirtoputkisto on kansallisesti tärkeä ja kallis infra, jonka sijoittamiseen on haettu lunastusmenettelyllä käyttöoikeus tai sijoituslupa esim. Vantaalla. Maakaasun siirtoputkisto rajoittaa toimintaa ympäristössä merkittävästi. Putkiston määräaikaistarkastuksilla, ennakkoahuollolla ja kaasulinjan merkinnöillä sekä ulkoisten hankkeiden valvonnalla varmistetaan putkiston turvallisuus. Putkiston tarkastukseen ja ylläpitoon liittyen alueella saattaa aiheutua ajoittain melua ja maanrakennustöitä. Suunnitelmanne on toteutettavissa seuraavin lisäyksin ja huomioon: • Maakaasuputkisto rajoittaa ympäröivää maankäyttöä merkittävästi. Gasgrid pyytää, että kaavamääräyksiin sisällytettäisiin maininta maakaasuputkistosta aiheutuvista rajoituksista, esimerkiksi "Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua asetuksen 551/2009 mukaisesti". • Kaasulinjalla ei saa kasvattaa puita tai muutakaan kasvustoa, eikä varastoida tai sijoittaa mitään, joka estää näkyvyyden merkintäpylväiden välillä. Kaasuputken omistajalla on velvoite raivata kasvillisuus linjalta 5 m leveydeltä, mutta linjalla sallitaan korkeintaan 0,5 m korkeuden saavuttava kasvusto. • Kaasuputken sijainti on merkitty maastoon merkintäpylväillä ja -kilvillä. Jokaiselta merkinnältä on oltava esteetön näkyvyys edelliselle ja seuraavalle merkinnälle. • Kaasuputken vähimmäispeitesyvyys on 1,0 m; maanalaisissa yhdensuuntaisasennuksissa vähimmäisetäisyys kaasuputkeen on 1,0 m ja risteilyissä 0,5 m (VNa 551/2009). Vieraiden rakenteiden etäisyydet ovat vähimmäisarvoja ja aiheuttavat jo normaalista poikkeavia toimia mahdollisissa kaasuputken kunnossapitotöissä.	Kaasuputkistoa koskevaa määräystä on tarkennettu siten, että rakentaminen ja muu toiminta kaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua.

• Sähkökaapeleita tai eristämättömiä ja sähköä johtavia rakenteita (metalliputkistot, merkintälangat ja maadoituskaapelit) sijoitettaessa on noudatettava standardia SFS 5717. Rakenteita ei tulisi asentaa maakosketukseen alle 20 m etäisyydelle teräksisestä maakaasuputkistosta. Jos etäisyys alitetaan, on pinnoittamattomat rakenteet eristettävä huolellisesti tai asennettava ne yhtenäiseen muoviputkeen tyyppipiirustuksen MKY000-0712 mukaisesti. Ehdoton vähimmäisetäisyys on 5 m. • Teräksisellä maakaasuputkella on katodinen korroosio-suojausjärjestelmä, jossa anodikentiltä syötetään heikkoa tasavirtaa 200– 800 metrin etäisyydeltä maakaasuputkelle maaperän kautta. Suojavirta kulkeutuu putken pinnoite-vauriokohtiin. Alle 20 metrin etäisyydelle kaasuputkesta sijoitetut laajat sekä eristämättömät metalliset rakenteet saattavat toimia suojavirran kulkureitteinä; sen lisäksi, että tämä voi häiritä korroosiosuojauksen toimintaa, rakenne voi altistua katodisen suojavirran aiheuttamalle hajavirta-korroosiolle kohdassa, jossa suojavirta jättää rakenteen. Gasgrid ei ota vastuuta näiden rakenteiden mahdollisesta ennenaikaisesta syöpymisestä. Riski nopeutuneelle korroosiolle on tarvittaessa selvitettävä mittauksin. Kaasuputken ylitykset raskaalla kalustolla vahvistamattomassa kohdassa tai maanrakennustyöt viittä (5) metriä lähempänä kaasuputkilinjaa edellyttävät valvojamme kutsumista paikalle. Ehdotus aloitusajankohdaksi on tehtävä 3 työpäivää aikaisemmin keskusvalvomoon.	
Fingrid Oyj (18.3.2025)	
Alueella sijaitsee nykyisin Fingridin 110 kV 2x110 kilovoltin (kV) voimajohto Hikiä – Vanaja. Kaavaselostuksessa on informatiivisesti tuotu tietoa kyseisestä voimajohdosta Fingridin lausunnon mukaisesti. Edellisen lausuntonamme jälkeen kantaverkon kehittäminen on edennyt. Fingrid suunnittelee uuden 2x110 kilovoltin voimajohdon rakentamista suunniteltujen Harvialan ja Hangasmaen sähköasemien välille. Voimajohtohankkeen vaikutuksista on tehty ympäristöselvitys (2025). Osayleiskaavan alueelle sijoittuvalla poikkileikkausvälillä A-B uusi 2x110 voimajohto korvaa nykyisen 110 kV voimajohdon. Kokonaisuudessaan voimajohtoalueen leveys on 46 metriä. Rakennusrajoista merkitsevät rakennusrajat ulotetaan voimajohtoalueen ulkoreunoihin. Hankkeen verkkosivut ovat www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/harviala-hangasmaki. Kaavaselostuksessa on kuvailtu tätä hanketta. Meillä ei ole muuten kommentoivaa osayleiskaavan luonnoksesta.	Hanketta seurataan ja sen vaikutukset on huomioitu tarpeen mukaan kaavatyössä.

Elenia Oy	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Loimua Oy (26.2.2025)	
Loimua Oy:llä ei ole lausuttavaa Harvialan osayleiskaavan 2050 luonnosaineistosta.	Merkitään tiedoksi.
Telia Towers Finland Oy	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
HS-Vesi (24.5.2023)	
HS-Vedellä ei ole lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.
Janakkalan Vesi (28.3.2025)	
Janakkalan kunta on pyytänyt Janakkalan Vesi liikelaitokselta lausuntoa Harvialan osayleiskaavaluonnokseen. Janakkalan kunnan kanssa on sovittu lausunnon määräajan jatkamisesta. Mahdollinen lainvoimainen asemakaava tulee edellyttämään alueen liittämistä vesihuoltopalveluiden piiriin, millä voi olla vaikutusta Janakkalan Veden vesihuoltopalveluihin. Edellä mainitusta syystä Janakkalan Vesi haluaa esittää seuraavat näkökohdat Harvialan osayleiskaavan valmisteluun liittyen. Kaavaratkaisun vaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu vaikutuksia vesihuoltopalveluihin juuri ollenkaan. Janakkalan Veden mielestä vaikutukset vesihuoltoon olisi erittäin tarpeellista arvioida jo kaavan luonnosvaiheessa. Vesihuollon vaikutusten arviointi luonnosvaiheessa on tärkeää, jotta vesihuollon kapasiteetin riittävyys saadaan varmistettua alueen kasvavalle väestölle ja yrityksille. Vaikutusten arviointi on myös tärkeää, jotta vesihuoltolaitos kykenee suunnittelemaan talouttaan mahdollisimman pitkäjänteisesti. Janakkalan Veden osalta olisi syytä arvioida vesihuoltolaitoksen kykyä tarjota vesihuoltopalveluita kaavoitettavalle alueelle. Alueen laajentuvat verkostot tarvitsevat verkostokapasiteetin tarkastelun, jotta voidaan varmistaa Janakkalan Veden mahdollisuudet tarjota alueelle vesihuoltopalveluita. Luonnosvaiheen kaavaselostuksessa alueiden vesihuollon nykytilasta kerrotaan, että Koljalan-Vuortenkytän vesiosuuskunnan verkoston aluetta on esitetty vuonna 2019 liitettävän Janakkalan Veden verkostoon. Kunnanhallitus päätti vastineessaan 13.01.2020 § 6, että kunta ei ota vastatakseen Koljalan-Vuortenkytän vesiosuuskunnan toimintaa esitetyn mukaisesti. Asiaa tarkastellaan uudelleen, jos/kun kunnan omistamia vesiosuuskunnan toiminta-alueella sijaitsevia maa-alueita lähdetään asemakaavoittamaan. Lainvoimainen asemakaava edellyttää alueen liittämistä vesihuoltoverkostoon. Janakkalan Veden mielestä mahdolliset vesiosuuskuntien liittämiset Janakkalan Veteen tulee tehdä vakaasti harkiten ja suunnitellusti.	Vaikutusten arviointia on täydennetty. Vaikutusten arviointia tehdään kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin perustuen. Kaavan vaikutuksia selvitettyä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Asemakaavoituksessa vaikutusten arviointi on yksityiskohtaisempaa kuin nyt yleiskaavatasolla. Yleiskaava osoittaa alueen kehityssuunnan tulevaisuudessa, mutta ei suoraan asemakaavoituksen alkamista uusilla alueilla. Uusille asemakaavoituksille ei ole toistaiseksi aikataulua. Kunnan vesihuoltolaitoksen on tuettava kunnan kehitystä tulevaisuudessa. Jos vesihuoltolaitoksen kapasiteetti tai toimintakyky ei riitä vastaamaan kunnan kehitystarpeita, on toimenpiteisiin ryhdyttävä tilanteen korjaamiseksi. Yleiskaavalla ei ratkaista vesiosuuskunnan liittämistä Janakkalan Veden verkostoon.

Janakkalan Vesi huomauttaa, että osayleiskaavan kaavoituksen eteneminen vaikuttaa asemakaavoitukseen ja täten tulevaisuudessa vesiosuuskunnan liittämiseen Janakkalan Veteen. Kaavoituksen yhteydessä on varmistettava, että vesihuoltopalvelut voidaan tarjota alueelle tehokkaasti ja luotettavasti. On tärkeää arvioida, miten vesiosuuskunnan liittäminen vaikuttaa sekä vesiosuuskunnan että Janakkalan Veden talouteen, mukaan lukien mahdolliset investointitarpeet ja ylläpitokustannukset. Vesiosuuskunnan liittäminen Janakkalan Veteen ei saa myöskään heikentää vesihuoltopalveluiden laatua tai saatavuutta alueella. Vesiosuuskunnan nykyiset asiakkaat on otettava huomioon, ja heidän tarpeensa on täytettävä vähintään yhtä hyvin. Vesiosuuskuntien verkostojen tilanne ja kunto tulee olla selvillä, jotta vesihuoltopalvelut voidaan tarjota tehokkaasti ja luotettavasti myös tulevaisuudessa alueella. Verkostojen puutteellinen kunto ja kapasiteetti voivat aiheuttaa merkittäviä investointitarpeita ja ylläpitokustannuksia. Vesiosuuskunnan liittäminen Janakkalan Veteen voi myös heikentää palveluiden laatua ja saatavuutta, jos verkostojen kapasiteetti ei riitä vastaamaan alueen tarpeisiin. Taloudelliset vaikutukset tulee arvioida perusteellisesti, jotta Janakkalan Veden taloudellinen tilanne ei heikkene. Mahdollinen kaavoituksen jälkeinen vesiosuuskunnan liittäminen tulee suunnitella ja toteuttaa huolellisesti, jotta alueen vesihuoltopalvelut voidaan tarjota tehokkaasti ja luotettavasti.	
Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunta (28.3.2025)	
Janakkalan kunta on pyytänyt mielipiteitä Harvialan osayleiskaavan 2050 luonnosvaiheesta. Koljalan – Vuortenkyllän vesiosuuskunta kiittää saamastaan lisäajasta, niin että aihe on voitu käsitellä vesiosuuskunnan vuosikokouksessa 27.3.2025. Vesiosuuskunta pitää hyvänä kunnan suunnitelmaa tarkastella uudelleen Koljalan – Vuortenkyllän vesiosuuskunnan verkoston ottamista osaksi Janakkalan Veden vesihuoltoverkostoa ja toimintaa. Vesiosuuskunta kuitenkin pyytää kiirehtimään asian käsittelyä erillisenä riippumatta asemakaavoituksen aloittamisen ajankohdasta. Vesihuoltolaki määrittää kunnan tehtäväksi kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti. Koljalan – Vuortenkyllän alueella on rakennettu useita taloja vesiosuuskunnan perustamisen (v.2006) jälkeen. Tämä on tuonut kasvupainetta pienelle vapaaehtoisvoimin toimivalle vesiosuuskunnalle (osuuskunnan jäsenmäärän kasvu on ollut 13 %). Myös Janakkalan kunta on luovuttanut tontteja alueelta, minkä seurauksena vesiosuuskunta on joutunut rakentamaan lisää verkostoa viimeisimmän vuoden sisällä. On todennäköistä, että osayleiskaava-alueen kylämäinen	Yleiskaavalla ei ratkaista vesiosuuskunnan liittämistä Janakkalan Veden verkostoon, vaan asia on käsiteltävä erikseen. Lausunto välitetään Janakkalan Vedelle tiedoksi.

asutus (AT) vahvistuu vielä ennen pientalovaltaisten alueiden (AP) asemakaavoitusta. Koljalan – Vuorten kylän vesiosuuskunnan verkosto rajautuu tällä hetkellä Janakkalan Veden verkostoon sekä etelässä Kauriinmaan ja Alangon alueella että pohjoisessa Harvialan koulun alueella. Vesiosuuskunnan alue ei siis ole itsenäinen saareke maaseutualueella, ja talousvesi ja jäteveden käsittely ostetaan Janakkalan Vedeltä. Nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa kriittisen infrastruktuurin merkitys ja haavoittuvuus ovat korostuneet. Kunnan viranomaisten ammattitaito ja mahdollisuudet vastata vesihuoltoverkosta ovat selvästi vahvemmat kuin vesiosuuskunnan. Näillä perusteluilla Koljalan – Vuorten kylän vesiosuuskunta esittää Janakkalan kunnalle osayleiskaavan laatimista luonnoksen pohjalta sekä myös kunnallisen vesihuolto-laitoksen toiminta-alueen uudelleenmäärittelyä sisältämään nykyisen vesiosuuskunnan verkostoalueen. Harvialan osayleiskaavaluonnos ja toteutunut yhdyskuntakehitys osoittavat toiminta-alueen uudelleenmäärittelyn kiireelliseksi ja välttämättömäksi.	
Janakkalan Kodit/Janakkalan Asunnot Oy	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Janakkalan Yrityskehitys Oy (5.3.2025)	
JYK:llä ei ole huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
Janakkalan sivistyslautakunta	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Janakkalan hyvinvointilautakunta (6.3.2025 § 29)	
Luonnos on valmisteltu hyvinvoinnin näkökulmasta hyvin ja lautakunnalla ei ole luonnokseen mitään erityistä lausuttavaa tai huomiota.	Merkitään tiedoksi.
MIELIPITEET (15 kpl)	
1. mielipide (13.2.2025)	
Ehdotus, että kiinteistölle 165-412-9-50 kaavoitetaan neljä tonttia omakotitaloille.	Kiinteistö on osoitettu kaavassa uudeksi kyläalueeksi. Merkintä mahdollistaa useamman kuin yhden rakennuspaikan, mutta yleiskaavalla ei ratkaista rakennuspaikkojen määrää. Näin ollen kaavakartalle ei ole tehty muutoksia palautteen johdosta.
2. mielipide (21.2.2025)	
Hienoa, että kaavaan tehdään muutosta pientalo-rakentamisen mahdollistamiseksi ja lisäämiseksi, koska sen myötä saadaan Janakkalaan uusia asukkaita. Tontit, kun suunnitellaan hyvällä maulla ja väljyydellä, ei niiden pitäisi	Luonnokseen on tehty muutoksia palautteen johdosta. Aluerajausta on muutettu hieman toiveen mukaisesti.

häiritä ketään. On myös hienoa, että olette huomioineet Sorsimonpihan osalta myös lisämaan lunastamismahdollisuuden. Hienoa jos linja-autopysäkki saadaan lähemmäs. Varmasti vaikuttava tekijä uusien tonttien ostajille, kun julkinen liikenne lähellä. Helpottaisi monen lapsiperheen arkea, kun pysäkki olisi lähellä. Sorsimonpihan idänpuoleisen rajan siirto lähetetyn kartan mukaisesti, jotta mahdollisesti lunastettava lisämaa sijoittuisi enemmän omalle takapihalle.	
3. mielipide (28.2.2025)	
Omistuksessani on kiinteistöt 412-6-47, 412-6-178 sekä yrityksen kautta kiinteistö 412-6-56. Alueet oli yleiskaavaluonnoksessa merkitty AT alueeksi ja pääosin APres alueeksi. Mielestäni APres alueiden tulisi olla M alueita. Kaavaluonnoksessa olevat AT alueet on nykytilanteen huomioon ottaen hyvät.	Luonnokseen on tehty muutoksia palautteen johdosta. APres -merkintä on poistettu toiveen mukaisesti.
4. mielipide (5.3.2025)	
Asia koskee kiinteistöä osoitteessa Harvialantie 534, kiinteistötunnukset 165-440-1-16 ja 165-412-14-4. Kaavassa tila oli merkitty kyläalueeksi, haluamme, että se merkitään maatilojen talouskeskus alueeksi. Tilalla harjoitetaan nyt ja tulevaisuudessa metsätaloutta sekä peltöjen vuokrausta. Kaavaluonnoksesta on poistettava talon viereiseltä pellolta merkintä 'uusi palveluiden ja hallinnon alue' ja merkittävä pellot kaavaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Kunnalla on omia maita Harvialantien varressa johon mahdollinen palveluiden alue voitaisiin sijoittaa (esim. Harvialan koulun risteys). Lisäksi tunturinvuoren alueella on jatkossakin voitava harjoittaa metsätaloutta (toki kylmäkukan kasvupaikat huomioiden).	Luonnokseen on tehty muutoksia palautteen johdosta. Uusi P -alue on poistettu ja tilan osalta merkintä on muutettu AM:ksi toiveen mukaisesti. Tunturivuoren alueella voi jatkossakin harjoittaa metsätaloutta erityisarvot huomioiden.
5. mielipide (13.3.2025)	
Muutama asia liittyen osayleiskaavaan. Aloitetaan liikenteestä. Nykyinen puomilla suljettu Alikartanontie tulee pitää suljettuna jatkuvalta moottoriliikenteeltä jatkossakin. Tie tukee turvallista koulutaivalta sekä ulkoilua tällä hetkellä. Lisäksi alueen asukkaat ovat tottuneet käyttämään "pohjoista" tietä liikkueensa autolla. Siihen oli aikanaan syy, minkä takia tie suljettiin. Mitä tulee bussiliikenteeseen niin suljetusta tiestä puuttuu melkoisesti leveyttä ja tälläkin hetkellä koululiikenteen aikaan tie on varsin täynnä. Kevari olisi hyvä lisä, mutta toivon että vapaa läpiliikenne keskustelu unohdetaan. Alueen asukkaat saattavat kaivata bussia poikkeamaan alueella, mutta kunnalla on olemassa siihen jo valmis infra.	Luonnokseen on tehty muutoksia palautteen johdosta. Kaava mahdollistaa Alikartanontien avaamisen joukkoliikenteelle/yleiselle liikenteelle, mutta yleiskaavalla ei ratkaista suoraan tien avaamista. Eli tien avaaminen edellyttää laaditun selvityksen mukaisia toimenpiteitä, mistä päätetään erikseen. Alikartanontien suljettu osuus on olennainen osa alueen liikennejärjestelmä etenkin siinä vaiheessa, kun alueen asutus tulevaisuudessa lisääntyy. Reservialue ja siihen liittyvä tielinjaus on poistettu toiveen mukaisesti, mutta

Tässä hieman maa-alueista: Liitteeseen 1 punaisella merkitsemäni reservialue pitäisi poistaa kaavasta. Alue on keskellä yksityisten mökkejä sekä lisäksi täysin tulva-alueella! Lisäksi samaan liitteeseen merkitty kokooja tie tulisi poistaa ja tukea ennemmin olemassa olevien teiden kevyenliikenteen väyliä. Tie rikkoisi täysin olemassa olevat viljelyalueet. Lisäksi se menisi nykyisten pihojen läpi.	nuolimerkinnällä on osoitettu tavoitteellinen yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta pitkällä aikavälillä. Alue on osoitettu mm. Janakkalan rakenne- mallissa ja seudullisessa rakennemallissa asumisen laajenemisalueeksi. Näin ollen asia tullee myöhemmin tulevaisuudessa tarkempaan tarkasteluun.
6. mielipide (17.3.2025)	
Hauliola 165-412-17-23. Tontti koostuu kahdesta eri palstasta. Pihapiirissä omakotitalo ja talousrakennukset. Toisella palstalla Hiidenjoen rannassa rantasauna ja liiteri. Näihin tehty varaus kulkuoikeuteen jo tehdyllä tiellä. Jos aikanaan nykyinen tie katkaistaan, sinne on rakennettava yhteys taloltamme. Sitten liikennejärjestelyistä: Alikartanontie on 4 taloryhmän kohdalta aika kapea eikä toivota levennyksiä pihapiiriin. Linja-auto liikennettä ei kaivata, as. alueelta koululle n. 2 km – hyvää liikuntaa. Vanhempi väki ei pääse bussiin ilman korokkeita. Jos pitää tehdä lisää pyörä ym. teitä hyvä reitti rautatien mukaisesti ns. melualueelle monttujen takaa asuntoalueelle.	Tieyhteyksiä ei ole tarkoitus katkaista. Mikäli joskus tulevaisuudessa muutoksia yhteyksiin tulee, kaikille kiinteistöille järjestetään kulku ja siitä sovitaan erikseen. Kaava mahdollistaa Alikartanontien avaamisen joukkoliikenteelle/yleiselle liikenteelle, mutta yleiskaavalla ei ratkaista suoraan tien avaamista. Eli tien avaaminen edellyttää laaditun selvityksen mukaisia toimenpiteitä, mistä päätetään erikseen. Alikartanontien suljettu osuus on olennainen osa alueen liikennejärjestelmää etenkin siinä vaiheessa, kun alueen asutus tulevaisuudessa lisääntyy.
7. mielipide (20.3.2025)	
Harvialan osayleiskaavassa koskien Sorsimonpihan lisärakentamista tulisi huomioida Sorsimonpihan nykyiset asukkaat. Kiinteistö 165-450-1-19 rajautuu nykyisellään kolmelta sivultaan puistoalueeseen. Tämä on luonnollisesti huomioitu aikanaan tontin hinnassa, ja sittemmin kiinteistön arvossa. Suunniteltu kaavamuutos olisi toteutuessaan valtava takaisku kahden nuoren ihmisen elämässä. Muutimme neljä vuotta sitten Janakkalaan pohjoisesta haaveenamme loppuelämän koti. Näinkö lyhyeksi jäi Harvialan tarjoama idylli ja lintukotomainen asuminen, kun suunnitelmissanne on rakentaa yhdyskatu yhdelle tonttimme sivulle ja pientaloja toiselle sivulle. Olisimmeko ostaneet kiinteistömme tuolloin neljä vuotta sitten, jos olisimme tienneet näistä suunnitelmista? Vastaus on emme, vaikka kauppahinta olisi ollut huomattavasti alhaisempi. Hankimme kiinteistön päätytontilla, koska halusimme omaa rauhaa ilman ohikulkuliikennettä. Ajattelimme myös, että tien päässä asuessa on lastemme turvallista liikkua ja opetella pyöräilemään. Kaikki nämä haaveet saamme haudata, mikäli kaavamuutosta aletaan toteuttamaan. Kiinteistön myyminenäkään ei tule kyseeseen kaavamuutoksen aiheuttaman arvonaleneman vuoksi.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Sorsimonpihan ja ns. ”Sorsimonpihan jatkeen” välille on lisätty VL-alue (viheralue) nykyisen asemakaavan mukaisesti. Alue säilyy jatkossakin turvallisena ja vasta asemakaavoituksella määritellään tarkemmin uudet toiminnot. Asemakaavoituksille ei ole toistaiseksi aikataulua. Yleiskaavassa osoitetut uudet tieyhteydet ovat sijainniltaan ohjeellisia.

Arvostuksena Harvialaan muualta muuttaneille vetoan teihin päättäjiin, ettei Sorsimonpihan laajenemissuunnitelmia toteuteta lisärakentamisen osalta. Olemme viihtyneet tähän saakka Harvialassa erinomaisesti, ja toivoisimme myös voivamme kasvattaa lapsemme täällä.	
8. mielipide (20.3.2025)	
Kohde 1. Kaksi tilaa Hiidenjoen rannassa, Harvialan uuden asuinalueen itäpuolella. Omistamme tilat A. 165-412-17-32, 11900 neliömetriä, l. 1,19 hehtaaria ja B. 165-412-17-29, 13400 neliömetriä l. 1,34 hehtaaria. Tilalla A on rantasauna ja 2013 valmiiksi saatu omakotitalomme sekä varastorakennus. Asumme ko. omakotitalossa. Tila B on toistaiseksi rakentamaton pl. tiet, puuston istutukset valmiudet vesijärjestelmään ja kunnalliseen viemäriin liittymiseen. Sähkön ja valokuidun jakokeskus on tilan B alueella ja sen tehossa on huomioitu yhdestä kahteen asuintaloon ja naapureiden mahdollinen kahden mökin sähköistäminen. Tiloillamme on pohjatutkimuksen mukaan pintakerrosten alla kantava moreeni n. 2 m syvyydessä. Meillä on viisi aikuista lasta, joista uskoisin ainakin kahden haluavan rakentaa vanhusten lähelle. ESITYS: Esitän että näitä kahta tilaamme käsitellään kaavaluonnoksessa yhtenä pientalojen rakennusalueena. Kohde 2. Alikartanontien koululaisten ym turvallisuus ja linja-autoliikenne halvalla tavalla. Alikartanontietä ei tule missään tapauksessa avata millekään lisäliikenteelle ennen kuin siinä on kattavat pyörä- ja kävelytiet. Linja-autoliikenne voitaisiin hoitaa hyvin niin että linja-autot kurvaavat HML:n rajalta Harvialantieltä Alikartanontielle ja tekevät lenkin uudella asuinalueella ja palaavat samaa reittiä tai Harvialan Kartano-tien kautta takaisin Harvialan tielle. Näin itäiseen junaradan alitukseen ei tarvittaisi kuin kavennus pyörätien erottamiseksi. Kohde 3. Tie Rantapuisto tien itäpäästä peltojen poikki Haulionranta tielle. Luonnosesityksen mukainen tie vaikuttaa huitaistun kartalle ja noin toteutettuna se kohtaa monia vaikeuksia. Mm Alikartanontien ja Haulionranta -tien risteys on ahdas ja vaikea ajaa. Kokoomatien tulisi olla liikenteen sujuvuutta edistävä.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Kiinteistö 17:29 on osoitettu uudeksi erillispientalojen alueeksi, siten että kiinteistölle jää pieni väylä rakentamaton aluetta, mikä on merkinnällä M. Lisärakentaminen edellyttää kuitenkin asemakaavoitusta, koska rantamitoitus ylittyy. Kaava mahdollistaa Alikartanontien avaamisen joukkoliikenteelle/yleiselle liikenteelle, mutta yleiskaavalla ei ratkaista suoraan tien avaamista. Eli tien avaaminen edellyttää laaditun selvityksen mukaisia toimenpiteitä, mistä päätetään erikseen. Alikartanontien suljettu osuus on olennainen osa alueen liikennejärjestelmää etenkin siinä vaiheessa, kun alueen asutus tulevaisuudessa lisääntyy. Uusi tieyhteys ja asumisen reservialue on poistettu kaavasta. Nuolimerkinnällä on kuitenkin osoitettu tavoitteellinen yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta pitkällä aikavälillä. Alue on osoitettu mm. Janakkalan rakennemallissa ja seudullisessa rakennemallissa asumisen laajenemisalueeksi. Näin ollen asia tulee myöhemmin tulevaisuudessa tarkempaan tarkasteluun, jolloin myös kiinteistöillenne olisi toteutettavissa parempi kulkuyhteys.
9. mielipide (23.3.2025)	
Yhtiö omistaa Harvialan alueella kiinteistön 165-412-8-174. Kiinteistö on ollut aiemmin soranottoaluetta ja on nyt metsittymässä. Kiinteistöllä on vielä melko avoimia sorapintaisia alueita, taimikoita sekä jo varttuneempaa metsää. Kiinteistö on rakennettavuudeltaan erinomainen,	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Toivotun alueen merkinnäksi on muutettu M.

sillä se sijoittuu moreeni- ja hiekkapohjaiselle maaperälle kokonaisuudessaan.

Yhtiön omistama kiinteistö sijoittuu Harvialan osayleiskaavan kaavaluonnoksen alueelle. Yhtiö esittää mielipiteensä kaavaluonnoksesta sekä toivoo alueen kehittämisen mahdollistamista. Yhtiön tavoitteena on ollut aiemmin ja on edelleen mahdollistaa alueelle muutaman (2-4) asuinrakennuspaikan toteutuminen.

Kiinteistö sijoittuu vakituisen asumisen kannalta hyvälle sijainnille. Etäisyys Harvialan koululle on noin 1,5 km. Harvialantien varressa noin 2 km etäisyydellä kulkevat kattavat joukkoliikenteen linjat. Matkaa Turengin palveluihin on vain noin 5,5 km. Alueella on myös erinomaisen hyvin pyörällä ja kävellen kuljettavissa olevat yhteydet. Myös Hämeenlinnan puolella vastaavalla etäisyydellä on tarjolla palveluita. Hyvän sijainnin lisäksi alueella on myös monia muita vahvuuksia asumisen kannalta, kuten rauhallisuus, luonnonläheisyys sekä hyvät ulkoilumahdollisuudet. Alue toteuttaa siis nimenomaisesti juuri sitä, millaisia asumisen vaihtoehtoja Janakkala parhaimmillaan tarjoaa: Luonnonläheistä asumista, mutta kuitenkin palvelujen lähistöllä. Näin ollen yhtiön omistaman alueen rakentamisen mahdollistaminen tukisi hyvin myös kunnan tavoitteita mahdollistaen alueella hyviä asumisen vaihtoehtoja.

Harvialan osayleiskaavan kaavaluonnoksessa yhtiön omistama kiinteistö on osoitettu merkinnällä maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta sekä erityisiä ympäristöarvoja (MUY). Todettakoon, että merkinnän kaavamääräys ei suoranaisesti kiellä rakentamista, mutta yhtiön tulkinnan mukaan ei sitä myöskään selvästi tue. Kyseinen kaavamerkintä yhtiön omistamalle alueelle ei ole yhtiön tavoitteiden mukainen, eikä tue yhtiön tavoitteena olevaa rakennuspaikkojen muodostamista.

Yhtiö korostaa, että yhtiöllä on ymmärrys omistamansa alueen merkityksestä erityisesti ulkoilumahdollisuuksille sekä myös alueen ympäristölle. Yhtiön tavoitteena ei ole heikentää näitä arvoja. Lisäksi alue on suhteellisen vähän aikaa sitten vapautunut soranoton käytöstä, joten se ei ole luonnontilainen. Yhtiö tavoittelee sitä, että yhtiön (ja kaiketi myös Janakkalan kunnan) tavoitteena oleva asuinrakentaminen alueelle voitaisiin toteuttaa alueen ominaispiirteet huomioiden ja niiden säilymistä edistäen.

Yhtiö esittää ja kohteliaimmin pyytää, että yhtiön omistamalla kiinteistöllä 165-412-8-174 mahdollistetaan muutaman rakennuspaikan rakentaminen haja-asutusluonteisen tyyppisesti. Yhtiö pyytää Janakkalan kuntaa huomioimaan asian osayleiskaavan jatkosuunnittelussa.

Yhtiön tavoite voitaisiin toteuttaa esimerkiksi niin, että yhtiön omistaman kiinteistön pohjoisosa osoitettaisiin kyläalueen merkinnällä (AT) tai haja-asutusrakentamisen mahdollistavan maa- ja metsätalousalueen (M) rajaa tarkistettaisiin alueella hieman suhteessa MUY-merkinnän rajaukseen. Tämän mielipiteen liitteenä on karttakuva yhtiön tavoittelemasta rakentamiseen osoitettavasta alueesta. Mikäli yhtiön omistaman kiinteistön pohjoisosa osoitettaisiin osayleiskaavassa sellaisella merkinnällä, että se mahdollistaa jatkossakin rakentamisen, suhtautuisi yhtiö tässä tilanteessa myönteisesti myös siihen, että kiinteistön eteläosalle osoitettaisiin sellainen kunnan perustelluksi katsoma kaavamerkintä, joka rajoittaisi tai estäisi alueen käyttöä rakentamiseen. Yhtiöllä ei ole alueen eteläosan käytön suhteen erityisiä aktiivisia suunnitelmia tällä hetkellä. Yhtiö korostaa, että yhtiö toivoo kunnan ottavan yhtiön kannan huomioon kaavaehdotuksen laadinnassa, sillä yhtiön tavoitteet edistäisivät laadukkaiden ja hyvien asuinvaihtoehtojen tarjoamista kunnan alueella, mahdollistaisivat osaltaan alueelle uusia asukkaita ja näin ollen edistäisivät myös kunnan elinvoimaa. Näiden positiivisten vaikutuksien edellytyksenä on se, että yhtiön kanta otetaan kaavaehdotuksen suunnittelussa huomioon. Yhtiö on valmis jatkamaan keskustelua aiheeseen liittyen kunnan kanssa.	
10. mielipide (23.3.2025)	
Haluamme esittää mielipiteemme osayleiskaavaan liittyen ja tuoda esiin muutamia asioita, joita toivoisimme vielä pohdittavan kaavaprosessin edetessä. Asumme Sorsimonpihalla, jossa takapihojamme koristaa kauniit koivupuuvuorivärit ja näkymä Hiidenjoelle. Tämä maisema ja ympäristö olivat meille keskeisiä syitä muuttaa ja rakentaa juuri Sorsimonpihalle, Janakkalaan. Olemme viihtyneet alueella erinomaisesti ja toivomme, että viihtyisä ja turvallinen asuinympäristömme säilyy myös tulevaisuudessa. Vastustamme kaavassa esitettyä Sorsimonpihan "laajentumista", sillä sillä olisi runsaasti negatiivisia vaikutuksia nykyisten Sorsimonpihan asukkaiden elämään. Laajennus lisäisi merkittävästi liikennettä ja melua alueella, mikä heikentäisi nykyisten asukkaiden elämänlaatua ja alueen rauhallisuutta. Sorsimonpiha on ollut lapsillemme turvallinen paikka leikkiä ja pyöräillä, mutta laajentuminen muuttaisi tätä merkittävästi. Lisääntyvä liikenne tekisi alueesta turvattomamman lapsille, mikä huolestuttaa meitä suuresti.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Sorsimonpihan ja ns. "Sorsimonpihan jatkeen" väliin on osoitettu nykyisen asemakaavan mukaisesti VL- aluetta (viheralue). Tällä ratkaisulla viereiselle alueelle tulevasta uudesta asuinalueesta ei kunnan näkemyksen mukaan aiheudu haittaa nykyisille asukkaille. Uuden alueen toiminnot suunnitellaan tarkemmin aikanaan asemakaavalla. Asemakaavoitukselle ei ole toistaiseksi aikataulua. Alueelle jää riittävästi ekologisia viheryhteyksiä ja yleiskaavalla pyritään ohjaamaan alueen viheralueita ominaisuuksiltaan monipuolisempaan suuntaan, nykyisten yksipuolisten peltoalueiden sijaan. Kunnan tulee suunnitella alueitaan kestävästi myös talouden näkökulmasta. Suunnittelussa on otettu huomioon mm. riittävä yhdyskuntarakenteen tehokkuus ja olemassa olevan infrastruktuurin

Lisäksi rakentaminen muuttaisi alueen luonnetta ja rikkoisi nykyisen ekologisen verkoston, mikä vaikeuttaisi eläinten liikkumista rantametsikössä ja heikentäisi luonnon monimuotoisuutta Hiidenjoen rannoilla. Nykyisellään Sorsimonpihan ja Hiidenjoen välissä on monipuolinen lajisto, ja erityisesti pesimäaikaan alueella on runsaasti lintuja. On tärkeää varmistaa, että eläimillä säilyy kulkuyhteydet Hiidenjoen vartta pitkin, jotta alueen ekosysteemi pysyy elinvoimaisena. Kaavaselosteessa mainitaan: "Sorsimonpihan asukkaat ovat esittäneet kunnalle mahdollisuutta ostaa lisämaata takapihoiltaan Hiidenjoen rantaan ulottuen ja toive huomioidaan yleiskaavassa." Olemme tyytyväisiä mahdollisuudesta ostaa lisämaata tontteihimme ja toivomme, että asia etenee kaavaluonnoksessa esitetyllä tavalla. Lopuksi esitämme toiveen, että Alikartanon alueelle suunniteltaisiin metsäinen polkureitistö, joka tarjoaisi asukkaille mahdollisuuden nauttia luonnosta ja ulkoilusta. Voisiko tällaista reittiä harkita esimerkiksi Miemalanselän rannan VL-alueelle? Tämä tukisi alueen virkistyskäyttöä, lisäisi sen vetovoimaisuutta ja toisi kaikille Alikartanon alueen asukkaille metsäisiä ulkoilumaastoja nykyistä lähemmäksi. Kiitämme mahdollisuudesta tuoda näkemyksemme esiin ja toivomme, että nämä asiat otetaan huomioon kaavaprosessin jatkossa. (5 allekirjoittanutta).	hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan. Sorsimonpihan viereinen alue on osoitettu asuinalueeksi maakuntakaavassa, kunnan omassa rakennemallissa sekä seudullisessa rakennemallissa. Myös aiemmin aikanaan aloitetussa Harvialan yleiskaavatyössä alueet on nähty asuinalueena. Nyt laadittava yleiskaava noudattelee näitä ylempitasoisia linjauksia. Alikartanon asuinalueen kehityksen pysähtyminen ei ole pitkällä aikavälillä hyvä asia. Alueen kehittäminen tukee vetovoiman säilymistä ja vahvistumista myös tulevaisuudessa. Näin ollen alueen kehittäminen on johdonmukaista ja perusteltua myös strategisen suunnittelun näkökulmasta. Lisämaan oston osalta on tehty tarkennus kaavaan. Lisämaan osto nähdään mahdollisena vain niillä Sorsimonpihan tonteilla, jotka sijaitsevat alle 100 metrin päässä rannasta. Näillä tonteilla on selvä ja etäisyyden puolesta järkevä toiminnallinen yhteys rantaan. Sorsimonpihan kauimmaiset tontit sijaitsevat reilusti yli 100 metrin päässä rannasta, eikä näillä tonteilla muodostu samankaltaista selvää yhteyttä rantaan. Alueella on kuitenkin edelleen voimassa asema-kaava, jossa Sorsimonpihan ja rannan välinen alue on yleistä virkistysaluetta. Niemenpään VL-alue on tarkoitettu säilytettäväksi mahdollisimman ehyenä alueella sijaitsevien erityisarvojen johdosta. Näin ollen juuri sinne on mm. metsäiset polkureitistöt soveltuvia. Yleiskaavalla ei kuitenkaan ratkaista tarkemmin virkistysalueiden toimintoja, joten niille tehdään aikanaan yksityiskohtaisempi maankäytön suunnitelma. Todennäköisimmin virkistysalue kehittyy vasta, kun sen viereinen asuinaluekin alkaa konkretisoitua.
11. mielipide (23.3.2025)	
Linja-autoliikennettä ei tule avata Alikartanon asuinalueelta Alikartanontielle. Kustannuksena tämä on liiallinen, koska Harvialan puolella on jo mahdollisuus kääntöpaikkaan tarvittaessa ja pienemmillä kuluilla.	Kaava mahdollistaa Alikartanontien avaamisen joukkoliikenteelle/yleiselle liikenteelle, mutta yleiskaavalla ei ratkaista suoraan tien avaamista. Eli tien avaaminen edellyttää laaditun

Tie on tällä hetkellä pienille Harvialan alakoulun kulkijoille turvallinen ja toivottavasti pidetään se sellaisena. Jos kuitenkin tuohon väkisin avataan linja-autoliikenteelle reitti, pitäisi muu liikenne tässä tapauksessa kieltää ko. tien osuudelta.	selvityksen mukaisia toimenpiteitä, mistä päätetään erikseen. Alikartanontien suljettu osuus on olennainen osa alueen liikennejärjestelmää etenkin siinä vaiheessa, kun alueen asutus tulevaisuudessa lisääntyy.
12. mielipide (23.3.2025)	
Olemme tutustuneet Harvialan osayleiskaavaan. Luonnoksen mukaan Myllynkulmantien alkupäähän olisi tulossa uusi pientaloalue (AP). Olemme kohtuu tuoreita Janakkalalaisia. Ostimme Myllynkulmantie 50 osoitteessa olevan kiinteistön 2022. Sopivaa kohdetta etsimme lähes 1,5 vuotta ja kävimme katsomassa kymmeniä kohteita. Lopulta tämä kiinteistö tuli myyntiin, jonka tiesimme olevan oikea kun kävimme katsomassa sitä, koska halusimme omaa rauhaa ja myllynkulman tapaista aluetta rauhallista kylä/maaseutu-maista paikkaa johon täällä ihastuimme. Tonttimme reuna rajautuu kunnan metsäalueeseen, johon nyt tuon luonnoksen mukaan olisi tulossa uusi asuinalue. Luonnollisesti emme ole tyytyväisiä tästä ja vastustamme tällaista luonnosta. Alueen kylämaisyys katoaa ja mahdollinen uusi asuinalue tulee häiritsemään nyt täällä asuvia ja erityisesti meidän perhettämme. Metsä tarjoaa tällä hetkellä myös ensiarvoisen tärkeän elinympäristön luonnonvaraisille eläimille, kuten linnuille, jotka suosivat juuri kuusikkoja. Lisäksi alueella asustelee muita eläimiä, jotka pitävät huolta alueen hiiri- ja myyräkannoista.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Kunnan omistama alue on muutettu AP-merkinnästä AT:ksi, eli uudeksi kyläalueeksi. Merkintä mahdollistaa siis asutuksen lisääntymisen vain haja-asutusluontoisesti ja lisäämaan oston alueelta. Kunnan ei ole tarkoitus asemakaavoittaa aluetta.
13. mielipide (21.3.2025)	
Katajamäen työväen asuntoalueen asukkaiden mielipide Arvoisa kaavoituksesta vastaava. Harvialan osayleiskaava-suunnitelmassa on huomioitava tarkemmin kaikki tehdyt selvitykset, jotka rajaavat alueen uudisrakentamista. Alueella on merkittäviä kulttuuri- ja luontoarvoja, jotka on säilytettävä. Kulttuuriympäristön arvot: - Näkymälinja: Harvialan kartanoalueen ja Katajamäen työväen asuntoalueen välinen avoin näkymälinja on säilytettävä. - Rakennukset: Alueella on useita arvokkaita rakennuksia ja maisemakokonaisuuksia, jotka ovat osa paikallista kulttuuriperintöä. Luontoarvot: - Viitasammakko: Hiidenjoen rannan kosteikko on uhanalaisen viitasammakon lisääntymisalue.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Katajamäen pohjoispuoliselta peltoalueelta on poistettu asumisen reservialue merkintä. Tilalle on laitettu nykyistä käyttöä kuvastava merkintä M. On kuitenkin huomioitava, että M-merkintäkään ei takaa alueen säilymistä avoimena viljelymaisemana, mikäli viljelytoiminta mahdollisesti tulevaisuudessa muuttuu tai alue metsitetään. Katajamäen ja sitä muutoin ympäröivän uuden asuinalueen välille on osoitettu viheralue (VL), joka suojaa ja osaltaan korostaa Katajamäen säilymistä, vaikka uutta rakennuskantaa tulisikin tulevaisuudessa sen läheisyyteen. Uuden asuinalueen rajausta on muutettu siten, että se ei ulotu enää rantaan. Ranta on osoitettu yleiseksi virkistysalueeksi.

- Kasvillisuus: Katajamäentien pientareella kasvaa uhanalaisia kasveja, kuten sarvisammal. Ristiriidat kaavasuunnitelmassa: - AT/s-alue: Suunnitelma tiivistää asumista, mikä on ristiriidassa kulttuuriympäristöselvityksen suositusten kanssa. - AP/s-alue: Rakentaminen kostealle maalle vaatisi todennäköisesti huomattavia maastomuutoksia, mikä ei ole suositeltavaa. Yhteenveto: Kaavasuunnitelmassa on otettava huomioon kaikki tehdyt selvitykset ja suositukset. Alueen kulttuuri- ja luontoarvot on säilytettävä, jotta Harvialan ainutlaatuinen ympäristö ja maisema säilyvät tuleville sukupolville. Liitteenä mielipiteemme tarkemmin eriteltynä: Asunnot: 165-450-1-10 HELMI Katajamäentie 75 ja 79 165-450-1-11 KANNEL Katajamäentie 63 ja 67 ”Harvialan kartanoalueesta syrjässä, rautatien toisella puolella sijaitsee tiilinen talousrakennusten ryhmä, jonka keskuksena on 100 metriä pitkä navettarakennus. Navetan länsipuolella on Katajamäen työväen asuntoalue, jonka on suunnitellut 1920-luvulla arkkitehtitoimisto Frosterus & Gripeberg.” Kaavasuunnitelmassa tulee ottaa tarkemmin huomioon kaikki tehdyt selvitykset. Yleiskaavasuunnitelmassa ei ole otettu huomioon selvityksiä, jotka selkeästi rajaavat alueen uudisrakentamisen kaavoitusta läntisen Harvialan kulttuuri- ja luontoympäristöön. Alueella on paljon arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita sekä merkittäviä luonto- ja ympäristöarvoja. Suojeltuja maisemallisia kokonaisuuksia ovat mm. Harviala Oy:n Alikartanon rakennusten ja Katajamäen työväen asuntojen välinen avoin näkymälinja. (Mainittu museoviraston lausunnossa v. 2003.) On tärkeää säilyttää asuin- ja tuotantorakennusten lisäksi viljelymaisema: avoin pelto luo avaruuden tuntua ja muodostaa yhtenäisen näkymän. Kulttuurimaisema on tärkeä myös luonnon monimuotoisuudelle. Lisäksi Katajamäen ja Taimitarha Oy: väliin sijoittuu Fingrid Oyj:n 2x110 kV voimajohto, joka rajoittaa rakentamista. Hiidenjoen rannan ja Katajamäen väli jää rakentamisalaltaan pieneksi. Rantakosteikko tulvii, joten rakentaminen vaatisi todennäköisesti huomattavia maastoa korottavia ja muotoilevia muutostöitä. Rannassa on myös mm. uhanalaisen viitasammakon lisääntymisalue (luo4). Katajamäentien pientareella kasvaa myös uhanalaisia	Rakennetun kulttuuriympäristön läheisyydessä lähtökohtana on, että olemassa olevia erityisarvoja ei heikennetä, vaan niiden arvoa korostetaan. Yleiskaavassa on hyvin huomioitu alueella olevat kulttuurihistoria ja luontoarvot ja laaditut selvitykset. Uudet alueet suunnitellaan tarkemmin asemakaavoituksella, jolloin voidaan asettaa tarkempia suojelumääräyksiä tarpeen mukaan. Asemakaavoitukselle ei ole toistaiseksi aikataulua. AT-alueiden kaavamääräystä on tarkennettu siten, että suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alue on tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tiivistettävissä kylämaista tehokkaampaan asumiseen. Tiivistys ei esimerkiksi koske Katajamäen nykyistä asutuskeskittymää.
--	--

kasveja, esimerkiksi sarvisammal. Alueen säilyminen ennallaan turvaa sen käytön edelleen luonnonläheisenä virkistysalueena Alikartanon alueen asukkaille.

Muun muassa seuraavat kohdat kaavasuosittelussa ovat ristiriitaisia selvitysten suositusten kanssa.

AT/s (Katajamäki): Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä asumisen yhteydessä olevaa palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Tarkemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alue on tarvittaessa tiivistettävissä kylämaista tehokkaampaan asumiseen.

/s: Alue, jolla ympäristö säilytetään. Rakennusten ja pihamaan rakentamisessa tulee ottaa huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että rakentaminen soveltuu rakennustavaltaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan sekä ympäristöön. Edellinen on ristiriidassa kulttuuriympäristöselvityksen kanssa (Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys 4.3.2024 Heilu).

Katajamäen asuinalue: "Maisemalliset arvot: Osa Alikartanon maisemakokonaisuutta, rakennukset sijaitsevat puustoisella kumpareella peltoaukean keskellä. Suositukset: Rakennusten säilyttävä korjaaminen ajan ja tyylin mukaisin materiaalein, pihapuuston ja avoimen maisemarakenteen säilyttäminen."

Sekä: Harvialan kartano, Alikartanon alue: "Maisemalliset arvot: Rakennuskokonaisuus muodostaa erittäin merkittävän maisemallisen kiintopisteen avoimessa viljelymaisemassa. Suositukset: Rakennusten säilyttävä korjaaminen ajan ja tyylin mukaisin materiaalein, avoimen maisemakuvan säilyttäminen."

AP/s Uusi pientalovaltainen asuinalue (Katajamäen ja Hiidenjoen rannan välinen kaistale alavaa kosteaa maata) Merkinnällä on osoitettu pääosin rakentamattomat, asemakaavoitettavaksi tarkoitetut alueet. Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asumiseen. Asemakaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota vehreän ympäristökuvan luomiseen.

APres Pientalovaltainen asumisen reservialue (Peltomaisema Katajamäen ja Harvialan taimitarhan välissä) Merkinnällä on osoitettu myöhemmin suunniteltavat asumisen reservialueet, joiden toteutuminen edellyttää kunnalta maanhankintaa tai muita järjestelyitä. Alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla. Asemakaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota vehreän ympäristökuvan luomiseen.

Edelliset ovat ristiriidassa: Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvityksen kanssa 4.3.2024 Heilu sekä Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvityksen kanssa, Teppo Häyhä 28.7.2021:

TEHDYT SELVITYKSET ON OTETTAVA TARKASTI HUOMIOON
KAAVAA SUUNNITeltaessa:

Suunnittelualueelle laaditut yleiskaavatasoiset selvitykset:

- Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021
- Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021
- Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024

Suunnittelualueelle ja lähiseudulle laadittuja selvityksiä:

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Museoviraston aineistot
- Hämeen liiton aineistot
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005, Teija Ahola 2005.
- Alikartanontie, arkeologinen tarkkuusinventointi, Mikrolitti Oy, Juuso Koskinen, 7.11.2022.

Luonnonympäristö ja maisema

- Hämeen liiton aineistot
- Lepakkoinventointi, Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry / Ari Lehtinen 2014.
- Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää–Hämeenlinna. ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024.

Poimintoja selvityksistä:

”Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Suunnittelu-alueen rakennettuun ympäristöön liittyy maakunnallisia erityisarvoja. Alueella on osa maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä; Harvialan kartano ja kulttuurimaisema (Hämeen liitto, 2019). Tähän kuuluu Harvialan kantatila rakennuksineen, sekä Katajamäen työväen asuinalue sekä Sikopiirin- ja Marjoniemen rakennukset. Janakkalan rakennusinventoinnissa (Ahola, T. 2005) Harvialan alue on luokiteltu säilytettäväksi rakennetuksi kokonaisuudeksi, jossa on erityisen hyvin edustettuna hämäläinen tiilirakentamisen perinne.”

Luonnonympäristö ja luontoarvot: ”Tavoitteena on turvata alueen erityisten luontoarvojen säilyminen laadittuun luontoselvitykseen pohjautuen. Selvityksen mukaiset luontoarvot osoitetaan tarkoituksen mukaisilla suojelumerkinnöillä. Lisäksi tavoitteena on turvata monipuolisten ekologisten yhteyksien säilyminen. Uhanalaisia luontotyypppejä sisältävät alueet ja viitasammakon lisääntymisalueet tulee merkitä suojelualueiksi (SL) tai luontokohteiksi (luo). Arvokkaiksi

rajatuille alueille ei tule suunnata alueiden luonnetta tai erityisarvoja uhkaavaa maankäyttöä, kuten rakentamista.”	
14. mielipide (21.3.2025)	
Harvialan osayleiskaava: viheryhteystarve kaavan itäreunassa Sylkkiäntien kohdalla. Viheryhteys päättyy Heinäjoentiehen ja peltoon. Olisiko mahdollista siirtää viheryhteysalue tonttimme (165-412-17-30) itäreunaan, kaavan reunalle. Tällöin puustoyhteys viheryhteyden päätepisteeseen säilyy. Tila 165-412-17-33 on mahdollinen tulevaisuuden rakennuspaikka.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Viheryhteys -merkintä on poistettu.
15. mielipide (15.3.2025)	
Viitaten edelliseen kirjeeseemme 20/6-23 vaatimuksemme on sama. Siirtäkää kaavaanne sen verran vasemmalle että Latomäen maat kokonaisuudessaan jää ulkopuolelle. Haluamme jättää maamme jälkeläisille samanlaisena kun itse olemme saaneet. Eihän suo eli mutamaa ole tonttimaata.	Palautteesta ei ilmene tarkempi sijainti, mutta Latomäen maat on osoitettu nykykäytön mukaisesti yleiskaavaan, eli maa- ja metsätalousalueena (M) ja maatilojen talouskeskusten alueena (AM). Luonnokseen nähden alueelle ei ole tehty muutoksia.

HARVIALAN OSAYLEISKAAVA

Ehdotuksesta saadut lausunnot, muistutukset ja niiden vastineet

Kunnanhallitus päätti 1.9.2025 § 134 asettaa Harvialan osayleiskaavan ehdotuksen nähtäville MRA 19 § mukaisesti. Kaavaehdotus pidettiin nähtävillä 11.9.–12.10.2025. Ehdotuksesta pyydettiin 19 lausuntoa. Siitä saatiin 5 lausuntoa ja 3 muistutusta. Tämän jälkeen asianosaisia kuultiin MRA 32 § mukaisesti Sorsimonpihan ja Hiidenjoen välisen alueen muutoksista 11.11.–25.11.2025 välisenä aikana, jolloin saatiin 1 muistutus (6 allekirjoittajaa). Alkuperäiset lausunnot ja muistutukset ovat suunnittelijoiden ja päättäjien käytössä. Vastineissa on kerrottu, miten palaute on huomioitu kaavan valmistelussa.

Lausunnot

- Hämeen liitto, 6.10.2025
- Hämeen- ja Uudenmaan ELY-keskus, 10.10.2025
- Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo, 10.10.2025
- Väylävirasto, 24.10.2025
- Hämeenlinnan kaupunki, 7.10.2025

Ei lausuntoa / ei huomautettavaa

- Fingrid Oyj, 9.10.2025 (ei huomautettavaa)
- HS-Vesi, 19.9.2025 (ei huomautettavaa)
- Loimua Oy, 17.9.2025 (ei huomautettavaa)
- Janakkalan Yrityskehitys Oy, 8.9.2025 (ei huomautettavaa)
- Janakkalan Vesi
- Koljalan-Vuorten kylän vesiosuuskunta
- Gasgrid Finland Oy
- Telia Towers Finland Oy
- Elenia Oy
- Kanta-Hämeen pelastuslaitos
- Janakkalan Kodit
- Janakkalan sivistyslautakunta
- Janakkalan hyvinvointilautakunta

Muistutukset

- Muistutus 1, 3.10.2025
- Muistutus 2, 6.10.2025
- Muistutus 3, 12.10.2025 (6 allekirjoittajaa)

Asianosaisten kuuleminen, muistutukset

- Muistutus, 25.11.2025 (6 allekirjoittajaa)

LAUSUNNOT JA NIIDEN VASTINEET

Hämeen liiton lausunto, 6.10.2025

Harvialan osayleiskaavan alue sijaitsee Hämeenlinnan ja Turengin taajama-alueiden välillä. Osayleiskaavan alue on kaupunkiseudulle keskeinen ja kehityspotentiaaliltaan merkittävä. Hämeen liitto pitää Harvialan alueen yleiskaavoituksen etenemistä tärkeänä asiana. Harvialan osayleiskaavan alueelle sijoittuu lukuisia maakuntakaavan merkintöjä. Suunnitellun Harvialan junaseisakkeen ympärillä on maakuntakaava 2040:ssä merkintä kaupunkikehittämisen kohdealueesta, joka tarjoaa sijainniltaan ja ympäristöltään mahdollisuudet korkeatasoisen ja ekologisesti laadukkaan kaupunkirakenteen kehittämiseksi raideliikenteeseen tukeutuen.

Harvialan osayleiskaavan luonnos oli nähtävillä keväällä 2025. Hämeen liiton kaavaluonnoksesta antamassa lausunnossa kiinnitettiin huomiota erityisesti kaava-alueen liikenneyhteyksiin, alueen rakentamisen tarkoituksenmukaiseen vaiheistamiseen, lähijunaseisakkeen edellytysten mahdollistamiseen, joukkoliikenteen yhteyksien kehittämiseen, virkistys- ja ulkoilureitteihin sekä maakuntakaavan mukaisuuteen suhteessa maakuntakaavan merkintään kaupunkikehittämisen kohdealueesta.

Kaavaehdotuksessa junaseisakkeen sijoittamiseen, liikenneyhteyksiin, liityntäpysäköintiin sekä asuinalueiden ja palveluiden sijoittamiseen liittyvien merkintöjen voidaan katsoa toteuttavan maakuntakaavan tavoitteita luonnosvaiheen ratkaisua paremmin. Ehdotusvaiheen kaavakartalla ja kaavaselostuksessa on pääosin vastattu Hämeen liiton luonnosvaiheen lausunnossa esiin nostettuihin seikkoihin. Osayleiskaavan ehdotus toteuttaa kokonaisuutena maakuntakaavaa onnistuneesti sitä tarkentaen. Yleiskaavan voidaan katsoa mahdollistavan Harvialan ja erityisesti tulevan asemanseudun tarkoituksenmukaisen kehittymisen tulevien vuosikymmenien aikana.

Yleiskaavaehdotuksessa tietyt uusien seututeiden ja kokoojakatujen linjaukseen liittyvät kysymykset on jätetty myöhemmässä asemakaavoituksessa ratkaistavaksi. Ratkaisu on ymmärrettävä siltä kannalta, että kaikkien aluevarausten toteutumisen ajankohta voi olla pitkällä tulevaisuudessa. Toisaalta yleiskaava olisi hyvin soveltuva kaavataso alueen liikenneverkon suunnitteluun kokonaisuutena. Kokoojakatujen ohjeelliset sijainnit voisi esittää kaavassa siten, että ne muodostavat selkeän ja yhtenäisen verkoston ja toimien tulevan asemakaavoituksen runkona.

VASTINE:

Kaavaan on lisätty ja täsmennetty kokoojakatujen ohjeellisia linjauksia, jotta liikenneverkon kokonaisuus hahmottuisi paremmin. Katulinjaukset tarkentuvat kuitenkin aikanaan asemakaavoituksen ja muun suunnittelun yhteydessä.

Harvialan osayleiskaavaan on ehdotusvaiheessa lisätty oikeusvaikutteinen liitekartta, jossa esitetään kaava-alueen kulttuurihistorian ja luonnonarvojen kannalta arvokkaat kohteet. Harvialan osayleiskaavan alueella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde Harvialan kartano, jonka kahteen osaan jaettu aluerajaus on määritelty Hämeen liiton vuonna 2019 valmistuneessa selvityksessä. Harvialan alueelle on yleiskaavoituksen yhteydessä laadittu kunnan tilauksesta kulttuuriympäristöselvitys vuonna 2024, jossa on käyty läpi yksityiskohtaisesti alueen rakennetun ympäristön kohteita ja tarkennettu niiden rajauksia ja arvoja. Liitekartan kaavamääräysten nimeämistä voisi olla tarpeen vielä selvittää ja luetteloita ne myös kaavaselostukseen. Hämeen liitto puoltaa osayleiskaavan hyväksymistä edellä mainittu huomioon ottaen.

VASTINE:

Liitekartan määräysten nimeämistä on selvennetty. Maakunnallisesti arvokkaana rakennettuna kulttuuriympäristönä on osoitettu vain Hämeen liiton vuoden 2019 selvityksen mukaiset alueet: Harvialan kartano ja kulttuurimaisema. Muut ovat kaavan selvityksen mukaisesti joko paikallisesti arvokkaita tai paikallisesti arvokkaita ja maakunnallista arvoa omaavia. Liitekartan määräykset ja merkinnät on lisätty selostukseen.

Muilta osin lausunto merkitään tiedoksi.

Hämeen ELY-keskuksen lausunto, 10.10.2025**Kaavalle asetetut tavoitteet ja maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen**

Kaavaselostuksen mukaan osayleiskaavalle asetetut tavoitteet on johdettu maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmistä asteista (valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava), Janakkalan ja Hämeenlinnan rakennemallista, sekä kunnan ja osallisten kehittämistarpeista. Suunnittelualue on voimassa olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 osoitettu suurimmalta osin taajamatoimintojen reservialueeksi (Ar).

Miimalanselän itärannalle on merkitty virkistys-, retkeily- tai ulkoilualue (V) ja Harvialan kartanon alue on merkitty työpaikka-alueita (TP). Kaava-alueen halki kulkee parannettavaksi merkitty päärata ja sen varrella on taajamajuna-asema. Lisäksi kaava-alueen halki kulkee mm. ekologinen yhteystarve sekä ulkoilureitti. Kaavaselostuksen mukaan osayleiskaava laaditaan maakuntakaavan mukaisesti tarkentaen merkintöjä osayleiskaavatasoisiksi.

Kaavaehdotuksessa asumisen painopistettä on siirretty lähemmäksi Harvialan junaseisaketta tukien maakuntakaavan mukaisesti pääradan kehittämistä ja junaseisakkeen käyttöönottoa. Hiidenjoen alajuoksun ranta-alueelle on kaavaehdotuksessa osoitettu uusi pientalovaltainen alue (AP), joka sijoittuu osittain maakuntakaavan Miimalanselän itärannan virkistys-, retkeily- ja ulkoilualueelle (V). Kaavaselostuksen mukaan kaavalla arvioidaan olevan positiivinen vaikutus alueen viheralueisiin. ELY-keskus huomauttaa, ettei eroavuutta maakuntakaavaan ole kuvattu kaavaselostuksessa, eikä sen vaikutuksia arvioitu. Lisäksi maakuntakaavassa kaava-alueen halki kulkevaa ulkoilureittiä ei ole kaavaehdotuksessa otettu huomioon riittävällä tavalla huomioon.

VASTINE:

Kaavaselostukseen on täsmennetty, miten yleiskaava poikkeaa, tarkentaa tai ajantasaistaa vuonna 2019 hyväksyttyä maakuntakaavaa ja mitä vaikutuksia ratkaisulla on. Viheryhteystarpeita ja niiden jatkuvuutta on täsmennetty. Maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu yksi ohjeellinen ulkoilureitti. Reitti on linjattu kulkemaan nykyisten taimiviljelyalueiden keskellä (kaavassa M-alueita), ylittää junaradan Hämeenlinnan kaupungin puolelle ja jatkuu suunnittelualueen pohjoisosassa lounas-koillinen suuntaisesti. Suunnittelualueen pohjoisosassa reitti on linjattu osittain olemassa olevan voimajohtokäytävän yhteyteen, kulkien myös yhden olemassa olevan maatilakeskuksen läpi. Reitin osoittaminen yleiskaavassa maakuntakaavan mukaisesti ei ole toteutuskelpoinen eikä tarkoituksenmukaista osoittaa seuraavista syistä.

Maakuntakaavan ulkoilureittiä koskevan kaavamääräyksen mukaan:

*"Ulkoilureittimerkinnällä osoitetaan ohjeellisen ulkoilureitin linja, joka osoittaa reitin yhteystarpeen. Reitin tarkka sijainti toteutumattomien reittiosuuksien osalta tarkentuu toteutuksen yhteydessä. Reitin merkinnällä osoitetaan pääasiassa kesäkäyttöön tarkoitettuja reittiyhteyksiä. Reitteihin liittyy myös toteutettuja talvikäyttöisiä osuuksia sekä toteutettuja hevosvaellusosuuksia. **Suunnittelumääräys:** Reitin tarkka sijainti määräytyy toteuttamisen yhteydessä. Ulkoilureitin toteutus koskee reitin vaatimaa reittipohjaa."*

Maakuntakaavan mukainen ulkoilureitti on ohjeellinen, eikä se ole toteutunut. Kaavoituksen aikana ei olla saatu kyseisestä reitistä aiemmin palautetta edes Hämeen liitolta. Kunnan näkemyksen mukaan yleiskaava tarkentaa maakuntakaavan mukaista yhteystarvetta onnistuneesti, huomioiden maakuntakaavan mukaisen reitin toteutumattomuus ja tarve. Yleiskaavassa on osoitettu vain merkittävät ulkoilureitit ja yhteystarpeet. Niiden lisäksi muidenkin reittien toteuttaminen on mahdollista.

Kaavan aluevaraukset, kaavamerkinnät ja -määräykset

Osayleiskaavassa osoitetaan olemassa olevien asuinalueiden lisäksi asuinalueita merkinnöillä A, AO, AP, APres ja AT, jotka sijoittuvat olemassa olevan rakenteen yhteyteen, pääasiassa pääradan ja Harvialan koulun läheisyyteen. Uusia asemakaavoitettavia alueita on osoitettu seuraaville alueille: Sorsimonpihan jatke, Katajamäki, Niemenpää, Harvialan asemanseutu, Marjoniemi, Harvialan koulun edusta, Saartenkorpi sekä Harvialan rantatien yksittäiset tontit. Asumisen reservialueita on osoitettu pääosin yksityisten omistamille maa-alueille Harvialan koulun läheisyyteen. Lisäksi kaavaehdotuksessa on esitetty yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta Hauliolan pellolle pidemmällä aikavälillä.

ELY-keskus pitää yhdyskuntarakenteen kannalta hyvänä, että asumisen painopiste sijoittuu Harvialan aseman läheisyyteen muodostaen tulevaisuudessa yhtenäistä taajama-alueita. Harvialan koulun läheisyyteen on kaavaehdotuksessa esitetty laajat asumisen reservialueet (AP/res). Yhtenäisen taajama-alueen muodostamiseksi ELY-keskus esittää harkittavaksi myös koulun viereisten kyläalueiden (AT) esittämistä asemakaavoitettavaksi tarkoitettuina asumisen alueina. ELY-keskus kiinnittää huomion

Heinäjoentien ja Myllytien risteysalueelle osoitettuun, kunnan maanomistukseen perustuvaan, yksittäiseen AP-alueeseen, joka ei vaikuta tarkoituksenmukaiselta yhdyskuntarakenteen kannalta. Tämä sekä muut uudet ja muuttuvat aluevaraukset tulee arvioida kaavan vaikutusten arvioinnissa nykyistä seikkaperäisemmin.

ELY-keskus toistaa luonnosvaiheen lausunnossa esiin tuodun näkemyksen siitä, että vaikutusten arvioinnissa tulee käydä läpi kaikki kaavassa esitetyt uudet ja muuttuvat aluevaraukset ja arvioida niistä aiheutuvat vaikutukset seikkaperäisemmin. Tämän lisäksi on syytä kuvata vielä toteutumattomien alueiden vaikutukset.

VASTINE:

Koulun viereiset kyläalueet on mahdollista ottaa aikanaan mukaan asemakaavoitukseen. Kunnan näkemyksen mukaan AT-merkintä näillä alueilla on kuitenkin yleiskaavassa perusteltu, sillä se kuvastaa parhaiten alueiden nykytilannetta, ja uusien alueiden asemakaavoitus ja toteutuminen voi olla pitkällä tulevaisuudessa. Kunnalla on oikeus alueidenkäyttölain määrittämissä rajoissa päättää alueensa yhdyskuntarakenteen kehittämisestä. Näin ollen kunta haluaa varata omistamansa alueen Heinäjoentien ja Myllytien varrelta (Saartenkorpi) mahdollisesti asemakaavoitettavaksi asumista varten. Vaikutusten arviointia on täsmennetty.

Kaavaehdotus jättää luonnosvaiheessa esitettyä enemmän rantamatonta rantaa Hiidenjoen rantaan. Katajamäen länsipuolelle sijoittuu (Niemenpää) laaja uusi pientalovaltainen alue (AP). ELY-keskus esittää kiinnittämään huomiota siihen, että onko alueen maaperäolosuhteita tutkittu riittävästi alueen osoittamiseksi nykyisessä laajuudessaan AP-alueeksi. Lisäksi ELY-keskus esittää harkittavaksi, että Marjoniemen asumisen A/s alueelle sijoittuvan laajan luo-1 (Sääjärvenoja, Marjumäki) alueen jättämistä kaavassa viheralueeksi alueen luontoarvojen turvaamiseksi jo osayleiskaavassa. Luo-1 alue soveltuu huonosti rakentamiseen jo maaperänsäkin vuoksi (turve).

VASTINE:

Yleiskaava on tarkkuudeltaan yleispiirteinen, ja uusien alueiden rajaukset ovat suuntaa antavia, joten ne tarkentuvat aikanaan asemakaavalla. Yleiskaavoituksen aikana ei ole laadittu uusia maaperätutkimuksia. Tarkemmat maaperätutkimukset tulee tehdä asemakaavoituksen yhteydessä. Uusien alueiden rajauksissa on otettu huomioon maastokartan maasto-olosuhteet. Niemenpään uusien alueiden rajausta on vielä tämän perusteella täsmennetty kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen.

Marjoniemen uudelle asuinalueelle sijoittuvalle luo-1 alueelle on lisätty käyttötarkoituksimerkintä VL-s.

Uusia kyläalueita (AT) on osoitettu pääasiassa alueen pohjois- ja itäosaan olemassa olevaan rakenteeseen kytkeytyen. Kaavaehdotuksessa on esitetty myös yksittäisiä maatilojen talouskeskuksia (AM).

Sekä kyläalue (AT), että uusi kyläalue (AT) kaavamääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alue on tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tiivistettävissä kylämäistä tehokkaampaan asumiseen. ELY-keskus on luonnosvaiheen lausunnossaan pyytänyt avaamaan määräyksen tarkoitusta. Vastineen mukaan tarkemmalla suunnittelulla tarkoitetaan yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua, kuten asemakaavoitusta tai kohdekohtaista suunnittelua ilman asemakaavaa, mitä nyt kyseessä oleva yleiskaava ohjaa voimaantullessaan. Määritelmää on tarkennettu, kyläalueilla ei edellytetä asemakaavoitusta. Määräys jättää yhä tulkinnanvaraiseksi sen, että miten kyläalueiden yksityiskohtainen suunnittelu tulee toteuttaa. ELY-keskus huomauttaa, että osayleiskaavan tulee ohjata riittävällä tavalla asemakaavoitusta tai alueen muuta suunnittelua ja osayleiskaavalla tulisi tunnistaa ne alueet, joilla on tarve kyläaluetta tiiviimpään asumiseen ja rakentamisen ohjaamiseen asemakaavalla. Nämä alueet tulee yleiskaavassa osoittaa muulla kuin kyläalueen (AT) aluevarausmerkinnällä.

VASTINE:

AT kyläalueiden ja AM maatilojen talouskeskusten määräykseen on tarkennettu, että rakentamisen sijoittamisen ja toteuttamisen edellytykset tarkastellaan ja ratkaistaan erikseen rakentamisluvalla. Kyläalueiksi osoitetuilla alueilla ei ole tunnistettu tarvetta tiiviimpään asumiseen ja asemakaavoitukseen. AT-alueiden määräykseen on täsmennetty, että suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota rakennuspaikkojen sijoitteluun siten, että alue on tarvittaessa ja ympäristöolosuhteiden salliessa tiivistettävissä kylämäistä tehokkaampaan asumiseen. Tämä on kunnan näkemyksen mukaan perusteltu määräys ohjaamaan rakentamista kyläalueella ja tätä on käytetty myös muissa kunnissa. Määräyksen avulla pyritään ohjaamaan rakentamista siten, että rakentaminen ei hajaudu tarpeettomasti ja estä täydennysrakentamista tulevaisuudessa.

Osayleiskaava laaditaan suoraan rakentamista ohjaavana ranta-alueella AKL 72 §:n mukaisesti. Kaavassa on osoitettu rantaan tukeutuvaa asutusta ja loma-asumista Hiidenjoen rannalla. Rantarakennuspaikat perustuvat kaavassa laadittuun mitoitukseen. Uusia rakennuspaikkoja ei ole osoitettu. Uudet rantarakennuspaikat on kaavassa asemakaavoitettavilla alueilla.

Asemakaavoitettujen palvelualueiden (P) lisäksi osayleiskaavassa on osoitettu uusia palvelualueita Alikartanontien varteen radan pohjoispuolelle (P/s). Kaavaselostuksessa todetaan, että uusille asemakaavoitettaville asuinalueille voidaan osoittaa myös palvelukortteleita, mutta niitä ei osoiteta yleiskaavakartalla. ELY-keskus huomauttaa, ettei asiaa ole huomioitu asuinalueiden kaavamääräyksissä. Kaavaratkaisussa on osoitettu olemassa olevien työpaikka-alueiden lisäksi yksi uusi työpaikka-alue (TP/s).

VASTINE:

Uusien asuinalueiden kaavamääräykseen on täsmennetty, että alueelle tulee osoittaa myös viheralueita, sisäiset liikenneyhteydet ja muut asumiselle tarpeelliset lähipalvelut.

Merkittävä osa kaava-alueesta on maa- ja metsätalousaluetta (M, MUY). Lisäksi osoitetaan virkistysalueita (VL, VL-s, VU), suojaviheralueita (EV) ja olemassa olevat pääulkoilureitit sekä tunnistetut ulkoilureittitarpeet siten, että toteutuessaan ne muodostaisivat toimivan ulkoilureittiverkoston. Kaavaehdotukseen on lisätty junaseisakkeen ympäristöön kaksi uutta yleistä pysäköintialuetta (LP).

Kulttuuriympäristö ja maisema

Osayleiskaavaa varten on laadittu kulttuuriympäristöselvitys, joka kuvaa kattavasti alueen maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja kohteet, sekä Harvialan kartanoalueen maiseman kehityksen ja alueen maisema-arvot. Selvitys sisältää kohdekortit kaava-alueen rakennetun kulttuuriympäristön kohteista ja kohteiden arvoluokituksen. Selvityksen mukaan luokan I kohteet ilmentävät merkittäviä rakennushistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja, ja kohteet tulisi huomioida kaavoituksessa. Luokan II kohteet ilmentävät alueella oleellisia kulttuurihistoriallisia arvoja, mutta niiden huomioiminen kaavoituksessa on harkinnanvaraista.

ELY-keskus pitää hyvänä, että selvityksen pohjalta osayleiskaavaa on ehdotusvaiheessa täydennetty laatimalla pääkarttaa täydentävä liitekartta 1: Kulttuurihistoria ja luonnonarvot. Liitekartta on oikeusvaikutteinen. Liitekartalla on osoitettu kaikki kulttuuriympäristöselvityksen mukaiset luokkien I ja II kohteet alueina, sekä suojeltavat rakennukset. Liitekarttaan liittyy pääkarttaa tarkemmat kaavamääräykset kulttuurihistorian osalta. Liitekarttaan sisältyy kohdeluettelot arvokohteista. ELY-keskus suosittelee selkeyttämään karttaliitteen merkintöjä, ja tuomaan ilmi tarkemmin, että osayleiskaava kaavakarttaa täydentää erillinen oikeusvaikutteinen liitekartta.

VASTINE:

Liitekartan merkintöjä on pyritty selkeyttämään. Lisäksi liitekartan olemassaoloa ja ohjausvaikutusta on pyritty tuomaan paremmin esille varsinaisella kaavakartalla ja selostuksessa.

Arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on esitetty myös osayleiskaavan pääkartalla kohdemerkinnöillä. ELY-keskus huomauttaa, että Harvialan koulun ja Nyrkkiälän kohdemerkinnät puuttuvat pääkartalta ja lisäksi kiinteistöjen aluevarausmerkintöjä (PY ja AT) olisi syytä täydentää /s -merkinnällä tunnistuen ympäristön arvot pelkkien rakennuksien sijaan. ELY-keskus esittää, että kulttuurihistoriallisesti arvokkailla alueilla suojelumääräyksissä (/s) voisi tuoda vielä selkeämmin esiin rakennuksien lisäksi ympäristön ja avoimen maisematilan arvoja ja niiden huomioon ottamista.

VASTINE:

Harvialan koulun ja Nyrkkiälän kohdemerkinnät on lisätty kartalle. Lisäksi näiden käyttötarkoituksimerkintää on täsmennetty /s -suojelumerkinnällä. Lisäksi määräystä /s on täsmennetty siten, että kaavoituksessa, muussa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistorialliset arvot siten, että rakentaminen soveltuu

rakennustavaltaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan, ympäristöön ja maisemaan.

Liikenne

Luonnosvaiheen lausunnossaan ELY-keskus huomautti erityisesti Harvialantielle (st 290) kohdistuvista liikenteellisistä vaikutuksista ja niiden selvittämisestä maankäytön huomattavasti kehittyessä. Lisäksi ELY-keskus nosti esiin maanteiden hallinnollisten luokkien tarkastelun. Melun osalta huomautettiin kaava-aineistosta puuttuvasta meluselvityksestä ja kaavamääräysten täsmentämisestä. Luonnosvaiheen lausunto on osin kaavaehdotuksessa huomioitu.

ELY-keskus pitää hyvänä kaavan yleismääräystä kulkuyhteyksien järjestämisestä uusille rakennuspaikoille ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta. Uusien rakennuspaikkojen tuottamia liikennemääriä ei kuitenkaan ole arvioitu. Kaavaselistusta tulee täydentää niiden osalta, sillä kaava-aineiston perusteella jää edelleen epäselväksi, miten näitä tulotaisiin yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa arvioidaan, jos alueita ei asemakaavoiteta. Samassa yhteydessä myös asemakaavoitetuiksi tarkoitetuista alueista olisi hyvä tehdä edes karkeat liikennemäärätarkastelut. Tämä auttaisi muodostamaan kokonaiskuvan suunnittelualueen liikenteellisistä vaikutuksista ja arvioidaan nykyisten liittymäjärjestelyjen yms. riittävyyttä maankäytön kehittyessä. Muuten tarkastelua tulee tehdä erikseen asemakaavojen yhteydessä.

VASTINE:

Liikenteen osalta vaikutusten arviointia on täydennetty liikennemäärien arvioinnilla. Yleiskaavassa on määritelty asemakaavoitettavat alueet ja kylämäisen asumisen laajenemisalueita. Asuinrakennuspaikkojen määriä ei kuitenkaan ole määritelty eikä yleiskaavalla ratkaista yksityiskohtia. Liikennemääriä tulee arvioida tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä.

Kaavatyön yhteydessä on kiitettävästi arvioitu kestäviä liikennemuotoja ja niiden käytön edistämistä. Esimerkiksi linja-autoliikenteen laajentaminen pääradan eteläpuolelle on tärkeässä roolissa kestävien liikennemuotojen mahdollistamiseksi entistä useammalle suunnittelualueella asuvalle, työskentelevälle tai vieraillevalle. Sujuvan vaihtoyhteyden suunnittelemisen linja-auton ja junan välille tukisi myös mahdollisen Harvialan seisakkeen edellytyksiä ja sen käyttöä.

Kaavan tiemerkintöjä ELY-keskus esittää vielä täsmennettävän. Yleisesti yleiskaavoissa käytetään seututie/pääkatu (st/pk) ja yhdystie/kokoojkatu (yt/kk) -merkintöjä. Tällä hetkellä kaavamerkinnoissa oleva yhdystie on yksinään harhaanjohtava, vaikkei teiden hallinnollisia luokituksia yleiskaavassa ratkaistakaan.

VASTINE:

Selostuksen jatkosuunnittelua koskeviin suosituksiin on lisätty maininta sujuvan vaihtoyhteyden suunnittelutarpeesta linja-auton ja junan välille. Tiemerkintöjä on täsmennetty määräyksiin seuraavasti: seututie/pääkatu ja yhdystie/kokoojkatu.

Melu

Suunnittelualueen melutasoja on selvitetty erillisellä meluselvityksellä, joka on kaavaehdotuksen liitteenä. Meluselvityksessä on esitetty tie- ja raideliikenteen aiheuttama melu nykytilanteessa nykyisellä maankäytöllä sekä tieliikenteen melu vuonna 2035 nykyisellä maankäytöllä ja raideliikenteen melu vuonna 2050 nykyisellä maankäytöllä. Melutasot on esitetty melukartoilla sekä liikennemuodoittain, että yhdistettyinä. Rautatien eteläpuolella korostuu rautatien melu, Harvialantien pohjoispuolella taas tieliikenteen aiheuttama melu. Yhteismeluvaikutus korostuu etenkin yöaikaan suunnittelualueen itäosassa.

ELY-keskus toteaa meluselvityksen olevan muuten kattava, mutta huomauttaa tie- ja rautatieliikenteen eriävistä ennustevuosista. Eri ennustevuosien käyttäminen tarkoittaa, että suunnittelualueen osissa, joissa tieliikenteen melu on hallitsevaa tai sillä on merkitystä yhteismelun muodostumiseen, melualue on todennäköisesti kaavaehdotuksessa esitettyä laajempi. Lisäksi tieliikenteen ennustevuonna käytetty vuosi 2035 on kaukana kaavan tavoitevuodesta 2050. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan meluselvitys tulee päivittää käyttämällä tieliikenteen ennustevuonna samaa vuotta 2050 kuin rautatieliikenteelläkin, ja päivitetyn selvityksen perusteella tulee tarkastaa kaavan melualueiden laajuus.

VASTINE:

Kunta on tilannut meluselvityksen päivityksen, mikä valmistui 23.10.2025. Siinä melumallinnuksen tulokset on esitetty tieliikenteen ennustevuoden 2050 liikennemäärillä. Mallinnus ja tulosten tarkastelu on tehty muilta osin alkuperäisessä meluselvityksessä esitettyjen tietojen mukaisesti. Selvityksen mukaan melualue on kaavaehdotuksessa esitettyä hieman pienempi. Ero aikaisempaan ennustetilanteeseen on noin 0...-0,8 dB. Selvityksen mukaan tuloksilla ei ole olennaista vaikutusta alkuperäisessä selvityksessä esitettyihin johtopäätöksiin. Näin ollen kaavassa osoitettujen ohjeellisten melualueiden laajuutta ei ole muutettu.

Lisäksi ELY-keskus katsoo, etteivät kaavamääräykset ole melun osalta riittävät. Luonnosvaiheen lausunnossaan ELY-keskus huomautti, että vaikka kaavamääräyksissä sinänsä tunnistetaan melualueet ja tarve ottaa ne huomioon yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa, jättää määräykset auki sen, mitä yksityiskohtaisempi maankäytön suunnittelu tarkoittaa ja miten siinä varmistutaan melutason ohjearvojen alittumisesta mm. oleskelualueiden ja sisätilojen osalta. ELY-keskus toistaa siten luonnosvaiheen lausuntonsa kaavamääräysten tarkentamisesta melun osalta.

VASTINE:

Liikennemelua koskevia kaavamääräyksiä (melu 1 ja 2) on täsmennetty seuraavasti: Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida meluhaitta. Suunnittelussa tulee osoittaa riittävä melusuojaus ja varmistaa, että melutaso pysyy valtioneuvoston päättämien ohjearvojen alapuolella ulko- ja sisätiloissa. Lisäksi koko aluetta koskeviin kaavan yleismääräyksiin on melun ja värinän osalta täsmennetty seuraavasti: Kaavoituksessa, muussa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista. Suunnittelussa tulee varmistaa, että

melutaso pysyy ohjearvojen alapuolella ulko- ja sisätiloissa. Liikennemelun ja tärinän kannalta keskeisiä lähteitä ovat Harvialantie ja päärata. Pääradan läheisyydessä tulee ottaa huomioon raideliikenteen enimmäisäänitaso ja mahdollinen tärinän vaimennustarve. Kunnan näkemyksen mukaan melua koskevat kaavamääräykset ovat tehtyjen muutosten myötä riittävät ohjaamaan jatkosuunnittelua.

Luonto

Kaavaluonnoksessa antamassa lausunnossaan ELY-keskus on kiinnittänyt huomiota osoitettavan rakentamiseen osoitettavien alueiden vaikutuksesta suunnittelualueen suojelu- ja monimuotoisuusarvoihin, huomionarvoisten luontokohteiden kaavamerkintöihin, ekologiin yhteyksiin ja suunnittelualueella koskevien aiempien selvitysten huomioimista viitasammakon osalta. ELY-keskuksen luonnosvaiheessa antama lausunto on huomioitu useilta osin kaavaehdotuksessa. Kaavaehdotuksen yleismääräyksiä ja viheryhteystarpeen suunnittelumääräystä on täydennetty ja tarkennettu huomioimaan ekologiset yhteydet paremmin, ja ELY-keskus näkee tarkennukset oikeasuuntaisina.

Kaavan tueksi on laadittu erillinen liitekartta, jolle on osoitettu erityisen tärkeiden luontoarvojen lisäksi luontoselvityksessä kasvillisuudeltaan huomionarvoisia luontoarvoja informatiivisella merkinnällä. ELY-keskus näkee liitekartan pääosin tarkoituksenmukaisena. ELY-keskus kuitenkin kiinnittää huomiota, että informatiivisella merkinnällä on osoitettu vain pääradan varret, vaikka arvokkaina kasvillisuuskohteina on listattu neljä aluetta. ELY-keskus esittää tarkastelemaan karttaliitteen merkintöjä, ja tuomaan ilmi tarkemmin, että kaavakarttaa täydentää erillinen oikeusvaikutteinen liitekartta. ELY-keskus esittää edelleen, että Tunturivuoren pohjoispää (21) huomioidaan tarkemmin esimerkiksi osana alueen länsipuolella osoitettua MUY-aluetta.

VASTINE:

Liitekartalle on lisätty ehdotuksesta puuttuneet arvokkaat kasvillisuuskohteet (pääradan varren kohteiden lisäksi 2 erillistä aluetta, joista toinen on kohde 21. Tunturivuoren pohjoispää). Liitekarttaa on myös pyritty tuomaan paremmin esille varsinaisella kaavakartalla ja selostuksessa. MUY-aluetta on laajennettu lausunnossa esitetyn mukaisesti Tunturivuoren pohjoispään alueelle.

Vastineen mukaan viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat on osoitettu luo-merkinnällä uusimman kartoituksen, eli Harvialan osayleiskaavan luontoselvityksen mukaisesti. ELY-keskus huomauttaa edelleen, että aiemmat selvitykset (Lehtinen 2018) tulee huomioida maankäytön suunnittelussa. Luonnonsuojelulain 78 §:n mukainen luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskeva heikentämis- ja hävittämiskielto koskee myös alueita, joilla eläinlaji ei enää ole, jos on riittävän todennäköistä, että kyseinen laji palaa näille levähdyspaikoille (mm. KHO:2451:2023). Alue tulee huomioida kaavaratkaisussa ja osoittaa riittävin kaavamerkinnoin- ja määräyksin.

VASTINE:

Kaavakartalle on lisätty Rastila-Rastikankaan osayleiskaavan vuoden 2018 luontoselvityksen mukainen viitasammakon esiintymispaikka, mikä sijaitsee Hiidenjoen pohjoisrannalla Hauliolan alueella. Kohde on osoitettu luo-4 -merkinnällä, kuten muutkin viitasammakon esiintymispaikat.

Vastineen perusteella yleiskaavan ei arvioida aiheuttavan erityistä virkistyskäyttöpainetta Tunturivuoren Natura 2000 -alueelle, sillä ulkoilureitit on osoitettu nykytilanteen mukaisesti ja alueen välittömään läheisyyteen ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä. ELY-keskus esittää täydentämään vaikutusten arviointia vastineessa todettujen seikkojen pohjalta. Lisäksi ELY-keskus huomauttaa, että alueen ympäristöön osoitettavien AP-, AT- ja APres -alueiden virkistyskäyttö todennäköisesti Tunturivuorten alueelle, joka tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa.

VASTINE:

Vaikutusten arviointia on täydennetty.

Kaavaselostuksen perusteella kaavassa ei ole osoitettu olennaisesti muuttuvaa maankäyttöä alueille, millä sijaitsee erityisiä luontoarvoja. Kaavaselostuksen perusteella jää kuitenkin epäselväksi, onko esimerkiksi rautatieliikenteen alue (LR) yhteensovittavissa luo-1-alueen Sääjärvenoja, Marjumäki kanssa, ja mitkä ovat rautatieliikenteen alueen rakentamisen vaikutukset alueeseen. ELY-keskus esittää edelleen tarkastelemaan uusina osoitettavien alueiden vaikutuksia tunnistettuihin luonnonarvoihin.

VASTINE:

Kaavassa rautatieliikennealue LR, on osoitettu nykyisessä laajuudessaan kiinteistörajat huomioiden. Vaikutusten arviointia on täydennetty rautatieliikenteen rakentamisen vaikutuksista luo-1 alueeseen ja muihin luontoarvoihin.

Pohjavesi

ELY-keskuksen kaavan luonnosvaiheessa antaman lausunnon pohjavesiasiat on pääosin huomioitu kaavaehdotuksessa. Kaavamääräyksiin on syytä vielä lisätä vielä seuraava täsmennys: Pohjavesialueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattaa rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säännökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.

VASTINE:

Pohjavesialueen kaavamääräykseen on lisätty lausunnon mukainen täsmennys.

Pintavedet ja vesihuolto

Kaavaehdotuksessa on esitetty rannan tuntumaan vakituiseen asumiseen tarkoitettuja pientaloalueita ja loma-asuntoja. ELY-keskus muistuttaa, että hulevesien hallinnalla ja jätevesien käsittelyllä on suuri merkitys kaava-alueen vesistöjen tilan kannalta; kunnallistekniikka on tärkeää tiiviiden rakennusalueiden

ohella ranta-alueelle sijoittuvissa rakennuksissa. Myös rakentamisen aikaisille hulevesille tulee tehdä ennakkoon hallinta- ja käsittelysuunnitelma. ELY-keskus näkee hyvänä, että kaavan yleismääräyksissä on maininta hulevesien hallinnasta ja käsittelystä. Kaava-alueella sijaitsevat vesimuodostumat: Sääjärvenoja, Hiidenjoki ja Miemalanselkä-Lepaanvirta ovat tyydyttävässä tai välttävissä ekologisessa tilassa. Lisäksi alueelle sijoittuu I-luokan pohjavesialue (Vuortenkyliä). Näillä ympäristönsuojelun kannalta herkillä alueilla kiinteistöjen jätevesienkäsittely on tarkoituksenmukaista järjestää yhteisten vesihuoltoratkaisujen avulla. Yhteisen vesihuollon järjestäminen tulee kysymykseen tiiviisti asuttujen alueiden lisäksi niillä alueilla, joissa suurehkon asukasjoukon, terveyden- tai ympäristönsuojelliset syyt sitä vaativat.

Yksityiskohtana ELY-keskus huomauttaa, että Vanajavesi-niminen vesimuodostuma ei sijaitse kaava-alueella, vaan tällä tarkoitetaan käytännössä Vanajanselän aluetta. Kaava-alueella sijaitsevan, Vanajan reittiin kuuluvan, vesimuodostuman nimi on Miemalanselkä-Lepaanvirta.

VASTINE:

Selostuksessa on annettu suosituksia jatkosuunnitteluun, johon on vesistöjen ja pohjaveden osalta kirjattu, että rannan läheisyydessä tulee huolehtia hulevesien ja jätevesien asianmukaisesta käsittelystä valumavesien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi. Sääjärvenojan, Hiidenjoen ja Miemalanselkä-Lepaanvirta -rantojen tuntumassa sekä pohjavesialueella on ensisijaisesti järjestettävä yhteinen vesihuolto. Lisäksi koko kaava- aluetta koskeviin yleismääräyksiin on lisätty, että maankäyttöratkaisujen tulee edistää vesien hyvän tilan saavuttamista tai säilymistä. Ranta- aluetta koskeviin yleismääräyksiin on täsmennetty, että rannoilla tulee säilyttää riittävän laajat viherpeitteiset suojavyöhykkeet valumavesien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi.

Tulvariskien hallinta

Olemassa oleva tieto alueen tulvariskeistä on esitetty aineistossa selvästi. Vesistöjen rannoille rakentamisen rakentamiskorkeudesta on määrätty sopivalla tavalla ja kaavaselostuksessa sekä yleismääräyksissä on useita hyviä kirjauksia hulevesitulvariskien ehkäisyyn liittyen.

Ilmasto

ELY-keskus pitää ilmastovaikutusten kannalta myönteisenä, että kaava-alueelle osoitetut uudet rakennettavat alueet tukeutuvat pääasiassa olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja liikenneväyliin. Myös kaavan yleismääräykseen kirjattu vaatimus riittävän viher- ja latvuspeitteisyyden säilyttämisestä ja lisäämisestä on sekä ilmastomuutoksen hillinnän että siihen sopeutumisen kannalta erittäin hyvä. Kaavan ilmastovaikutusten arviointi on kuitenkin edelleen jossain määrin yleispiirteisellä ja kuvailevalla tasolla, vaikka onkin hieman tarkentunut luonnosvaiheeseen verrattuna. Toteutetun KILVA-analyysin ohella ELY-keskus suosittelee vielä täydentämään kaavan ilmastovaikutusten arviointia hyödyntämällä Suomen ympäristökeskuksen Hiilikartta-työkalua, jonka avulla voidaan tuottaa arvio kaavan ennakoiduista vaikutuksista hiilinieluihin ja -varastoihin. Lisäksi kyseinen työkalu mahdollistaa sekä myös erilaisten kaavaratkaisujen vertailun hiilitaseen näkökulmasta.

VASTINE:

Vaikutusten arviointia on täydennetty hiilinieluihin ja -varastoihin liittyen.

Vaikutusten arviointi

Kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa ELY-keskus huomautti vaikutusten arvioinnin yleispiirteisyydestä ja ohjeisti vaikutusten arvioinnin tarkentamiseen erityisesti uusien ja muuttuvien aluevarausten ja ilmastovaikutuksien osalta. Kaavan vaikutusten arviointia on täydennetty luonnosvaiheen yleispiirteisen arvioinnin jälkeen.

ELY-keskus toistaa luonnosvaiheen lausunnossa esiin tuodun näkemyksen siitä, että vaikutusten arvioinnissa tulee käydä läpi kaikki kaavassa esitetyt uudet ja muuttuvat aluevaraukset ja arvioida niistä aiheutuvat vaikutukset seikkaperäisemmin. Tämän lisäksi on syytä kuvata vielä toteutumattomien alueiden vaikutukset.

VASTINE:

Vaikutusten arviointia on täydennetty.

Lopuksi

Kaavaehdotuksessa on jonkin verran vielä päivitystarvetta ennen kaavan viemistä hyväksymiskäsittelyyn. Yhteenvetona ELY-keskus toteaa päivitystarpeista keskeisimmät. Kaavaselistusta tulee täydentää mm. vaikutusten arvioinnin ja maakuntakaavasta eroavuuksien osalta. Meluselvitys tulee päivittää ja liikennemäärätarkastelut tulee tehdä uusien alueiden osalta ja täydentää liikenteellisten vaikutuksien arviointia.

Kaavaratkaisua tulee tarkastella vielä asumisen aluevarausmerkintöjen osalta, täsmentää tiemerkintöjä ja osoittaa tarvittavat luontoarvot kartalla mm. viitasammakoiden osalta. Lisäksi tulee lisätä puuttuneet merkinnät Harvialan koulun ja Nyrkkilän tilan osalta. Kaavamääräyksien osalta tulisi lisäksi vielä kiinnittää huomiota kulttuurimaiseman arvoja, kyläalueita, melua ja pohjavesialuetta koskeviin määräyksiin.

VASTINE:

Merkitään tiedoksi. Keskeisimpiin esitettyihin asioihin on tehty muutoksia. Tarkempi vastine on esitetty aiemmin asiakohtaisesti.

Kanta-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto, 10.10.2025

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueen arkeologista kulttuuriperintöä on selvitetty kaavoitusta varten laaditussa Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologisessa inventoinnissa 2021 (Heilu Oy). Lisäksi Harvialan kartanoalueen asemakaava-alueella on tehty arkeologista tarkkuusinventointia 2021–2022 sekä 2025 (Mikroliitti Oy).

Kaavaluonnoksessa suunnittelualueelta tunnetut kiinteät muinaisjäännökset (7 kpl) on merkitty asianmukaisesti kaavakartalle sm kohdemerkinnällä ja aluerasterointina. Historiallisen kyläpaikan Kodjala (Koljala), muinaisjäännösrekisteritunnus 1000012255, viimeisimmän tarkkuusinventoinnin 2025 raportti ei ole vielä valmistunut. Ennakkotietojen mukaan kyläpaikan aluerajaukseen voi olla tulossa vähäisiä muutoksia, jotka on vielä syytä huomioida kaavakartalla. Vastuumuseo täydentää tutkimusten mukaisen uuden aluerajauksen muinaisjäännösrekisteriin heti rajausehdotuksen saatuaan.

VASTINE:

Alikartanontien eteläpuolelle tehty tarkkuusinventointi Kodjalan muinaisjäännösalueen laajuuden tarkistamiseksi on valmistunut 25.11.2025. Inventointi lähetettiin alueelliselle vastuumuseolle tarkistettavaksi. Inventoinnin mukaan aluerajaukseen ei tullut muutoksia, eikä museonkaan mukaan rajausta ole tarpeen muuttaa.

Vastuumuseo muistuttaa edeltävän luonnosvaiheen lausuntonsa (19.3.2025, KHVM/68/2025) mukaisesti, että useat alueen muinaisjäännöksistä sijaitsevat osayleiskaavassa asuinrakentamiseen varatuilla uusilla AP ja A alueilla. Alueiden rakentamista ohjaamaan tullaan kuitenkin laatimaan asemakaavat. Kyseisten muinaisjäännösten tarkempi laajuus tulee selvittää tulossa olevan asemakaavoituksen yhteydessä asemakaavatasoisella tarkkuusinventoinnilla, etenkin mikäli muuttuvaa maankäyttöä suunnitellaan muinaisjäännösten läheisyyteen. Rakentamista ei tule osoittaa asemakaavoissa kiinteän muinaisjäännöksen alueelle. Mikäli näin haluttaisiin toimia, tulee asiasta käydä muinaismuistolain 13 §:n mukaiset neuvottelut, joissa voidaan edellyttää myös kiinteän muinaisjäännöksen tutkimista pelastuskaivauksin ennen alueen mahdollista vapautumista rakentamiselle.

VASTINE:

Selostukseen on todettu mahdollinen tarve asemakaavatasoiselle tarkkuusinventoinnille. Merkitään tiedoksi.

Suunnittelualueesta on laadittu kaavakartan lisäksi myös liitekartta Kulttuurihistoria ja luontoarvot, jossa kulttuuriympäristöä on esitetty yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun tueksi. Kyseisellä liitekartalla kiinteät muinaisjäännökset ovat vain pistemäisinä kohteina. Vastuumuseo esittää, että liitekartalle täydennetään pistemäisten merkintöjen ohien myös muinaisjäännösalueet.

VASTINE:

Liitekartalle on lisätty myös muinaisjäännösalueet.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kulttuurimaiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön kannalta keskeisen alueen muodostaa maaseutukylän rautatieaseman tunnusomaiset piirteet säilyttänyt Harvialan rautatieasema-alue, Harvialan kartano puistoineen ja siihen olennaisesti liittyvä Marjoniemi. Kanta-Hämeen alueellinen

vastuumuseo pitää myönteisenä, että alueen läheisyyteen sijoittuva rakentaminen edellyttää asemakaavan laatimista ja sen myötä tarkempaa suunnittelua sekä huolellista vaikutusten arviointia.

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo pitää Katajamäen tuntumassa sijaitsevan kaavaluonnoksen pientalovaltaisen asuinalueen (APres) muuttamista maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) positiivisempänä ratkaisuna kulttuuriympäristön arvojen säilymisen kannalta.

Kaavakarttaa on täydennetty oikeusvaikutteisella liitekartalla, joka esittää alueen kulttuurihistorialliset ja luontoarvot. Liitekartta on erittäin informatiivinen rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman osalta. Museo pyytää kuitenkin korjaamaan liitekarttaan seuraavat kohdat:

- Katajamäen ja Harvialan Alikartanon käsittävän maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön rajausta tulee vastata maakuntakaavan rajausta (Harvialan kartano ja kulttuurimaisema, MRKY).*
- Maakuntakaavassa Harvialan kartano (Yläkartano) on merkitty pistemäisenä kohteena. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää, että osayleiskaavassa käytetään maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajauksena Hämeen liiton selvityksen mukaista rajausta (Hämeen liitto "Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt" 2019).*

Kaavaehdotuksessa kaavamääräyksiä on asianmukaisesti täydennetty muun muassa paikallisesti ja maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää, että paikallisesti arvokasta rakennetun kulttuuriympäristön kaavamääräystä täydennetään lauseella: aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto.

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo katsoo, että Harvialan osayleiskaavankaavan ehdotus aineistointeen voidaan hyväksyä edellä esitetyin muutoksin ja tarkennuksin.

VASTINE:

Liitekartalle on tehty esitetyt muutokset. Maakunnallisesti arvokkaat kohteet on rajattu ja osoitettu liiton teettämän vuoden 2019 selvityksen mukaisesti. Lisäksi maakunnallisten ja paikallisten kohteiden määräysten nimeämistä liitekartalla on tarkennettu. Paikallisesti arvokkaiden kohteiden kaavamääräystä on täydennetty lausunnon mukaisesti.

Väyläviraston lausunto, 24.10.2025

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto on luonnosvaiheen lausunnossaan kiinnittänyt huomiota raideliikenteen kaava-alueelle kohdistuvan melun ja tärinän vaikutuksiin, ja huomauttanut että kaavaa varten laaditun tie- ja raideliikennemeluserelvityksen perusteella meluntorjuntatarve radan läheisyydessä on ilmeinen.

Ehdotusvaiheessa melu-1 ja melu-2-merkintöjä on täydennetty siten, että määräyksessä edellytetään, että melua on torjuttava tarpeen mukaan.

Tärinää koskien Väylävirasto on todennut luonnosvaiheen lausunnossaan, että selvitysaineistona käytetty tärinä- ja runkomeluserelvitys on kattanut vain osan nyt kyseessä olevasta suunnittelualueesta, minkä takia raideliikenteen tärinävaikutukset tulee selvittää ja huomioida myös yleiskaavan muiden rakentamiseen osoitettujen alueiden osalta ennen niiden toteuttamista. Myös tärinää koskevaa kaavassa annettua yleismääräystä on täydennetty ehdotusvaiheessa siten, että määräyksen mukaan pääradan lähiympäristössä on selvitettävä todellinen tärinäntaso ja huolehdittava tarpeen mukaan tärinäntorjunnasta. Väylävirasto toteaa, että melua koskien kaavamääräyksiä tulee edelleen täydentää siten, että määräyksessä huomioidaan myös tarve raideliikenteen enimmäisäänitasojen selvittämisestä.

VASTINE:

Melua koskevia kaavamääräyksiä on täsmennetty. Yleismääräykseen on lisätty, että Pääradan läheisyydessä tulee varmistaa raideliikenteen enimmäisäänitaso ja mahdollinen tärinän vaimennustarve.

Pääradan kehittämisen suunnittelu

Vuonna 2025 on valmistunut Riihimäki-Tampere-rataosuuden esiselvitys (Väyläviraston julkaisu 42/2025), joka on perusteltua huomioida yleiskaavan lähtötiedoissa. Esiselvityskokonaisuudessa ei ole tarkemmin tarkasteltu Harvialan uutta seisaketta, mutta sen mahdollistaminen kuitenkin on ollut lähtökohtana. Pääradan kehittämisen jatkosuunnittelu on käynnissä. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

VASTINE:

Esiselvitys on huomioitu selostuksessa. Merkitään tiedoksi.

Hämeenlinnan kaupungin lausunto, 7.10.2025

Kaavaehdotuksessa Harvialantien pohjoispuoliset alueet kuntarajan tuntumassa on osoitettu nykyisin maastossa vallitsevan tilanteen mukaisesti haja-asutukseen ja kyläalueiksi. Harvialantien eteläpuolella on varauduttu asuinalueiden laajentamiseen myöhemmin asemakaavoitettavien alueiden myötä. Asumisen painopiste on siirtynyt luonnosvaiheessa esitetystä, Alikartanon länsipuolen pellolta Alikartanontien varteen.

Kaavaehdotuksessa on esitetty myös suunnitteilla oleva uusi seutuliikennettä palveleva raideliikenteen junaseisake, ns. Harvialan asema, joka palvelisi laajemminkin Harvialan aluetta myös Hämeenlinnan puolella. Hämeenlinnan kaupunki pitää hyvänä, että kaavaehdotuksessa on huomioitu erityisesti asutusta palvelevat yhteystarpeet Tarvasmäen ja Harvialan alueiden välillä sekä huomioitu Harvialan aseman saavuttaminen myös Tarvasmäen suunnalta.

Kaupunki toteaa, että Kantakaupungin yleiskaava 2035:ssä osoitettua Tarvasmäen asumisen reservialuetta (APr) sekä sen läpi johtavaa yhdystie/kokoojakadun toteutusta ja roolia tieverkon

osana tullaan tarkastelemaan uudelleen valmisteluvaiheessa olevassa Hämeenlinna 2050 yleiskaavassa. On nähtävissä, että asumisen reservialue pienenee kyseisellä Hämeenlinnan Tarvasmäen alueella. Muutoksen kohteena on erityisesti sähkölinjojen läheiset alueet radan varressa, joita tavoitellaan muuhun käyttöön kuin rakennuspaikoiksi. Suunnitellulla maankäytöllä on vaikutusta erityisesti autoliikennettä palvelevaan katuverkkoon, ja alueen tiet olisivat jatkossa luonteeltaan lähinnä tonttikatuja. Harvialan osayleiskaavan ehdotuksessa esitetyt kaksi junaradan ylityspaikkaa eivät palvele Hämeenlinnan autoliikenteen tarpeita ja siksi kaupunki ei näe niille tarvetta. Sen sijaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien kehittäminen saattaa olla tarpeen. Erityisesti sitten kun junaradan seisake on rakennettuna.

VASTINE:

Janakkalan kunta haluaa mahdollistaa ajoyhteyden palauttamisen Tarvasmäen ja Harvialan Alikartanon välillä (Vanha Alikartanontie – Alikartano). Kunnan näkemyksen mukaan yhteys palvelisi myös Tarvasmäen nykyisiä ja uusia asukkaita sekä mahdollisesti muitakin käyttäjiä varsinkin, jos Harvialan junaseisake aikanaan toteutuu. Turvalliselle kävely- ja pyöräily-yhteydelle on jo tarve nykyiselläkin asukasmäärällä, sillä Harvialan Alikartanon ja Tarvasmäen alueiden välinen ulkoilu on ollut jo vuosia vakiintunutta. Yhteys on vielä tarpeellisempi lisääntyvän asutuksen myötä. Turvallisen yhteyden toteuttaminen pääradan yli tai ali, nykyisiä tienpohjia hyödyntäen parantaisi merkittävästi ulkoilumahdollisuuksia Harvialan Alikartanon ja Hämeenlinnan Tarvasmäen välillä sekä molempien alueiden saavutettavuutta kävelen ja pyörällä.

Kaavaratkaisussa on säilytetty tieyhteys Alikartanon ja Vanhan alikartanontien välillä, ja tien varrelle on lisätty jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve. Ajoyhteys lännempää Niemenpään ja Tarvasmäen väliltä on poistettu ja korvattu jalankulun ja pyöräilyn yhteystarpeella.

Luonnosvaiheen lausunnossaan kaupunki toi esille tarpeen huomioida maakuntakaavassa osoitetun maakunnallisen ekologisen viheryhteyden, näemme sen edelleen tärkeänä. Kaavaehdotuksessa on erilaisin yhteystarvemerkinnoin ja aluevarausten suunnitteluohjeiden avulla pyritty ohjaamaan myös tämän viheryhteyden toteutumiseen.

VASTINE:

Kaavaan on lisätty viheryhteystarpeita, huomioiden maakuntakaavassa osoitettu yhteys. Merkitään tiedoksi.

Fingrid, 9.10.2025

Alueella sijaitsee nykyisin Fingridin 110 kV 2x110 kilovoltin (kV) voimajohto Hikiä –Vanaja. Fingrid suunnittelee uuden 2x110 kilovoltin voimajohdon rakentamista suunniteltujen Harvialan ja Hangasmäen sähköasemien välille. Meillä ei ole kommentoivaa osayleiskaavan ratkaisusta tässä ehdotusvaiheessa.

VASTINE:

Merkitään tiedoksi.

Loimua Oy, 17.9.2025

Loimua Oy:llä ei ole lausuttavaa Harvialan osayleiskaavan 2050 ehdotusaineistosta.

VASTINE:

Merkitään tiedoksi.

HS-Vesi, 19.9.2025

HS-Vedellä ei ole lausuttavaa Harvialan osayleiskaavasta.

VASTINE:

Merkitään tiedoksi.

Janakkalan Yrityskehitys Oy, 8.9.2025

Ei ole huomautettavaa / lausuttavaa.

VASTINE:

Merkitään tiedoksi.

MUISTUTUKSET JA NIIDEN VASTINEET**Muistutus 1, 3.10.2025**

Omistamme kaksi tilaa kaavaehdotusalueella, Hiidenjoen rannalla. Ensimmäinen tila on rekisterinumeroltaan 165-412-17-32 ja sillä on toistakymmentä vuotta sitten rakennettu vakituinen asuintalomme sekä rantasauna ja talousrakennuksia. Tilan pinta-ala on 1,18 hehtaaria eli yhdelle, yhden pariskunnan asuinpaikalle noin 11800 neliömetriä. Rantaviivaa tällä tilalla on noin 100 metriä. Toinen tilamme on edellisen itäpuolella, yhteisellä rajalla ja rekisterinumerolla 165-412-17-29. Tilan pinta-ala on 1,34 hehtaaria eli 13400 neliömetriä. Rantaviivaa tällä tilalla on Hiidenjokeen noin 92 metriä. Olemme kehittäneet molempia tiloja istuttamalla erilaisia puumetsiköitä ja kehittämällä rantapuustosta metsänhoidollisin menetelmin miellyttävän alueen rantaa vasten. Tiloilla on yhteensä neljä visakoivumetsikköä joista otetaan tarvittaessa visaa. lisäksi on Terjoen salavametsikkö, kaksi tervaleppämetsikköä ja visakoivukuja sekä kuusikuja. Tiloja olemme kehittäneet noin neljäkymmentä vuotta silmällä pitäen sitä että kaksi viidestä lapsestamme tai kahdestatoista lapsenlapsestamme voisi muuttaa Janakkalaan ja rakentaa vakituiset asuntonsa omalle maallemme isovanhempien viereen auttamaan näiden väistämättä eteen tulevassa vanhushoidossa. Oman asuintalomme viemärijärjestelmä ja vesijärjestelmä on rakennettu kunnan ko järjestelmien yhteyteen Harvialan uuden asuinalueen suuntaan siten että kaksi uutta asuinrakennusta on näihin järjestelmiin helppo liittää asuintilallamme. Sähkönsyöttöjärjestelmä on rakennettu samoin siten että uusi jakokeskus on tilalla 165-412-17-29 ja järjestelmän kapasiteetti riittää kahta uutta asuinrakennusta sekä tarpeen vaatiessa kahta tilojemme itäpuolella olevaa naapurien mökkejä varten. Alueen tiestö ja muu infra on myös rakennettu silmällä pitäen kolmen asuinrakennuksen tarpeita. Oman asuinrakennuksen rakentamisen valmisteluihin liittyen teetimme alueella pohjatutkimuksen jonka mukaisesti noin kahden metrin syvyydessä alkaa moreenikerros. Eli alue on rakennettavuudeltaan hyvää. Suunnitelmamme on että tila 165-412-17-29 jaetaan kahdeksi tontiksi länsi-itä suuntaisella rajalla tonttien suunnilleen puolivälissä olevaa tietä pitkin, jolloin muodostuu "rantatontti" noin 6670 neliömetriä, rantaviivaa noin 92 metriä ja "peltotontti" noin 6730 neliömetriä, eikä rantaa. Tämä ratkaisu ei tuki rantaviivaa. Kaavaehdotuksessa on tilasta 165-412-17-29 lohkaistu itäreunasta koko tilan päädyn mittainen kymmeniä metrejä leveä kaistale pois rakennusalueesta. Miksi? Kaavaehdotus tarjoaa kyseiselle tilalle yhtä lomarakennusta. Tällaista ei kukaan ole siihen pyytänyt. Kaavaehdotukseen tulee tehdä seuraavat korjaukset: 1. Koko tila 165-412-17-29 tulee merkitä asuinrakennusalueeksi 2. Tilalle tulee merkitä kaksi asuinrakennusta.

VASTINE:

Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia muistutuksen johdosta. Koko tila 165-412-17-29 on osoitettu uudeksi erillispientalojen alueeksi merkinnällä AO kiinteistörajojen mukaisesti. Nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa suurin osa tilasta oli osoitettu samalla merkinnällä, eli rakentamisalueeksi, eikä vain yhdeksi rakennuspaikaksi. M-alue on poistettu tilan itäreunasta. Tilalle osoitettu AO-merkintä kaavassa ei estä useamman kuin yhden rakennuspaikan jatkosuunnittelua, mutta yksityiskohdat tulee ratkaista asemakaavalla. Jo aiemmin luonnosvaiheen mielipiteeseen annettussa vastineessa on kerrottu, että tila on

asemakaavoitettava, koska rantamitoitus ylittyy. Kunnassa on tehty aiemmin päätös tietyistä mitoituksista, minkä perusteella voidaan osoittaa tietty määrä rakennuspaikkoja yhtä muunnettua rantaviivakilometriä kohden. Näin ollen yleiskaavalla ei voida suoraan mahdollistaa rakentamisluvan myöntämistä tälle uudelle erillispientalojen alueelle.

Rastila-rastikankaan osayleiskaavan luontoselvityksessä on havaittu vuonna 2018 tilojen 17-32 ja 17-29 ranta-alueella viitasammakon esiintymispaikka. Hämeen ELY-keskus edellytti kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa lisäämään kohteen kaavaan suojelumerkinnällä. Näin ollen kohde on lisätty rantaan luo-4 merkinnällä, kuten muutkin alueen viitasammakon esiintymispaikat.

Muistutus 2, 6.10.2025

Vaikka ulkoilureitti on luonteeltaan suuntaa antava, toivoisin, että se ei kulkisi tonttimme vieressä, sillä haluamme turvata kotirauhan ja reitin perustaminen olisi hankalaa leveden ojen vuoksi. Ehdotan vaihtoehtoisesti reittiä, jolla jo talvisin kulkee hiihtolatu, sähkölinjojen alla.

VASTINE:

Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia muistutuksen johdosta. Ohjeellista reittiä on siirretty hieman kauemmaksi tontin rajoista. Reitti on kuitenkin sijainniltaan voimassa olevan asemakaavan mukainen. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Yleiskaavalla ei ratkaista yksityiskohtia, kuten ulkoilureitin tarkkaa sijaintia ja toteutustapaa.

Muistutus 3, 12.10.2025

Asumme Sorsimonpihalla, jossa takapihojamme koristaa kauniit koivupuurivistöt ja näkymä Hiidenjoelle. Tämä maisema ja ympäristö olivat meille keskeisiä syitä muuttaa ja rakentaa juuri Sorsimonpihalle, Janakkalaan. Sorsimonpihan erityinen luonne näkyi myös aikanaan tonttien hinnassa, sillä Harvialan "peltotontteihin" (peltotonteilla 15e/m²) verrattuna neliöhinta oli merkittävästi korkeampi (Sorsimonpihalla 25e/m² + 17e/kerrosneliö). Alueemme on erittäin rauhallinen ja idyllinen ja olemme viihtyneet Janakkalassa tähän asti erinomaisesti. Toivomme, että viihtyisä ja turvallinen asuinympäristömme säilyy myös tulevaisuudessa.

Lisämaan osto

Luonnosvaiheen kaavaselosteessa mainitaan: "Sorsimonpihan asukkaat ovat esittäneet kunnalle mahdollisuutta ostaa lisämaata takapihoiltaan Hiidenjoen rantaan ulottuen ja toive huomioidaan yleiskaavassa." Ehdotusvaiheessa tämä mahdollisuus on poistettu meiltä (talot x, x & x). Sorsimonpiha x, x & x:n lisämaan ostot olisivat alustavien arvioiden mukaan pinta-alaltaan pienempiä kuin esim. Sorsimonpiha x:n osalta, jolle mahdollisuus lisämaan ostoon osayleiskaavaehdotuksessa tällä hetkellä tarjotaan. Tästä näkökulmasta yhdenvertaisuus ei toteudu. Ehdotusvaiheen kaavaselostuksessa (1.8.2025) todetaan: "Lisämaan osto nähdään mahdollisena vain niillä Sorsimonpihan tonteilla, jotka sijaitsevat alle

100 metrin päässä rannasta.” Näkemyksemme mukaan ko. alue on vesijättöä/suota, ja näin ollen uudelle asuinalueelle soveltumatonta maaperää. Tämän perusteella olisi kunnankin etu myydä alue lisämaana Sorsimonpihan nykyisille asukkaille. Näin alue pysyy siistimpänä ja vetovoimaisempana myös Hiidenjoelta nähtynä. Lisämaan oston perusteena ei näin ollen asukkaiden näkökulmasta ole järkevä toiminnallinen etäisyys rantaan. Aiemmassa mielipiteessämme mainitsimme, että olisimme kiitollisia mahdollisuudesta ostaa lisämaata tontteihimme ja toivomme, että tämä mahdollistetaan kaavaprosessin jatkossa. Olemme nyt myös lähettäneet kuntaan erilliset ostotarjoukset lisämaasta takapihojemme alueella.

VASTINE:

Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia julkisen nähtävillä olon jälkeen Sorsimonpihan ja Hiidenjoen välisellä alueella siten, että alue on osoitettu lähivirkistysalueena (VL), minkä lisäksi on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti jatkumaan rantaa pitkin. Ratkaisu on voimassa olevan asemakaavan mukainen ja tasapuolinen.

Nähtävillä olon jälkeen kaavaehdotukseen tehdyistä muutoksista kuultiin muistutuksen jättäneiden lisäksi muitakin asianosaisia MRA 32 § mukaisesti 11.11.–25.11.2025 välisenä aikana. Muistutuksen tehneet jättivät uuden muistutuksen (25.11.2025), johon on laadittu jäljempänä oma vastineensa.

Harvialan yleiskaavoituksen alkaessa vuonna 2023 oli tiedossa, että osa Sorsimonpihan asukkaista on aikanaan esittänyt kunnalle kiinnostuksensa ostaa lisämaata tonttiinsa Hiidenjoen rantaan saakka, joten asia kirjattiin yhdeksi kaavoituksen tavoitteeksi selvittää sen mahdollisuudet. Kaavoituksen edetessä on kuitenkin tunnistettu, että lisämaan ostos ei olisi kaikille tonteille olosuhteisiin nähden perusteltua, mikä asettaa maanomistajat ja asukkaat eriarvoiseen asemaan. Sorsimonpihan tontit on aikanaan suunniteltu kaarevaksi eri etäisyyksille rantaan nähden, tontista riippuen noin 80 – 200 metrin etäisyydelle. Näin ollen varsinkin rannasta kauimpana sijaitsevien tonttien kokonaispinta-ala muodostuisi poikkeuksellisen suureksi asemakaava-alueen tontiksi lisämaan kera.

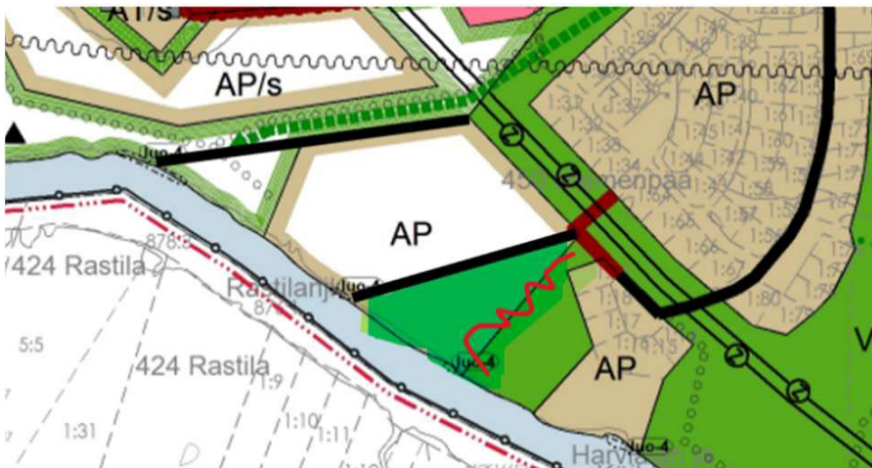
Alueen osoittaminen virkistysalueena (VL) turvaa parhaiten muistutuksessa mainittujen puiden ja näkymän säilymisen Hiidenjoelle. Mikäli Sorsimonpihan ja Hiidenjoen välinen alue osoitettaisiin kokonaisuudessaan asumiseen merkinnällä AP, mahdollistaisi se käytännössä uusien rakennuspaikkojen kaavoittamisen nykyiselle VL alueelle, mikä antaisi väärän kuvan alueen tulevaisuudesta.

Yleiskaavalla ei ratkaista yksityiskohtia, vaan määritellään eri alueiden käyttötarkoitus ja ohjataan jatkosuunnittelua. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Yleiskaava ei estä hakemasta asemakaavan muutosta.

Ostotarjouksen esittäneille on lähetetty vastaus kunnan kiinteistöinsinöörin toimesta 21.10.2025, jossa todetaan muun muassa, että ostotarjouksien kohteena olevat alueet ovat voimassa olevassa asemakaavassa VL-alueita, eikä kunta luovuta yleisiä alueita, joten ostotarjousta lisäämään myyntinä ei voida käsitellä.

Sorsimonpihan jatke

Toivomme edelleen muutoksia "Sorsimonpihan jatkeen" osalta. Sorsimonpiha on ollut lapsillemme turvallinen paikka leikkiä ja pyöräillä, mutta liikenteen lisääntyminen muuttaisi tätä merkittävästi. Se tekisi alueesta turvattomamman lapsille, mikä huolestuttaa meitä suuresti. Olisiko tieyhteyttä uudelle alueelle mahdollista osoittaa Katajamäentieltä? Voisiko tätä uutta aluetta yhdistää Katajamäentien uuden asuinalueen yhteyteen tai laajentaa sinne suuntaan? Olisiko uuden alueen rajat mahdollista osoittaa esimerkiksi alla olevan kuvan mukaisesti, joka huomioisi paremmin Sorsimonpihan nykyiset asukkaat?

VASTINE:

Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia muistutuksen johdosta. Tieyhteys on osoitettu myös Katajamäentieltä, Sorsimonpihan/Harvialan Puistotien välille. Tieyhteyden tarkempi sijainti ja yksityiskohdat tarkentuvat aikanaan asemakaavalla ja muussa suunnittelussa. Yleiskaava mahdollistaa eri vaihtoehtoja tien jatkosuunnittelulle.

Uuden alueen (Sorsimonpihan jatke) rajaukseen on tehty muutoksia. Rajaa on siirretty Sorsimonpihasta kauemmaksi niin, että väliin jää enemmän viheralueena säilytettävää VL-alueita. Rajaa ei ole kuitenkaan siirretty niin kauas, kuin muistutuksessa olleessa yllä olevassa kuvassa on esitetty, sillä aluetta ei ole mahdollista laajentaa toisesta suunnasta. Kaavasuunnittelussa tulee ottaa huomioon myös olemassa olevat kaavat ja muut suunnitelmat, ja toimintojen yhteensovittaminen eri suunnitelmien välillä. Kaavaratkaisussa on otettu huomioon myös riittävän leveiden ekologisten yhteyksien säilyminen ja jatkuvuus alueelta toiselle, tässä tapauksessa esimerkiksi Hiidenjoen yli. Sorsimonpihan jatkeen rajauksen laajentaminen muistutuksessa esitetyllä tavalla estäisi viheryhteyden liittymisen

Hiidenjoen toiselle puolelle Rastila-rastikankaan osayleiskaavassa osoitetulle VL-alueelle, mille on osoitettu myös ulkoilun yhteystarve. Lisäksi Sorsimonpihan jatkeen rajauksessa on otettu huomioon Rastila-Rastikankaan osayleiskaavassa osoitetut rantarakennuspaikat. Niin sanottua vastakkaista rakentamista tulee välttää etenkin kapeammilla vesistöalueilla, kuten Hiidenjoki on. Koska Sorsimonpihan jatketta ei ole mahdollista laajentaa toiseen suuntaan, on perusteltua säilyttää alue riittävän laajana, huomioiden että alueiden väliin on kuitenkin osoitettu riittävän laaja viheralue mikä huomioi Sorsimonpihan nykyiset asukkaat. Aluerajaus tarkentuu aikanaan asemakaavalla, ja lisäksi on huomioitava että uusille alueille tulee osoittaa myös viheralueita.

Kulkuyhteyksistä

Toivomme myös koulutien (Alikartanontie) turvallisuuden parantamista. Kevyen liikenteen väylä ja valaistuksen parantaminen olisi erittäin tärkeää. Lisäksi osayleiskaavassa bussipysäkin ja junaseisakealueen yhdistäminen voisi olla järkevää.

VASTINE:

Merkitään tiedoksi. Kaavassa on otettu huomioon jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve Alikartanontien varrelle, mikä edellyttää toteutuakseen tarkempia suunnitelmia ja erillisiä päätöksiä. Yleiskaava tuo kuitenkin näkyväksi yhteystarpeen ja mahdollistaa sen jatkosuunnittelun. Selostuksen jatkosuunnittelua koskeviin suosituksiin on lisätty maininta sujuvan vaihtoyhteyden suunnittelutarpeesta linja-auton ja junan välille.

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN, MUISTUTUS JA VASTINE

Muistutus, 25.11.2025

Toivomme, että aiemmin 12.10.2025 esittämämme muutokset otetaan huomioon tulevassa kaavassa. Esittämämme mielipide on tämän kirjeen liitteenä. Esitimme muutoksia uuden asuinalueen rajaukseen ja tieyhteyksiin, emmekä havainneet saamastamme kirjeestä, että näihin olisi tehty kaavakarttaan muutoksia. Ulkoilureittien osalta Harvialaan on toivottavaa saada uusia yhteyksiä, mutta toivomme, että reitti ei kulje Sorsimonpihan tonttien ja rannan välisellä kaistaleella.

VASTINE:

Muistutuksessa mainittuun aiempaan, 12.10.2025 päivättyyn muistutukseen on laadittu oma vastineensa.

Hiidenjoen ja Sorsimonpihan tonttien väliselle VL-alueelle on yleiskaavassa osoitettu sijainniltaan ohjeellinen ulkoilureitti, mikä on voimassa olevan asemakaavan mukainen. Reitin sijaintiin ei ole tehty muutoksia muistutuksen johdosta. Reitti on toistaiseksi toteutunut vain osittain Harvialan laavulle saakka, mutta tehty niin, että reittiä olisi mahdollista jatkaa

nykyisen asemakaavan mukaisesti. Ohjeellisen ulkoilureitin osoittaminen yleiskaavassa on perusteltua, sillä se on luonteva jatkumo nykyiselle ”Hiidenjoen rantareitille”. Reitin jatkuminen mahdollistaisi alueelle lisää mielekkäitä ulkoilumahdollisuuksia vesistön äärellä. Hiidenjoen läheisyyden hyödyntämisellä voidaan luoda virkistykseen kannalta hyviä ja maisemallisesti laadukkaita ulkoilureitistöjä ja -paikkoja.

Yleiskaavassa on otettu huomioon ulkoilumahdollisuuksien ja luonnossa liikkumisen mahdollisuuksien parantaminen, mikä on toivottua kuten muistutuksessakin mainitaan. Nyt kyseessä oleva reitti on keskeinen osa ulkoilureittiverkoston kokonaisuudessa. On kuitenkin huomioitava, että yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Janakkalassa 12.1.2026

yleiskaavasunnittelija
Sonja Tanner

maankäyttöpäällikkö
Piia Tuokko